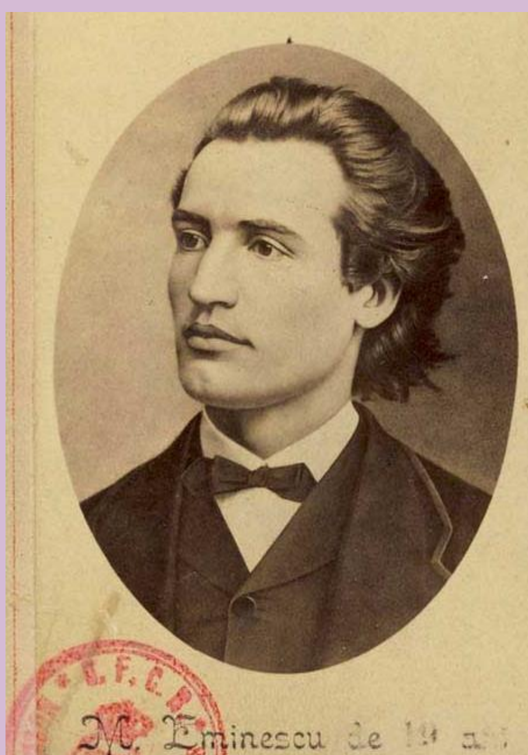
Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș

Istoria
începe de oriunde
o privești
(vol. 5)

Teologie pentru azi
București
2016

1. Date istorice despre viața Sfântului Calinic Cernicanul

Veșminte episcopale
purtate de Sfântul Calinic Cernicanul[1]

S-a născut pe 7 octombrie 1787 la București și a primit la Botez numele de *Constantin*. Se numea *Constantin Antoneseu* iar pe părinții săi: Antonie și Floarea. A locuit pe ulița *Lefterescu* din București, în suburbia *Sfântul Visarion* și era din familie românească boierească[2].

---

[1] Imagine preluată din articolul: Dumitru Manolache, *Cum poți trăi astăzi o minune învățând taina tăcerii. Întâlnire cu Sfântul Calinic la Cernica*, ziarul *Lumina*, luni, 11 aprilie 2011, *cf*.

http://ziarullumina.ro/reportaj/intalnire-cu-sfantul-calinic-la-cernica.

[2] Pr. Prof. Univ. Dr. Aurel Pavel, *Sfântul Ierarh Calinic de la Cernica, organizator al școlilor de pregătire a clerului și*

Numele de Botez l-a primit de la *nașa* sa, Lucsandra Văcărescu, mama poetului Ienăchiță Văcărescu. Trăiește creștinește, face școala la București și învață limba greacă. Mai înainte de a împlini 20 de ani, Constantin a plecat la Mănăstirea Cernica și a fost primit în Mănăstire de către Starețul Timotei, în ziua de 18 martie 1807[3].

Părintele care l-a luat în ascultare a fost Duhovnicul Pimen, de la care a învățat *rugăciunea inimii* și să sculpteze cruciulițe.

Devine monah în ziua de 12 noiembrie 1808, cu numele de *Calinic*, fiind tuns în monahism de Starețul Timotei, care îl primise în Mănăstirea Cernica. În decembrie 1808 e hirotonit Ierodiacon, în Biserica *Sfântul Nicolae* de la Cernica, de către ÎPS Sofronie al Vraței, din Bulgaria, care era refugiat la București[4].

Sfântul Calinic, în nevoința sa monahală, nu a dormit pe pat și nici nu a dormit dezbrăcat de hainele sale monahale.

După 11 ani de monahism, la 30 de ani, a devenit Stareț al Cenicăi. În nici 2 ani a restaurat și a pictat Biserica *Sfântul Nicolae* din ostrov, cei care au pictat-o fiind Fotache și Nicolae Polcovnicu.

Mitropolitul Dionisie Lupu l-a făcut Arhimandrit pe 9 aprilie 1820[5].

---

susținător al activităților tipografice și culturale, în *Anuarul Academic*, serie nouă, XI), 2010-2011 (XXXVI, Ed. Universității „Lucian Blaga”, Sibiu, p. 7-8. Autorul a preluat datele istorice de la *Arhim. Anastasie Baldovin, Viața și nevoințele cele monahale ale Preacuviosului Episcop al Râmnicului-Noul Severin, D. D. Calinic*, în rev. *Biserica Ortodoxă Română*, XXII (1898-1899), nr. 10, p. 1016-1046.

[3] Idem, p. 8.

[4] Idem, p. 8-9.

[5] Idem, p. 9.

Sfântul Calinic a fost peste 31 de ani Stareț al Cernicăi, având 350 de monahi în obștea sa. După aproape 43 de ani de viețuire la Cernica, la vârsta de 63 de ani, pe 15 septembrie 1850, Sfântul Calinic a fost ales Episcop al Râmnicului-Noul Severin. A fost hirotonit Episcop pe 26 octombrie 1850 și i-a luat cu el pe Monahii, care erau frați de sânge, Orest și Anastasie Baldovin[6].

Între 1852-1856, cu ajutor material din partea Domnului Barbu Știrbei, Sfântul Calinic a refăcut Catedrala Episcopiei Râmnicului. Pe 27 august 1860 îl pune Stareț al Mănăstirii *Frăsinei* pe Ieromonahul Serafim, unde ridică Biserica *Adormirea Maicii Domnului*, cu clopotniță și chilii. Mănăstirea Frăsinei a fost *singurul așezământ monahal*, care, în anul 1863, a fost *exceptat* de la secularizare[7].

Din 1861 a dat în folosință propria sa tipografie în care a tipărit mai multe cărți de slujbă. În 26 ianuarie 1867, el *și-a donat* tipografia municipalității orașului Râmnic[8].

A fost apreciat de Domnul Alexandru Ioan Cuza și a fost distins cu *Crucea Sfântului Vladimir* de Nicolae I, Țarul Rusiei.

La 18 septembrie 1857 și-a scris *diata*, adică la peste 70 de ani. Și din diata sa aflăm că a venit la Cernica la 19 ani[9].

Pe 24 mai 1867, Sfântul Calinic s-a retras la Mănăstirea Cernica, însă, din respect pentru el, a fost lăsat până la sfârșitul vieții *Episcop titular* al Râmnicului. A adormit pe 11 aprilie 1868 și a fost înmormântat, după două zile, în Biserica *Sfântul Gheorghe*

---

[6] Idem, p. 10.

[7] Idem, p. 11.

[8] Idem, p. 12.

[9] Idem, p. 16.

din Cernica, ctitoria sa, fiind slujit de ÎPS Nifon, Mitropolitul primat al Ungrovlahiei[10].

2. Primul Exarh patriarhal

Sinodul Bisericii Ortodoxe Române a hotărât înființarea treptei eclesiale de *Exarh* în anul 1979. El are rangul de *Mitropolit* și *reprezintă* pe Patriarhul României în fața tuturor Bisericilor din lume. Și primul *Exarh patriarhal* al Bisericii noastre a fost ÎPS Nicolae Corneanu al Banatului[11].

3. Întâlnirea lui Ceaușescu cu cei trei monahi români din Athos

Nicolae Ceaușescu a făcut o vizită de stat în Grecia și în timpul acestei vizite, în ziua de 27 martie 1976, s-a întâlnit cu trei monahi români nevoitori în Athos.

Ideea de a se întâlni cu ei a fost a lui Ion Brad, iar cei trei monahi au fost: Veniamin Popa, Dimitrie Trihenea și Neofit Negară. Toți trei aveau peste 70 de ani la acea dată.

Părintele Veniamin Popa era *starețul* de la *Prodromu*. Părintele Dimitrie Trihenea era din părțile

---

[10] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Sfântul_Calinic_de_la_Cernica.

[11] Adrian Nicolae Petcu, *Activitatea Departamentului Cultelor în atenția Securității (1970-1989)*, în *Caitele CNSAS*, anul II, nr. 2 (4)/ 2009, Ed. CNSAS, București, 2010, p. 101.

Sibiului și fusese stareț la *Zografu*. Părintele Neofit Negară era din Basarabia[12].

Ei i-au vorbit lui Ceaușescu despre „preocupările și necazurile lor" și au cerut monahi tineri, din România, pentru Athos[13]. Și i-au dăruit lui Ceaușescu o Sfântă Icoană, un potir și o cutie plină de smirnă și tămâie. La rândul lui, Ceaușescu, „le-a promis sprijinul Cultelor [Departamentului pentru Culte]", însărcinându-i pe Macovescu și pe Brad în acest sens[14].

4. Salariile securiștilor în 1948

Pe 1 septembrie 1948 se înființează *Direcțiunea Generală a Securității Poporului*.

Și tot atunci se stabilesc *salariile* lucrătorilor Securității Statului.

Astfel, un general locotenent pleca acasă lunar cu 55. 000 de lei, un general maior cu 49.000 de lei, un colonel cu 42 de mii de lei, un locotenent colonel cu 35 de mii de lei, un maior cu 28 de mii de lei, un căpitan cu 23 de mii de lei, un locotenent cu 18 mii de lei.

Sublocotenentul primea 15. 500 de lei pe lună, plutonierul major șef 14. 500 de lei, plutonierul major 13 mii de lei, plutonierul 11 mii de lei, sergentul major 8. 500 de lei.

---

[12] Ion Brad, *Muntele catârilor sau Ambasador la Sfântul Munte*, Ed. Fundația Europeană Titulescu, București, 2013, p. 49-50.

Am downloadat cartea de aici:

http://www.titulescu.eu/wp-content/uploads/2013/08/BRAD-Muntele-BT-interior.pdf.

[13] Idem, p. 50.

[14] Ibidem.

Însă și *cusătorul de dosare* primea 7.500 de lei pe lună, pe când *omul de serviciu*, cel care făcea curățenie, primea 6.500 de lei pe lună[15].

5. Poezia politică a lui Alecsandri

Semnând: *Un revoluționar de la 1848*, Vasile Alecsandri a scris un poem, în patru strofe, numit *D-lui C. Hurmuzachi*. El a fost publicat în 1857, în *Steaua Dunării*, de către Kogălniceanu. Iar C. Hurmuzachi era *înfierat* de Alecsandri pentru că a devenit *un dușman* al Unirii, sprijinind pe Grigore Sturza la tronul Moldovei[16].

Poemul la care mă refer e următorul[17]:

D-luĭ C. Hurmuzachi.

Tu care, în beţie de oarbă linguşire,
Pentr'un stăpîn la care de ierĭ te-aĭ slugărit,
Reverşĭ fără mustrare venin şi clevetire,
Pe ceĭ ce sînt în viaţă şi pe ceĭ ce-aŭ murit[1],

Tu care în Moldova ce-acum îţĭ este mamă,
Pierzînd recunoştinţa, uitînd pe-aĭ tăĭ amicĭ,
Cutezĭ s'aruncĭ în public batjocura infamă,
Chiar fiilor Moldoveĭ cari-aŭ fost mucenicĭ,

---

[15] Iuliu Crăcană, *Salarizarea cadrelor Securității*, în *Totalitarism și rezistență, teroare și represiune în România comunistă*, Ed. CNSAS, București, 2001, p. 71.

[16] *Studiĭ și Documente cu privire la Istoria Romînilor. Scrisorĭ și alte acte privitoare la Unirea Principatelor, tipărite în amintirea semi-centenarului din 1909* de N.[icolae] Iorga, Profesor la Universitatea din București, vol. XVIII, Ed. Atelierele grafice SOCEC & Comp., Societate anonimă, Bucureștĭ, 1910, p. 95.

[17] Ibidem.

Tu care verşĭ despreţul pe-o epocă măreaţă,
Cînd România 'ntreagă din moarte s'a trezit,
Şi-a arătat la lume că 'ntr'însa este viaţă,
Căcĭ are copiĭ vrednicĭ în sînul eĭ iubit,

Gîndeşte c'al tăŭ strigăt răsună din morminte,
În care zac martiriĭ frumoaselor credinţĭ,
Gîndeşte-te, sărmane, că bunul tăŭ părinte [2]
Te-aude şi te plînge cu lacrime fierbinţĭ!

6. A citat trei manuscrise dactilografiate

În *Despre înnoirea și îndumnezeirea omului în Hristos*[18], Părintele Profesor Dumitru Radu a creat un capitol dedicat Patriarhului Serghie al Moscovei (p. 258-300). Și în el a discutat teza acestuia de magistru în Teologie: *Învățătura ortodoxă despre mântuire. Încercare de prezentare a laturii moral-subiective a mântuirii pe baza Sfintei Scripturi și a operelor Sfinților Părinți*, Sankt Petersburg, 1895[19].

Însă nu a folosit *ediția rusească*, ci *o traducere în manuscris*, dactilografiată, din 1951. Din care a citat, de la un cap la altul, în această secțiune a cărții sale. Traducere făcută de Pr. Prof. Dr. Teodor Bodogae și Pr. V. Miteu, preot în parohia Telna din Alba[20].

Gestul Părintelui Radu e unul *onest*. Așa fac oamenii care nu vor să fie prinși cu mâța în sac. Adică oamenii care nu vor să fie găsiți cu *plagiate grosolane* peste ani. Confrați ai săi, mai tineri, „își asumă"

---

[18] Pr. Prof. Univ. Dr. Dumitru Gh. Radu, *Despre înnoirea și îndumnezeirea omului în Hristos*, Ed. Mitropoliei Olteniei, Craiova, 2007, 435 p.

[19] Idem, p. 258, n. 541.

[20] Idem, p. 259, n. 542.

traducerile în manuscris ale celor răposați *fără să le mai citeze*. Pentru că ei consideră că dacă *nu au fost publicate* sunt *bune de furat*.

În n. 600 a cărți, autorul citează *al doilea* manuscris dactilografiat: Pr. Dumitru Stăniloae, *Curs de Simbolică,* București, 1950. Iar cum cursul Părintelui Stăniloae e *gândit de el* și nu *compilat*, ar fi putut să fure din el la greu. Însă Părintele Radu l-a citat. A citat p. 77 a cursului mentorului său, din capitolul: *Doctrina despre Biserică în cele trei confesiuni*.

Al 3-lea manuscris dactilografiat citat e în n. 626, p. 281. Și a citat: Pr. Isidor Todoran, *Curs de Teologie Dogmatică și Simbolică*, București, 1953. A citat din capitolul: *Îndreptarea* [omului] *în cele trei confesiuni creștine*...pagina 702 a cursului.

Unde sunt acum cele trei manuscrise? Și de ce *nu se publică* aceste manuscrise, dacă valoarea lor ideatică și istorică *e mare*?

7. Vinul *cel mai căutat* de pe timpul Sfântului Constantin Brâncoveanu

În subcapitolul *Vinurĭ*, din *Brașovul și Romînii. Scrisorĭ și Lămurirĭ*[21], Nicolae Iorga spune faptul că „cel maĭ căutat" vin în timpul Sfântului Constantin Brâncoveanu se producea...la Pitești[22]. Iar el căuta să îl vândă „pe preț bun"[23].

8. Dan Simonescu îi mulțumește Cocuții

---

[21] *Brașovul și Romînii. Scrisorĭ și Lămurirĭ* de N.[icolae] Iorga, Profesor la Universitatea din Bucureștĭ, Ed. Stabilimentul grafic I. V. SOCECU, Bucureștĭ, 1905, 453 p.

[22] Idem, p. 28.

[23] Ibidem.

Bibliografia românească veche de la 1508 la 1830 este întocmită de Ioan Bianu, Nerva Hodoș și Dan Simonescu. Bianu a murit pe 13 februarie 1935, Hodoș la 1 noiembrie 1913 – după cum scrie pe *pagina de titlu* a tomului al 3-lea[24]–, însă Simonescu era în viață. Și al treilea autor al cărții, pe prima pagină a exemplarului existent la *sala de lectură* a Bibliotecii Academiei Române, a scris o dedicație. În partea de sus, dreapta, a foii:

„Cocuții,
cu mulțumiri recunoscătoare
că m'a lăsat și îndemnat să-l
săvârșesc.

Dan Simonescu
20. XI. 1936".

Cine e *Cocuța*?! Soția? Fiica? O prietenă?...

9. Ereticul Novatianus

[24] Ioan Bianu, Nerva Hodoș și Dan Simonescu, *Bibliografia românească veche 1508-1830*, Tomul III, 1809-1830, edițiunea Academiei Române, Ed. Atelierele Grafice SOCEC & Co., SOC. ANONIMĂ, București, 1912-1936, 777 p.

În *Epistola a XIII-a* către Sfântul Papă Cornelius, Sfântul Cyprianus al Cartaginei vorbește despre ereticul Novatianus[25].

Care era împins la nebunie [dementiom], la erezie, de *binele* trăit și propovăduit de Biserică. Pentru că nu se îngrijea de propria lui *rană* [vulnus], ci se rănea și mai mult pe sine și pe ai săi[26]. Iar *rana* lui era *erezia* pe care o propovăduia.

Căci Novatianus era „dezertor din Biserică [desertor Ecclesiae], vrăjmaș al milostivirii [misericordiae hostis], ucigaș al pocăinței [interfector poenitentiae], învățător al trufiei [doctor superbiae], corupător al adevărului [veritatis corruptor], pierzător al iubirii [perditor charitatis]"[27].

Odată ieșit din Biserică, Novatianus *nu a mai recunoscut* pe Preotul lui Dumnezeu, nici Biserica, care este casa lui Hristos [domus Christi][28]. Pentru că odată devenit eretic, Novatianus s-a făcut „neprieten și vrăjmaș al Bisericii [inimicus et hostis Ecclesiae]"[29]. Lucru pe care îl fac toți ereticii: *contestă* Biserica după ce își fac *secta* lor.

10. Creștinismul românesc

---

[25] Sancti Cypriani ad S. Cornelium Papam, *Epistola XIII* (252 d. Hr.), în PL 3, col. 833-834.

Într-o ediție românească recentă, epistola aceasta e prezentată ca *a LX-a* a Sfântului Ciprian, *cf.* Sfântul Ciprian Episcopul Cartaginei, *Scrisori*, trad. din lb. latină de Prof. Ion Diaconescu și Prof. Dr. Ovidiu Pop, cu pref. de Prof. Ion Diaconescu, Ed. Sofia, București, 2011, p. 266-270.

[26] PL 3, col. 833/ Sfântul Ciprian Episcopul Cartaginei, *Scrisori*, ed. cit., p. 268.

[27] PL 3, col. 834/ Ibidem.

[28] Ibidem/ Idem, p. 269.

[29] Ibidem/ Ibidem.

Pentru Nicolae Iorga, Creștinismul „preoțesc al românilor”[30] are „simplicitatea [sa] rurală, țărănească”[31]. Însă a rămas la noi, spune el, ca ceva rezidual, „un păgânism popular…care formează o parte *atât de însemnată* a mentalității maselor populare românești”[32]. Numai că nu putem pune semnul de egalitate între *învățătura* Bisericii și *ce înțeleg* credincioșii simpli din ea.

Pentru că atunci când Iorga vorbește de „păgânism popular” se referă la gândirea *mitologică* a românilor, pe care ei nu au învățat-o din Biserică, ci din cercuri oculte.

De aceea, el socotește că viața creștină în părțile românești a fost „o spontaneitate absolută”[33] și că a reprezentat *religia poporului*[34]. Însă viața creștină nu poate fi niciodată *o religie populară*. Pentru că ea este *una eclesială* și nu poate să existe *fără ierarhia bisericească*.

11. Osemintele lui Tudor Vladimirescu

Smara Gheorghiu[35] a fost *nepoata* poetului Grigore Alexandrescu, de credință ortodoxă, născu-

---

[30] N.[icolae] Iorga, *Locul românilor în istoria universală*, ed. îngrijită de Radu Constantinescu, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1985, p. 39.

[31] Ibidem.

[32] Idem, p. 40.

[33] Idem, p. 43.

[34] Ibidem.

[35] Alina Siminiceanu, *Smara Gheorghiu în Arhiva Istorică a Colecțiilor Speciale ale Bibliotecii Naționale a României*, în *Revista Bibliotecii Naționale a României* XV (2009), nr. 1-2, p. 29-45. Fotografia sa din acest capitol e din pagina a 29-a a revistei.

tă la Târgoviște în 5 septembrie 1857[36]. Ea a găsit osemintele lui Tudor Vladimirescu „într-un geamantan, în podul Tribunalului Târgoviște, ca probe la dosar”[37]. Potrivit propriei sale mărturii, după ce le-a găsit, „am cumpărat un sicriaș frumos, am pus osemintele și le-am depus în urma unui serviciu religios în altarul de la Biserica Domnească din Târgoviște în sicriașul acela depunând și toate actele cercetărilor mele, ziarele și cheia înmânând-o parohului. Ce s-a mai făcut d-atunci nu știu”[38].

12. Introducerea luteranismului în Ardeal

În ședința *Academiei Române* din 22 martie 1902, Dr. At. M. Marienescu a ținut discursul intitulat *Luteranismul, calvinismul și întroducerea limbiĭ române în Bisericile din Ardél* [Ardeal][39]. În care

---

[36] Idem, p. 29.
[37] Idem, p. 42.
[38] Idem, p. 45.
[39] *Cf.*

afirmă că luteranismul a pătruns în Sibiu din anul 1530.

În anul 1545, la Mediaș, sașii primesc luteranismul[40]. De aici încolo legislația Ardealului *a favorizat* luteranismul, datorită principilor conducători care erau luterani. Mai apoi Ardealul a fost condus de principi calvini, care, la rândul lor, au favorizat calvinismul[41].

Din mai 1552, de la dieta din Turda, există un act care dovedește că luteranii se numeau pe ei înșiși *evanghelici*[42]. Pe când romano-catolicii, pentru luterani, erau *papiști*[43]. Din 1552, confesiunea luterană este recunoscută în legea țării și au, în urma sinodului de la Sibiu, *un superintendent* (episcop) luteran în persoana lui Paul Wienner[44].

13. Dicționarul lui Lazăr Șăineanu

Șăineanu a publicat *Dicționar universal al limbei române* în 1896[45]. Și în *prefața* dicționarului el spunea că *„partea fundamentală* a oricărui dicționar național e *tezaurul de vorbe populare*, e *suma elementelor neaoșe* ale graiului"[46].

---

http://www.unibuc.ro/CLASSICA/lutercalvin/untitled.pdf.

[40] Idem, p. 3.

[41] Ibidem.

[42] Ibidem.

[43] Ibidem.

[44] Idem, p. 3-4.

[45] Lazăr Șăineanu, *Dicționar universal al limbei române*, a opta edițiune, revăzut și adăogit la Ediția a VI-a, Ed. „Scrisul românesc" S. A., Craiova, [1929], p. III. Cartea are 872 de pagini.

[46] Ibidem.

A doua ediție a dicționarului a fost tipărită în 1906[47]. Și în această a doua ediție, autorul a redus neologismele „la strictul necesar”, dar a sporit „în mod simțitor” vorbele populare[48].

Tot în prefața ediției a doua, Șăineanu spune că Academia Română, în 1904, „a părăsit cu totul *principiul etimologic* și a primit scrierea întemeiată *pe principiul fonetic*”[49].

Iar la finalul prefeței autorul *îi mulțumește* fratelui său, lui Constantin Șăineanu, care *a îngrijit* tipărirea celei de a doua ediții. Fratele său era profesor la liceul din Craiova[50].

A treia ediție a cărții e aceea din 1914[51]. Și această a treia ediție a fost *îngrijită* de fratele său de la Craiova[52].

A 4-a ediție e din 1922[53]. Îngrijită de M. Stăureanu, profesor la liceul din Craiova[54].

A cincea ediție a apărut în 1925. Și a fost *ajutat* de fratele său, care nu mai era profesor la Craiova, ci la *Liceul Șincai* din București[55].

În 1929 a apărut *a 6-a ediție* a dicționarului. Și a corespuns cu împlinirea vârstei de 70 de ani a autorului[56].

A fost ajutat de Stăureanu[57], care îl ajutase și la ediția a 4-a.

---

47 Idem, p. VIII.
48 Ibidem.
49 Idem, p. X.
50 Ibidem.
51 Idem, p. XI.
52 Ibidem.
53 Ibidem.
54 Idem, p. XII.
55 Ibidem.
56 Idem, p. XIII.
57 Ibidem.

Șăineanu folosea (*) înaintea unui cuvânt pentru a indica „o formă ipotetică”[58]. În introducerea la *ediției a 8-a*, autorul spune că „dintre toate idiomele [idiomurile] balcanice, limba română e constituită de [din] elementele *cele mai variate* și *mai complexe*. Nici o altă țară din Orientul Europei n'a fost cutreierată de neamuri mai felurite ca țările coprinse [cuprinse] între Dunăre și Carpați”[59]. Cuvintele „hram, popă, schit, stareț, vlădică”[60], spune autorul, sunt de proveniență *bulgară* în limba română[61].

De proveniență *greacă* sunt cuvintele românești: „cort, crin, cutezare, folos, frică, horă, ieftin, mânie, mirosire, părăsire, prisos, proaspăt, trufie, urgie”[62], pe când de proveniență *ungară* sunt cuvintele românești: leuștean, mohor, ciupercă, șoim, uliu, bănuire, bizuire, chibzuire, făgăduire, gândire, îngăduire, socotire, chip, fel, pildă, seamă, bir, belșug, gazdă, giulgiu, guler, ham, holdă, hotar, talpă, tobă, țintirim, viclean, gingaș, alean[63].

De la *turci* am luat cuvintele: tărâm, babalâc, berechet, fudul, habar, halal, zeflemea[64].

Alte cuvinte românești de proveniență *grecească*: chitră, boboc, conopidă, garoafă, lămâie, portocală, rodie, zmeură, trandafir, vlăstar, chit, cucuvaie, scatiu, scrumbie, țâr, lipsă, folos, prisos, cutezare, frică, agonisire, evlavie, mângâiere, patimă, pizmă, părăsire, pedepsire, sosire, cositor, drum, horă, noimă, temei, anost, chir, cocon, chiverniseală,

---

[58] Idem, p. XIV.
[59] Idem, p. XV.
[60] Idem, p. XXVII.
[61] Ibidem.
[62] Ibidem.
[63] Ibidem.
[64] Idem, p. XXVIII.

ifos, ipochimen, mutră, nostim, procopseală, sindrofie[65].

De la *sașii* din Transilvania avem cuvintele: șanț, turn, laț, țiglă, joagăr, oblu, șorț[66]. Iar de la *austrieci* avem cuvintele: lăută, lăutar, clavir, flașnetă, bere, chelner, halbă, șvarț[67].

Din graiul *evreo-german* au intrat în limba română cuvintele: balabustă, belfer, gheșeft, șmecher, habotnic, șoltâc[68], pe când de la *țigani*: baros, benga, gâde, rudar, a ciordi, a pili[69].

14. Cuza și muzica bisericească

La data de 15 februarie 1863, Alexandru Ioan Cuza a dat o lege prin care *s-a interzis* „a se mai cânta altă limbă, în biserica românească, decât numai în limba națională”[70]. Adică *a interzis limba greacă* în Bisericile ortodoxe din Țările Române.

15. *Plugușorul* cules și completat de învățătorul C. D. Popa

C. D. Popa a fost *învățător* în localitatea Brustori din județul Bihor[71]. Și lui i s-a publicat în revista

---

[65] Idem, p. XXIX.

[66] Ibidem.

[67] Ibidem.

[68] Idem, p. XXX.

[69] Ibidem.

[70] Prof. Mihail Gr. *Poslușnicu, Istoria musicei la români. De la Renaștere până'n epoca de consolidare a culturii artistice. Cu 193 chipuri în text*, cu pref. de Niculae Iorga, Ed. „Cartea românească”, București, 1928, p. 17.

[71] Acum cred că se numește *Brusturi*. A se vedea:

Cultura poporului, într-un număr din 1927, o variantă a *Plugușorului*, pe care el a cules-o și a completat-o[72].

Varianta sa e aceasta:

„Sculați bo[i]eri, ia sculați,
Că nu vă sculați înaintea mea,
Ci înaintea sfântului Vasile,
Care a plecat,
Cu plugurile la arat,
La mărul rotat.
Și a arat cât a arat
Dar la o vreme bună
Au prins plugurile într'un os de râmă
Și le-au făcut pe toate fărâmă!
La ureche clopoței
Ia mai îndemnați flăcăi
Hăi! Hăi!

Și a cătat lumea 'ntreagă
Și n'a aflat meșter ca să le dreagă.
Dar mai pe urm' o aflat
Pe feciorul Catarenei
Din fundul mărei.
Cu ochi sticliți
Cu paftura 'n dinți
Cu ciocanu 'n mână
Și cu chila 'n gură.
El cu chila le chilea
Cu ciocanul le bătea
Și pe brazdă le-așeza

---

http://ro.wikipedia.org/wiki/Comuna_Brusturi,_Bihor.

[72] Rev. *Cultura poporului*, anul VI, nr. 177, 178, 179, Cluj, 1927, p. 5. Acest număr al revistei are 8 pagini.

Doamne bine mai mergea
La ureche clopoței
Ia mai îndemnați flăcăi
Hăi! Hăi!

Și-au arat pân’ a ’nserat,
Și apoi grâu au semănat,
Și grapele-au grăpat
Sămânța de au astupat.
Spre casă-apoi au plecat
Și s’au pus de s’au culcat
Dar când se zărea de ziuă
Sân Vasile se sculă
Și p’un cal încalecă
Și înspre ogor plecă.
Când acolo ce-a văzut
Grâul era răsărit,
Și gata îngălbenit,
Se gătea de secerat.
Sân Vasile s’a ’nturnat
Și oamenii s’au sculat
Și la secere-au plecat.
La ureche clopoței
Ia mai îndemnați flăcăi.
Hăi! Hăi!

Și s’au pus oamenii lui
Din capătul câmpului,
Și s’au dat la secerat.
Iară alții la legat.
Unii snopii adunau,
Și șuri mândre ridicau,
Apoi aria ciopleau,
Și bătrânii năsădeau,
Și aduceau vre-o câțiva cai,

Și câteva [i]epe sure,
Și nu[i]ele din pădure,
Și mânau,
Și tre[i]erau,
Și la par îl adunau,
Iară alții cu lopata
Vânturau grâul și gata,
ÎI puneau dea dreptu ’n saci
Și plecau cu el la moară
Chiar la noi la Burdusaci
La ureche clopoței
Mânați boii măi flăcăi.
Hăi! Hăi!

Iar blăstămata de moară
Când văzu atâtea cară[73]
Își ieși din minți afară
Și-și luă coada pe spate.
Dar morarul o zărește
După ea ’ngrabă pornește
C’o cofiță de tărâță
Și-o striga și o desmearda[74],
Până când o ajungea.
Și cu barosul cel mare,
Îi trase una ’n spinare
Și-i mai dete una ’n șele[75],
Și o puse pe măsele
Și pe când se tot certau,
Iacă carele-ajungeau,
La ușa morii trăgea,
Sân-Vasile așa striga:
La ureche clopoței

---

[73] *Care*. Care pline cu saci.
[74] Dezmierda.
[75] Șale. În spate.

Opriți boii măi flăcăi.
Hăi! Hăi!

Sacii 'n moară cărau,
Și în coș îi descurcau,
Moara greu gemea
Dar îi măcina
Până îi gătea,
Sân-Vasile dădea,
Vama la morar
Și apoi iar la car,
Boii înjuga,
Spre casă pleca
Carele scârțiau
Galbenii curgeau,
Sân-Vasile îi culegea,
Și pe feciori îndemna[:]
La ureche clopoței
Mânați boii măi flăcăi
Hăi! Hăi!

Iară când ajung acasă
Stăpâna lor jupânească,
Își alesese-o sâtă[76] deasă
Și cernu făina 'ndată
Și apoi o mu[i]e 'n covată,
Și făcu mulți colăcei,
La plugarii mititei.
Dar făcu unu frumos,
Și-'l puse 'n casa din jos,
Să ni-l de[i]e nouă
C'am urat frumos!
La ureche clopoței
Mai strigați și voi flăcăi

[76] Sită. Un ciurel.

Strigați tare
Că-i colacu mare
Hăi! Hăi!

Și mai făcu și-o turtă de secară,
Ca s'o de[i]e la fete 'n astă seară
Că n'au mâncat dealaltă sară
Și se bat de se omoară —
La ureche clopoței
Despărțiți[-]le flăcăi.
Hăi! Hăi!

Șade-un motan pe cuptor.
Cu cămașa de fuior,
Cu ismene de bumbac,
Să fie la fete drag,
Și se tot plimbă,
De pe vatră pe cuptor
Și ar vrea să intre de perceptor,
Iar pentru o lingură de lapte dulce,
Sudu[i]e mâța de cruce;
Și pentru una de chișleag[77],
O suduie de toiag.
La ureche clopoței
Ia mai îndemnați flăcăi!
Hăi! Hăi!

V'am mai ura[,] v'am mai ura
Dar nu suntem de ici de colea,
Suntem unii din Bihor
Unde câinii umblă cu colacii în coadă,
Cine nu mă crede să vie[78] să vadă,

---

[77] Lapte prins.
[78] Să vină.

Că i-oiu[79] da colaci să roadă,
Și-anu nou ce vine
Să ne-aducă bine
De-a D[umne]zeu [cel] Sfânt
Roadă pe pământ
De[i]e pace ’n țară
De[i]e grâu la vară
Hopuri hopurate
Și mulți ani cu sănătate!”[80].

16. Pașaportul lui Cioran

105813

În numele Majestăţii-Sale
CAROL II
Prin graţia lui Dumnezeu şi voinţa naţională
Rege al României

Au nom de Sa Majesté
CAROL II
Par la Grâce de Dieu et par la volonté nationale
Roi de Roumanie

Ministerul de Interne eliberează
Le Ministère de L'Intérieur délivre

PASPORT

D-lui Emil Cioran
a M.
De profesiune student - étudiant
De profession
Călătorind în Europa fără Rusia
Voyageant en Europe sans la Russie

Nr. 516/1934
din Registrul Autorităţii care a eliberat pasportul.

Semnătura titularului
(Signature du porteur): Emil Cioran

Se certifică de noi că fotografia şi semnătura sunt ale titularului pasportului.
Nous certifions que la photographie et la signature appartiennent au titulaire de ce passeport.

L-a primit[81] în anul 1934, în timpul lui Carol al II-lea. Și putea să călătorească în Europa, dar nu și în Rusia. Pe atunci Emil Cioran fiind *student*.

[79] I-oi.
[80] Rev. *Cultura poporului*, nr. cit., p. 5.
[81] Am preluat imaginea de aici:

17. Despre *viața* Părintelui Arhimandrit Cleopa Ilie

Constantin Ilie[82], viitorul *Părinte Cleopa*, s-a născut pe 10 aprilie 1912 în comuna Sulița din județul Botoșani[83]. Părinții săi: Alexandru și Ana Ilie[84], Constantin având încă 9 frați și surori[85].

A făcut școala, timp de 7 ani, în satul său natal având o memorie remarcabilă. În ziua de 12 decembrie 1929 a intrat în obștea Schitului Sihăstria[86] și până în 1935 Constantin a păscut oile schitului[87].

După armată, Constantin se întoarce la schitul său și e tuns monah în ziua de 2 august 1937, primind numele de *Cleopa*.

Va fi în continuare *păstor al oilor* schitului, până în 1942, când devine *locțiitor* al Starețului Ioanichie Moroi[88], care era bolnav[89].

Pe 27 decembrie 1944, Monahul Cleopa este hirotonit *Ierodiacon*, iar pe 23 ianuarie 1945 e hirotonit *Ieromonah* de către PS Galaction Cordun, care pe atunci era *Starețul* Mănăstirii Neamț.

---

https://www.facebook.com/thechronicle.ro/photos/a.300718250035619.67799.300609090046535/7082186892855 71/?type=1&fref=nf.

[82] Arhimandrit Ioanichie Bălan, *Viața și nevoințele Arhimandritului Cleopa Ilie*, Ed. Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Iași, 1999, p. 15.

[83] Idem, p. 9.

[84] Ibidem.

[85] Idem, p. 14-18.

[86] Idem, p. 15.

[87] Idem, p. 16.

[88] A se vedea:

http://www.sfant.ro/sfinti-romani/protosinglelul-ioanichie-moroi-manastirea-sihastria.html.

[89] Arhimandrit Ioanichie Bălan, *Viața și nevoințele Arhimandritului Cleopa Ilie*, ed. cit., p. 16.

Părintele Cleopa devine *Egumenul* Schitului Sihăstria. În 1947, Schitul Sihăstria devine *Mănăstire* iar Părintele Cleopa, pe atunci *Protosinghel*, devine *Arhimandrit*, cu binecuvântarea PFP Nicodim[90].

În 1948 e urmărit de organele Securității statului, fapt pentru care trăiește 6 luni în pădure. Pe 30 august 1949 devine Starețul Mănăstirii Slatina, din Suceava.

Între 1952-1954 e urmărit din nou de Securitate și se retrage în Munții Stânișoara, dimpreună cu Ieromonahul Arsenie Papacioc[91]. În 1956 revine în Mănăstire, dar din 1959, pentru mai bine de 5 ani, se nevoiește ca pustnic în Munții Neamț. În 1946 revine în Mănăstirea Sihăstria, ca *Duhovnic* al întregii obști și îi povățuiește pe monahi și pe mireni timp de 34 de ani, până în ziua de 2 decembrie 1998, ziua adormirii sale[92].

[90] Idem, p. 16.

[91] Idem, p. 16-17.

[92] Idem, p. 17. Fotografia am preluat-o de aici: http://basilica.ro/img/resize/basilica.ro/images/2014/stiri/12_decembrie/02/g/cleopa/01_w747_h800_q100.jpg.

Părintele Cleopa a fost *dăruit* de mama sa Maicii Domnului, pe când era prunc și grav bolnav, la sfatul Părintelui Conon Gavrilescu, și de atunci nu s-a mai îmbolnăvit niciodată în stare gravă[93]. La 11 ani a învățat pe de rost *Acatistul Buneivestiri*[94].

Aude și vede apariții demonice, în timpul rugăciunii, încă de tânăr[95]. Primește două vedenii, în vis, prin care *i se confirmă* că frații și surorile lui *s-au mântuit*[96]. În 1932 el era *paraclisier*[97].

Și vede cum Trupul și Sângele Domnului se transformă în carne și sânge datorită *îndoielii* Părintelui Calistrat[98] și cum o picătură din Sfântul Sânge *strălucește*[99].

Într-o altă vedenie a nopții *i se confirmă* viața sfântă a unui preot[100].

Părintele Cleopa a învățat și să picteze Icoane[101]. Între 1930-1942, el i-a fost *ucenic* Părintelui Galaction Ilie[102], iar timp de 12 ani a făcut ascultarea de *cioban* al obștii[103].

Citea cărți teologice în timp ce păștea oile[104] și a învățat pe de rost cele 7 Laude ale Bisericii[105]. L-a cunoscut pe Sfântul Ioan Iacob de la Neamț[106]. A fost

---

[93] Idem, p. 19-20.
[94] Idem, p. 20.
[95] Idem, p. 22-23, 25, 40-41.
[96] Idem, p. 48-49.
[97] Idem, p. 49.
[98] Idem, p. 50.
[99] Idem, p. 51.
[100] Idem, p. 52.
[101] Ibidem.
[102] Idem, p. 53.
[103] Idem, p. 56.
[104] Idem, p. 57-58.
[105] Idem, p. 59.
[106] Idem, p. 61.

încorporat la Botoșani, la transmisiuni[107]. Și s-a eliberat din armată în 1936, cu gradul de *caporal*[108].

Nașul său de călugărie a fost Schimonahul Proclu Popa[109]. L-a cunoscut și pe Sfântul Episcop Ioan din Munții Sihlei[110]. În vara lui 1947, în timpul unei predici a sa, la București, despre Maica Domnului, o Icoană a Maicii Domnului a început să se clatine și „să scoată un sunet ca de harpă". Părintele Arhimandrit Benedict Ghiuș a fost de față și toți au socotit-o *o minune*[111].

După 7 zile de post, în vedenia somnului, Maica lui Dumnezeu i-a vorbit dintr-o Sfântă Icoană[112].

Trăiește apariții satanice și în pustie[113].

În a treia sa *retragere* în munți, Părintele Cleopa a scris cărțile: *Predici pentru monahi* sau *Urcuș spre înviere, Spovedania arhiereilor, Spovedania stareților, Spovedania duhovnicilor, Spovedania preoților de mir, Spovedania monahilor, Despre vise și vedenii* și *Minunile lui Dumnezeu din zidiri*[114].

Primul său *Duhovnic* a fost Părintele Gheorghe Chiriac, care l-a și botezat. Apoi s-a spovedit la Părintele Conon Gavrilescu și din 1929 s-a spovedit la Protosinghelul Ioanichie Moroi. Între 1937-1938 s-a spovedit la Părintele Vichentie Mălău, iar după anul 1938 la Părintele Stareț Ioanichie și la Ieroschimonahul Ioil[115]. Din 1942 s-a spovedit la Ieroschimonahul Ioil Gheorghiu, iar după 1945 și la Iero-

---

[107] Idem, p. 62.
[108] Idem, p. 63.
[109] Idem, p. 65-66.
[110] Idem, p. 78-80.
[111] Idem, p. 85-86.
[112] Idem, p. 99.
[113] Idem, p. 94-95, 103-104.
[114] Idem, p. 112-113.
[115] Idem, p. 128.

monahul Calistrat Bobu. Din 1948 se spovedește la Ieroschimonahul Paisie Olaru. Din 1990, după adormirea Părintelui Paisie la 18 octombrie, Părintele Cleopa se spovedește la Protosinghelul Varsanufie Lipan, ucenicul său, la care se mai spovedise și pe când se nevoia în munți.

După moartea Părintelui Varsanufie, din anul 1997, ultimul său duhovnic a fost Ieromonahul Iacob Savin[116].

Părintele Cleopa trăiește mai multe *vederi duhovnicești*[117].

În toamna lui 1974 a fost în pelerinaj la Ierusalim, din care se întoarce pe 30 octombrie[118]. În 1977 a călătorit cu trenul spre Muntele Athos[119].

Părintele Cleopa a scris 26 de cărți[120], unele fiind *transcrieri* ale unor cuvântări ale sale. A adormit într-o zi de miercuri, dimineața, la ora 2. 20[121]. Avea 86 de ani…

18. Cutremurul din 4 martie 1977

Conform mărturiei lui Dinu C. Giurescu, acest cutremur „a distrus multe orașe [românești] și…s-a soldat cu 1.570 de morți. […] [El] a anihilat speranța că patrimoniul arhitectonic ar putea beneficia de *mai multă protecție*"[122].

---

[116] Idem, p. 128-129.
[117] Idem, p. 130-131.
[118] Idem, p. 132-133.
[119] Idem, p. 134.
[120] Idem, p. 142-146.
[121] Idem, p. 168.
[122] Dinu C. Giurescu, *Distrugerea trecutului României*, Ed. Museion, București, 1994, p. 36. Cartea are 93 de pagini și este dedicată părinților săi: Prof. Constantin C. Giurescu și Maria Simona Giurescu.

19. Casa lui Nicolae Iorga

Casa lui Iorga din București era situată pe bulevardul Ilie Pintilie nr. 6. Și, cu toate că ea era *monument istoric*, a fost *demolată* de comuniști la începutul lui iulie 1986[123].

20. Biserici *demolate* în București în timpul regimului comunist

Biserica Enei, monument istoric din 1724, a fost demolată în aprilie-mai 1977. *Biserica Albă Postă-vari*, din secolul al 16-lea, reconstruită între 1855-1857, a fost demolată pe 18 martie 1984. Pe 27 aprilie 1984 a fost demolată *Biserica Spirea Veche*, construită la mijlocul secolului al 18-lea și reconstruită în 1915. Pe 4 august 1984 a fost demolată *Biserica Izvorul Tămăduirii*, Biserică de secol 18. Pe 18 decembrie 1984 a fost demolată *Biserica Gherghiceni*. În primăvara-vara lui 1984 a fost demolată *Mănăstirea Cotroceni*.

În iulie 1985 a fost demolată *Biserica Pantelimon*, clădită în 1750 și renovată în 1813, care era *monument istoric*. *Capela Sfântul Mina*, a Institutului Medico-Legal, construită la începutul secolului al 20-lea, a fost demolată în septembrie 1985. *Biserica Sfântul Nicolae-Sîrbi*, Biserică de secol 17, restaurată și renovată de mai multe ori, a fost demolată în septembrie 1985. *Biserica Sfântul Nicolae Jitnița*, construită între 1711-1718 și restaurată în 1851 și după aceea, a fost demolată între 18-23 august 1986[124]. *Mănăstirea Văcărești*, construită între 1716-1722, „cea mai reprezentativă realizare a arhitecturii

[123] Idem, p. 54.
[124] Idem, p. 52.

românești din secolul al XVIII-lea”, în opinia lui Vasile Drăguț, a fost demolată între decembrie 1984-iarna lui 1986-1987[125].

În noiembrie 1987 a fost demolată *Biserica Doamna Oltea*, cu hramul *Sfânta Parascheva*, construită după 1945. *Biserica Sfânta Vineri Herasca*, construită între 1644-1645 și reconstruită în 1839, a fost demolată în ziua de 19 iunie 1987. *Biserica Olteni*, din sec. al 17-lea, reconstruită în 1722 și între 1863-1865, a fost demolată în iunie 1987. Pe 26 august 1987 a fost demolată *Biserica Sfântul Spiridon Vechi*, din sec. al 17-lea, restaurată între 1746-1748. Pe 9 octombrie 1987 a fost demolată *Biserica Bradu Staicu*, din 1804 și tot în aceeași zi și *Biserica Sfânta Treime-Dudești*, ridicată tot în 1804[126].

21. Despre dărâmarea *Bisericii Sfânta Vineri* din București

Mărturiile vin de la Părintele Gelu Bogdan, *parohul* acestei Biserici: „A fost cel mai trist moment al vieții mele ca preot și duhovnic, dar și din viața comunității ortodoxe din București. În 13 iunie 1987, după ce, în prealabil, se ajunsese la concluzia că se va face un bloc și chiar făcusem acte cu primăria că se va face un bloc în față, ca să nu se distrugă ctitoria lui Matei Basarab, în ziua de 13 iunie a trecut dictatoare[a] și, între altele, i s-a explicat de către Dincă că se va pune un bloc în față. Actele pregătitoare erau făcute deja și toată lumea se aștepta să vină să-și pună blocul în față și noi să rămânem pe locul respectiv. Ea a privit puțin și i-a

[125] Ibidem.
[126] Idem, p. 53.

spus lui Dincă: *Jos porcăria!* Atunci mi-am dat seama că *totul e pierdut*”[127].

Demolarea casei parohiale a început pe 16 iunie 1987, iar demolarea Bisericii a început într-o zi de joi, pe 18 iunie 1987. A doua zi, vineri, credincioșii au venit cu lumânări aprinse și au scandat împotriva comunismului. Militarii și cei de la ICRAL, însărcinați să dărâme Biserica, *au refuzat* să facă acest lucru. De aceea au fost aduși deținuți și Biserica a fost distrusă în două zile[128]. „Martorii oculari ai demolării au povestit despre *o ploaie cu bucăți de gheață* pornită din senin chiar în mijlocul operațiunii”[129].

[127] A se vedea:

http://www.digi24.ro/Stiri/Digi24/Actualitate/Stiri/Kilometrul+0+Biserica+Sfanta+Vineri+demolata+la+cererea+Elenei+C.

[128] Ibidem.

[129] Ionuț Ungureanu, *Bisericile ajunse sub lama buldozerelor regimului comunist*, *cf.*

http://www.historia.ro/exclusiv_web/general/articol/bisericile-ajunse-lama-buldozerelor-regimului-comunist.

În această fotografie[130] vedem *cum arăta* Biserica în momentul când *era dărâmată*.

22. Laptele matern

Laptele de la sânul mamei e *steril*, nefiind contaminat cu germeni, în afară de cazul când intervin infecții ale sânului (mastite, abcese etc)[131]. El „*garantează* o bună dezvoltare a copilului”[132] pentru că este „*singura hrană* care este *adaptată nevoilor* nou-născutului și sugarului. Este laptele care *se digeră cel mai ușor*, cu o solicitare minimă din partea organismului copilului. În același timp, este *singurul lapte crud* care poate fi băut *fără pericol*, pentru că ajunge direct, curat și steril, din sânul mamei la copil”[133].

23. Dacă mâncăm grâu încolțit

„Germenii de grâu sunt un adevărat miracol nutritiv și medicinal. Acești germeni conțin săruri minerale, microelemente, vitaminele A, B1, B2, E, PP, ulei.

Germenii de grâu au efecte pozitive în oboseala fizică și nervoasă, reumatism, gută, tulburări vegeta-

---

130 Preluată de aici: http://i1.wp.com/www.muzeuldefotografie.ro/wp-content/uploads/2010/06/biserica_sf_vineri2.jpg?zoom=1.5&resize=640%2C466.

131 Emil Căpraru, Herta Căpraru, *Mama și copilul*, Ed. Medicală, București, 1984, p. 113.

132 Ibidem.

133 Idem, p. 113-114.

tive, cardiace, circulatorii, de asimilație, endocrine"[134].

24. Limba engleză pentru Constantin Noica

În *Sentimentul românesc al ființei*, Noica spune că limba engleză este „o limbă oarecare *mecanic dezvoltată*"[135]. Care *nu are organicitate*.

25. Cine l-a numit *Dimitrie Stelaru*

Dumitru Petrescu s-a născut în localitatea Segarcea Vale, din județul Teleorman, pe data de 8 martie 1917[136]. În 1938 își publica al 4-lea volum de poeme, intitulat *Preamărirea durerii*, pe care l-a semnat, ca și pe cele anterioare, cu pseudonimul: *D. Orfanul*[137]. Atunci l-a întâlnit Eugen Jebeleanu, într-un restaurant din București, și a scris despre el un articol[138]. Și Jebeleanu i-a propus să primească pseudonimul *Dimitrie Stelaru* în locul celui de *D. Petrescu-Orfanul*, lucru pe care poetul teleormănean l-a acceptat[139].

---

[134] *Dicționarul plantelor de leac*, realizat de Eugen Mihăescu și colaboratorii săi, ed. a 2-a, Ed. Călin, București, 2008, p. 59.

[135] Constantin Noica, *Sentimentul românesc al ființei*, Ed. Humanitas, București, 1996, p. 15.

[136] A se vedea:
http://ro.wikipedia.org/wiki/Dimitrie_Stelaru.

[137] Ibidem.

[138] Dimitrie Stelaru, *Mare incognitum*, Ed. pentru Literatură, București, 1967, p. VI.

[139] Ibidem.

26. De ce s-a făcut *satanist*

Phil Mawson a fost *martor al lui Iehova*. Când a citit *Biblia Satanică* însă, spune el, *s-a privit ca într-o oglindă*. Pentru că a aflat că trebuie *să își celebreze viața* și *să nu își mai refuze nimic* din ceea ce îi face plăcere. Căci pentru el, religia este cea care ne oprește să fim „liberi”[140], adică *să ne manifestăm păcătos*.

27. Lotul de miniștri antonescieni

Pe prima pagină a ziarului *Scânteia* – ziarul *central* al Partidului Comunist Român – de vineri, 4 octombrie 1946, se titra: „Azi[,] în fața Curții criminale[,] începe judecarea lotului de miniștri antonescieni. Capetele de acuzare cari apasă asupra acestor trădători de neam. Între ei se află numeroși fruntași ai partidelor «istorice»”[141].

Articolul e *nesemnat* și se desfășoară în p. 1 și 3 ale numărului citat. Miniștrii antonescieni judecați, în preambulul articolului, sunt numiți „trădători de țară”[142] și cei care *„au aservit* România imperialismului fascist german și *au rezervat* poporului român rolul furnizorului de carne de tun pentru cauza criminală a lui Hitler”[143].

---

[140] Jack Cowls, *I Spent Halloween in a Satanist's Crypt*, 13 noiembrie 2014, *cf.* http://www.vice.com/read/i-spent-halloween-in-a-satanists-bungalow-crypt-666.

[141] Ziarul *Scânteia*, seria III, anul XVI, nr. 642, vineri, 4 octombrie 1946, p. 1.

[142] Ibidem.

[143] Ibidem.

Iar cei acuzați de „trădare națională"[144] sunt nominalizați. Primul dintre ei: Mircea Cancicov[145]. Care „a semnat acordurile economice din 4 Decembrie 1940, prin care economia românească era *complet aservită* Germaniei hitleriste"[146] și „a încheiat protocolul din 19 Ianuarie 1941 prin care *asigura întreținerea* trupelor hitleriste de ocupație din România"[147]. Al doilea acuzat: Ion Fințescu, Ministrul Economiei, care a înlesnit „jaful hitlerist în România"[148]. El este „autor al legii din 1942 prin care populația țării era *supusă la biruri grele* pentru susținerea războiului hitlerist"[149].

Al treilea acuzat: Grigore Georgescu, fost Ministru al Lucrărilor Publice[150]. El „a încheiat, în condiții oneroase pentru Stat, convenția cu firma hitleristă «Derubau», care urma să construiască șoselele strategice necesare bandelor hitleriste care pregăteau agresiunea împotriva U.R.S.S."[151].

Ca „jefuitori ai țărănimii", tot pe prima pagină, avem cinci nominalizați: Ion Sichitiu, Ion Marian, Mircea Vulcănescu, Gheron Netta și Alex. Marcu.

Sichitiu și Ion Marian sunt numiți „mari moșieri".

Vulcănescu și Netta, ca „subsecretari la Ministerul de Finanțe până la 23 August 1944, au sprijinit *finanțarea* războiului și *acțiunile de jaf* ale nemților"[152].

---

[144] Ibidem.
[145] Ibidem.
[146] Ibidem.
[147] Ibidem.
[148] Ibidem.
[149] Ibidem.
[150] Ibidem.
[151] Ibidem.
[152] Ibidem.

Alex. Marcu, ca „mâna dreaptă a lui Ică Antonescu, s'a făcut cunoscut ca *agitator fascist* și *propagandist antisovietic*, apologet al lui Mussolini și Hitler. A încheiat cu Germania un protocol care dădea drepturi nelimitate propagandei hitleristo-fasciste. Pentru acțiunea sa în slujba Germaniei și împotriva poporului român a fost decorat cu «Vulturul German»"[153].

La rubrica: cei care „au predat nemților aviația română" sunt trecuți: Gheorghe Jienescu, „fost subsecretar de stat la Ministerul aerului și marinei până la 23 august 1944, [care] a sprijinit pregătirea agresiunii împotriva U.R.S.S. [și] a predat aeroporturile românești în stăpânirea aviației hitleriste"[154], Ing. Stavri Ghiolu, Constantin I. Constantin, Ion Arbore, Ovidiu Vla[ă]descu (care a făcut „legi cu caracter rasial" și „a susținut la radio numeroase conferințe cu caracter fascist") și Ion Petrescu, fruntaș țărănist care „a activat în sensul fascizării învățământului"[155].

Ultimii pe lista acuzaților sunt cei care *au predat flota* nemților: Nicolae Șova, „fost subsecretar de stat la marină, [care] a încheiat cu amiralul hitlerist Tillessen o convenție prin care punea flota românească la dispoziția nemților"[156], Arh. I. D. Enescu și Petre Strihan[157].

28. Cui *mulțumește* Henry L. Lolliot pentru apariția dicționarului său

---

[153] Ibidem.
[154] Idem, p. 1 și 3.
[155] Idem, p. 3.
[156] Ibidem.
[157] Ibidem.

Henry L. Lolliot, fost profesor de limba engleză la liceele „Sf. Sava”, „Matei Basarab” și „Lazăr”, publica în anul 1900, pe cheltuiala Statului român, primul volum din *Dicționar Englez-Român*[158]. Care a fost publicat în 11 volume, pe litere, și care a fost reeditat în 2014, în format PDF, de către C. George Sandulescu și Lidia Vianu.

Inițiativa scrierii Dicționarului a fost a lui Take Ionescu, în 1893, care era pe atunci Ministru al Instrucțiunei Publice și al Cultelor. Și cel care l-a tipărit a fost Spiru Haret, pe când era tot Ministru al Instrucțiunei Publice și al Cultelor. Haret a început demersurile pentru publicarea primului volum în 1898. De aceea autorul *le mulțumește* celor doi, lui Take Ionescu și Spiru Haret, pentru ajutor[159].

29. Locul articolului în limba spaniolă

Potrivit lui Paul Teodorescu, „articolul spaniol – hotărât sau nehotărât – se așază totdeauna *înaintea* substantivului pe care-l însoțește”[160].

30. Rugăciunea de la hirotonie

---

[158] Henry L. Lolliot, *Dicționar Englez-Român*, 1900, Volumul 1. Literele A și B, editat de C. George Sandulescu și Lidia Vianu, Ed. Contemporary Literature Press, Bucharest, 2014, p. 1, 3 și 5.

La nivel online, cele 11 volume ale Dicționarului sunt regăsibile și se pot downloada de aici:

http://editura.mttlc.ro/lolliot-dictionar.html.

[159] Idem, p. 5.

[160] Paul Teodorescu, *Învățați limba spaniolă fără profesor*, ed. a II-a, Ed. Științifică, București, 1963, p. 12.

Protosinghelul Nicodim Măndiță (1889-1975)[161], în momentul când a fost hirotonit Preot, după propria sa mărturie, s-a rugat să-i dea Dumnezeu „darul cuvântului, al înțelepciunii duhovnicești și al povățuirii sufletelor pe calea mântuirii, ca să pot călăuzi cât mai mulți creștini la Împărăția cerurilor”[162]. Și Dumnezeu l-a ascultat și i-a dat acest dar dumnezeiesc. Opera sa literar-duhovnicească constă în 40 de volume, de peste 400 de pagini fiecare, și au rămas în manuscris peste 10.000 de pagini[163].

31. Despre viața Părintelui Nicolae Steinhardt

S-a născut la 29 iulie 1912, la București, pe strada *Calea Moșilor*, nr. 208, cu numele: *Nicu Aureliu Steinhardt*[164]. Și-a petrecut copilăria în comuna Pantelimon, între 1919-1929 urmează școala primară *Clemența*, apoi Liceul *Spiru Haret*, fiind coleg de generație cu Constantin Noica, Alexandru Paleologu, Mircea Eliade.

Debutul literar și l-a făcut în revista liceului, care se numea *Vlăstarul*. În 1929 își ia bacalaureatul, în 1932 ajunge licențiat în Drept, între timp frecventând și *cursuri de Litere* la Universitatea din

---

[161] Arhimandrit Ioanichie Bălan, *Patericul românesc, ce cuprinde viața și cuvintele unor Sfinți și Cuvioși Părinți ce s-au nevoit în Mănăstirile Românești (secolele III-XX)*, ed. a V-a, Ed. Mănăstirea Sihăstria, 2005, p. 651.

[162] Idem, p. 658.

[163] Idem, p. 652.

[164] N.[icolae] Steinhardt, *Critică la persoana întâi*, ed. îngrijită, studiu introd., note, referințe critice și indici de Florian Roatiș, cu repere biobibliografice de Virgil Bulat, Ed. Mănăstirea Rohia & Polirom, Iași, 2011, p. 9.

București[165]. În 1934 publică sub pseudonimul *Antisthius*[166]. Între 1935-1937 publică, împreună cu Emanuel Neuman, două texte în franceză. În 1936 își dă doctoratul în Drept, sub conducerea lui Mircea Djuvara. Cu titlul: *Principiile clasice și noile tendințe ale dreptului constituțional. Critica operei lui Léon Duguit*[167].

La recomandarea lui Camil Petrescu, Nicu Steinhardt începe să scrie la *Revista Fundațiilor Regale*, primul articol fiind despre Proust, în 1936. În 1940 e *înlăturat* dintre colaboratorii revistei, pe motive de „purificare etnică" și trăiește, până în 1944, o perioadă de umilire socială, fiind pus să muncească în folosul comunității: să mături, să curețe zăpada etc[168].

Între 1937-1939 face *călătorii de studii* în Elveția, la Paris și Londra. În 1938, la Interlaken, un irlandez *îi prevestește* că va primi Botezul creștin. Între 1945-1947 scrie din nou la *Revista Fundațiilor Regale*, însă va fi din nou înlăturat. Colaborează, în 1945, și cu revistele *Universul literar*, *Victoria* și *Tribuna poporului*.

Între 1948-1959 *refuză să adere* la comunism și e din nou umilit social. Pe 4 ianuarie 1960 *refuză calitatea de martor al acuzării* în procesul *Constantin Noica-Dinu Pillat* și din acest motiv e condamnat la 12 ani de muncă silnică.

Însă pe 15 martie 1960, în închisoarea Jilava, Ieromonahul Mina Dobzeu *îl botează ortodox*[169]. Face închisoare la Jilava, la Gherla, la Aiud. Este

---

[165] Ibidem.
[166] Ibidem.
[167] Idem, p. 10.
[168] Idem, p. 10-11.
[169] Idem, p. 11.

eliberat din închisoare în luna august a anului 1964 și primește *Taina Sfintei Mirungeri* la *Schitul Darvari* din București. Între 1964-1968 *refuză orice colaborare* cu regimul comunist, fapt pentru care e nevoit să muncească la fabrica *Stăruința*, din Calea Vitan, ca *muncitor necalificat*[170].

Are un accident, nu mai poate munci și revine în viața literară[171]. Între 1971-1979 i se tipăresc 10 cărți traduse de el. În 1972 termină de scris *Jurnalul fericirii*, care avea 570 de pagini în format dactilografiat. Manuscrisul cărții i se confiscă în 14 decembrie 1972. Autorul rescrie cartea și ea ajunge să aibă 750 de pagini dactilografiate. Pe 14 mai 1984, Securitatea îi confiscă din nou *prima variantă* manuscrisă, pe care i-o înapoiase în 1975[172].

Între 1973-1980 vizitează frecvent Mănăstirea Rohia. Între 1978-1980 locuiește la Paris, în casa lui Mircea Eliade, e îngrijit de Marie-France, fiica lui Eugen Ionescu, discută îndelung cu Emil Cioran și proiectează, împreună cu Virgil Ierunca, publicarea la Paris a *Jurnalului fericirii*. Aproape un an locuiește în mănăstirea benedictină Chevetogne și ține prelegeri la Louvain[173].

În 1980 începe colaborarea sa cu Editura *Dacia* din Cluj-Napoca, fiind primit la 16 august 1980 în obștea Mănăstirii Rohia[174].

În 1982 publică un eseu monografic despre Geo Bogza, în 1983 publică cartea *Critică la persoana întâi*, el fiind *bibliotecarul* Mănăstirii[175]. Între 1986-

---

[170] Ibidem.
[171] Idem, p. 11-12.
[172] Idem, p. 12.
[173] Idem, p. 13.
[174] Idem, p. 13-14.
[175] Idem, p. 14.

1988 acordă interviuri lui Nicolae Băciuț, care apar într-un volum. În 1988 începe interviurile cu viitorul Părinte Ioan Pintea[176]. Adoarme în ziua de 30 martie 1989, Ioan Pintea luând din chilia sa toate manuscrisele găsite acolo și care vor fi publicate ulterior[177].

32. *Jurnalul* pentru Liviu Ioan Stoiciu

Mărturisește că ține un jurnal, dar că el este unul *privat*[178]. L-a început în liceu. În perioada sa boemă a scris telegrafic, din 1975 însă jurnalul său a devenit unul *autobiografic*. El îi aduce aminte despre sine și este un loc al plângerii[179]. Nu îl interesează jurnalul ideatic. Și a hotărât *să-și ardă* jurnalele înainte să moară.

Însă înainte de închiderea acestei mărturisiri, autorul ne oferă câteva paragrafe din jurnalul său[180]...Semn că nu vrea să îl ardă *în întregime*.

33. Călătorind cu Prof. Florin Smarandache

Lilia, soția sa[181]. Completa rebusuri de mic[182]. N-a făcut la școală limba rusă, dar a învățat ceva de la

---

[176] Idem, p. 15.

[177] Idem, p. 16.

[178] Liviu Ioan Stoiciu, *„Scriu jurnal pentru sufletul meu”*, în rev. *Acolada*, mai 2008 (II), nr. 5 (8), p. 6.

[179] Ibidem.

[180] Idem, p. 7.

[181] Florentin Smarandache, *Frate cu meridianele și cu paralelele*, vol. III, Ed. Offsetcolor, Râmnicu Vâlcea, 2006, p. 7. Downloadată de aici:
http://fs.gallup.unm.edu/Frate3.pdf.

[182] Idem, p. 8.

Vetuța[183]. A fost la Sofia, în Bulgaria, în interes științific[184]. S-a fotografiat în fața statuii Sfântului Eftimie de Târnovo[185]. Autorul bea lapte dimineața ca atunci când era copil[186]. A donat aproape 30 de cărți de-ale sale la trei biblioteci din Bulgaria[187]. În pagina a 14-a a cărții, găsim o fotografie a Prof. Smarandache din fața statuii Sfinților Chiril și Metodiu, amplasată la intrarea în *Biblioteca Națională a Bulgariei*. Făcută pe 22 martie 2002.

Fosta Securitate comunistă bulgară se numea *Sigurnosc*[188]. Bulgarii spun *oltar* la *altar*, iar *Ivan* e corelativul lui *Ioan*[189].

Soția îi trimite un email și îl acuză de faptul că el iubește știința *mai mult* decât pe ea[190].

Italienii se căsătoresc după vârsta de 40 de ani[191]. Cele 4 orașe care au fost capitala Bulgariei, ultimul fiind și azi capitala țării: „Pliska, Preslav, Veliko Târnovo și Sofia"[192]. Două mărci de bere bulgărească: *Kumenița* și *Zagorca*[193]. *Zakuska*, în bulgară, înseamnă *micul dejun*[194]. A băut un suc bulgăresc numit *Tedi*, care era făcut din morcov, zmeură și măr[195].

---

[183] Ibidem.
[184] Idem, p. 9.
[185] Idem, p. 11.
[186] Idem, p. 13.
[187] Ibidem.
[188] Idem, p. 17.
[189] Idem, p. 19.
[190] Idem, p. 31.
[191] Idem, p. 32.
[192] Idem, p. 33.
[193] Idem, p. 35.
[194] Idem, p. 37.
[195] Idem, p. 38.

Seara, din Albena, se văd luminile Balcicului[196]. Albena Thamova i-a tradus un text personal în bulgară[197]. Pe 23 mai 2005 s-a îmbrăcat în *Napoleon* și în *amiral rus*[198].

Știe să fluiere cu 4 degete[199]. În Bulgaria există 166 de Mănăstiri[200]. Mihai, fiul său cel mare, a studiat la *Northern Arizona University*[201]. O milă terestră americană are 1, 609 km[202].

„*Podul Benjamin Franklin*, care leagă Philadelphia cu New Jersey, construit în anul 1926, este *cel mai lung* din Statele Unite (2, 9 km). Are o lățime de 39 m și o înălțime a tablierului față de apă de 41 m”[203].

În *China Town*, din Philadelphia, trăiesc 70.000 de chinezi[204]. Un metru are 3, 28 picioare în unitatea de măsură englezească[205]. Și autorului *îi place să cunoască* oamenii, culturile, viața diverselor societăți[206], după cum îmi place și mie. Pentru că numai astfel devenim *mai încăpători*, mai deschiși: în măsura în care *sintetizăm* toată această experiență plurală pe care o întâlnim pe parcursul vieții noastre.

Imaginile ca „matrice de numere”[207]. În poloneză, *mulțumesc* se spune *genkuie*[208], iar *krai*

---

[196] Ibidem.
[197] Idem, p. 39.
[198] Idem, p. 40.
[199] Idem, p. 43.
[200] Idem, p. 44.
[201] Idem, p. 51.
[202] Idem, p. 53.
[203] Idem, p. 56.
[204] Idem, p. 58.
[205] Ibidem.
[206] Ibidem.
[207] Idem, p. 60.
[208] Idem, p. 65.

înseamnă *țară*[209]. În sârbă însă, *krai* înseamnă *sfârșit*[210].

Autorul nu se mai simte nici român, nici american, ci *o amestecătură* a lor[211]. Îl *atrag* artiștii moderni și postmoderni[212]. Pe 3 noiembrie 2005 a fost pentru prima dată în Spania. A aterizat la Madrid, pe *Aeroportul Internațional Barajas*[213].

În spaniolă: „tarjeta de credito = carte de credit"[214]. Și tot în spaniolă: „un cerveza española" = o bere spaniolă[215].

În Canada, 60% din familii sunt divorțate[216].

Autorul s-a fotografiat în *Plaça de Catalunya* printre porumbei[217]. Muzeul *Joan Miró* din Barcelona deține colecția lui Miró donată chiar de el, formată din „217 picturi, 178 sculpturi, 9 textile, 4 ceramici și circa 8.000 de desene, schițe, note (în total, peste 11.000 de piese)"[218].

Picasso s-a ocupat și cu fotografia[219]. Picasso „s-a ținut și de literatură, a scris poezii, publicate în *Cahiers d' Art*, și mai ales piese de teatru: *Le désir attrapé par la queue* („Dorința înșfăcată de coadă" – în limba franceză); *Las cuatro niñas* („Cele patru fete" – în limba spaniolă). A rămas de la el o arhivă imensă: manuscrise, fotografii, corespondență. A

---

[209] Idem, p. 66.
[210] Ibidem.
[211] Ibidem.
[212] Idem, p. 70.
[213] Idem, p. 77.
[214] Idem, p. 79.
[215] Idem, p. 85.
[216] Idem, p. 97.
[217] Idem, p. 101.
[218] Idem, p. 107.
[219] Idem, p. 112.

păstrat toate schițele, toate ciornele. Există un Muzeu Picasso și la Paris. Altele, în: Barcelona, Lucerna și Antibes”[220].

„*Ciudad de Mexico* e un megalopolis cu o populație de 22 milioane”[221], pe când New York-ul are 16 milioane de locuitori[222].

„Cortés distruge Imperiul Aztec, deși el venise cu o oaste de câteva sute de spaniarzi, în vreme ce armata aztecă avea zeci de mii”[223].

Nedreapta și dubla măsura: „nord-americanii nu au nevoie de *vize* pentru a intra în Mexic, dar reciproc nu-i adevărat: mexicanii nu pot veni în Statele Unite *fără aprobare*”[224].

„*Tequila* este o băutură locală, cu 28% alcool, făcută din agavă (un fel de cactus). Sucul alburiu și dulceag este extras cu un tâlv numit *acocote* și lăsat să fermenteze 24 de ore”[225].

Salata de cactus numită *nopales*: fierb bucățile de cactus de două ori și le pun sare[226].

Octavian Paler a fost în Mexic și a publicat un volum de călătorii numit *Caminante/ Călătorul*[227].

Diferența dintre ei: „*mayașii* au nasul coroiat, *aztecii* au nasul drept”[228]. Zeul *Quetzalcóatl* este *un balaur încolăcit*, pe când zeul *Tezcatlipoca* este *un tigru roșu*[229].

---

[220] Idem, p. 114.
[221] Idem, p. 132.
[222] Ibidem.
[223] Idem, p. 137.
[224] Idem, p. 138.
[225] Ibidem.
[226] Idem, p. 146.
[227] Idem, p. 157.
[228] Idem, p. 158.
[229] Idem, p. 159.

No se vende = nu se vinde[230]! Peretele cu cranii al templului[231]. Alfabetul maya era pictogramic[232].

„În limba maya: *Vishavel! = Salut! Vish kaba? = Ce mai faci?*”[233].

34. Primele 10 ediții ale *Poesiilor* lui Mihail Eminescu

Prima ediție e cea din 1884, cu prefața semnată în decembrie 1883[234]. Și cuprinde poeziile sale publicate în *Convorbiri Literare* timp de 12 ani[235].

Primul poem al ediției este *Singurătate* (p. 1-3). Cartea conține 61 de poeme eminesciene[236], poemul *Mai am un singur dor*, al 52-lea din carte, având patru variante[237].

Rugăciunea unui Dac e al 7-lea poem al cărții, *Odă* e al 13-lea, *Mortua est* al 23-lea, *Împărat și Proletar* al 39-lea, *Revedere* al 49-lea, Epigonii al 53-lea, *Satira I, II, III* și *IV* fiind poemele 56-59, iar ultimul poem al ediției este *Criticilor mei*[238].

Ultima strofă a cărții, din p. 303:

Critici voi, cu flori deşerte,
Care roade n'aţi adus —
E uşor a scrie versuri,
Cănd nimic nu ai de spus.

---

[230] Idem, p. 161.

[231] Idem, p. 169.

[232] Idem, p. 182.

[233] Idem, p. 187.

[234] *Poesii* de Mihail Eminescu, Ed. Librariei Socecu & Comp., Bucuresti, 1884, III-IV + 307 p.

[235] Prefață, p. 1.

[236] Idem, p. 307.

[237] Idem, p. 306.

[238] Idem, p. 305-307.

A doua ediție a cărții e cea din 1885[239]. Conține tot 61 de poeme[240]. Se reeditează prefața din 1883[241]. *Luceafărul* e al 60-lea poem al ediției[242]. Ultima strofă a lui[243]:

«Trăind in cercul vostru strimt,
«Norocul vĕ petrece—
«Ci eu in lumea mea mĕ simt
«Nemuritor și rece.»

Ediția a 3-a a apărut în anul 1888[244] și conține 64 de poeme. Au fost incluse poemele: *La steaoa*, *De ce nu-mi vii* și *Kamadeva*[245]. Se reeditează prefața din 1883 dar ea este pentru prima oară semnată. Semnează: T.[itu] Maiorescu[246].

Prima strofă din *Mortua est!*[247]:

Făclie de veghe pe umezi morminte,
Un sunet de clopot in orele sfinte,
Un vis, ce îşi moae aripa 'n amar —
Astfel ai trecut de al lumii hotar.

A 4-a ediție a cărții a fost editată în 1889[248]. E singura ediție de până acum cu o erată. A fost suprimat, la nivel tipografic, un vers[249]:

---

[239] *Poesii* de Mihail Eminescu, ediția a doua, Ed. Librariei Socecu & Comp., Bucuresti, 1885, III-IV + 307 p.

[240] Idem, p. 307.

[241] Idem, p. VI.

[242] Idem, p. 307.

[243] Idem, p. 300.

[244] *Poesii* de Mihail Eminescu, ediția a treia, Ed. Librariei Socecu & Comp., Bucuresci, 1888, III-IV + 315 p.

[245] Idem, p. 315.

[246] Idem, p. VI.

[247] Idem, p. 65.

[248] *Poesii* de Mihail Eminescu, ediția a patra, cu o notiță biografică de T.[itu] Maiorescu, Ed. Librăriei Socecu & Comp., București, 1889, III-XIV + 315 p.

[249] Idem, p. 315.

ERRATA:

La pag. 237, după versul 7 de sus:

Căci sub fruntea'i viitorul şi trecutul se incheagă,

să se adaoge versul:

Noaptea-adănc'a vecĭniciei el in şiruri o desleagă.

Volumul conține tot 64 de poeme, cât și prefața din 1883. După prefață urmează textul scris de Maiorescu: *Poetul Eminescu*, p. V-XIV, semnat în octombrie 1889, la București[250].

Ce spune aici Maiorescu? Că Eminescu este *un geniu înnăscut*[251], dar că viața sa istorică e *simplu de povestit*[252].

Mihail Eminescu s-a născut pe 20 decembrie 1849 la Ipotești, a făcut gimnaziul la Cernăuți, dar l-a părăsit pentru a intra în trupa de teatru a doamnei Fanni Tardini[253].

A studiat la Viena și la Berlin, între 1874-1876 a fost *revizor școlar* și *bibliotecar* la Iași, lucrează în redacția ziarului *Timpul*[254], dar, în iunie 1883, subliniază Maiorescu, e „lovit...de isbucnirea nebuniei, al cărei germen erà din naștere, indreptat intru câtva la inceputul anului 1884, dară degenerat in forma lui etică și intelectuală, apucat din nou de nemiloasa fatalitate ereditară, Eminescu moare la 15 Iunie 1889 intr'un institut de alienați"[255]. Și astfel se creează, în mod mincinos, mitul *nebuniei* lui Emi-

[250] Idem, p. XIV.
[251] Idem, p. V.
[252] Ibidem.
[253] Idem, p. VI.
[254] Ibidem.
[255] Idem, p. VI-VII.

nescu, pe care unii îl propovăduiesc în mod meschin și astăzi!

Pentru că Titu Maiorescu „psihanalizează” viața lui Eminescu și „constată” că toată viața lui e sub semnul „alienației mentale”[256], fapt pentru care viața sa are „o culoare romantică”[257].

Însă, după ce *i-a minimalizat* persoana, Maiorescu *îi laudă* calitățile umane: a fost un om de o covârșitoare inteligență, cu o memorie care reținea toate detaliile[258], dar trăia „*aproape exclusiv* [în] lumea ideilor generale”[259]. Adică era „asocial”, pentru că era „nebun”.

În paginile VIII-IX, Maiorescu îl face pe Eminescu „indiferent” față de situația sa socială, asta după ce l-a lăsat să moară de foame și l-a îmbolnăvit. Însă modul pervers în care vorbește despre Eminescu ascunde în spatele său *invidia* pe marea lui operă.

Cine era Eminescu pentru ranchiunosul de Maiorescu? Un geniu *naiv* cuprins în lumea lui ideală[260].

Pe care nu-l interesau banii și nici viața prosperă[261], ci numai „în intervalele lucide” ale vieții sale el se arăta *interesat* de cele materiale, fapt pentru care era „lacom de bani”[262].

Nu-i plăcea însă ce spuneau prietenii și cunoscuții lui Eminescu: că mizeria socială l-a dus pe Eminescu la nebunie[263]. Pentru Maiorescu, *sărăcia*

---

[256] Idem, p. VII.
[257] Ibidem.
[258] Idem, p. VII-VIII.
[259] Idem, p. VIII.
[260] Idem, p. IX.
[261] Ibidem.
[262] Idem, p. X.
[263] Ibidem.

lui Eminescu și *minimalizarea* lui erau de domeniul *legendei*, care trebuie să dispară[264].

Și după ce a făcut din geniul său *apanajul* nebuniei, Maiorescu îl laudă din nou: era cel mai silitor om, veșnic citind, meditând, scriind. Era lipsit de orice egoism, era la curent cu noutățile, edita ziarul *Timpul* cu energie, avea vederi înalte, era bun la disputele politice[265].

Însă cum să aibă *vederi înalte* și să scrie *genial* un nebun? Nebunia creează lucruri *fără sens* și nu *desăvârșiri intelectuale*.

Tocmai de aceea Maiorescu a vrut să îl scoată *nebun*: pentru ca întreaga sa operă și viață să nu mai fie *apreciate* la reala lor valoare. Numai că Titu Maiorescu a reușit doar să fie *penibil* pentru posteritate prin această înverșunată strategie *de falsificare* a persoanei lui Eminescu.

În pagina a XI-a, după ce mai înainte l-a făcut *nebun*, Maiorescu vorbește despre „limpezimea spiritului său". Însă adevărul e acesta: Eminescu era *prea înalt*, prea mare, prea frumos pentru lumea lui și Maiorescu nu suporta asta. Ar fi dorit și el *o fărâmă* din limpezimea și din măreția ideatică a lui Eminescu. Și pentru că nu i-a putut face față, de aceea l-a decretat „nebun".

Alte detalii despre personalitatea lui Eminescu care nu îl arată deloc a fi „nebun": se bucura fără invidie și râdea fără răutate și peste tot „se afla *fără silă* în elementul său"[266].

Dar la care Maiorescu adaugă lucruri negative: avea o viață neregulată, se hrănea numai cu „narcotice și excitante", abuza de tutun și cafea, își petrecea

---

[264] Ibidem.

[265] Idem, p. X-XI.

[266] Idem, p. XI.

nopțile în citire și scriere, zile întregi nu mânca, după care mânca și bea fără alegere și fără măsură[267].

În ciuda întregii opere eminesciene, Maiorescu declară faptul că Eminescu nu a fost *un om nefericit*, ci *un pesimist*[268].

Nefericirea lui Eminescu e decretată din nou, din stilou, drept una *estetică*, care nu avea de-a face „cu o amărăciune personală”[269].

De ce nu avea *dureri* Eminescu în răstălmăcirea lui Maiorescu?

Pentru că, „din pun[c]t de vedere al egoismului, [Eminescu era] *cel mai nepăsător om* ce și'l poate inchipuì cine-va, [și] precum nu puteà fi atins de un simțimênt prea intensiv al fericirii, nu puteà fi nici expus la o prea mare nefericire”[270]. Nota lui caracteristică era „seninătatea abstractă” și când venea vorba de melancolie și când se veselea[271]. Ba, mai mult, „chiar [și] forma nebuniei lui erà *o veselie exsultantă*”[272].

Ce poate fi *mai grețos* decât atât?! Pentru că Maiorescu nu e bun nici măcar la *mistificări grosolane*, darămite la *observații de nuanță* în ceea ce privește trăirile lui Eminescu.

Eminescu, continuă Maiorescu, avea o naivitate copilărească și își citea poemele ca pe niște lucrări *străine* de el. Nu-l interesa publicarea poemelor sale[273]. Însă în poemele sale, el „și-a intrupat sub o formă așa de minunată quintesența cugetărilor și

---

[267] Idem, p. XII.
[268] Ibidem.
[269] Idem, p. XIII.
[270] Ibidem.
[271] Ibidem.
[272] Ibidem.
[273] Ibidem.

simțirilor”[274] sale. Și el nu iubea în mod real femeia, ci vedea în ea „copia imperfectă a unui prototip irealizabil”[275].

Mai pe scurt, articolul lui Maiorescu despre Eminescu e *o manipulare de toată jena*, născută dintr-o invidie și o ranchiună vituperante. El a amestecat calitățile excepționale ale lui Mihail cu defecte inventate pentru ca să îl scoată drept „nebun romantic”.

Însă numai cineva *ros de neputință*, ca Maiorescu, poate să dea *crezare* acestei fabulații nedemne.

Ediția a cincea a apărut în anul 1890[276]. Conține 68 de poeme, pentru că s-au mai adăugat încă trei: *Sara pe deal*, *Doina* și *Dalila*[277].

S-a republicat și prefața din 1883, cât și articolul *revoltător* despre Eminescu pe care l-am discutat până acum[278].

A șasea ediție e din 1892[279]. Are 311 pagini, conține 73 de poeme și un post-scriptum[280], în paginile III-XIV ale cărții fiind tot introducerea și articolul despre Eminescu[281]. *Post-scriptum*-ul se află între p. 309-311 și aparține tot lui Titu Maiorescu. E

---

[274] Ibidem.

[275] Idem, p. XIV.

[276] *Poesii* de Mihail Eminescu, ediția a cincea, cu o notiță biografică de T.[itu] Maiorescu, Ed. Librăriei Socecŭ & Comp., București, 1890, III-XIV + 331 p.

[277] Idem, p. 331.

[278] Idem, p. III-XIV.

[279] *Poesii* de Mihail Eminescu, ediția a șasea, cu o notiță biografică de T.[itu] Maiorescu, Ed. Librăriei Socecŭ & Comp., București, 1892, III-XIV + 311 p. + 3 p. de cuprins.

[280] A treia pagină a cuprinsului.

[281] Prima pagină a cuprinsului.

semnat cu T. M., în iunie 1892, la București[282]. Și aici, Maiorescu spune că *data nașterii* poetului, 20 decembrie 1849, a luat-o din registrul *Junimii*, așa cum a trecut-o însuși Eminescu[283].

Eminescu a fost botezat ortodox de către Preotul Dimitrie de la Biserica *Uspenia* din Botoșani[284].

Însă în *cartea Botezurilor* din această Biserică din Botoșani, Mihail Eminescu e trecut ca fiind născut pe 15 ianuarie 1850 și că a fost botezat pe 21 ianuarie 1850, având ca naș de Botez pe Stolnicul Vasile Iurașcu[285]. Și în pagina 311, Maiorescu consimte cu această nouă dată de 15 ianuarie 1850 și spune că *ea trebuie primită*, iar prima, cea din 20 decembrie 1849, pe care o susține însuși Eminescu, trebuie socotită „resultatul unei informații inexacte a poetului din partea părinților"[286].

A șaptea ediție a cărții e din 1895[287] și în ea *a schimbat* ziua nașterii lui Eminescu: 15 ianuarie 1850[288] în loc de 20 decembrie 1849. Avem tot 73 de poeme și *post-scriptum*-ul[289], plus cele două texte de la început[290]. A 8-a ediție a poemelor e din 1901[291] și

[282] Idem, p. 311.

[283] Idem, p. 309.

[284] Idem, p. 310.

[285] Idem, p. 310-311.

[286] Idem, p. 311.

[287] *Poesii* de Mihail Eminescu, ediția a șaptea, cu o notiță biografică de T.[itu] Maiorescu, Ed. Librăriei Socecŭ & Comp., București, 1895, III-XVI + 311 p. + 3 pagini de cuprins.

[288] Idem, p. VI.

[289] A treia pagină a cuprinsului.

[290] Prima pagină a cuprinsului.

[291] *Poesii* de Mihail Eminescu, ediția a opta, cu o notiță biografică de T.[itu] Maiorescu, Ed. Librăriei Socecŭ & Comp., București, 1901, III-XV + 255 p. + 3 pagini de cuprins.

are tot 73 de poeme, dimpreună cu cele 3 texte maiovesciene. A fost făcută într-un tiraj de o mie de exemplare și un volum costa 1, 50 lei. De fapt, fiecare tiraj a fost făcut într-o mie de exemplare. Tocmai de aceea pe pagina de titlu a cărții s-a scris: „a opta mie de exemplare”.

A 9-a ediție e din 1903[292], având formatul celei anterioare. În nicio ediție de până acum și nici în aceasta, nu avem *Scrisoarea I, II, III* și *IV*, ci *Satira I, II, III* și *IV*. Iar în ediția de față titlul poemului nu e *Luceafărul*, ci *Luceafĕrul*[293].

A 10-a ediție a poemelor eminesciene apare în anul 1907[294]. Are tot 73 de poeme, plus cele 3 texte ale lui Maiorescu[295]. A fost editată în 20.000 de exemplare, conform paginii de titlu, unde se spune: „a unsprezecea și a douăsprezecea mie de exemplare”.

În p. 234:

Tot astfel când al nostru dor
Perì în noapte-adâncă,
Lumina stinsului amor
Ne urmărește încă.

35. Unde a locuit Caragiale

---

[292] *Poesii* de Mihail Eminescu, ediția a noua, cu o notiță biografică de T.[itu] Maiorescu, Ed. Librăriei Sococŭ & Comp., București, 1903, III-XV + 255 p. + 3 pagini de cuprins.

[293] Idem, p. 211.

[294] *Poesii* de Mihail Eminescu, ediția a zecea, cu o notiță biografică de T.[itu] Maiorescu, Ed. Librăriei Socec & Comp., Societate Anonima, București, 1907, III-XV, 255 p. + 3 pagini de cuprins.

[295] Paginile 1 și 3 ale cuprinsului.

În iulie 1881 el locuia în București, pe Strada Armenească, nr. 33[296].

A 13-a scrisoare, editată în volumul al 7-lea al *Operelor* sale *complete*, ne spune că el locuia în București pe Strada Polonă, nr. 96[297]. O scrisoare către Petrache, scrisă în 7 noiembrie 1890[298]. Și i se plânge lui Petrache că nu a plătit chiria și e dat în judecată, n-are lemne și nici palton și că e bolnav[299]. Pe 25 februarie 1891 locuia tot acolo[300]. În februarie 1905 era în Berlin și locuia pe strada Wilmersdorf Preussischestr, nr. 10[301].

În 13 februarie 1906 se găsea la aceeași adresă din Berlin[302]. Pe când în 21 februarie 1906 scrie din Leipzig[303]. Tot la Berlin locuia și în 1907[304].

36. Unde a fost publicată *Mortua est!*

Mihail Eminescu a publicat poemul în revista *Convorbiri literare*, anul V (1 martie 1871-1 martie 1872), redactor Iacob Negruzzi, Ed. Tipografia Th. Balassan, Iassi, 1872, p. 15-16. La finalul revistei. Și forma în care a fost editată e următoarea:

---

[296] I.[on] L.[uca] Caragiale, *Opere*, vol. VII. *Corespondență*, ed. îngrijită de Șerban Cioculescu, cu 2 planșe afară din text, Ed. Fundația regală pentru literatură și artă, București, 1942, p. 565.

[297] Idem, p. 542.

[298] Idem, p. 541.

[299] Ibidem.

[300] Idem, p. 544.

[301] Ibidem.

[302] Idem, p. 545.

[303] Idem, p. 546.

[304] Idem, p. 555.

MORTUA EST!

Făclie de veghe pe umeḍi morminte,
Unu sunetu de clopotu in orele sfinte,
Unu visu, ce iși moae aripa 'n amar,
Astfeliu ai trecutu de al lumii otaru.

Trecut-ai când ceru-i câmpie senină,
Cu-riuri de lapte și flori de lumină,
Când norii cei negri paru sombre palate
De luna regină pe rându visitate.

Te vĕdu ca o umbră de-argintu strălucită
Cu aripi ridicate la ceruri pornită,
Suindu palidu sufletu, a norilor schele
Pin ploaea de raḍe, ninsoare de stele.

O raḍă te 'naltă, unu cântecu te duce
Cu brațele albe pe peptu puse cruce,
Când tocsul s'aude l'al vrăjilor caieru,
Argintu e pe ape și auru in aeru.

Vĕdu sufletu-ți candidu piu spațiu cum trece;
Privescu apoi lutul remasu... albu și rece,
Cu haina lui lungă culcatu in sicriu,
Privescu la surisu-ți remasu încă viu;

Și'ntrebu al meu sufletu rănitu de 'ndoială
De ce-ai muritu îngeru cu fața cea pală?
Au nu ai fostu jună, n'ai fostu tu frumoasă?
Te-ai dusu spre a stinge o stea radioasă?

Dar poate acolo să fie castele
Cu arcuri de auru zidite din stele,
Cu riuri de focu și cu poduri de argintu,
Cu țermuri de smirnă, cu flori cari cântu,

Să treci tu prin ele o sfântă regină
Cu pĕru lungu de raḍe, cu ochi de lumină
In haină albastră stropită cu auru
Pe fruntea ta pală cunună de lauru.

O moartea e-unu chaosu, o mare de stele
Când viaţa-i o baltă de vise rebele;
O moartea-i unu seculu cu sori infloritu,
Când viaţa-i unu basmu pustiu şi uritu. —

Dar poate... o! capu-mi pustiu cu furtune,
Gândirile-mi rele zugrum' cele bune.
Când sorii se stingu şi când stelele pică
Imi vine a crede, *că toate-su nimică.*

Se poate ca bolta de sus să se spargă,
Să cadă nimicul cu noaptea lui largă,
Să vědu cerul negru, că lumile-şi cerne
Ca prădi *trecětoare* a morţii *eterne*...

Ş'atunci, de-a fi astfeliu... atunci in vecie
Suflarea ta caldă ea n'o să invie,
Atunci graiu-ţi dulce in veci este mutu...
Atunci acestu ângeru n'a fostu decât lutu.

Şi totuşi ţěrină frumoasă şi moartă
De racla ta raḑimu eu harfa mea spartă,
Şi moarte ta n'o plângu, ci *mai* fericescu
O raḑă fugită din chaosu lumescu.

Ş'apoi... cine scie de este mai bine:
A fi sau a nu fi... dar scie ori-cine
Că ceea ce nu e nu simte dureri,
Şi *multe* dureri-su, puţine plăceri.

A fi?... Nebunie şi tristă şi goală;
Urechea te minte şi ochiul te 'nşală;
Ce-unu secolu ne ḑice, ceilalţi o desḑicu.
De cât unu visu sarbědu, mai bine nimicu.

Vědu vise 'ntrupate gonindu după vise,
Păn' dau in morminte ce-asceaptă deschise,
Şi nu sciu gândirea-mi in ce să o stingu:
Să ridu ca nebunii? să-i blestemu? să-i plângu?

La ce?... Oare *totul* nu e nebunie?
Au moartea ta ăngeru de ce fu să fie?
Au e *sensu* in lume? Tu chipu zimbitoru
Trăit-ai anume ca astfeliu să mori?
De e sensu intr'asta e 'ntorsu și a tĕu;
Pe palida-ți frunte nu-i scrisu Dumneḑeu.

M. Eminescu.

37. *Necrologul* scris de Hasdeu lui Eminescu

Are o pagină și jumătate și a fost publicat în *Revista Nouă*, anul al II-lea, nr. 6, 15 iunie 1889, p. 211-212[305]. Și în acesta Hasdeu spune că Eminescu „a lăsat [în urma sa] multe versuri admirabile”[306], dar meritul său primordial e acela că *a introdus* în poezia românească „*adevărata cugetare ca fond* și *adevărata artă ca formă*, în locul acelei *ușoare ciripiri* de mai înainte”[307].

Eminescu va rămâne prin poezia sa pentru că „a izbutit a găsi frumosul fără a imita pe nimeni”[308]. Însă susține, ca și Maiorescu, minciuna sfruntată că el „a murit nebun”[309].

Însă Eminescu „va trăi, deși a murit nebun; [și] *vor muri însă pentru vecie* nenumărații înțelepți, cari au lăsat, lasă și vor lăsa totdeauna *să înnebunească un Eminescu*”[310]. Adică *un om de geniu*.

---

[305] *Cf.* Bogdan Petriceicu-Hasdeu, *Scrieri literare, morale și politice*, tomul al II-lea, ed. critică, cu note și variante de Mircea Eliade, cu trei planșe afară din text, Ed. Fundația pentru literatură și artă „Regele Carol II”, București, 1937, p. 117, n. 1.

[306] Idem, p. 117.

[307] Ibidem.

[308] Ibidem.

[309] Ibidem.

[310] Idem, p. 118.

38. La 11 ani de la moartea lui Alecsandri

În noiembrie 1900[311], la 11 ani de la moartea lui Alecsandri[312], Ioan Bianu semna prefața[313] la prima „edițiune poporală”[314] a poemelor lui Vasile Alecsandri. Prefața primei ediții pentru cititorul larg. Sau prima ediție *de popularizare* a poemelor sale. E vorba despre *Mărgăritărèle* a lui Alecsandri, volum format din 46 de poeme scrise între 1848-1862[315]. În care vibrează „coardele eroice și patriotice”[316] ale poetului.

39. A doua ediție a poesiilor lui Vlahuță

A apărut în anul 1892[317]. *Tabla de materii* e în față[318], nu are prefață sau postfață și cuprinde 32 de poeme.

Al 14-lea poem al cărții e închinat lui Mihail Eminescu. Se numește *Luĭ Eminescu* și are următorul conținut[319]:

---

[311] [Vasile] Alecsandri, *Mărgăritărele (1852-1862)*, în col. *Biblioteca pentru toți*, Ed. Libărieĭ Leon Alcalay, Bucureștĭ, [1900], p. VII.

[312] Idem, p. I.

[313] Idem, p. VII.

[314] Idem, p. I.

[315] Idem, p. VI.

[316] Idem, p. VII.

[317] Al.[exandru] Vlahuță, *Poesii*, a doua editie, Ed. Librărieĭ Socecŭ & Comp., Bucuresci, 1892, 131 p. Cartea a costat 2, 5 lei la publicare, conform *prețului tipărit* de pe pagina primă a cărții.

[318] Două pagini nenumerotate.

[319] Al.[exandru] Vlahuță, *Poesii*, ed. cit., p. 51-54.

LUĬ EMINESCU

Tot maĭ citesc măeastra'ţĭ carte,
De şi ţĭ-o ştiŭ pe din afară:
Par'că urmănd şirul de slove,
Ce-a tale găndurĭ sĕmĕnară,

Mĕ duc tot maĭ afund cu mintea
In lumile de frumuseţĭ,
Ce-aŭ isvorît, eternĭ luceferĭ,
Din noaptea tristeĭ tale vieţĭ....

Şi te'nţeleg — te simt aproape,
Cu-aceeaşĭ suferinţă 'n faţă,
Cu ochiul gănditor şi galeş,
Sătul de trudnica'ţĭ vieaţă.

A, nu mĕ mir că ţi se dete
O zodie atăt de tristă,
Că, sbuciumat de-atătea patimĭ,
Rêvneştĭ pe ceĭ ce nu există,

Şi că potop de negre gănduri
Se strîng şi ţi se sbat sub frunte:
Pe vecĭ intunecaţiĭ nourĭ
Sunt fraţiĭ vêrfuluĭ de munte!

O dacă geniul, ce scoase,
Ca din adâncul uneĭ mărĭ,
Din fundul inimeĭ sdrobite,
Comoara asta de cântărĭ,

Nu te-ar fi ars, — svêcnindu-ţĭ těmpla
De flăcările năbuşite,
Ce'ţĭ luminaŭ ale gândiriĭ
Impěrăţiĭ neţěrmuite,

Şi de-ar fi fost lăsat, prin lume
Să trecĭ, ca orĭ ce om de rând,
Ce ĭesne-aĭ fi pus frêŭ dureriĭ
Şi rěsvrătituluĭ těŭ gând!

Şi cât de fără de păsare
Aĭ fi privit atuncĭ la toate
Mizeriile 'n cari lumea
Ursită'ĭ pururea să 'noate!...

Dar ţi-a fost dat să fiĭ de-asupra
Acestor inimĭ secĭ şi strîmte.
Şi tu să 'ndurĭ toată durerea,
Pe care lumea n'o maĭ simte.

Să plăngĭ tu plănsul tuturora...
Din sbuciumul eterneĭ lupte,
Să smulgĭ fulgerătoare versurĭ,
Bucăţĭ din inima ta rupte.....

S'aprinzĭ în bolta vremii astri,
Din sborul tristuluĭ tĕŭ gănd...
Văpaie!... Ce-o să 'ĭ pese lumiĭ
Că tu te mistuĭ luminănd?

40. Mălăncioiu despre Bușulenga

Într-un interviu recent acordat Anei Bantoș, Ileana Mălăncioiu a spus: „Doamna Zoe [Dumitrescu-Bușulenga] s-a purtat chiar *ca o doamnă*, cum se purta în general, drept pentru care niciodată nu o să-i înțeleg pe cei care *o contestă*”[320].

41. Răspunsul „care nu trebuia”

Pe 28 septembrie 2011, Părintele Zaharia Zaharou a vizitat Mănăstirea Văratec și a rostit un cuvânt în fața obștii[321]. Au urmat întrebările din

[320] Ana Bantoș în dialog cu Ileana Mălăncioiu, *Eu n-am obsesia morții, dar am obsesia vieții*, în rev. *Limba română*, nr. 6 (228) 2014, noiembrie-decembrie, Chișinău, p. 86.

[321] Arhimandrit Zaharia Zaharou, *Merinde pentru monahi*, ediția a doua, în col. „Crinii țarinii”, vol. 1, Ed. Nicodim Caligraful, Sfânta Mănăstire Putna, 2013, p. 83.

partea publicului, care, cel mai adesea...sunt întrebări care *nu așteaptă* răspunsuri. Pentru că ele vin de la niște oameni care vor *să se îndreptățească* pe ei înșiși și nu *să caute* adevărul.

A patra întrebare care i s-a adresat a fost: „Ce părere aveți despre *buletinele cu cip*?”.

Și Părintele Zaharia a răspuns cu răspunsul „greșit”: „Ca să fiu sincer, niciodată *nu am fost preocupat* de aceste lucruri. Am deplină *încredere* în episcopii noștri, în ierarhia Bisericii, că *ne vor înștiința* ce trebuie să facem atunci când va fi nevoie. Nu aș vrea să le-o iau înainte. Pentru mine aceste lucruri *nu au constituit niciodată o problemă*”[322].

Cel care a pus întrebarea, un extremist ortodox, se aștepta să i se confirme „temerile”. Însă Părintele de la Essex se pare că are griji *profunde*, ortodoxe, și nu *inventate*.

42. Caragiale vorbind despre *omul de geniu*

În al 3-lea volum al *Operelor complete* ale lui Ion Luca Caragiale găsim un text al său despre *omul de geniu*[323]. Și Caragiale spune despre omul de geniu că el este *un glas*[324]. Cu sensul de *glas distinct*, foarte personal.

În Germania, omul de geniu nu este pizmuit[325], dar francezii sunt avizi să cunoască „cusururile micĭ

---

[322] Idem, p. 91.

[323] I.[on] L.[uca] Caragiale, *Opere*, vol. III, *Reminiscențe și notițe critice*, ed. îngrijită de Paul Zarifopol, cu 2 planșe afară din text, Ed. „Cultura Națională”, București, 1932, p. 278-281.

[324] Idem, p. 278.

[325] Ibidem.

ale unuĭ mare scriitor, ciudățeniile luĭ, mizeriile luĭ domestice”[326].

Germanii vor să cunoască *opera* omului de geniu și nu *persoana* scriitorului, pe când francezii se bucură de cei care *le satirizează* pe genii.

Pentru germani, omul de geniu e *un prieten* al fiecăruia dintre ei și onoarea îi obligă *să îl apere*. Pe când francezii *nu știu să admire*[327].

În Germania, spune Caragiale, *oamenii de talent* urmează calea pe care le-au deschis-o *oamenii de geniu*[328].

În Franța, nu contează atât *opera*, cât *succesul la public*[329].

Însă, subliniază Caragiale, „nicĭodată publicul în masă *nu judecă real* pe un om extraordinar, pentru că publicul în masă se compune din oamenĭ mărginiți, atât de absorbițĭ într’un cerc strimt [strâmt] de interese micĭ, încât sunt cu totul străinĭ de sfera concepțiunilor [concepțiilor] înalte ale inteligențiĭ omenești: masa știe că sunt *gândirĭ marĭ*, cunoștințe *sublime,* dar numaĭ așa[,] *din auzite*; stima eĭ pentru oameniĭ de geniŭ consistă [constă] numaĭ și numaĭ într’un sentiment foarte vag, foarte confus [confuz] de [despre] superioritatea lor și nicĭdecum în vreo *vedere* [înțelegere] limpede și distinctă a ce le constituie [în ce constă] această superioritate”[330]. Dar pentru că nu sunt în stare *să le judece opera*, oamenii de rând se ocupă *cu viața* oamenilor de geniu[331]. Numai că prin reducerea

---

[326] Ibidem.
[327] Ibidem.
[328] Idem, p. 279.
[329] Ibidem.
[330] Idem, p. 280.
[331] Ibidem.

perspectivei la *comunul* omului de geniu, se pierde din vedere „ceea ce geniul are *important* și *recomandabil*”[332].

Caragiale insistă asupra *ascendentului* pe care geniile îl au față de ceilalți oameni și a rolului lor de factori *de influență* asupra lumii. Afirmând că gândirea oamenilor de geniu a produs „*o adâncă influență* asupra destinelor omenirii întregĭ”[333]. Cei *vulgari* sunt *târâți* de oamenii de geniu spre lucruri superioare, însă omul de geniu nu e înțeles decât de un alt om de geniu[334].

De aceea, când geniile sunt *satirizate*, „ordinariĭ sunt *încântați* de asta”[335]. Pentru că ei cred că, prin presupusa *minimalizare* a oamenilor de geniu, ei devin *mai puțin penibili*.

43. Jean Calvin despre Biserica Romano-Catolică

În ziua de 1 ianuarie 1553, din Geneva[336], Calvin a scris o epistolă pe care a adresat-o seniorilor, domnilor sindici și consiliului Genevei[337]. Și în ea a vorbit și despre *separarea* lui de Biserica Romano-Catolică.

Mai întâi de toate, el se plânge acestora că este ocărât și că i se aduc reproșuri de către tot felul de oameni invidioși, dar, mai cu seamă, că e lătrat de

---

[332] Ibidem.

[333] Idem, p. 281.

[334] Ibidem.

[335] Ibidem.

[336] Jean Calvin, *Ioan. Comentarii*, trad. [din fr.] de Ștefan Gugura, col. *Reforma*, Ed. Logos, Cluj-Napoca, 2011, p. 12.

[337] Idem, p. 9.

câinii pe care Papa îi plătește ca să îl ponegrească[338]. Însă catolicii *nu îl ponegreau* pe Calvin, ci spuneau despre el ceea ce el era de fapt: un apostat[339].

Dar Calvin nu își acceptă apostazia ci încearcă să și-o „fundamenteze".

Pentru că, din punctul lui de vedere, el și adepții săi sunt acuzați „în mod fals și pe nedrept"[340] de către catolici. Căci el s-a separat de romano-catolici pentru că nu le-a mai suportat „greșelile și falsitățile lor" și „duhoarea superstițiilor lor"[341].

Iar apostazia sa el o consideră o scoatere „în mod miraculos dintr-o asemenea cumplită prăpastie"[342], căci „papalitatea nu e decât *o dihanie* zămislită și sclipuită din nenumăratele înșelăciuni ale Satanei, iar Biserica la care aspiră ei [romano-catolicii] e mai amestecată decât însuși Babelul"[343].

Credința romano-catolică, pentru Calvin, era *o groapă cu murdării*, iar papa era *Antihristul*[344]. De aceea, el și adepții lui, în concepția lui Calvin, *nu s-au separat* de Biserică ci „ei erau Biserica".

Pentru acest lucru el spune: „încercăm *să remediem* în întregime starea Bisericii. [...] Știm care e regula de a-I sluji cum se cuvine: religia e *readusă* la starea ei de la origine; folosirea corectă a sacramentelor e *ajustată* și *reformată*, potrivit rânduielii lui Isus Hristos. În rest, principala piedică în calea ajungerii la o asemenea *reformare* a vieții, așa cum s-ar cere, constă în aceea că o mare parte a oamenilor

---

[338] Idem, p. 10.
[339] Ibidem.
[340] Ibidem.
[341] Ibidem.
[342] Ibidem.
[343] Ibidem.
[344] Idem, p. 11.

nu pot să se obișnuiască cu jugul lui Isus Hristos, având prea multe amintiri ale acestui dezmăț deșănțat, în care papistașii [romano-catolicii] se complac împotriva lui Dumnezeu”[345].

Cu alte cuvinte, Calvin era conștient de faptul că oamenii nu se pot „reforma” peste noapte, dar că el *desfigurase* cu totul viața Bisericii, care și așa era *deformată* de romano-catolici după căderea lor de la Biserica una.

Pentru că ceea ce Calvin numește *reformare* a Bisericii înseamnă, în fapt, *o desacralizare totală* a ei. Pentru că el *a renunțat* la succesiunea apostolică a Preoției, a renunțat la Sfintele Taine, a renunțat la Sfinți, a renunțat la asceză și la calea îndumnezeirii, a renunțat la Tradiția Bisericii. El nu s-a întors „la origini”, ci *a inventat* o nouă grupare religioasă, care este paralelă cu Biserica, dar pe care el o considera „Biserica”.

Și Calvin era conștient de faptul că ceea ce el numea „Biserica” era *creația lui* și nu *a Apostolilor*. Pentru că le spune acestora, în epistolă: „vă mărturisesc că lumea întreagă (?!) e destul de informată prin multele scrieri pe care le-am făcut cunoscute, despre învățătura pe care *am dat*-o în această Biserică”[346].

44. Când și-a scris Sfântul Ambrozie operele

Potrivit lui Boniface Ramsey, *Hexaemeronul* Sfântului Ambrozie al Milanului e compus din 9 predici, rostite de el în Săptămâna Mare, între anii 386-390. În care a folosit ca *model* tratatul similar al

---

[345] Ibidem.
[346] Ibidem.

Sfântului Vasile cel Mare[347]. Același teolog romano-catolic afirmă faptul că e posibil ca *prima sa scriere* să fie *De Paradiso*, pe care el a scris-o pe când nu era Episcop. *De Cain et Abet* a compus-o probabil după *De Paradiso*. Pe când *De Noe* a scris-o probabil între 378-384[348].

De Abraham, opinează Ramsey, pare a fi scrisă ulterior anului 380[349]. Tratatul *De Isaac et anima* e considerat a fi scris între anii 387-391. *De bono mortis* a fost scris probabil în anul 390 și pare a fi format din două omilii ale sale. *De fuga saeculi* e datat între 391-394, iar *De Iacob et vita beata* a apărut între 386-388 și a fost compus din mai mult omilii[350].

Scrierea *De Joseph* a fost formată dintr-o singură predică a sa, probabil rostită în 387 sau 388. La scurt timp după aceea a scris *De Patriarchis*, compusă dintr-o predică sau din mai multe[351].

Scrierea *De Helia et ieiunio* a fost compusă din predici rostite între 377-391 în timpul postului. *De Tobia* a fost scris între 376-390, iar pentru *De interpellatione Iob et David* s-au propus anii 383, 387-389 și 394[352].

Apologia Prophetae David pare să aibă relație cu masacrul de la Thessalonic din 390[353]. *Expositio in Psalmum CXVIII* a fost scrisă probabil între 386-390 și au stat la baza ei mai multe predici[354], pe când

---

[347] Boniface Ramsey O. P., *Ambrose*, Pub. Routledge, London and New York, 2002, p. 56.

[348] Ibidem.

[349] Idem, p. 57.

[350] Ibidem.

[351] Idem, p. 58.

[352] Ibidem.

[353] Idem, p. 58-59.

[354] Idem, p. 59.

Expositio Evangelii secundum Lucam a fost scrisă probabil între 377-389[355].

Tratatul *De Officiis Ministrorum* a fost scris între 377-391[356]. *De institutione virginis* a fost publicat în 391 sau 392 și a fost adresat PS Eusebius de Bologna[357], pe când predica *Exhortatio virginitatis* a fost rostită între 393-395 în Basilica *Sfântul Laurențiu* din Florența[358].

De fide a fost publicată în două etape. *Cărțile 1-2*, în cinci cărți, au fost terminate în vara lui 378, pe când *Cărțile 3-5* la sfârșitul lui 380. Și la baza ei au stat multe predici[359].

De Spiritu Sancto a fost publicat în 381, în 3 cărți[360]. *De Incarnationis Dominicae Sacramento* a fost scris între 381-382[361]. *De Sacramentis*, format din 6 predici scurte, a fost publicat probabil în jurul anului 390[362]. *De paenitentia* a fost scris între 384-394, prin care a respins poziția teologică a lui Novațian[363]. Predica *De excessu fratris* a fost rostită în 375 sau în 378, la moartea fratelui său Satyrus[364]. Predica *De obitu Valentiniani* a fost rostită în anul 392[365]. Predica *De obitu Theodosii* a fost rostită în ziua de 25 februarie 395, la 40 de zile după adormirea împăratului Theodosius[366]. Pe când predica *Contra*

---

355 Idem, p. 59-60.
356 Idem, p. 60.
357 Idem, p. 61.
358 Ibidem.
359 Ibidem.
360 Idem, p. 61-62.
361 Idem, p. 62.
362 Idem, p. 62-63.
363 Idem, p. 63.
364 Ibidem.
365 Idem, p. 63-64.
366 Idem, p. 64.

Auxentium de Basilicis tradendis este din *Duminica Floriilor* a anului 386[367].

Ne-au mai rămas de la Sfântul Ambrozie doar 91 de scrisori[368] și el a scris și imne înainte de anul 386[369].

De la el ne-au rămas și 4 epigrame și 21 de versuri[370].

45. *Pelerinajul Egeriei*

Cartea a fost descoperită de Signor Gamurrini la Arezzo, în Italia, în 1884[371], într-un manuscris de secol 11, și el a publicat-o pentru prima oară în anul 1887. După care a corectat ediția precedentă și a republicat-o în 1888. În 1891 este tradusă în engleză de Dr. J. H. Bernard, care scrie și notele ediției, având un appendix topografic creat de Sir C. W. Wilson[372].

În 1903, Dom Férotin consideră că Etheria/ Egeria a fost o *fecioară*, pe când Meister consideră că Egeria a fost o *stareță*[373]. Tot Meister consideră că Egeria era din sud-estul Galliei, Mănăstirea ei fiind în Marseilles sau Aries[374]. Însă editorii anteriori au considerat că *Egeria* este *Sfânta Silvia de Aquitania*[375].

---

[367] Ibidem.

[368] Ibidem.

[369] Idem, p. 65.

[370] Idem, p. 65-66.

[371] *Cf.* http://orthodoxwiki.org/Egeria.

[372] *The Pilgrimage of Etheria*, by M. L. Mc. Clure and C. L. Feltoe, D.D., in col. *Translations of Christian Literature. Series III. Liturgical Texts*, Pub. Society for Promoting Christian Knowledge, London/ New York, [1919], p. vii.

[373] Idem, p. vii-viii.

[374] Idem, p. ix.

[375] Idem, p. ix, n. 3.

46. Istoria Internetului până în România

Între 1964-1965 se inventează *comutarea de pachete de date* de către Paul Baran și Donald Davies, ajungându-se la ideea *emailului*[376].

În 1967, Donald Davies, în Anglia, realizează prima rețea experimentală *Mark I* de comunicație prin comutarea de pachete de date. După care a făcut rețeaua *Mark II* (1973-1986). Între 1967-1968 începe în SUA proiectul *Arpanet*, condus de Lawrence Roberts. În 1972 Arpanet – care era un sistem de calculatoare și terminale interconectate – avea 15 noduri.

În 1972 a apărut *emailul* pe rețeaua Arpanet datorită lui Ray Tomlinson. Tot în același an, Robert M. Metcalfe crează rețeaua locală *Ethernet*.

În 1973 apare *Internetul* ca sistem de rețele interconectate. Principalii săi arhitecți au fost Cerf și Kahn, Internetul fiind *o extindere* a Arpanetului.

În 1977 Internetul devine un proiect realizabil. Între 1973-1980, Vinton Cerf, Gerard Lelann şi Robert Metcalfe pun la punct protocolul TCP/IP. În 1982 *Arpanetul* devine *Internet*.

În 1980 CERN-Geneva se conectează la Internet. În 1982, France Telecom introduce pentru prima oară servicii de conținut prin sistemul Minitel[377].

În 1987, Bruce R. Schatz introduce conceptul de *navigare online* prin intermediul browserului. În anii

---

[376] Acad. Mihai Drăgănescu, *Din istoria telecomunicațiilor în România*, art. în format PDF (22 pagini), p. 16, existent în locația:

http://www.atic.org.ro/ktml2/files/uploads/Com_MDapr.2003.pdf.

[377] Ibidem.

1990, prin tehnologia *semantic web*, navigarea online devine o realitate.

În 1988, Franța, Canada, Danemarca, Finlanda, Islanda, Norvegia, Suedia se conectează la Internet. În 1989 se conectează la Internet și Germania, Austria, Israel, Italia, Japonia, Mexic, Olanda, Noua Zeelandă, Marea Britanie și Porto Rico[378].

În 1990 se racordează la Internet și Argentina, Austria, Belgia, Brazilia, Chile, Grecia, India, Irlanda, Coreea de Sud, Spania și Elveţia.

În 1990, Tim Berners Lee crează *World Wide Web* (www) în Laboratorul de Fizică al CERN-Geneva. Între 1992-1993 Internetul se globalizează[379].

Din ziua de 6 august 1991 a fost online *primul website din lume*. Construit de CERN[380].

În 1993 România se racordează la Internet.

În 1998 Ian Foster și Carl Kesselman creează un software care permite inițierea unei *rețele de computere*[381]. În 1993, *Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Informatică*[382] din București este prima entitate academică din România care a fost racordată la Internet[383]. Din 26 februarie 1993 domeniul *.ro* este recunoscut la nivel internațional de către *Internet Asignement Numbers Authority*[384].

---

[378] Ibidem.

[379] Idem, p. 17.

[380] Mihaela Stănescu, *Ce este Internetul și cum a apărut?*, 8 mai 2012, *cf.* http://www.descopera.ro/capcanele-internetului/9594234-ce-este-internetul-si-cum-a-aparut.

[381] Acad. Mihai Drăgănescu, *Din istoria telecomunicațiilor în România*, art. cit., p. 17.

[382] A se vedea: http://www.ici.ro/.

[383] Acad. Mihai Drăgănescu, *Din istoria telecomunicațiilor în România*, art. cit., p. 18.

[384] Ibidem.

Din 16 aprilie 1993, România are *conectivitate deplină* la Internet. Primul nume de *host* românesc a fost *roearn.ici.ac.ro.* iar prima adresă de email românească a fost *estaicut@roearn.ici.ac.ro.*[385].

În 1993, *primul operator comercial de Internet* din România a fost *SC Eunet SRL*. În 1996, *prima carte românească pe Internet* a fost editată de către *Institutul de cercetări pentru Inteligență Artificială al Academiei Române*. Cartea lui Mihai Drăgănescu, *L'Universalité ontologique de l'information*.

În 2001, Academia Română elaborează o strategie cu privire la Internet și propune trecerea la *Internetul de bandă largă*. În 2003, *Radiocomunicații SA*, ca urmare a unui *proiect pilot* cuprinzând Bucureștiul și alte 6 orașe din țară, trece la realizarea unei rețele de transmisie de date în pachete[386].

47. Cine a scris și a compus melodia *Sanie cu zurgălăi*

Din declarația Mariei Tănase, din 23 februarie 1957, reiese că cel care a compus piesa muzicală a fost Richard Stein. Și Stein a compus-o special pentru ea, dimpreună cu alte două piese, dar ea a refuzat-o[387].

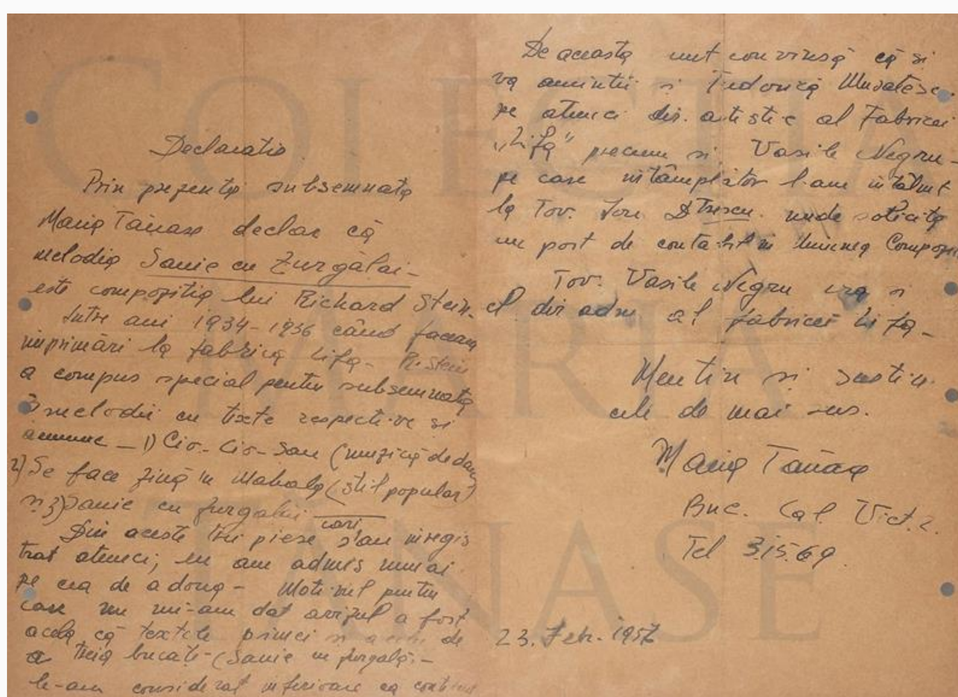
---

[385] Raluca Pantazi și Vlad Barza, *Istoria internetului în România, văzută prin ochii cercetătorului Eugenie Stăicuț: De la rețelele japoneze la primele pagini.ro*, luni, 18 noiembrie 2013, *cf.* http://economie.hotnews.ro/stiri-20_ani_internet-16050622-istoria-internetului-romania-vazuta-prin-ochii-cercetatorului-eugenie-staicut-retelele-japoneze-primele-pagini.htm.

[386] Acad. Mihai Drăgănescu, *Din istoria telecomunicațiilor în România*, art. cit., p. 18.

[387] Fotografia și informațiile acestei secțiuni le-am preluat din sursa: Sergiu Sora, *Povestea unui cântec – Sanie cu zurgălăi*, vineri, 24 decembrie 2014, *cf.*

Melodia *Sanie cu zurgălăi* a fost compusă în 1936, Richard Stein fiind un compozitor român de origine evreiască. Iar cel care *a scris* versurile cântecului a fost Liviu Deleanu[388], un poet român de origine evreiască. *Deleanu* fiind pseudonimul literar, pentru că numele său real era *Lipe Kligman*[389].

Declarație

Prin prezenta subsemnata
Maria Tănase declar că
melodia Sanie cu zurgălăi
este compoziția lui Richard Stein.
Între anii 1934-1936 când făceam
imprimări la fabrica Lifa - R. Stein
a compus special pentru subsemnata
3 melodii cu texte respective și
anume - 1) Cio-Cio-San (muzică de dans)
2) Se face ziuă în mahala (stil popular)
și 3) Sanie cu zurgălăi.
Din aceste trei piese s-au înregis-
trat atunci; eu am adus numai
pe cea de a doua - Motivul pentru
care nu mi-am dat avizul a fost
acela că textele primei și a celei de
a treia bucăți - (Sanie cu zurgălăi -
le-am considerat inferioare ca [illegible]

De aceasta sunt convinsă că și
vă amintiți și [illegible]
pe atunci dir. artistic al Fabricii
„Lifa" precum și Vasile Negru -
pe care întâmplător l-am întâlnit
la Tov. [illegible] unde solicita
un post de [illegible] compozi[illegible]
Tov. Vasile Negru era și
el dir. adm. al fabricii Lifa.

Mențin și susțin
cele de mai sus.

Maria Tănase
Buc. Cal. Vict. [illegible]
Tel 3.15.69

23. Feb. 1957

48. Grotescul sexual la Don Pablo Pedro

Don Pablo Pedro (probabil un pseudonim) este numele unui artist din Florida, care locuiește în Bushwick, și care se ocupă cu „dirty drawings [desene murdare]”[390], după propria sa declarație.

---

https://folclormuzical.wordpress.com/2014/12/26/saniecuzurgalai/.

[388] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Sanie_cu_zurgălăi

[389] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Liviu_Deleanu.

[390] Sean Alday, *Don Pablo Pedro: Hospital Sheets*, 16 decembrie 2012, *cf.*

Pedro are păr și barbă lungi, pare un om *religios* la prima vedere, dar operele sale artistice sunt sfidătoare, obscene, hulitoare, macabre.

Imaginea primă a blogului său[391]: un vagin cu multe degete, fiecare deget fiind vopsit cu verde. Și prin aceasta a transformat vaginul în floare și l-a numit *Floarea soarelui*[392]. La el toate personajele sunt goale. Iar femeile sunt urâte și sexualizate excesiv[393]. Pictează femei cu penis și cu barbă[394]. Cu 4 ochi și 4 sâni. Lângă care timpul stă în mâna morții[395]. Subțioara unei femei este un vagin[396]. Bărbatul cu patru fețe vorbește întruna într-o singurătate evidentă[397]. Sau este *un autoportret* pus să vorbească despre propria sa dramă.

---

http://bushwickdaily.com/2012/10/don-pablo-pedro-hospital-sheets/.

[391] A se vedea: http://donpablopedro.blogspot.ro/.

[392] Idem: http://4.bp.blogspot.com/_53XZusPuRz8/SntB1mBYRsI/AAAAAAAAAr4/hnAomnhOPFU/S692/sunflower.jpg.

[393] Idem: http://2.bp.blogspot.com/-fcH1301tjJg/UiT9wmCtm2I/AAAAAAAABF0/swxyOiNpyWY/s1600/PussPress3.jpg.

[394] Idem: http://2.bp.blogspot.com/-GH6HuYGS1w0/UUKJI47kqpI/AAAAAAAABCQ/tttmBVLEPVU/s1600/Et+Tu.jpg.

[395] Idem: http://2.bp.blogspot.com/-EFOaYpkWCmQ/UUKJLifW-aI/AAAAAAAABCY/-pybSEiZRXU/s1600/Every+One+Dies+Alone.jpg.

[396] Idem: http://3.bp.blogspot.com/-NuYY-YOuHsU/UUKJF82LPUI/AAAAAAAABCI/nrA5xer88N4/s1600/I+Got+A+Itch.jpg.

[397] Idem:

Pedro pastișează deformant teologia indiană, musulmană[398] și pe cea creștină în operele sale.

O femeie are vagin în loc de cap și un bărbat mănâncă o femeie. Dorește să ne arate măruntaiele oamenilor[399]. O altă femeie scoate limba la noi prin ochi. Pentru că are două limbi în loc de ochi[400].

Desenele sale *moralizează* în subsidiar dar, în prim-plan, e scabrosul. Urâtul indecent, care e format cu culori vii.

Pedro are uneori tendințe suprarealiste, ca în desenul unde femeia arcuită e cerul plin de nori[401]. Și

---

http://4.bp.blogspot.com/-1vM4XGlxuMs/UIoghpmIkdI/AAAAAAAAA_Y/mgN6vYF01mo/s1600/talking+about+myself.jpg.

[398] Idem: http://4.bp.blogspot.com/-w-pot8_ACpo/T1eznwqLrwI/AAAAAAAAA9Q/KMnfaGh9dDE/s1600/Don%2BPablo%2BPedro%252C%2BLifes%2Ba%2BBitch%2BThen%2BYou%2BDie%2BSo%2BLets%2BFuck%2BThe%2BWorld%2BLets%2BAll%2BGet%2BHigh%252C%2B2011%252C%2BAcrylic%2Bon%2BMuslin%252C%2B57x96%252C%2B7500.jpg.

[399] Idem: http://2.bp.blogspot.com/-GUH_Z52mdEo/T1ezm7WZb_I/AAAAAAAAA84/koQD3Y6RuUc/s1600/Don%2BPablo%2BPedro%252C%2BHangover%252C%2B2012%252C%2BAcrylic%2Bon%2BMuslin%252C%2B31x41%252C%2B1400.jpg.

[400] Idem: http://1.bp.blogspot.com/-1D6Iu_R5shE/T1YoJ9jtgqI/AAAAAAAAA70/US8Cf_XHlQM/s1600/Don%2BPablo%2BPedro%252C%2BBlue%2BEyes%252C%2B2012%252C%2BAcrylic%2Bon%2BMuslin%252C%2B11x14%252C%2B500.jpg.

[401] Idem: http://2.bp.blogspot.com/-CC_rTwDIaI4/TdGX07drMRI/AAAAAAAAA2I/QXCPZulk1-s/s1600/peony%2Bcreampie.jpg.

cerul-femeie ne dă lapte-apă din sânul ei. Într-un alt desen, o femeie este străpunsă de mai multe cuțite. Contextul, situarea ei lângă două femei care se îmbrățișează și lângă o alta care nu o privește pe cea moartă, ne dă să înțelegem că a fost omorâtă de amanta ei[402]. Iar după semnul din frunte, tipic indian, înțelegem că artistul a avut în vedere spațiul hindus.

În *Man Dies*, autorul își bate joc tot de teologia indiană, semnul din frunte fiind înlocuit cu un penis, iar zeița are tot penis[403]. Cel mai probabil cu sensul că femeia, de fapt, *conduce* societatea actuală, după cum a condus-o și în vechime. E un *semnal de alarmă* tras pentru bărbații din ziua de azi. Tocmai de aceea și-a numit lucrarea: *Bărbatul moare*.

În *Adolescenta visată*[404], tânăra cu ochi albaștri are 4 mâini. Din mâinile ridicate în dreptul gurii, din centrul palmelor, răsar două penisuri, având unul în gură. În a doua pereche de mâini, în palme, sunt două vagine. Pentru că tânăra dorește să fie folosită sexual *la capacitate maximă* sau bărbatul își dorește o astfel de femeie, care să pară *zână* dar, în fapt, să fie *curvă*.

În *Vaginul lui Iisus și Căcat*, care este un desen hulitor, se caricaturizează coborârea Domnului de

---

[402] Idem: http://3.bp.blogspot.com/-zBfOcZ2C4AA/TdGX0CUnv7I/AAAAAAAAA14/IaPKka49j-w/s1600/shells.jpg.

[403] Idem: http://2.bp.blogspot.com/_53XZusPuRz8/TTUupTN5FvI/AAAAAAAAA1U/Tii42HTixLQ/s1600/man%2Bdies.jpg.

[404] Idem: http://3.bp.blogspot.com/_53XZusPuRz8/SneTOuSbRUI/AAAAAAAAAr0/b90qLpvGRDw/s1600-h/Adolescence+Daydream.jpg.

pe Cruce[405]. Domnul nu e bărbat, ci are vagin și unghiile făcute, dar femeile care îl sprijină au penis. Și Domnul nu e mort, ci e viu.

Femeia care stă cu fundul în dreptul capului Domnului *defecă* în spatele Său. Și astfel „ni se dezleagă" numele desenului.

Și în *Adam Has a Butt Baby* autorul își bate joc de Creștinism. Pentru că Sfântul Adam, nici mai mult și nici mai puțin, naște un copil pe anus[406].

Pedro dorește să enerveze, să șocheze, să dezguste. Acest lucru este evident. Însă are și creații

---

[405] Idem: http://3.bp.blogspot.com/_53XZusPuRz8/SneR_bQw1pI/AAAAAAAAArA/QGQyxbNVn4g/s1600-h/Jesus%27s+Vagina+and+Shit.jpg.

[406] Idem: http://2.bp.blogspot.com/_53XZusPuRz8/SneR_NW8zrI/AAAAAAAAAq4/jABcsz-EQi4/s1600-h/Adam+Has+a+Butt+Baby.jpg.

în care moralizează în termenii prezentului. El îi caricaturizează pe oamenii grași și urâți. Pe oamenii perverși și avari, incestuoși și răi. În așa fel încât intestinele femeii urâte i-au ieșit pe anus[407].

Urâtul și grețosul sunt afișate cu obstinație. Însă și caricaturizarea falsei noastre pudori e desenată de Pedro cu sagacitate, pentru că nu suportă cameleonismul lumii noastre.

49. Sfinții Părinți de la *Al 4-lea Sinod Ecumenic* de la Calcedon [451 d. Hr.]

Conform unei ediții englezești dedicate Sinodului, ei au fost în număr de 343[408].

Și, din punct de vedere nominal, sunt următorii: 1. Episcopul Paschasinus, 2. Episcopul Lucentius, 3. Prezbiterul Bonifatios (reprezentanții Arhiepiscopului Leo al Romei); 4. Anatolius, Arhiepiscopul Constantinopolului, 5. Dioscorus, Arhiepiscopul Alexandriei dimpreună cu Episcopii: 6. Maximus al Antiohiei Siriei, 7. Iuvenal al Ierusalimului, 8. Quintillus al Heracleei Macedoniei (ca reprezentant al Episcopului Anastasius al Tessalonicului) 9. Thalassius al Cezareei Capadociei, 10. Ștefan al Efesului, 11. Lucian de Vizii [Βιζύη][409] (ca reprezentant al

---

[407] Idem: http://4.bp.blogspot.com/_53XZusPuRz8/SZx1grT_JwI/AAAAAAAAAdY/avNxaOnrqUs/s1600-h/detail+butt.jpg.

[408] *The Acts of the Council of Chalcedon*, vol. I, *General Introduction. Documents before the Council. Session I*, translated with introduction and notes by Richard Price and Michael Gaddis, in col. *Translated Texts for Historians* (vol. 45), Pub. Liverpool University Press, 2005, p. 123-128.

[409] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Vize.

Episcopului Chiriac al Heracleei Traciei), 12. Eusebiu de Ancira (în Galatia), 13. Diogene al Cizicului,

14. Petru al Corintului, 15. Florentius de Sardes, 16. Eunomius al Nicomidiei, 17. Presbiterii Eusebius și Constantin, ca reprezentanți ai Episcopului Anastasius al Niceei, 18. Elefterios al Calcedonului, 19. Iulian de Cos [Κως][410] tot ca reprezentant al Arhiepiscopului Leo al Romei, 20. Vasile al Seleuciei (în Isauria), 21. Meletius al Larisei (ca reprezentant al Episcopului Domnus de Apamea, în Siria), 22. Amfilohius de Side, 23. Teodor de Tars, 24. Cirus de Anazarbus, 25. Constantin de Bostra, 26. Fotios al Tirului, 27. Teodor al Damascului, 28. Ștefan de Ierapolis, 29. Nonnus al Edessei, 30. Simeon de Amida, 31. Epifanius de Soli (ca reprezentant al Episcopului Olimpius de Constantia), 32. Ioan al Sevastiei, 33. Seleucus de Amasia [Αμάσεια][411], 34. Constantin de Melitine, 35. Patricius de Tiana, 36. Petru de Gangra,

37. Apragmonius de Tieum (reprezentant al Episcopului Calogheros de Claudiopolis), 38. Atarbius de Trapezus [Τραπεζοῦς][412] (ca reprezentant al Episcopului Doroteos al Neocezareei), 39. Arhidiaconul Fotinos (ca reprezentant al Episcopului Teoctistos de Pessinus), 40. Romanus de Mira, 41. Critonianus de Afrodisias (în Caria),

42. Nunechius de Laodiceea (în Frigia), 43. Marinianus de Sinnada, 44. Onisiforos de Iconium,

---

[410] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Kos.
[411] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Amasya.
[412] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Trapezus,_Arcadia.

45. Pergamius al Antiohiei Pisidiei, 46. Epifanios de Perge, 47. Atticus de Nicopolis, în Epir, 48. Martirius al Gortinei, 49. Luca de Dirrachium, 50. Constantin de Demetrias (reprezentant al Episcopului Vigilantius al Larissei, în Thessalia),

51. Francion de Filippopolis, 52. Sebastian de Veroe, 53. Vasile de Traianopolis, 54. Trifo de Chios (reprezentant al Episcopului Ioan de Rodos [Ρόδος][413]), 55. Teoctistos de Veroe (în Siria), 56. Gherontios al Seleuciei (tot în Siria), 57. Presbiterul Eusebius, reprezentant al Episcopului Macarie al Laodiceei (Siria), 58. Eusebiu de Dorileon [Δωρύλαιον][414] (în Frigia), 59. Sava de Paltus, 60. Petru de Gabbula, 61. Sofronie de Constantia, 62. Patricius de Neocezareea, 63. Maras de Anasartha, 64. Romulus de Chalcis, 65. Eustațius de Beritus, 66. Leonțius de Ascalon, 67. Anianus de Capitolias, 68. Zebennus de Pella, 69. Ioan de Tiberias, 70. Antioh de Arca, 71. Berillus de Aela, 72. Aretas de Elusa, 73. Musonius de Segor, 74. Rufinus de Biblus, 75. Pancratius de Livias, 76. Zosimus de Menois,

77. Polihronios de Antipatris, 78. Ioan de Gadara, 79. Pavel de Anthedon (Palestina), 80. Fotinos de Lidda, 81. Iraclios de Azotus, 82. Marcian de Gerara, 83. Ștefan de Iamnia, 84. Epictetus de Diocletianopolis, 85. Romanos de Eudoxiopolis, 86. Teodor de Claudiopolis (în Isauria), 87. Iulius de Celenderis, 88. Tirannus de Germanicopolis, 89. Ioan de Diocezareea, 90. Acacius de Antiohia, 91. Epifanius de Cestrus, 92. Aelianus de Selinus, 93. Gaius de Siedra, 94. Ammonius de Iotape, 95.

[413] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Rhodes.
[414] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Dorylaeum.

Matalus de Filadelfia, 96. Marcu al Arethusei, 97. Timotei de Balaneae, 98. Eusebiu de Seleucia ad Belum, 99. Eutihianus de Epifania, 100. Pavel de Mariamme, 101. Lampadius de Rafaneae (în Siria)[415], 102. Alexandru al Sevastei, 103. Filip de Adana, 104. Ipatius de Sefirium, 105. Teodor de Augusta, 106. Crisippus de Mallus,

107. Iulian de Rhosus[416], Polihronius de Epifania, 109. Ioan de Flaviopolis, 110. Indimus de Irinupolis [Ειρηνούπολις][417], 111. Horepiscopul Sofronie (reprezentant al Episcopului Vassianus de Mopsuestia), 112. Proclus de Adraa, 113. Evloghios de Filadelfia, 114. Teodosios de Canatha, 115. Hormisdas de Filippopolis, 116. Damian al Sidonului, 117. Teodor de Tripolis, 118. Olimpios de Paneas, 119. Pavel de Ptolemais, 120. Pavel de Aradus, 121. Toma de Porfireon, 122. Porfirie de Botris, 123. Fosforos de Orthosia, 124. Arhidiaconul Porfirie (reprezentat al Episcopului Uranius de Emesa), 125. Iosif de Heliopolis, 126. Iordanes de Abila, 127. Valerius de Laodicea, 128. Toma de Euaria, 129. Rufinus de Samosata, 130. Ioan de Germanicia[418],

131. Timotei de Doliche, 132. Evolcius de Zeugma, 133. Atanasie de Perrhe, 134. Zebennus de Martiropolis, 135. Caiumas de Marcopolis, 136. Ioan de Carrhae, 137. Avramius de Circesium, 138. Ioan de Saracens, 139. Noe de Chifa, 140. Hieracis de Aphnaeum, 141. Sabinus de Aduli, 142. Apollonius de

---

[415] Idem: http://it.wikipedia.org/wiki/Raphana.
[416] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Arsuz.
[417] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Irenopolis.
[418] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Siege_of_Germanicia.

Tanis, 143. Hero de Thennesus, 144. Atanasie de Busiris,

145. Pasmius de Paralus, 146. Isidor de Setroitis [Σεθρωίτης][419] (în Egipt), 147. Theofilos de Cleopatris, 148. Teodulos de Tesila (în Pentapolis), 149. Ianuarius de Leontopolis, 150. Ioan de Psinchaus, 151. Auxonius de Sevennitos [Σεβέννυτος] (în Egipt), 152. Isaac de Taua, 153. Evloghios de Athribis, 154. Isaias de Hermopolis, 155. Ștefan de Gerae, 156. Nestorios de Phlabonis (în Egipt), Teofilos de Erithrum, 158. Macarie de Cabasa, 159. Callinicos de Apamea (în Bitinia), 160. Leucadius de Mnizos [Μνίζος][420], 161. Ioan de Polemonium, 162. Gratidianus de Cerasus, 163. Iulian de Tavium, 164. Meliftongus de Iuliopolis, 165. Hiperechius de Aspona, 166. Acacius de Cinna, 167. Evfrasius de Lagania, 168. Cecropius de Sevastopolis, 169. Ioan de Nicopolis,

170. Presbiterul Dorotei (reprezentant al Episcopului Anatolie de Satala), 171. Atticus de Zela, 172. Antioh de Sinope, 173. Diaconul Evharius (reprezentant al Episcopului Paralius de Andrapa), 174. Presbiterul Pavel (reprezentant al Episcopului Uranius de Ibora), 175. Acacius de Ariaratia[421], 176. Iraclius de Comana, 177. Horepiscopul Adelfios (reprezentant al Episcopului Adolius de Arabissus),

178. Presbiterul Evfronios (reprezentant al Episcopului Domnus de Cucusus), 179. Presbiterul

---

[419] Idem: http://www.trismegistos.org/place/3089.

[420] Idem: http://referenceworks.brillonline.com/entries/brill-s-new-pauly/mnizus-e807820?s.num=175&s.rows=50&s.start=150.

[421] Idem: http://fr.wikipedia.org/wiki/Ariarathia.

Otrius (reprezentant al Episcopului Ioan de Arca), 180. Teodosios de Nazianzus, 181. Aristomahus de Colonia, 182. Rhenus de Ionopolis, 183. Presbiterul Epifanios (reprezentant al Episcopului Eterius de Pompeiopolis), 184. Presbiterul Filotimos (reprezentant al Episcopului Temistios de Amastris), 185. Teodor de Heraclea,

186. Presbiterul Evloghios (reprezentant al Episcopului Genetlius de Creteia), 187. Presbiterul Pelagius (reprezentant al Episcopului Teofilos de Hadrianopolis), 188. Helpidius de Terma [Θέρμα][422], 189. Aquila de Eudoxias, 190. Misterius de Amorium, 191. Presbiterul Crisippos (reprezentant al Episcopului Chiriac de Trocnades), 192. Longinus de Orcistus, 193. Docimasius de Maronea, 194. Serenus de Maximianopolis (în Rodopi [Ροδόπη])[423], 195. Etericos de Smirna, 196. Eusebiu de Clazomenae, 197. Chiriac de Aegae, 198. Mamas de Aninetus, 199. Leonțius de Magnezia, 200. Quintus de Focea [Φώκαια][424], 201. Proclu de Algiza, 202. Toma de Auliucome, 203. Olimp de Teodosiopolis, 204. Filip de Neaule, 205. Rufinus de Briulla, 206. Marcellinus de Metropolis, 207. Isaias de Elea [Ἐλαία][425], 208. Paulinus de Teodosiopolis,

209. Iulian de Ipepa [Ὕπαιπα][426], 210. Hesperus de Pitane, 211. Proterius de Mirna, 212. Basilicus de

---

[422] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Therma.

[423] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Rhodope_Mountains.

[424] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Phocaea.

[425] În Creta. *Cf. Dictionary of Greek and Roman Geography*, vol. 1, edited by William Smith, London, 1869, p. 809.

[426] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Hypaepa.

Paleopolis, 213. Meonius de Nysa, 214. Petru de Dardanus, 215. Talassios de Parion [Πάριον][427], 216. David de Hadrianeia, 217. Eulalius de Pionia, 218. Pionius de Troas, 219. Ștefan de Pimaninon [Ποιμανηνόν][428], Teosebios de Ilium, 221. Iermias de Abidus, 222. Daniel al Lampsacului, 223. Patricios de Hadrianutere, 224. Menecrates de Ceraseis, 225. Cossinius de Ierocezareea (ca reprezentant al Episcopului Andrei de Satala),

226. Helias de Blaundus, 227. Policarp de Tabala, 228. Patricius de Acrasus, 229. Pavel de Tripolis, 230. Amachius de Saittae, 231. Leucius de Apollonoshieron (în Lidia)[429], 232. Gemellus de Stratonicea, 233. Alcimedes de Silandus, 234. Dionisios de Attaleia, 235. Nicolaos de Acarassus (ca reprezentant al Episcopului Ștefan de Limira), 236. Zenodotus de Telmessus, 237. Fronto de Faselis, 237. Filip de Balbura, 239. Teodor de Antifellos [Ἀντίφελλος] (în Licia)[430], 240. Leonțiu de Araxa, 241. Antipater de Caunus, 242. Andrei de Tlos, 243. Romanus de Bubon, 244. Nicias de Megara, 245. Atanasios de Opus, 246. Domninus de Platea, 247. Onisimos de Argos,

248. Marcu de Evrea (în Epir)[431], 249. Peregrinus de Fenice, 250. Evtihios de Hadrianopolis, 251.

[427] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Parium.

[428] Idem: http://oxfordindex.oup.com/view/10.1093/oi/authority.20110810105627411.

[429] Idem: http://www.wildwinds.com/coins/greece/lydia/apollonoshieron/.

[430] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Antiphellus.

[431] Idem:

Claudios de Anhiasmos, 252. Sotericos de Corcira, 253. Dionisios de Antiohia, 254. Ioan de Alinda, 255. Flacillos de Iasus, 256. Papias de Eriza, 257. Dionisie de Heraclea (în Latmus), 258. Menander de Heraclea (în Salbacus), 259. Evpitius de Stratonicea, 260. Ioan de Amizon, 261. Tinchanios de Appolonia, 262. Teodoret de Alabanda, 263. Ioan de Cnidus, 264. Presbiterul Iulian (reprezentant al Episcopului Calandion de Halicarnassus), 265. Daniel de Cadi, 266. Modest de Sevaste, 267. Pavel de Aristium, 268. Eulalius de Siblia, 269. Haris [Χάρης][432] de Dionisopolis, 270. Ioan de Trapezopolis, 271. Ghennadios de Acmoneia, 272. Toma de Teodosiana, 273. Ghennadios Mossina, 274. Evander de Diocleia, 275. Gherontios de Vasilinopolis, 276. Alfios [Ἀλφειός] de Mindus, 277. Presbiterul Teoctist (reprezentant al Episcopului Diogenes de Ortosia), 278. Presbiterul Filoteos (reprezentant al Episcopului Zoticos de Harpasa), 279. Mirus de Evlandra, 280. Lucian de Ipsus, 281. Filip de Lisias, 282. Epifanios de Mideum, 283. Averchios [Αβέρκιος] de Ierapolis[433], 284. Chiriac de Evcarpia, 285. Evstohios de Dochimia [Δοκίμια][434], 286. Aquila de Avrocra, 287. Vasile de Nacoleia, 288. Strategius de Polivotus, 289. Neoptolemeos de Corna, 290. Pavel de Derbe,

291. Plutarh de Listra, 292. Eugenius de Cana, 293. Rufus de Hide, 294. Tirannus de Homanada, 295. Aholios de Laranda, 296. Evtropios de Adada,

---

http://en.wikipedia.org/wiki/Euroea_in_Epiro.
[432] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Chares_of_Athens.
[433] Idem: http://orthodoxwiki.org/Abercius_of_Hierapolis.
[434] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Docimium.

297. Pavel de Filomilion [Φιλομήλιον][435], Paulinus de Apamea, 299. Teotecnos de Tirieum, 300. Heorticius de Metropolis, 301. Cirus de Sinetandus, 302. Libanius de Parles, 303. Alexandru de Seleucia, 304. Olimpios de Sozopolis, 305. Fontianus Sagalassus, 306. Horepiscopul Adelus (reprezentant al Episcopului Messalinus de Laodicea), 307. Vassonas de Neapolis, 308. Florentius de Hadrianopolis, 309. Movianus de Limene, 310. Horepiscopul Evelpistos (reprezentant al Episcopului Florentius de Tenedos), 311. Soteras de Teodosiane (reprezentant al Episcopului Ieliodoros de Amatus și al Episcopului Prehios de Arsinoe), 312. Epafroditos de Tamasus (reprezentant al Episcopului Didimos de Lapetos), 313. Diaconul Dionisie (reprezentant al Episcopului Fotinos de Hitri [Χύτροι] [în Cipru][436]), 314. Ioan de Messene, 315. Ofelimos de Tegea, 316. Irineu de Navpactos [Ναύπακτος] [în Grecia][437], 317. Chiril de Subrita, 318. Ghenadie de Cnossus, 319. Eusebiu de Appolonia, 320. Dimitrios [Δημήτριος][438] de Lappa, 321. Evfratos de Elevterna (reprezentant al Episcopului Pavel de Cantanus), 322. Sozon de Filippi,

323. Eusebiu de Doberus, 324. Maximin de Serrhe, 325. Nicolae de Stobi, 326. Dardanius de Bargala, 327. Ioan de Particopolis, 328. Honoratus de Tasos, 329. Teofil de Ariassus, 330. Neon de Sillium, 331. Diodotos [Διόδοτος][439] de Lisinia, 332. Maras de Codrula, 333. Pavel de Pogla, 334. Marcellinus de Isinda, 335. Macedon de Magidos, 336. Eudoxius de

---

[435] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Akșehir.
[436] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Chytri.
[437] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Naupactus.
[438] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Demetrius.
[439] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Diodotus_I.

Etenna, 337. Eugenius de Cotenna, 338. Marcellinus de Carallia, 339. Obrimus de Coracesium, 340. Petru de Echinaeum, 341. Aurelius Africanul, 342. Evstatios Saracinul, 343. Restitianus Africanul.

50. Sozomenos despre *Sinodul I Ecumenic*

Istoricul bisericesc Sozomenos [Σωζομενός][440] ne spune că la Nicea, împotriva lui Arios [Ἄρειος][441], în 325 d. Hr., au venit: Macarie al Ierusalimului, Eustațiu al Antiohiei și Alexandru al Alexandriei[442]. Iulius, Episcopul Romei, nu a putut să participe din cauza vârstei sale înaintate și a fost reprezentat de Presbiterii săi Vito și Vincentius[443].

În total, la Sinod, au participat 320 de episcopi, însoțiți de o mulțime de presbiteri și diaconi. Sfântul Atanasie cel Mare, pe atunci Diacon, l-a însoțit pe Sfântul Alexandru al Alexandriei și *s-a distins* în mod special la Sinod[444].

51. Decretul nr. 410 și monahismul românesc

Decretul Consiliului de Stat nr. 410 din 28 octombrie 1959 *a calamitat* monahismul românesc.

---

[440] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Sozomen.

[441] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Arius.

[442] Sozomen, *The Ecclesiastical History/ History of the Church from A. D. 324 to A. D. 440*, translated from the greek by Edward Walford, M.A., with a memoir of the author, London, 1855, p. 39.

[443] Ibidem.

[444] Idem, p. 41.

La 31 ianuarie 1960, în România, mai existau 132 de Mănăstiri ortodoxe, față de 224 câte existau la 1 ianuarie 1959.

Singura eparhie care nu a avut de suferit a fost cea de la Galați, însă cea de la Iași a fost cea mai afectată: 25 de Mănăstiri au fost desființate prin decret de stat. La București s-au desființat 10 Mănăstiri.

Numărul monahilor români a scăzut de la 6.014 la 1.456 în urma aplicării decretului[445].

52. Despre *viața* Sfântului Grigorie Decapolitul și despre *cum au ajuns* Sfintele sale Moaște la noi

Sfântul Grigorie s-a născut în anul 780 în Irinopolis, în Isauria, în Asia Mică. Părinții săi: Serghie și Maria. A învățat carte de la vârsta de 8 ani și la vârsta însurătorii a plecat la Mănăstire. Însă monahii Mănăstirii sale devin *iconoclaști* și de aceea el fuge la unchiul său, Simeon, care era starețul unei alte Mănăstiri.

Stă împreună cu el 14 ani, după care, din voia lui Dumnezeu, călătorește prin lume trecând prin Efes, Tesalonic, Corint, Napoli, Roma, Siracusa, se întoarce la Tesalonic și rămâne în Mănăstirea *Sfântul Mina*. Simțind că sfârșitul său e aproape, Sfântul Grigorie a plecat la Constantinopol și a adormit în

---

[445] Cristian Troncotă, *Istoria serviciilor secrete românești de la Cuza la Ceaușescu*, cu un *Cuvânt înainte* de Florin Constantiniu și *Postfață* de Ion Cristoiu, Ed. „Ion Cristoiu” S.A., București, 1999, p. 417. Însă cartea de față e total neacademică: nu are nicio notă de subsol ci numai bibliografia folosită. Așa că e *un spațiu ultrageneros* al plagiatului.

ziua de 20 noiembrie 842[446]. Sfintele sale Moaște au rămas întregi.

Când turcii se pregăteau să cucerească Constantinopolul, monahii care păzeau racla cu Sfintele sale Moaște le-au luat și au plecat în Bulgaria sau în Serbia[447]. De la acești monahi sau de la turci, Sfintele sale Moaște au fost cumpărate de Barbu Banul Craiovescu, dimpreună cu fratele său Radu și cu alte rudenii, și le-a adus la ctitoria sa, *Mănăstirea Bistrița* din Vâlcea, în anul 1498.

Mănăstirea Bistrița a fost ridicată înainte de 1494, iar ctitorul ei se va face monah aici sub numele de *Pahomie*, adormind în 1525[448].

53. Prima traducere în irlandeză a Vechiului Testament

Vechiul Testament a fost terminat de tradus în irlandeză în 1635 sau 1636. Și această traducere va fi publicată după 50 de ani de zile. Traducătorul se numește William Bedell, care era un preot puritan englez[449], ce va deveni episcop din septembrie 1629[450]. Bedell cunoștea limbile latină, ebraică, greacă, siriacă, italiană și irlandeză[451].

---

[446] D. Bodin, *Grigorie Decapolitul și Ioan de Capestrano* (comunicare făcută în ședința de joi, 24 februarie 1944, a *Institutului de Istorie Națională* din București), în *Revista istorică română*, vol. 14, fasc. 3, 1944, p. 308.

[447] Ibidem.

[448] Idem, p. 308-309.

[449] Prof. Dr. Fearghus Ó Fearghail, *The First Irish Translation of the Old Testament*, in *Biblicum Jassyense* (Romanian Journal for Biblical Philology and Hermeneutics), volume 4, 2013, Iași, p. 103.

[450] Idem, p. 106.

[451] Idem, p. 105.

El a început traducerea Vechiului Testament cu *Psaltirea*, despre care a mărturisit că a terminat-o în 15 februarie 1629/1630[452]. Primul volum al Scripturii a cuprins cărțile de la *Facerea* la *Rut*, al doilea: de la *1 Samuel* la *Cântarea Cântărilor* și au fost publicate la Dublin. Cărțile profetice le-a publicat într-o singură carte, la Cambridge[453].

Bedell a tradus în irlandeză varianta *King James Bible*, care a fost publicată prima dată în 1611[454]. Fearghail opinează că Bedell a folosit ediția 1616 sau 1628 a KJB[455].

Însă ginerele lui Bedell, Alexander Clogie[456], ne spune că varianta din irlandeză a fost tradusă în latină și apoi din latină în engleză și după aceea a fost *comparată* cu ediția KJB[457]. Dar Prof. Fearghail ne spune că William Bedell a ținut cont și de ediția ebraică în traducerea sa[458], dar și de ediția italiană a Scripturii tradusă de Diodati[459]. Clogie însă spune că Bedell a folosit și LXX[460].

Însă ediția scripturală a lui William Bedell a fost considerară *un atac* la rege, pentru că Henry al VIII-lea *nu era de acord* să se folosească limba irlandeză[461]. De aceea William Bedell a fost persecutat și arestat[462]. El va muri pe 9 februarie 1641/1642[463].

---

[452] Idem, p. 106.
[453] Idem, p. 107.
[454] Idem, p. 108.
[455] Ibidem.
[456] Idem, p. 110.
[457] Idem, p. 111.
[458] Ibidem.
[459] Idem, p. 112.
[460] Ibidem.
[461] Idem, p. 113.
[462] Idem, p. 114.
[463] Idem, p. 115.

Ediția sa scripturală va fi editată în 1685, la Londra și nu conține cărțile anaghinoscomena, numite de Fearghail „apocrife”[464]. Din pagina de titlu a ediției aflăm că Bedell a fost *episcop de Kilmore*, în Irlanda, și *Doctor în Teologie*[465].

54. Interviul cu Părintele Stăniloae

A fost publicat în *Vestitorul Ortodoxiei*, în nr. 21-22 din noiembrie 1990[466]. Și Părintele Constantin Coman a deschis cu el[467] cartea sa *Ortodoxia sub presiunea istoriei*. Interviu pe care i l-a luat Părintelui Dumitru pe când acesta împlinea 87 de ani și el se datorează lui Costion Nicolescu, care a intermediat discuția[468].

În acest interviu, Părintele Stăniloae vorbește despre constituția sa *fragilă* și despre *minunea* lui Dumnezeu că i-a dat să trăiască o asemenea vârstă[469]. Și subliniază că „nicio Biserică n-a suferit atât de mult ca Biserica Ortodoxă, [căci] ea a dat cele mai mari jertfe, preoții ei…[fiind] întemnițați în numărul cel mai mare”[470] în timpul regimului comunist. Nu a dorit *să vorbească* despre cei care l-au făcut *să sufere*[471] și accentuează că nu trebuie să ne

---

[464] Idem, p. 120.

[465] Ibidem.

[466] Preot Dr. Constantin Coman, *Ortodoxia sub presiunea istoriei. Interviuri*, Ed. Bizantină, București, 1995, p. 20.

[467] Idem, p. 11-20.

[468] Idem, p. 12.

[469] Idem, p. 13.

[470] Ibidem.

[471] Idem, p. 14.

lipsească „spiritul de jertfă”[472]. Era *conștient* de existența oamenilor Bisericii care „nu-și fac datoria cum trebuie”[473] și, printre *relele* Occidentului, enumeră *ateismul* și *materialismul*[474].

Părintele Dumitru îi invită pe intelectuali „să intre în Biserică [și] să caute să înțeleagă, pe măsura capacității lor, profunzimea...nemăsurată, bogăția credinței ortodoxe”[475].

Iar preoților le cere „o bună pregătire intelectuală”[476] și să fie „exemple vii”[477] pentru toți. Căci „credința nu este *antiștiințifică*, dar ea respinge ideea că *știința e totul*”[478].

Referindu-se la viitor, Părintele Dumitru afirmă că el nu crede „că lumea va cădea într-un haos al totalei necredințe. Nu vor fi toți oamenii credincioși nici în viitor, cum n-au fost niciodată. Pe de altă parte, cred că *nu ne apropiem încă* de Apocalipsă”[479]. Iar referindu-se la comunitatea eclesială, el spune că „în parohie trebuie să domnească un duh de dragoste și de întrajutorare”[480]. În ceea ce privește *intrarea* în Europa, el spune că ea are rostul de *a da* și noi ceva Europei[481]. Căci „America ne aduce sectele, [iar] Roma ne aduce catolicismul”[482], dar noi trebuie să îi dăm Europei „identitatea noastră”[483] ortodoxă.

---

[472] Ibidem.
[473] Idem, p. 15.
[474] Ibidem.
[475] Idem, p. 16.
[476] Ibidem.
[477] Ibidem.
[478] Ibidem.
[479] Idem, p. 17.
[480] Idem, p. 19.
[481] Ibidem.
[482] Ibidem.
[483] Ibidem.

Pentru că ne putem păstra *identitatea* numai dacă rămânem „un popor ortodox. Numai Biserica *mai poate face ceva* pentru acest popor”[484].

55. Liturghia armeană

Arhim. Zareh Baronian este un român de naționalitate armeană[485] și *Doctor în Teologie*, din 1971, al Facultății de Teologie Ortodoxă din București[486]. În cartea citată, între p. 103-178, ca al 3-lea capitol al cărții, autorul *ne traduce* Liturghia armeană aflată în uz, pe care o voi discuta aici.

Numele ei întreg: *Rânduiala Liturghiei Sfintei Biserici Apostolice a Armeniei*.

Și Liturghia armeană are proscomidie[487]. Preotul trebuie să slujească spovedit și împăcat cu toți[488], și el își începe îmbrăcarea veșmintelor liturgice rostind Ps. 121[489].

Primul veșmânt liturgic îmbrăcat de către preot e *mitra*. Apoi îmbracă stiharul, epitrahilul, brâul, mânecuțele (*dreapta* și apoi *stânga*, ca și la noi), gulerașul și felonul. La fiecare spunând câte o rugăciune specială[490]. După îmbrăcarea veșmintelor ros-

---

[484] Idem, p. 20.

[485] A se vedea:
http://ro.wikipedia.org/wiki/Zareh_Baronian.

[486] Arhim. Zareh Baronian, *Cuvânt despre Liturghia Bisericii armene și Liturghiile răsăritene*, cu pref. de Pr. Prof. Ene Braniște, ed. îngrijită de Fabian Anton, Ed. Eikon, Cluj-Napoca, 2003, p. 11.

[487] Idem, p. 103.

[488] Ibidem.

[489] Idem, p. 104.

[490] Idem, p. 107-108.

tește o altă rugăciune[491], iar spălarea mâinilor o face pe solee, în fața credincioșilor, rostind, dimpreună cu diaconul coslujitor, Ps. 25[492].

După mai multe rugăciuni scurte se tămâiază biserica[493], alte rugăciuni scurte și, în fața mesei altarului, se rostesc două rugăciuni către Sfântul Duh, prima fiind „Rugăciunea Sfântului Grigore de Nareg", iar a doua fiind fără autor[494].

În prima rugăciune, se spune că prin Sfântul Duh „*ni s-a descoperit* întreita Personalitate a Dumnezeirii celei Uneia"[495]. Însă lucrurile stau tocmai invers: Fiul lui Dumnezeu ne-a revelat nouă Treimea, începând de la Botezul Său. Iar în a doua rugăciune se vorbește despre „lumina harului" Duhului Sfânt[496].

La proscomidie se folosește azimă[497], „care are forma unei turte mici, plate și pe una din fețe are imprimată o cruce sau Mielul lui Dumnezeu"[498]. Azima se pune direct pe disc, iar vinul se toarnă în potir în chipul crucii[499], după care se toarnă și apă în potir[500]. Există rugăciunea *punerii-înainte*, cea a Sfântului Ioan Gură de Aur[501], dar nu și miride.

Darurile se acoperă[502], există aceeași rugăciune a binecuvântării tămâiei ca la noi, numai că se

---

[491] Idem, p. 109.
[492] Idem, p. 110.
[493] Idem, p. 111-113.
[494] Idem, p. 113-118.
[495] Idem, p. 116.
[496] Idem, p. 117.
[497] Idem, p. 118, n. 3.
[498] Idem, p. 119, n. 3.
[499] Idem, p. 119.
[500] Idem, p. 119, n. 2.
[501] Idem, p. 120.
[502] Idem, p. 120-121.

termină în ecfonis, se cădește și apoi se începe Liturghia cu *binecuvântarea mare*[503] ca la noi.

Rugăciunile în taină ale preotului, până la *Sfinte Dumnezeule* inclusiv, sunt cele de la Liturghia Sfântului Ioan[504]. Însă *Sfinte Dumnezeule* e *hristologic* și nu *triadologic*, având următoarea formă: „Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, *Cela ce ai înviat din morți*, miluiește-ne pe noi!”[505]. Textul subliniat se schimbă în funcție de praznic[506].

O ectenie mare[507], după care diaconul citește psalmul zilei, pasaje din Vechiul Testament, Apostolul zilei și Evanghelia zilei[508]. Un diacon sau un ipodiacon tămâiază la începutul și la sfârșitul citirii din Sfânta Evanghelie, iar doi anagnoști țin câte o făclie în mână[509]. Imediat după citirea Sfintei Evanghelii începe *Liturghia credincioșilor*, fără niciun preambul, cu *Simbolul credinței*[510].

Însă *Crezul niceo-constantinopolitan*, în slujirea armeană, are numeroase *omisiuni* și *adaosuri*, ultimele fiind *aldinate* de către traducător: „Credem într-unul Dumnezeu, Tatăl Atotțiitorul, Făcătorul cerului și al pământului, al [tuturor[511]] celor văzute și nevăzute. Și într-unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-născut, Care din Tatăl S-a născut,

---

[503] Idem, p. 122-123.

[504] Idem, p. 124-127.

[505] Idem, p. 126.

[506] Idem, p. 126, n. 2.

[507] Idem, p. 128-129.

[508] Idem, p. 129-130.

[509] Idem, p. 130.

[510] Ibidem.

[511] În n. 1, p. 131, autorul ne spune că acest cuvânt „lipsește din cele mai multe ediții și traduceri ale liturghiei armene”.

adică din aceeași ființă a Tatălui[512], mai înainte de toți vecii. *Dumnezeu din Dumnezeu*, Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, născut, iar nu făcut; Cel deoființă cu Tatăl, prin Care toate s-au făcut, *în ceruri și pe pământ, cele văzute și cele nevăzute*.

Care, pentru noi, oamenii, și pentru a noastră mântuire, S-a pogorât din ceruri, S-a întrupat *cu adevărat* și S-a făcut om, *S-a născut în chip desăvârșit*[513] de la Duhul Sfânt și din Fecioara Maria, *de la care a luat trup, suflet și gând și tot ce este în om, cu adevărat, iar nu după închipuire*[514]. A pătimit, S-a răstignit, S-a îngropat și a înviat a treia zi și S-a suit la ceruri, *cu același trup* și s-a așezat de-a dreapta Tatălui. Și iarăși va să vină *cu același trup* și cu slava Tatălui, să judece viii și morții, a Cărui Împărăție nu va avea sfârșit. Credem și în Duhul Sfânt, *fără de început și desăvârșit*, Care a grăit *prin Lege*, prin Proroci și *prin Evanghelie*; *Care S-a pogorât în Iordan, a propovăduit prin Apostoli și S-a sălășluit în Sfinți*. *Credem* și într-una, sfântă, catolică [sobornicească[515]] și apostolică Biserică; într-un Botez, în pocăință, spre lăsarea și iertarea păcatelor, în învierea morților; *în judecata de apoi a sufletelor și a trupurilor, în Împărăția cerurilor și în viața cea veșnică*"[516].

Ectenie, rugăciunea preotului de la Heruvic e a Sfântului Ioan Gură de Aur[517], cădire mare, vohodul

[512] Aparține *Simbolului nicean*, *cf.* n. 2, p. 131.

[513] Adaos împotriva apolinariștilor, *cf.* n. 1, p. 132.

[514] Adaos împotriva gnosticilor, *cf.* n. 2, p. 132.

[515] Cred că e *adaosul* traducătorului, după moda ortodoxă românească, pentru că în textul original e *catolică* și nu *sobornicească*.

[516] Arhim. Zareh Baronian, *Cuvânt despre Liturghia Bisericii armene și Liturghiile răsăritene*, op. cit., p. 131-132.

[517] Idem, p. 133-137.

mare fără pomeniri[518], preotul *se spală pe mâini* după vohod[519], ectenie, sărutarea frățească[520] și începe, ca și la noi, anaforaua liturgică. La rugăciunile de instituire ale Sfintei Euharistii, preotul armean ține azima între degete[521].

Liturghia armeană, în comparație cu cea romano-catolică, are *epicleză*[522].

Și ea este următoarea: „Înaintea Ta cădem, pe Tine Te rugăm, pe Tine Te chemăm, Dumnezeule, Binefăcător[ule]: trimite Duhul Tău Cel sfânt, Cel împreună-veșnic și de aceeași ființă, peste noi și peste aceste Daruri, care sunt puse înainte”[523].

Care, ca și la noi, e o rugăciune către Tatăl pentru a-L trimite pe Duhul Sfânt.

Rugăciunile de „sfințire” ale darurilor:

1. „Pentru ca, binecuvântând pâinea aceasta, să o faci, cu adevărat, Trupul Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos”.

2. „Și binecuvântând potirul acesta, să-l faci, cu adevărat, Sângele Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos”.

3. „Și binecuvântând pâinea aceasta și vinul, să le faci, cu adevărat, Trupul și Sângele Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos”.

4. „Prefăcându-le cu Duhul Tău cel Sfânt”[524].

Rugăciuni, ectenie, *Tatăl nostru*, diaconul își așază orarul *în cruciș* ca și la noi, *Unul Sfânt*..., îi „binecuvintează” cu vasele liturgice pe credincioși,

---

[518] Idem, p. 138.
[519] Idem, p. 139.
[520] Idem, p. 139-141.
[521] Idem, p. 147.
[522] Idem, p. 150.
[523] Ibidem.
[524] Idem, p. 150-151.

împarte azima în patru și o pune în potir[525]. Preotul se împărtășește din azimă și din potir, împărtășește și pe diacon, și pe credincioși îi împărtășește *luând cu degetele* din potir, pentru că *nu se folosește* lingurița în cultul armean[526].

Preotul introduce părticica luată din potir *în gura* credincioșilor, zicând la fiecare: „Să fie aceasta spre lăsarea și iertarea păcatelor tale!”, iar credincioșii *își șterg buzele* de acoperământul potirului[527].

Preotul consumă conținutul potirului în timpul liturghiei, rugăciunile de mulțumire, rugăciunea amvonului, *Fie numele Domnului binecuvântat*... și avem, în mod surprinzător, la finalul liturghiei, o altă Evanghelie. Care nu e alta decât Evanghelia noastră din noaptea de Paști, adică In. 1, 1-14[528].

Se cântă Ps. 33, preotul dă spre sărutare Sfânta Evanghelie tuturor credincioșilor, care primesc după aceasta anafură[529].

Liturghia armeană nu are *apolis*, preotul dezbrăcându-se de veșminte și ducându-se la ale sale[530].

În concluzie, pe mine *m-a uimit* liturghia armeană, care e *mult mai aproape* de Liturghia Bisericii decât cea romano-catolică.

Multe rugăciuni ale ei sunt comune cu ale noastre, are proscomidie, ectenii, cădiri, rugăciuni în taină, epicleză și rugăciuni de „sfințire” ale darurilor, iar veșmintele preoțești sunt asemănătoare. Astfel, armenii pot face pași *mult mai repezi* spre Liturghia

---

525 Idem, p. 151-165.
526 Idem, p. 166-170.
527 Idem, p. 170.
528 Idem, p. 171-175.
529 Idem, p. 176-177.
530 Idem, p. 178.

Bisericii, pentru că au păstrat *o mare parte* din Tradiția ei.

56. Sfârșitul lui Silviu Brucan

Din *introducerea* lui Teșu Solomovici la *memoriile* lui Brucan[531], aflăm că Saul Bruckner (adevăratul său nume, pentru că era *evreu*), născut în 18 ianuarie 1916 la București, a murit într-o zi de joi, pe 14 septembrie 2006. La vârsta de 90 de ani.

A murit în urma unui stop cardio-vascular, după ce pe 3 septembrie 2006 fusese operat, fiind diagnosticat cu „un anevrism al aortei abdominale infra-renale". După operație a fost conștient câteva zile și în una dintre aceste zile a spus că România, după ce va intra în Uniunea Europeană, „va intra într-o perioadă *și mai grea*". Lucru care s-a petrecut...

Trupul lui a fost *incinerat* la Crematoriul Vitan Bârzești, în prezența apropiaților săi, *fără* vreo slujbă religioasă[532].

57. Familia Ceaușescu la conducerea României

Înainte de *introducerea* lui Brucan la *memoriile* sale există *un desen* sugestiv, sub forma unei caracatițe, care reprezintă familia Nicolae și Elena Ceaușescu la conducerea României[533].

Capul caracatiței e format din cuplul Ceaușescu, iar *tentaculele* ei îi reprezintă pe cei din familiile

---

[531] Silviu Brucan, *Generația irosită. Memorii*, cu pref. de Teșu Solomovici, Ed. Teșu, București, 2007, 271 p.

[532] Idem, p. 5.

[533] Idem, p. 8.

lor care au avut *funcții de conducere* în statul comunist român. Fiul lor, Nicu Ceaușescu, a fost Ministrul Tineretului și Secretar la Sibiu. Fratele Elenei Ceaușescu, Nicolae Petrescu, a fost vicepreședinte la Sindicate. „Nicolae Ceaușescu a avut 6 frați (unul a murit copil) și 3 surori. Elena Ceaușescu a avut un singur frate”[534], cel la care m-am referit deja, adică Nicolae Petrescu.

Și 5 frați și două surori ale lui Nicolae Ceaușescu au fost în puncte de conducere. Și anume, cei 5 frați ai lui aflați în puncte cheie sunt: Nicolae Andruță Ceaușescu a fost General de Securitate, Ilie Ceaușescu a fost General și Ministru adjunct MAN [*Ministerul Apărării Naționale*], Ioan Ceaușescu a fost Vicepreședinte la Planificare, Florea Ceaușescu a fost Redactor la ziarul *Scânteia*, Marin Ceaușescu a fost Șef de Agenție Economică la Viena.

Surorile lui: Maria Ceaușescu a fost Vicepreședinte la *Crucea roșie*, iar Elena Ceaușescu a fost *soția* lui Vasile Bărbulescu, secretar C.C. [*Comitetul Central* al *Partidului Comunist Român*][535].

58. *Cu cine* a început Revoluția de la București

Silviu Brucan *dedică* primul capitol din *memoriile* sale Revoluției Române. Și el spune că a *investigat* problema „*cine a început* huiduielile și fluierăturile”[536] din 21 decembrie 1989, din fața *Comitetului Central*, și a ajuns la următorul răspuns: „*doi tineri ucenici* de la o școală profesională – unul de 14, celălalt de 16 ani. Era un act atât de riscant, încât o persoană matură, educată și modelată timp

---

[534] Ibidem.

[535] Ibidem.

[536] Idem, p. 15.

de patru decenii în spiritul conformismului și supunerii, cu greu ar fi putut să îl întreprindă fără oarecare pregătire și chiar mandat. Da, [a fost] *spontaneitate sută la sută*!”[537].

Masa de oameni *a reacționat* la gestul celor doi tineri. S-a strigat: *Timișoara!*, apoi: *Jos asasinii!*, după care s-a cântat: *Deșteaptă-te, române!*. S-a strigat și: *Jos cu Ceaușescu!* și: *Jos cu asasinul!*[538].

59. Cine a creat ziarul *Scînteia*

Ziarul *Scînteia* debutează în mod legal în 21 septembrie 1944[539]. Redactorul-șef al ziarului era Miron Constantinescu, care era filosof[540].

Pavel Chirtoacă era specialist în agricultură. Demenyi Iosif Ardeleanu era ungur, Stela Moghioroș era rusoaică. Matei Socor avea cunoștințe muzicale, iar Silviu Brucan era secretar general de redacție.

Și cel care *le-a încredințat* redactarea ziarului a fost Chișinevschi, secretarul cu propaganda[541].

Iar Brucan i-a adus în redacția ziarului pe Nestor Ignat, Ioan Călugăru și Traian Șelmaru[542].

60. Stalin *a decis*

Gheorghe Gheorghiu-Dej i-a povestit lui Silviu Brucan *ce s-a întâmplat* când a fost în biroul lui

---

[537] Ibidem.

[538] Idem, p. 16.

[539] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Scînteia.

[540] Silviu Brucan, *Generația irosită. Memorii*, op. cit., p. 54.

[541] Idem, p. 54.

[542] Ibidem.

Stalin. Primul lucru care *l-a izbit* pe Dej a fost „*statura scundă* a lui Stalin. Dictatorul evita în mod deliberat să fie fotografiat în picioare, ca să nu se vadă cât de scund este, complex pe care-l vom întâlni și la Ceaușescu”[543]. Și în biroul lui Stalin, Dej face cunoștință cu Viaceslav Mihailovici Molotov. Molotov o susținea pe Ana Pauker[544].

Însă Stalin a fost de altă părere: „Dragă Viaceslav Mihailovici, Ana e o tovarășă bună, de încredere, dar, vezi tu, ea este evreică; și de origine burgheză, iar partidul din România are nevoie de un conducător din rândurile clasei muncitoare, *un adevărat român*”[545]. După care s-a îndreptat spre Dej, i-a întins mâna, și i-a spus: „Am decis. Îți urez succes, tovarășe secretar general”[546]. Și așa a ajuns Dej *la putere* în România!

61. Ceaușescu și mașina

„Nicolae Ceaușescu era convins că este *un geniu economic*. [...] [Iar] visul lui era să transforme România într-o *mare țară exportatoare de mașini*”[547]. Pentru acest plan al său a început investițiile industriale, alocând 34, 1% din venitul național pentru construirea de mașini.

Deși nu aveam mine de fier, iar de la ruși primeam doar o anume cotă, Ceaușescu a importat minereu de fier din Brazilia, India și Australia, ega-

---

[543] Idem, p. 63.
[544] Ibidem.
[545] Idem, p. 64.
[546] Ibidem.
[547] Idem, p. 157.

lând producția de mașini, în anii 80, a Germaniei occidentale[548].

„El nu s-a declarat satisfăcut cu un singur automobil construit în România – *Dacia* (bazat pe model Renault), ci a aranjat cu Citroên fabricarea celui de-al doilea automobil – *Oltcit*, apoi a pornit-o și spre al treilea, la Timișoara. Industria de mașini-unelte a atins un punct în care era mai diversificată decât cea a Franței. Și, toate acestea, cu prima generație de muncitori industriali abia veniți de la sate”[549].

Însă *calitatea* mașinilor românești „nu era *prea competitivă* pe piețele mondiale”[550].

62. Componența *Frontului Salvării Naționale*

FSN a avut un *Comitet executiv* format din 11 membri și un *Comitet de lucru* format tot din 11 membri, aceiași membri fiind și într-o parte și într-alta cu trei excepții[551].

Comitetul executiv era format din Ion Iliescu (președinte), Dumitru Mazilu (prim-vicepreședinte), Cazimir Ionescu și Károl Király (vice-președinți), Dan Marțian (secretar) și, ca membri: Bogdan Teodoriu, Vasile Neacșa, Silviu Brucan, Gheorghe Manole, Ion Caramitru și Nicolae Radu[552].

Comitetul de lucru era format din Dumitru Mazilu (Constituțional, Legal și Drepturile omului),

---

548 Ibidem.
549 Ibidem.
550 Idem, p. 157-158.
551 Idem, p. 228-229.
552 Idem, p. 228.

Silviu Brucan (Afaceri externe), Bogdan Teodoriu (Reconstrucția economică), Gheorghe Manole (Învățământ și Știință), Károl Király (Minorități naționale), Nicolae Radu (Organizații administrative), Vasile Neacșa (Tineretul), Cazimir Ionescu (Mediul înconjurător), Ion Caramitru (Cultura), Mihai Montanu (Probleme organizatorice) și Dan Rădulescu (Relații cu publicul și cu presa)[553].

Iar *Consiliul Frontului Salvării Naționale* s-a transformat în *Frontul Salvării Naționale* și s-a înregistrat ca *partid politic* pe 6 februarie 1990, ca partid *de stânga*, având culoarea *albastru*[554].

63. Brucan despre Ion Iliescu

În subcapitolul *Războiul de guerilă urbană*, Silviu Brucan își spune părerea sa despre Ion Iliescu: „Ion Iliescu a fost totdeauna considerat de noi, adversarii lui Ceaușescu, ca *omul cel mai bun* pentru *a-l înlocui* pe acesta la conducerea partidului comunist.

Inteligent și cultivat, având o viziune modernă a [asupra] societății contemporane, deschis la toate noutățile aduse de revoluția științifico-tehnică, el îmi apărea [părea] ca un om echilibrat pentru o poziție de putere. Eram perfect conștient de *limitele* sale, care-l determinaseră să acționeze politic *numai în cadrul sistemului*, respectând cu strictețe regulile de partid.

---

[553] Idem, p. 228-229.

[554] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Frontul_Salvării_Naționale.

Chiar și opoziția sa față de politica lui Ceaușescu o susținuse totdeauna numai *în cadru[l] organizat* – cum spuneam noi – al partidului, niciodată în afara lui. Și bineînțeles că din acest punct de vedere concepția mea era diferită, deoarece în ultimii ani eu activasem în afara regulilor partidului”[555].

64. Cine *a pierdut* și cine *a câștigat*

În urma *Revoluției Române din 1989* cei care *au pierdut* au fost muncitorii.

Ei sunt „*marii perdanți* ai revoluției, [cărora] li se cere să muncească mai repede și mai bine, ceea ce nu le place, pentru că nu sunt *obișnuiți* cu așa ceva.

Ei sunt confruntați cu spectrul șomajului, pe care nu l-au experimentat niciodată și acesta îi sperie și îi irită. S-au dus siguranța locului de muncă și oportunitățile speciale de educație și carieră politică de care s-au bucurat în trecut.

Pe deasupra, ei văd că *adevărații beneficiari* ai revoluției sunt noii oameni de afaceri și antreprenori, care câștigă repede averi și beneficiază de toate bunătățile și privilegiile societății.

Nu e de mirare că toate acestea îi fac pe muncitori să organizeze greve nu numai pentru revendicări *economice*, ci și pentru *scopuri politice*”[556].

65. Superstițiile la gabori

---

[555] Silviu Brucan, *Generația irosită. Memorii*, op. cit., p. 229-230.

[556] Idem, p. 266.

Cea mai mare dintre ele este „teama de ghinion”[557].

Romii gabori „pleacă din casă doar atunci când știu că nu sunt semne rele: nu au uitat să închidă ușa, au scuipat în toate direcțiile să scape de neșansă, își pun pălăria cu care au avut noroc nu demult”[558].

Ei cred că există anumite „ceasuri cu noroc” și altele cu nenoroc[559]. „Pentru ei, în aer, pe pământ, pe ape sunt întregi armate de spirite bune și rele care *ajută* sau *strică norocul*. Spiritele morților trăiesc *în întuneric*, de aceea aproape toate familiile *ard lumânări* noaptea, ca să le apere de spiritele rele.

Reprezentantul Bunului este *Devla*, iar al răului este *Benga* [Drac]. Dracul, dacă se bagă în om, provoacă suferință. De aceea, când depun jurăminte, chiar cu dracu și în legătură cu el, se împroșcă cu blesteme.

Blesteme despre care se zice că îi vor afecta și pe urmașii lor. După aceea, se roagă lui Dumnezeu să îi ajute, să-i scape pe copii de blesteme. Și în prezent ei încearcă *să-și vindece* bolnavii cu lumânări aprinse, cu rugăciuni și cu post. Când vor să ajungă să-și realizeze ceva, *postesc foarte sever*. Când vor să vindece un bolnav *de deochi* și când își pun *un gând rău* pentru dușmani, femeile poartă poalele pe dos și spun descântece”[560].

66. Desenul din 1845

---

[557] *Tradiții ale rromilor din spațiul românesc*, București, 2004, p. 51, *cf.*
http://www.isjilfov.ro/files/fisiere/Traditii_ale_rromilor_din_spatiul_romanesc.pdf.

[558] Ibidem.

[559] Ibidem.

[560] Idem, p. 51-52.

Un desen din 1845, făcut la Iași, care îl reprezintă pe Sfântul Ștefan cel Mare[561].

Cel care a făcut desenul a fost Anton Kaufmann și l-a făcut după un desen al lui Gheorghe Asachi. Cel care a litografiat desenul a fost J. Rey și el are dimensiunile 17,7 x 12 cm[562].

67. *Muzeul Național al Agriculturii*

Nu e la București, ci în orașul Slobozia din județul Ialomița. A fost deschis oficial în ziua de 25

---

[561] Radu Gabriel Dumitrescu, *Considerații asupra câtorva portrete din colecția de stampe a Arhivelor Naționale Istorice Centrale*, în *Anuarul Muzeului Literaturii Române*, anul III, Ed. Junimea, Iași, 2010, p. 168.

[562] Idem, p. 162.

martie 1996[563] și cel care l-a înființat a fost Răzvan Ciucă, cel care l-a și condus între 1990 și 2001[564].

Muzeul are suprafața de „3.866 mp (suprafață desfășurată) și teren aferent 8.420 mp" și este finanțat de *Consiliului Județean Ialomița*. În patrimoniul său găsim, printre altele, o Biserică ortodoxă din lemn, din anul 1737, funcțională, ferma Perieți, case, hambare, pietre de moară, cruci, mașini, unelte, o bibliotecă cu peste 13.000 de cărți și o grădină cu peste 55 de specii de copaci[565].

Răzvan Ciucă (cel din fotografia de deasupra) a dat un interviu pentru revista *Helis* din localitate.

Și în acest interviu a mărturisit că a fondat această instituție pentru că *iubește mult* satul românesc[566].

Și își dorește ca muzeul să „să nu fie înăbușit de internet și televizor. Biserica, expozițiile și parcul,

---

[563] A se vedea: http://muzeulagriculturii.ro/.

[564] Idem: http://muzeulagriculturii.ro/node/1.

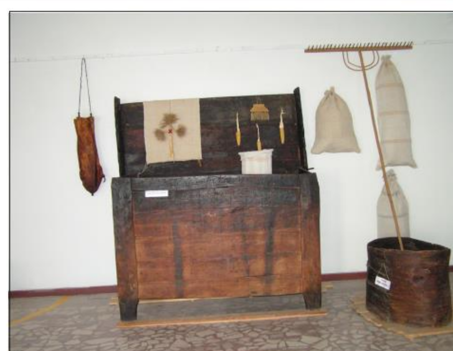
[565] Ibidem.

[566] Monica Anghel și Costin Costea, *Dialog cu Răzvan Ciucă, directorul Muzeului Național al Agriculturii, „În viață să nu faceți nimic în silă"*, în rev. *Helis*, anul VIII, nr. 12 (92), decembrie 2010, Slobozia, p. 16.

adică cele 3 componente din complex, să rămână de-a pururi în liturghie”[567].

Primul exponat adus în muzeu a fost atelierul de filat din Turnu Roșu, din Sibiu. Iar la baza muzeului stau gesturile de conștiință ale celor 580 de donatori[568].

Fotografii din interiorul muzeului[569]:

68. Relația lor cu moartea

Lui Vasile Pârvan îi murea soția pe 26 august 1917. A murit în timp ce i-a născut o fiică, care nu va supraviețui nici ea[570]. Se căsătorise cu soția lui, Silvia, născută *Cristescu*, în anul 1913[571]. Și Pârvan se ducea

---

[567] Ibidem.

[568] Ibidem.

[569] Toate cele 3 fotografii sunt din articolul ultim citat, p. 16.

[570] Lucian Năstasă, *Intimitatea amfiteatrelor. Ipostaze din viața privată a universitarilor „literari” (1864-1948)*, Ed. Limes, Cluj-Napoca, 2010, p. 420.

[571] Prof. Dr. Constantin Dobrescu, *Vasile Pârvan: un magistru al istoriei*, 27 iulie 2013, *cf.*

http://slova-crestina.ro/prof-dr-constantin-dobrescuvasile-parvanun-magistru-al-istoriei_2013_07_27/.

la mormântul Silviei ca să o vadă *cum doarme* și pentru ca el *să o vegheze*[572].

Hasdeu va fi *zdrobit* de moartea fiicei sale, Iulia, eveniment care s-a petrecut în 1888[573]. De aceea, după 1889, înclină spre spiritism[574]. Soția lui moare în 1902[575]. În 1907, la 69 de ani, Hasdeu suferea de *arterioscleroză generalizată* și *comoție cerebrală*. Era imobilizat la pat și îngrijit de menajeră, care nu îi dădea prea multă atenție[576].

Pe 1 august 1907 e vizitat de doctorul C. I. Istrati care ne spune că a avut și *un abces de perineu*.

Pe 24 august 1907, Hasdeu își începe agonia și moare a doua zi, pe la prânz, fiind însoțit doar de menajera sa, Anica Manolescu[577].

La două zile de la moartea sa, pe 27 august 1907, trupul lui Hasdeu, prin grija prietenului său C. I. Istrati[578], „a fost adus de la Câmpina la București și depus direct la Cimitirul Bellu, în cavoul familiei, alături de cele două Iulii (fiică și soție), în prezența a doar 9-10 persoane, un singur reporter de la o revistă, iar dintre „personalități" fiind doar Take Protopopescu"[579].

Dimitrie Onciul a rostit atunci un cuvânt...toți cei prezenți la înmormântarea sa fiind în număr de 42[580].

---

[572] Lucian Năstasă, *Intimitatea amfiteatrelor. Ipostaze din viața privată a universitarilor „literari" (1864-1948)*, op. cit., p. 420.

[573] Idem, p. 424.

[574] Idem, p. 421.

[575] Idem, p. 424.

[576] Idem, p. 425.

[577] Ibidem.

[578] Idem, p. 458.

[579] Ibidem.

[580] Idem, p. 459.

Garabet Ibrăileanu, deși se declara adesea *ateu*, se raporta la Dumnezeu. A cerut preot la înmormântarea sa[581].

În ianuarie 1926, „Al. Philippide a avut *un atac de congestie cerebrală*, cu paralizia unei jumătăţi de corp, fapt ce a afectat vremelnic și vorbirea filologului. Iar boala s-a datorat pe de o parte *muncii enorme* pe care o depunea, precum și faptului că profesorul era *un sedentar incurabil*”[582].

După această problemă de sănătate, Philippide a mai trăit 7 ani de zile, ținând regim alimentar, murind la 74 de ani, în ziua de 12 august 1933. Înaintea lui, în același an, a murit și soția lui, Lucreția[583].

Garabet Ibrăileanu a fost internat în *Casa Diaconeselor*, un sanatoriu din București, la începutul lui 1936. Din cauza unei afecțiuni renale. A fost adus, pe targă, cu trenul, tocmai de la Iași. Era obsedat de microbi, fapt pentru care *se dezinfecta* cu alcool după ce da mâna cu cineva. Nu suporta insectele din același motiv[584].

„Clanțele casei sale erau învelite în vată și îmbibate cu spirt, chiar capetele țigărilor erau supuse unui proces de sterilizare înainte de a fi fumate, prin ardere cu chibritul”[585]. Când a fost pus în fața celei de a doua operații chirurgicale și-a făcut testamentul[586].

Și a cerut ca „după moarte să fie învelit în multe cearceafuri și să fie închis în sicriu, pentru ca nimeni

---

[581] Idem, p. 422.
[582] Idem, p. 427.
[583] Ibidem.
[584] Idem, p. 428.
[585] Ibidem.
[586] Ibidem.

să nu-l vadă”[587]. A stat în agonie aproape două săptămâni[588]. „Era hrănit artificial, delira, nu mai suporta lumina, iar dacă de obicei vorbea arareori, cu vreo două zile înaintea sfârșitului a conversat aproape fără încetare. Într-un final, în noaptea de 10 spre 11 martie, dincolo de miezul nopții, a trecut în veșnicie la numai 65 de ani, în urma unei stări generale uremice. Momentul a fost anunțat laconic celor prezenți, pe la 1.30”[589].

Ovid Densusianu moare de septicemie pe 8 iunie 1938, la 62 de ani. După o operație chirurgicală în urma căreia a fost și a predat la facultate[590]. De la D. Caracostea știm că Densusianu a murit „în urma unei operații de *calculi la vezică*”, care reușise[591]. A fost înmormântat pe 10 iunie 1938, zi în care el programase un examen studenților săi[592].

Eugen Lovinescu avea probleme la ficat. În mai 1943 boala i s-a agravat. A fost spitalizat 9 zile la Spitalul *Colentina*, la Prof. N. Lupu și a primit diagnosticul: icter mecanic și angiocolită. A fost externat și a murit la o lună după aceea. Acasă, pe 15 iulie 1943[593].

Lucian Blaga, în copilărie, a suferit de tuberculoză[594]. Adesea avea „dureri de cap, insomnii, junghiuri, palpitații”[595]. Spre vârsta de 65 de ani avea accese violente de tuse. Pe 6 noiembrie 1960, la București, a fost secerat de durere în baie. E

[587] Ibidem.
[588] Ibidem.
[589] Idem, p. 429.
[590] Ibidem.
[591] Ibidem.
[592] Idem, p. 430.
[593] Ibidem.
[594] Idem, p. 431.
[595] Ibidem.

consultat de Dr. Al. Ciplea, care i-a spus că e vorba de *sciatică*. Ajunge acasă, la Cluj, și se temea să nu aibă cancer[596].

Acad. Aurel Moga, în urma unei radiografii, depistează că e vorba de „o leziune a unei vertebre, fie pe fondul unei osteoporoze, fie în cadrul unui proces tumoral malign, motiv pentru care i s-a aplicat un aparat ghipsat"[597].

Din martie 1961 lui Blaga începe să i se administreze morfină. Însă „în noaptea de 5 spre 6 mai [1961, Lucian Blaga] s-a trezit pe la ora trei și jumătate, cu o aparentă luciditate, mărturisindu-i soției, care îi era alături, că *peste o oră va muri*. Întocmai așa a fost"[598].

În septembrie 1960, Tudor Vianu a suferit *un infarct miocardic*. Pe 28 aprilie 1964 el a avut, „într-o singură zi, [...] trei crize de anghină pectorală, urmate de o alta a doua zi, motiv pentru care se internează la *Spitalul nr. 12* din București, nu fără premoniția apropiatului sfârșit. Puseurile se repetă, iar diagnosticul este îngrijorător: miocardită, arterioscleroză coronariană cu infarct, anghină pectorală"[599]. E îngrijit de fiul său în spital, unde, datorită durerilor atroce, primește morfină. Moare în noaptea de 20 spre 21 mai 1964, la ora trei dimineața, după o scurtă agonie[600].

George Călinescu suferea de *ciroză hepatică*[601]. Este internat pe 24 noiembrie 1964 în sanatoriul *Otopeni* din București, la vârsta de 65 de ani, din

---

[596] Ibidem.
[597] Ibidem.
[598] Ibidem.
[599] Idem, p. 432.
[600] Ibidem.
[601] Ibidem.

cauza acestei boli. Moare în noaptea de 11 spre 12 martie 1965, după un somn agitat.

S-a trezit pe la două noaptea, și-a aranjat ținuta și l-a chemat pe doctor spunându-i că *va muri în curând*. S-a așezat pe pat, a intrat în comă, fiind asistat de medic, și a murit la ora trei și jumătate[602].

Nicolae Cartojan, ca și Orest Tafrali, moare la 61 de ani[603].

„Iuliu Valaori avea 69 ani atunci când a încetat din viață pe neașteptate, la 15 octombrie 1936, pe când era *subsecretar de stat* la *Ministerul Instrucțiunii* de numai o lună și jumătate”[604].

„Demostene Russo [moare] la 5 octombrie 1938, în somn, de atac de cord, în timpul odihnei de după amiază”[605].

Nae Ionescu a murit tot din cauza unui atac de cord, neavând nici 50 de ani[606]. „Aflat la Martha Bibescu la masă, în timp ce fuma o țigară de foi, i s-a făcut rău și a fost dus imediat acasă, aflându-se sub supravegherea medicului său curant, Tatinel Iliescu. Vreme de trei zile a fost asistat de Cella Delavrancea și de fiul lui Răzvan, proaspăt student la medicină, fără ca starea bolnavului să se amelioreze, Nae Ionescu aflându-și sfârșitul pe 15 martie 1940”[607].

Titu Maiorescu suferea de inimă și împlinise 77 de ani în 1917. În dimineața zilei de 18 iunie/1 iulie 1917 a avut o criză de angină pectorală și moare în brațele secretarei sale personale, Olga Neumann[608].

---

[602] Idem, p. 433.
[603] Idem, p. 434.
[604] Ibidem.
[605] Ibidem.
[606] Idem, p. 436.
[607] Ibidem.
[608] Idem, p. 436-437.

Ioan Bianu moare în ziua de 13 februarie 1935, o zi de miercuri, la 79 de ani. Din cauza uremiei[609].

D. Caracostea moare la 85 de ani[610]. „La 2 iunie 1964, în vreme ce se afla la masa de lucru, în locuința sa de la București, discutând de fapt cu un fost student – cu Ion Dumitrescu – asupra tezei de doctorat pe care acesta o pregătea, la un moment dat îl avertizează pe interlocutor că *nu se simte bine*. Au fost chemați soția și fiul, însă nu s-a mai putut face nimic: *o hemoragie internă* curmându-i viața după numai o jumătate de oră”[611].

C. C. Giurescu moare în zorii unei zile de duminică, pe 13 noiembrie 1977. Datorită unui accident vascular cerebral, produs în 12 noiembrie 1977, pe la ora 18, pe când se afla în biroul său de lucru[612].

Alexandru Odobescu a vrut să se sinucidă din cauza amantei sale, Hortensia Racoviță (tânără, văduvă, profesoară de Geografie), el fiind trecut de 70 de ani[613]. A luat *70 grame de laudanum*, doză care, după mărturia Dr. Măldărescu, ar fi putut să omoare *zece cai*, dar a vomitat-o la cererea soției sale. Însă tot s-a sinucis până la urmă, în timp ce și-a trimis soția la Curtea de Argeș[614]. „În ziua de 10 noiembrie 1895, ca urmare a faptului că în noaptea de 8 spre 9 noiembrie a luat *o doză masivă de morfină*”[615].

Nicolae Iorga, la 69 de ani, „pe când se afla în vila sa de la Sinaia, a fost ridicat în după-amiaza zilei

---

[609] Idem, p. 437.
[610] Ibidem.
[611] Ibidem.
[612] Idem, p. 439.
[613] Idem, p. 442.
[614] Idem, p. 443.
[615] Idem, p. 444.

de 27 noiembrie 1940 de o «echipă a morții», special constituită pentru el, și dus în marginea pădurii de la Strejnic, [...] [unde a fost] răpus de mai multe focuri de armă”[616].

„Vasile Pârvan își scrie testamentul la 25 mai 1927, în Baden-Baden, și-l încredințează prietenului său Marin Simionescu-Râmniceanu. Documentul prevedea ca banii și activele lui Pârvan de la două bănci să constituie sursa pentru instituirea unor premii ale *Academiei Române*, destinate arheologilor.

Totodată, Pârvan s-a îngrijit să asigure surorii lui, Eugenia, o pensie lunară, să se achiziționeze un loc de veci în *Cimitirul Bellu*, unde să fie aduse și rămășițele mamei lui de la Bârlad.

În schimb, toate documentele lui personale (acte, manuscrise, note de lectură, corespondență privată) să fie încredințate lui Simionescu-Râmniceanu, «care va arde tot cu cea mai mare grijă», iar același lucru să-l facă cu toate amintirile legate de soția sa defunctă, aflate în biroul său de la *Muzeul Național de Antichități*. În acest context, roagă pe toți cei care au de la el scrisori sau manuscrise să nu le publice după decesul său, ci la fel, să le ardă”[617].

În urma morții sale, după propria-i dorință, s-au donat din biblioteca lui I. Bianu, Academiei Române, circa 1.400 de cărți.

Însă biblioteca lui Simion Mehedinți, deși donată Academiei, nu a ajuns niciodată acolo, ci *a fost arsă* în curtea casei sale[618].

Pe 8 februarie 1965, George Călinescu și-a autentificat testamentul, în care a lăsat soției sale toate bunurile și drepturile de autor iar, după moartea ei,

---

[616] Idem, p. 447.
[617] Idem, p. 450.
[618] Idem, p. 451.

a stipulat ca totul să fie donat *Institutului de istorie și teorie literară*[619].

A. D. Xenopol a fost înmormântat pe 29 februarie 1920, la Bellu, iar Iorga a luat cuvântul din partea Academiei[620].

Ioan Bianu a murit într-o zi de miercuri, spre miezul nopții, în ziua de 13 februarie 1935. Avea 79 de ani. A fost înmormântat pe 17 februarie 1935, într-o zi de duminică[621].

La înmormântarea lui Nae Ionescu, petrecută în ziua de 17 martie 1940, la Bellu, într-o zi de duminică, au participat circa 2.000 de oameni.

Printre cei prezenți s-au numărat și Mircea Vulcănescu, Octav Onicescu, Mircea Eliade, Arșavir Acterian, Dragoș Protopopescu, Vasile Băncilă, C. Noica[622].

Titu Maiorescu a cerut o înmormântare *simplă* și *fără discursuri*.

Murind în ziua de 18 iunie/ 1 iulie 1917[623], trupul lui „a fost lăsat în pat de dimineața până pe la orele 18, după care a fost îmbrăcat și transportat la capela Cimitirului Bellu.

Ceremonia de înmormântare a avut loc a doua zi, într-o capitală aflată sub ocupație germană, totul derulându-se într-o mare sobrietate (deși nu cu mult timp în urmă Maiorescu ocupase funcția de șef al guvernului) și în prezența unui public impresionant, după care a fost coborât în cavoul familiei, unde se aflau și părinții săi”[624].

---

[619] Ibidem.
[620] Idem, p. 457.
[621] Ibidem.
[622] Idem, p. 459.
[623] Ibidem.
[624] Ibidem.

Iar Olga Neumann ne spune că la coborârea [sa] în groapă a cântat o privighetoare[625].

Vasile Pârvan moare pe 26 iunie 1927[626]. A murit pe la ora 21[627]. „Trupul neînsufleţit a fost depus la Biserica *Sfântu Nicolae Tabacu* din capitală, unde pe 29 iunie 1927 s-a oficiat serviciul divin de către Arhim. Simedrea (vicarul Patriarhiei) şi s-a format cortegiul funerar, ce se va pune în mişcare la ora 15.

S-a trecut pe la *Academia Română*, în faţa căreia au rostit discursuri de adio ministrul *Instrucţiunii*, C. Angelescu, apoi Emil Racoviţă, Ion Bianu, Emil Panaitescu, Teofil Sauciuc-Săveanu şi Ion Andrieşescu, aici prezentându-se şi onorul militar din partea *Regimentului 9 Vânători*, pentru ca apoi cortegiul să treacă prin faţa *Universităţii*. Aici au rostit alocuţiuni P. Nicorescu şi Aurel Sacerdoţeanu, pentru ca la Cimitirul Bellu să se ajungă pe la ora 19, fiind înmormântat în prezenţa unei impresionante asistenţe"[628].

Garabet Ibrăileanu a dorit să fie *închis în sicriu* şi *incinerat*. Acelaşi lucru dorise şi prietenul său, Paul Zarifopol, cu doi ani mai înainte. Lui Ibrăileanu i s-a respectat dorinţa. La 24 de ore de la deces, trupul lui a fost incinerat la crematoriul *Cenuşa* din Bucureşti. Ceremonia a durat între 15 şi 15.30. S-a audiat un fragment din *Simfonia pastorală* a lui Beethoven şi a fost incinerat pe marşul funebru al lui Chopin. Nu s-a rostit niciun discurs sau cuvânt de adio[629], deşi au fost de faţă Mihai Ralea, Petre Andrei, Ion Botez, Emil Diaconescu, Petre Bogdan, Gr. Trancu-Iaşi, C. Kiriţescu, Al. Rosetti, H. Sanielevici, N. Lupu, M.

---

[625] Idem, p. 460.
[626] Ibidem.
[627] Idem, p. 461.
[628] Ibidem.
[629] Idem, p. 475.

Simionescu-Râmniceanu, D. D. Pătrășcanu, N. D. Cocea, H. Yvonne, I. Al. Brătrescu-Voinești, Cezar Petrescu, G. Lesnea[630]. „Urna [lui] cu cenușă a fost adusă la Iași, fiind depusă într-un cavou al mătușii sale, Tasia Trancu, la *Cimitirul Eternitatea*"[631].

„Incinerat a fost și Eugen Lovinescu, decedat la 15 iulie 1943, în urma unei ciroze, la numai 62 ani, fiind aproape imediat ars, în ziua următoare, în acordurile muzicii lui Beethoven. Tot la crematoriu a ajuns Al. Rosetti (încetat din viață pe 27 februarie 1990), care și-a manifestat această dorință cu aproape patru decenii mai devreme, procesiunea fiind sobră, cu multe alocuțiuni din partea Academiei, Universității și a celor apropiați (deși nu și-ar fi dorit acest soi de discursuri), cenușa fiindu-i apoi aruncată în apele unui râu de munte, așa cum și-a dorit, pentru că fusese un mare iubitor de drumeții montane.

Aceeași alegere a făcut-o și Ion Zamfirescu, care a încetat din viață încoace, spre zilele noastre, la 31 decembrie 2001, după ce a știut să se facă util și regimului comunist. A fost incinerat cinci zile mai târziu, într-o vineri, 4 ianuarie 2002, la ora 13, la Crematoriul *Cenușa* din capitală"[632].

69. *Simbolica* pentru Andrutsos

Pentru Hristos Dionisiu Andrutsos [Χρήστος Διονυσίου Ανδρούτσος] [7 ianuarie 1869-3 noiembrie 1935][633], *Simbolica* nu este „un studiu al ramurilor

---

[630] Idem, p. 476.
[631] Ibidem.
[632] Ibidem.
[633] A se vedea:

istorice a[le] Teologiei, ci…[un] studiu al ramurii sistematice”[634]. Adică o considera ca *subsumându-se* Teologiei Dogmatice. Și el și-a scris *Simbolica* pe baza simbolurilor a 4 Biserici: Biserica Ortodoxă, Biserica Romano-Catolică, Biserica Luterană și Biserica Reformată[635].

Însă se referă și la quakeri și mennoniți, socinieni și arminieni. Dar nu și la nestorieni, copți, iacobiți și armeni[636], pentru că aceștia din urmă „nu și-au formulat învățătura lor proprie în simboluri și nici nu au o *Mărturisire oficială* ori prezentată ca *oficială* a credinței lor, în afară de una, imperfectă, a armenilor”[637].

Metoda sa de lucru a fost una *expozitiv-polemică* sau *apologetică*[638]. Pentru că scopul Simbolicii e acela de a prezenta „*o comparație* [comparare] a adevărului cu ceea ce este *rătăcit* în multe privințe, adică punerea alături a ceea ce este *drept*, din punct de vedere scripturistic și istoric, cu ceea ce este *arbitrar* și *născocit*”[639]. Căci Simbolica este „expunerea sistematică *a deosebirilor* dogmatice existente în cărțile simbolice”[640].

---

http://el.wikipedia.org/wiki/Χρήστος_Ανδρούτσος.

și: http://argolikivivliothiki.gr/2011/12/10/ανδρούτσος-διονυσίου-χρήστος-κίος-βι/.

[634] Hr. Andruțos, *Simbolica*, traducere din lb. gr. de Patriarhul Iustin [Moisescu], ed. a 2-a (apărută la inițiativa, sub coordonarea și prin osteneala PS Calinic Argatu), Episcopia Argeșului și Muscelului & Ed. Anastasia, București, 2003, p. 23.

[635] Ibidem.

[636] Idem, p. 24.

[637] Ibidem.

[638] Idem, p. 24-27.

[639] Idem, p. 28.

[640] Idem, p. 28-29.

În primul capitol al cărții sale, Andrutsos se ocupă cu *Simbolul apostolic*[641], cu *Simbolul niceo-constantinopolitan*[642] și cu *Simbolul atanasian*[643].

Pe când în al doilea capitol: cu „cărțile simbolice ale fiecărei Biserici”[644]. Și începe cu cărțile simbolice ortodoxe.

Prima scriere discutată de autor a fost mărturisirea calvinizantă *pusă pe seama* Sfântului Sfințit Mucenic Chirillos Lucaris [Κύριλλος Λούκαρις], numită: *Mărturisirea Răsăriteană a credinței creștine* [Ἀνατολικὴ Ὁμολογία τῆς χριστιανικῆς πίστεως][645].

Care a fost canonizat de Patriarhia Alexandriei în ziua de 6 octombrie 2009, cu ziua de pomenire pe

---

[641] Idem, p. 37-43.
[642] Idem, p. 43-50.
[643] Idem, p. 50-54.
[644] Idem, p. 55.
[645] Idem, p. 59-62.

27 iunie[646]. Însă Andrutsos credea că mărturisirea *îi aparține* Sfântului Chiril[647].

A doua scriere simbolică ortodoxă discutată: *Mărturisirea Ortodoxă a Bisericii Catolice și Apostolice a Răsăritului* [Ὀρθόδοξος Ὁμολογία τῆς Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀνατολικῆς] a Sfântului Petru Movilă[648].

A treia scriere discutată: *Mărturisirea lui Dositei*, în 18 definiții, scrisă împotriva mărturisirii calvinizante *puse pe seama* Sfântului Chiril Lucaris[649].

Mărturisirea lui Dositei, dimpreună cu două întrebări, aprobate de episcopii din Constantinopol, a fost trimisă în anul 1723 clericilor anglicani care doreau *unirea* cu Biserica. Ea a purtat titlul: Ἐπιστολὴ τῶν Ἁγιωτάτων Πατριαρχῶν τῆς Καθολικῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας περὶ τῆς Ὀρθοδόξου Πίστεως [*Epistola Preasfințiților Patriarhi ai Bisericii Catolice a Răsăritului despre Credința Ortodoxă*][650].

Andrutsos socotește drept „izvoare secundare"[651] ale Simbolicii *Răspunsurile lui Ieremia al II-lea* către teologii de la Tübingen, Andreas Iacob și Crusius, și *Mărturisirea lui Mitrofan Critopulos*[652].

---

646 *Cf.*
http://www.patriarchateofalexandria.com/index.php?module=news&action=details&id=373 și aici:
http://orthodoxwiki.org/Cyril_Lucaris.

647 Hr. Andruțos, *Simbolica*, ed. cit., p. 62. Sfânta sa Icoană din pagina anterioară e preluată din locația:
http://www.imr.gr/content/images/kyrillos_loukaris_big.jpg.

648 Idem, p. 63.

649 Idem, p. 64.

650 Idem, p. 65.

651 Ibidem.

652 Ibidem.

Pentru catolici, autorul consideră că scrierea lor simbolică *principală* e formată din *canoanele* și *hotărârile* Conciliului de la Trident[653]. Actele conciliului tridentin au fost confirmate în 1564 de Papa Pius al IV-lea și au fost tipărite în același an, la Roma, de Paul Manutius[654].

Catechismus Romanus a fost scris în urma Conciliului de la Trident, de către 3 teologi romano-catolici, și a fost confirmat de Papa Pius al V-lea în 1566, fiind tipărit în limbile italiană și latină tot de către Paul Manutius[655].

Catehismul are 4 mari părți: *Simbolul apostolic*, *Tainele*, *Decalogul* și *Rugăciunea domnească*[656] și el este, pentru catolici, ceea ce este *Catehismul mare* al lui Luther pentru protestanți[657].

Din p. 78 încep cărțile simbolice ale protestanților. După prezentarea lor pe scurt, până în p. 94, începe *partea a doua* a cărții: *Deosebirile dogmatice dintre Biserici*[658].

Unde, după un capitol general, urmează 8 capitole tematice: 1. Biserica, 2. Revelația divină, 3. Sfânta Treime, 4. Starea originară a omului, 5. Păcatul strămoșesc, 6. Răscumpărarea, 7. Mijloacele harului dumnezeiesc (cuvântul dumnezeiesc și Sfintele Taine) și 8. Cultul divin[659].

70. Viața iconizată a Sfântului Maximos Cavsocalivitul

---

[653] Idem, p. 70.
[654] Ibidem.
[655] Idem, p. 72, 75.
[656] Idem, p. 76.
[657] Idem, p. 77.
[658] Idem, p. 95.
[659] *Cf. Cuprinsului* cărții.

Sfântul Maximos Cavsocalivitul [Μάξιμος ὁ Καυσοκαλυβίτης], Preadumnezeiescul Părinte al Bisericii, e pomenit pe 13 ianuarie și a trăit 95 de ani[660].

---

[660] *Viețile Sfinților pe luna ianuarie*, retipărite și adăugite cu aprobarea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române după ediția din 1901-1911, Ed. Episcopiei Romanului și Hușilor, Mănăstirea Sihăstria, 1993, p. 220.

Și am ales această Sfântă Icoană[661], care îi povestește viața pe scurt, pentru *a sublinia* fiecare secțiune în parte a Icoanei.

Prima secțiune ne vorbește despre rugăciunea sa în fața Icoanei Maicii Domnului. Adică despre *relația sa* de mare profunzime cu Maica lui Dumnezeu. Pe care a rugat-o să-i dea harul rugăciunii minții[662]. Și a simțit în inima sa „o căldură și o flacără ce venea din Sfânta Icoană" și astfel a început să spună rugăciunea lui Iisus în mod tainic. Minune pe care i-a mărturisit-o Sfântului Grigorie Sinaitul[663].

Sfântul Maxim devenise monah la 17 ani[664] și trăia *nebunia pentru Hristos* în Marea Lavră[665]. Iar Maica lui Dumnezeu i s-a arătat de trei ori în vedenie și l-a trimis pe vârful muntelui Athos[666].

Sfântul Maxim a ascultat porunca Născătoarei de Dumnezeu și îl vedem, în a doua secțiune de sus, pe vârful Athosului, având *o nouă vedenie* a Maicii Domnului. Căci după multe ispite demonice, el a văzut-o pe Maica Domnului în multă slavă, ca o Împărăteasă, înconjurată de mulți Sfinți, având în brațe pe Ziditorul a toate[667].

---

[661] Dumnezeiasca sa Icoană am preluat-o de aici: http://3.bp.blogspot.com/-Id1djLMOlVE/VK4LxtcDqAI/AAAAAAAAYrM/oH3h7uM_Mjo/s1600/13.%2BΜΑΞΙΜΟΣ%2BΚΑΥΣΟΚΑΛΥΒΙΤΗΣ%2B(2).jpg.

[662] *Din viața Cuviosului Părintelui nostru Maxim Cavsocalivitul*, în *Filocalia românească*, vol. 8, trad., introd. și note de Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, Ed. IBMBOR, București, 1979, p. 541.

[663] Ibidem.

[664] *Viețile Sfinților pe luna ianuarie*, ed. cit., p. 204.

[665] Idem, p. 205-206.

[666] Idem, p. 206.

[667] Idem, p. 207.

Și Sfântul Maxim i s-a adresat Maicii Domnului, spunându-i: „Bucură-te cea cu dar dăruită, Domnul este cu tine!”[668]. Iar ea a spus către el: „Primește dar asupra diavolilor[669], cinstite pătimitorule, și locuiește în Muntele Atonului [Athosului]; căci aceasta este voia Fiului meu, ca să te sui la vârful faptei bune și să te faci *dascăl* și *povățuitor al multora*, ca să-i mântuiești”[670].

Și a primit și pâine dumnezeiască, pe care, atunci când a mâncat-o[671], „l-a înconjurat de sus o lumină dumnezeiască și a auzit laudă cerească. Iar Născătoarea de Dumnezeu s-a suit la ceruri și bună mireasmă a rămas în vârful muntelui, încât Sfântul a rămas uimit”[672].

În a treia secțiune a Icoanei îl vedem pe Sfântul Maxim arzându-și colibele în care locuia temporar. *Cavsocalivitul* tocmai asta înseamnă: *arzător de colibe*[673].

Obicei pe care Sfântul Maxim l-a integrat în nebunia sa pentru Hristos, după ce a rămas *profund dezamăgit* de un ascet bătrân, căruia el i-a mărturisit marile sale vedenii dumnezeiești, iar acela l-a crezut „rătăcit și amăgit”[674] de demoni.

Și pentru ca să se smerească continuu, Sfântul Maxim locuia în câte „o colibă mică din iarbă și din frunze”[675] și, după o vreme, o ardea și pleca în altă parte[676].

---

668 Ibidem.

669 Putere asupra demonilor.

670 *Viețile Sfinților pe luna ianuarie*, ed. cit., p. 207.

671 Ibidem.

672 Ibidem.

673 Idem, p. 208.

674 Ibidem.

675 Ibidem.

676 Ibidem.

În a 4-a secțiune a Icoanei avem dumnezeiasca și experiențiala discuție dintre Sfântul Maxim și Sfântul Grigorie Sinaitul. Pe care Părintele Stăniloae a introdus-o în *Filocalia 8*[677].

Sfântul Grigorie l-a căutat și a vorbit cu el și a aflat de la el marea sa experiență mistică.

Și Sfântul Grigorie l-a sfătuit să *își înceteze* nebunia sa pentru Hristos și să vorbească oamenilor, pentru ca să ia plată mai multă în ceruri pentru că a venit *în folosul* altora. Și Sfântul Maxim l-a ascultat[678]! A început să locuiască lângă o peșteră, într-o chilie improvizată, făcută din ramuri și buruieni[679].

A cincea secțiune a Icoanei nu îl prezintă pe Sfântul Maxim *întins pe pământ* ci *zburând*. Minune copleșitoare despre care ne-a dat mărturie scriitorul vieții sale[680], Teofan, Egumenul Mănăstirii Vatoped[681].

Acesta îl aștepta la chilia sa pe Sfântul Maxim...și l-a văzut în depărtare[682]. Însă, ne spune Teofan, „o!, minune, am văzut pe Sfântul că s-a înălțat de la pământ sus în cer și, ca un vultur înaripat, *zbura* pe deasupra pădurii celei dese și a pietrelor celor mari și venea spre mine. Deci, văzându-l zburând în acest fel, m-am cutremurat și am strigat: «Mare ești, Doamne!». Iar de frică m-am tras puțin înapoi, și *într-o clipeală de ochi* a sosit și Sfântul acolo, unde stăteam eu. Dar ce cânta, eu nu am înțeles, însă mă minunam. Am căzut deci la

[677] *Filocalia românească*, vol. 8, ed. cit., p. 541-545.
[678] *Viețile Sfinților pe luna ianuarie*, ed. cit., p. 213.
[679] Idem, p. 213-214.
[680] Idem, p. 218.
[681] Idem, p. 203, n. *.
[682] Idem, p. 218.

picioarele lui și l-am primit. Iar el m-a întrebat de când am venit în locul acesta. Apoi, apucându-mă de mână, m-a dus în coliba lui; și după aceea m-a învățat și m-a sfătuit mult, zicându-mi: «Caută să nu spui cuiva ceea ce ai văzut, atât[a] [timp] cât voi fi în această viață»”[683].

71. Când începe *Triodul*

„În situația calendaristică actuală a Bisericii Ortodoxe Române ([care are] calendar îndreptat și...pascalie după calendarul neîndreptat), Sfintele Paști pot cădea între 4 aprilie și 8 mai (care corespund cu datele de 22 martie și 25 aprilie din calendarul neîndreptat), [iar] *Duminica Vameșului și a Fariseului*, adică *începutul* Triodului, cade cu zece săptămâni înainte de Paști și poate urca și coborî între 24 ianuarie (când Paștile se sărbătoresc la 4 aprilie, care corespunde cu 22 martie calendar neîndreptat, data cea mai timpurie) și 27 februarie (când Paștile se prăznuiesc la data cea mai târzie, adică la 8 mai și care corespunde datei de 25 aprilie [din] calendar[ul] neîndreptat)”[684].

72. Decanul de la 1930

Decanul Facultății de Teologie Ortodoxă din București, la anul 1930, era Părintele Ioan Popescu-

---

[683] Ibidem.

[684] *Tipic bisericesc*, tipărit cu aprobarea Sfîntului Sinod și cu binecuvîntarea Prea Fericitului Părinte Justinian, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Ed. IBMBOR, București, 1976, p. 115.

Mălăești. A fost ales decan în ziua de 1 octombrie 1929 și reales la 1 octombrie 1931[685]. Pe când *Rector* al Universității din București era Nicolae Iorga, ales la 1 martie 1929, iar Dimitrie Gusti era *Decanul* Facultății de Filosofie și Litere din București[686].

Părintele Popescu-Mălăești s-a născut la 31 martie 1874, în loc. Mălăești, jud. Prahova, și a murit în ziua de 3 aprilie 1953, la București. A făcut seminarul și facultatea la București, a fost hirotonit Diacon al Bisericii românești din Baden-Baden în anul 1900 și a devenit *Doctor în Litere și în Filosofie* la Strasbourg, în 1903.

Din 1907 a devenit Preot, la Biserica *Cotroceni* din București și a fost Profesor de *Vechiul Testament*, de *Arheologie biblică* și de *Ebraică* la facultate[687].

73. Decanii de la 1884 până la 1929

E vorba de decanii Facultății de Teologie Ortodoxă din București. Primul decan al facultății a fost PS Ghenadie Enăceanu (noiembrie 1884-februarie 1887). I-a urmat PS Gherasim Timuș (februarie 1887-februarie 1893), apoi Nicolae Nitzulescu (februarie 1893-februarie 1896), Constantin Erbiceanu (februarie 1896-noiembrie 1900),

---

[685] *Administrația Universității (1930-1931)*, în *Anuarul Universității din București (1930-1931)*, Ed. „Bucovina” I. E. Torouțiu, București, 1932, p. 3.

[686] Idem, p. 3-4.

[687] A se vedea: http://biserica.org/WhosWho/DTR/P/IonPopescuMalaiesti.html.

Constantin Chiricescu (noiembrie 1900-decembrie 1910 și 1 iunie 1919-1 octombrie 1923), Dumitru Boroianu (decembrie 1910-decembrie 1913 și 1 octombrie 1923-1 octombrie 1927), Ioan Cornoiu (ianuarie 1913-iunie 1913), Badea Cireșanu (iunie 1913-decembrie 1915), Dragomir Demetrescu (decembrie 1915-iunie 1919) și Pr. Ioan Mihălcescu (viitorul *ÎPS Irineu Mihălcescu*) (1 noiembrie 1927-1 octombrie 1929)[688].

ÎPS Irineu Mihălcescu își are mormântul la Mănăstirea Agapia[689]. A adormit la 5 aprilie 1948 la Mănăstirea Agapia, locul unde a trăit după ce *s-a*

---

[688] *Administrația Universității (1930-1931)*, în *Anuarul Universității din București (1930-1931)*, op. cit., p. 35.

[689] Fotografia mormântului său e preluată de aici: http://ro.wikipedia.org/wiki/Fișier:Irineu_Mihălcescu 1.jpg.

retras din scaunul de Mitropolit al Moldovei în 16 august 1947[690].

Prof. Ioan Cornoiu, nehirotonit, a murit pe 13 iunie 1913 la București. A predat Noul Testament[691].

Prof. Badea Cireșanu, și el nehirotonit, a adormit în ziua de 5 iulie 1919, la București. Era din localitatea Spineni, jud. Olt, născut în 16 mai 1859[692].

Am scris cu bucurie despre cartea sa *Tezaurul liturgic al Sfintei Biserici ortodoxe de Răsărit*[693].

PS Ghenadie Enăceanu, cu nume de mirean: *Gheorghe*, s-a născut la 6 februarie 1835, în Iași și a adormit la Napoli, în Italia, în ziua de 14 iunie 1898. E îngropat la Episcopia Râmnicului.

A studiat la *Academia duhovnicească* din Kiev între 1861-1865, a fost Profesor și Director la seminarul din București, apoi Profesor, la facultate, de *Istoria bisericească universală* și de *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*.

Din 10 decembrie 1886 a fost Episcop al Râmnicului.

Și de la el au rămas, în manuscris, la *Biblioteca Academiei Române*: *Cronica Mitropoliei Moldovei*, *Cronica Mitropoliei Ungrovlahiei*, *Istoria bisericească a românilor*, copii de documente și de inscripții privitoare la istoria bisericească și manuale pentru învățământul teologic: *Istoria bisericească*

---

690 A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Irineu_Mihălcescu.

691 Idem: http://biserica.org/WhosWho/DTR/C/IoanCornoiu.html.

692 Idem: http://biserica.org/WhosWho/DTR/C/BadeaCiresanu.html.

693 Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș, *Fragmentarium (vol. 3)*, Teologie pentru azi, București, 2014, p. 285-367.

generală a românilor (2 vol.), *Pastorala*, *Pedagogia și Metodologia*, *Teologia enciclopedică*[694].

PS Gherasim Timuș a adormit în ziua de 22 decembrie 1911, în Bucureşti. A fost Diacon de mir și s-a făcut Monah atunci când a rămas văduv. Se călugărește la Cernica în 1875, el fiind născut la Iași, în 14 august 1849. Și-a luat *Doctoratul în Teologie* la Cernăuți și a predat la București *Limba ebraică* şi *Studiul biblic al Vechiului Testament*[695].

Constantin Chiricescu, în 1910, la București, tipărea ed. a 2-a a *Arheologiei biblice*, fiind pe atunci *Profesor* și *Decan* la facultate[696]. A fost Profesor nehirotonit, născut la 21 ianuarie 1863 în cătunul Vâlcelele, com. Topești, jud. Gorj și a murit la București, pe 9 ianuarie 1929. Din 1897 el a predat la facultate *Patrologie* și *Istoria dogmelor*, până s-a pensionat în 1928[697].

Nicolae Nitzulescu, și el Profesor nehirotonit, a murit la 25 ianuarie 1904, în Bucureşti.

El și-a luat la Leipzig Licența în Teologie și Doctoratul în Filosofie, în 1865, dar a fost licențiat și în Drept, la București. A predat *Ebraică* între 1881-1883, *Istoria dogmelor* și *Patrologie* între 1884-1894 și, în cele din urmă, a predat *Ebraică*, *Arheologie biblică*,

---

[694] A se vedea: http://biserica.org/WhosWho/DTR/E/GhenadieEnacescu.html.

[695] Idem: http://biserica.org/WhosWho/DTR/T/GherasimTimus.html.

[696] Idem: http://www.anticariat-unu.ro/arheologia-biblica-de-constantin-chiricescu-editia-a-ii-a-bucuresti-1910-p9902.

[697] Idem: http://biserica.org/WhosWho/DTR/C/ConstantinChircescu.html.

Isagogie și *Exegeza Vechiului Testament*, între 1894-1903[698].

Constantin Erbiceanu a fost academician din anul 1899 și numele său real este *Constantin Ionescu*, fiu de Preot. Însă el și-a transformat numele satului său, *Erbiceni*, din Iași, în pseudonim, Erbiceni fiind locul unde s-a născut pe 5 august 1838. A devenit *Doctor în Teologie* la Atena, nu a fost hirotonit, și, pe lângă catedra la Teologie, el a predat și *Greacă* la *Facultatea de Litere* din București[699].

Dumitru Boroianu a fost, de asemenea, Profesor nehirotonit, născut la 31 august 1864, în Fălticeni, și mort la 9 septembrie 1951, în București. La facultate, Boroianu a predat *Dogmatică* între 1902-1904 și *Drept bisericesc* între 1904-1936[700].

Dragomir Demetrescu, de asemenea Profesor nehirotonit, a murit la București, în 3 iunie 1926. El fiind născut tot la București, în 6 august 1852.

A făcut Teologia la Atena, între 1874-1878, apoi studii de Teologie, Filosofie și Literatură clasică la Universitățile din München, Leipzig, Halle și Berlin, între 1887-1890.

Și-a dat *Doctoratul în Filosofie* și *Litere* la Leipzig în 1891 și a fost *Doctor Honoris Causa* al Facultății de Teologie din Atena, din 1887.

La București a predat IBU (Istorie bisericească universală), a fost Director al Cultelor în *Ministerul*

---

[698] Idem: http://biserica.org/WhosWho/DTR/N/NicolaeNitzulescu.html.

[699] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Constantin_Erbiceanu.

[700] Idem: http://biserica.org/WhosWho/DTR/B/DimitrieBoroianu.html.

Cultelor și Instrucțiunii între 1895-1899 și Senator între 1902-1905.

Teza sa de doctorat, în limba greacă, a fost publicată la București în 1890 și în ea a studiat teologia Sfântului Clement Alexandrinul. Și anume: tratatul clementin *Cuvânt îndemnător către greci*[701].

74. Manuscrisele Sfântului Antim Ivireanul

Într-un articol publicat în 1888[702], Constantin Erbiceanu vorbea despre *manuscriptul* predicilor Sfântului Antim, pe care îl avea în față, prima predică a manuscrisului fiind cea din ziua când a devenit Mitropolit[703].

Manuscrisul e numerotat greșit: 1-130, apoi sare la 200-210, și de aici la 300-363, are înflorituri cu roșu de valoare, forma manuscrisului e de 4° și e scris pe hârtie albă. Din cum arată textul, Sfântul Antim probează că este „un bun caligraf și desinator [desenator]", el fiind și „un abil xilograf"[704].

Manuscrisul văzut de Erbiceanu conținea 19 predici la duminici și praznice împărătești, 8 la Sfinți mari și două apologii ale sale către Sfântul Constantin Brâncoveanu. Prima predică, așa cum am spus, fiind cea de la înscăunarea ca Mitropolit.

---

[701] Idem: http://biserica.org/WhosWho/DTR/D/DragomirDemetrescu.html.

[702] C.[onstantin] Erbicénu [Erbiceanu], *Descrierea manuscriptelor Mitropolituluĭ Antim Ivirénul*, p. 1019-1030, în rev. *Biserica Orthodoxă Română*, anul XI, nr. 12, martie, Ed. Tipografia Cărților Bisericescĭ, Bucureștĭ, 1888.

[703] Idem, p. 1019.

[704] Idem, p. 1019-1020.

Alături de acestea, el mai cuprindea și 4 cuvântări panegirice, o predică despre pocăință și o învățătură despre spovedanie. Iar manuscrisul a fost recitit de autor și îndreptat[705].

Și după ce ni-l descrie pe acesta, Erbiceanu spune că PS Melhisedec deține un al doilea manuscris antimian, tot cu predici[706].

Al 3-lea manuscris antimian văzut de Erbiceanu: *A pĕcătoșilor spăsenie* [mântuire], text tradus din greacă. Textul e tot în format 4°, pe hârtie albă, tare, era deteriorat din cauza vechimii și avea 202 file[707]. Însă lipseau primele șase file de la început[708].

In interiorul manuscriptuluĭ se află însemnarea următóre: „Acéstă carte este a schitului Ţigăneştiĭ—Isvoraniĭ, nemene să nu îndraznéscă a o înstreina. Iscălit Teofil, Ierom. Stariţul acestuĭ Schit".

Erbiceanu ne spune că traducerea cărții *îi aparține* Sfântului Antim și că ea conține *o descriere* a păcatelor și remediile pentru vindecarea lor[709]. El a tradus, în fapt, cartea Ieromonahului Agapie din Creta, tipărită la Veneția în 1681 și scrisă în 1640, și intitulată: *Βιβλίον ὡραιότατον καλούμενον Αμαρτωλων σωτηρία*[710] [Carte foarte-frumoasă numită *Mântuirea păcătoșilor*].

Și Erbiceanu spune că manuscrisul e „probabil din 1692"[711].

Al 4-lea manuscris e *a doua parte* a celui descris mai înainte și are titlul: *Mântuirea păcătoșilor*. Și din acesta lipsesc primele 6 file și numerotarea începe cu

---

[705] Idem, p. 1020.
[706] Ibidem.
[707] Ibidem.
[708] Idem, p. 1021. Imaginea-text e din aceeași pagină.
[709] Ibidem.
[710] Idem, p. 1021, n. 1.
[711] Idem, p. 1022.

p. 208. El conține și minunile Maicii Domnului[712]. Și în acest text se pomenește de anul 1692, de unde a dedus Erbiceanu că acesta este anul în care *a fost scris* manuscrisul anterior[713].

În ceea ce privește *minunile* Maicii Domnului ele sunt în număr de 69 și manuscrisul conține și o notă, din 3 februarie 1814, a vistiernicului Varlaam[714].

Erbiceanu numără *Minunile Maicii Domnului*, atașate în manuscrisul 4, ca *al 5-lea manuscris* antimian[715].

Al 6-lea manuscris antimian: *De la o călugăriță ce o aŭ aflat în pustia Iordanuluĭ*. El cuprinde vieți alese din mai mulți Sfinți Părinți ai Bisericii, o selecție din *Pateric* și o cronologie, conform Scripturii, până la Alexandru Macedon[716].

În afară de acestea, Erbiceanu spune că *posedă* un Evangheliar scris de mâna Sfântului Antim, care are desene în el, vignete și figuri[717].

Textul Evangheliarului a fost corectat de către Sfântul Antim, în el se vede progresul limbii și conține 217 file, numerotate din 10 în 10 file[718].

Și el presupune că Sfântul Antim a copiat Evangheliarul în tinerețe, pentru că „*nu se potrivește deloc* cu limba din *Noul Testament* imprimat de Antim la anul 1703 în București”[719].

75. *Câți ani aveau* Horea, Cloșca și Crișan atunci când au fost prinși și interogați

---

[712] Idem, p. 1022.
[713] Idem, p. 1023.
[714] Idem, p. 1025-1026.
[715] Idem, p. 1026.
[716] Idem, p. 1027.
[717] Ibidem.
[718] Idem, p. 1028.
[719] Ibidem.

Nicola Ursu[720] sau *Horea*, locuia în Râul Mare, era „iobag cameral” și avea aproape 54 de ani atunci când a fost interogat. Interogatoriul său a avut loc la Alba Iulia, în ziua de 28 ianuarie 1785. A fost urmărit timp de 4 ani până a fost prins[721].

Ion Varga sau *Cloșca*[722] era tot „iobag cameral” și locuia în Cărpiniș. Avea aproape 30 de ani și a fost interogat la Alba Iulia, în ziua de 26 ianuarie 1785[723].

Marcu Giurgiu sau *Crișan*[724] era consătean cu Cloșca, fiind tot din Cărpiniș, numai că era mai în vârstă decât el, având 52 de ani. De asemenea: „iobag cameral”. A fost interogat la Alba Iulia, în ziua de 2 februarie 1785[725].

În concluzie: Horea, Cloșca și Crișan au avut 54, 30 și respectiv 52 de ani atunci când au fost interongați.

76. *Cine i-a scris* Părintelui Acad. Simion Florea Marian

---

[720] A se vedea:
http://ro.wikipedia.org/wiki/Vasile_Ursu_Nicola.

[721] *Istoria României în texte*, selecția și comentariul textelor au fost realizate de: Bogdan Murgescu (coordonator), Alexandru Barnea, Ion Bucur, Simion Câlția, Ioan Cârjă, Adrian Cioroianu, Alin Ciupală, Antal Lukacs, Ecaterina Lung, Mirela-Luminița Murgescu, Constantin Petolescu, Bogdan Popovici, Florin Țurcanu, Ed. Corin, București, 2001, p. 119.

Sursa folosită în istorie a fost aceasta: Ioan Fruma, *Horia, procesul și martiriul său*, [Ed. Dacia Traiană], Sibiu, 1947.

[722] A se vedea:
http://ro.wikipedia.org/wiki/Ion_Oargă_Cloșca.

[723] *Istoria României în texte*, op. cit., p. 119.

[724] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Crișan.

[725] *Istoria României în texte*, op. cit., p. 120.

În 1991 s-a publicat o carte cu scrisorile corespondenților săi[726].

Din care voi cita *nume* și *elemente importante*. Cartea conține 546 de scrisori[727] și voi începe să citez de la sfârșitul cărții spre începutul ei.

Pe 27 mai 1896, de la Cernăuți, îi scria Ferdinand Zieglauer Von Blumenfeld în legătură cu o scriere a lui despre Sfântul Ioan cel Nou. Pe care Părintele Simion o publicase la București în 1895, având 201 pagini.

Blumenfeld era un scriitor german, Profesor universitar de Istorie, care între 1875-1900 a activat la Universitatea din Cernăuți. Iar Simion *i-a citat* lucrarea acestuia: *Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava*, publicată în 1897[728]. Scrisoarea lui Blumenfeld e ultima scrisoare a cărții.

Iuliu Zane, care locuia pe Strada Armenească, nr. 39, din București, i-a scris în 1897. Pe când A. D. Xenopol i-a scris în 27 martie 1894, de la Iași[729].

Iosif Vulcan îi cerea un articol pentru revista *Familia* pe 1 octombrie 1882[730].

Pe când într-o altă scrisoare, din 15/27 februarie 1898, Vulcan îi spunea lui Simion că revista „*Familia* e cetită mai cu seamă de femei, asupra cărora cuvîntul *ploșniță – stelniță* ar face o impresiune dezgustătoare și neestetică. [De aceea] vă înapoiez dar manuscriptul, rugîndu-vă să mă onorați cu altul potrivit pentru femei, în care nici în text să nu obvină

---

[726] *Simion Florea Marian și corespondenții săi*, ed. îngrijită de Eugen Dimitriu și Petru Froicu, cu un cuvânt înainte de Iordan Datcu, col. *Documente literare*, Ed. Minerva, București, 1991, 407 p.

[727] Idem, p. 384.

[728] Ibidem.

[729] Idem, p. 383.

[730] Idem, p. 380.

cuvinte nepermise într-un salon și într-o societate de dame”[731]. Ca și când *damele* n-ar fi văzut niciodată lucruri...*neestetice*.

Nestor Urechia îi scrie pe 26 februarie/ 11 martie 1907. Era profesor și scriitor, din București, și locuia pe strada Polizu, nr. 46[732].

Filimon Taniac, în scrisoarea nr. 511, își cerea scuze Părintelui Simion că a întârziat cu trimiterea „manuscriptelor lui Eminescu”[733]. Nu știu la ce manuscrise se referă. Taniac era publicist bucovinean[734].

De la T.V. Ștefanelli a primit scrisorile 488-508[735]. Scrisori lungi, pline de detalii. În prima, trimisă din Cernăuți, scrisă la 16 noiembrie 1875, i se adresa cu *Iubite Marian*[736]. În scrisoarea 489, Ștefanelli amintește de „cucoana Tina”[737], adică de *doamna Preoteasă* a Părintelui Simion.

La Cernăuți, în decembrie 1875, frigul era „cam obraznic”[738].

Iar în 1876, având „soba caldă și ciubucul plin”[739], Ștefanelli îi mai scrie o scrisoare lui Simion și o semnează cu *Truță*[740]. Iar în post-scriptumul scrisorii, Ștefanelli o salută pe „mult cinstita și frumoasa și pravoslavnica și evlavioasa și amabila etc. etc. etc. Tinuța”[741].

---

[731] Ibidem.
[732] Idem, p. 371-372.
[733] Idem, p. 363.
[734] Ibidem.
[735] Idem, p. 347-362.
[736] Idem, p. 347.
[737] Idem, p. 348.
[738] Ibidem.
[739] Idem, p. 349.
[740] Idem, p. 350.
[741] Ibidem.

Dintr-o altă scrisoare a lui Ștefanelli, din 1881, aflăm că el avea un frate Protosinghel[742]. Iar în scrisoarea din 21 ianuarie 1882, trimită de la Câmpulung Moldovenesc, Ștefanelli îl sfătuia pe Părintele Simion următoarele: „te sfătuiesc să nu-ți pierzi vremea cu astfel de scrieri, ci să lucrezi la literatura poporală, căci prin scrieri ca, *Cîrlănariul* tău înmulțești literatura, iar prin celelalte scrieri *o înavuțești* și *adaogi* la comoara literaturii poporului român. Aceste scrieri au pentru români *un merit foarte mare*; va veni vremea că pentru cântece, doine, hore, descîntece, colinde și povești, vei căpăta medalia *bene merenti*, și-ți vei cîștiga merite mari!”[743].

În 1906, pe 14 aprilie, Ștefanelli îi scrie de la Lemberg[744], din Ucraina. *Lemberg* e denumirea germană a Lîvivului/ Liovului[745].

Și îi spune lui Simion că „în Lemberg și [în] împrejurime sunt reminiscențe privitoare la istoria românilor, în special a Moldovei.

În Lemberg [e] mănăstirea unde a fost înmormântat Ștefan Tomșa cu boierii săi. [...] am căpătat de la Mitropolitul gr.[eco] cat.[olic] de aice permisiunea de a face cercetări în mănăstirea Basilianilor din Zolkiew[746] unde a trăit atîta timp Mitropolitul Dositeiu[747]. Mănăstirea aceasta se află în [la] o depărtare de vreo 60 kilometri de Lemberg”[748].

---

[742] Ibidem.

[743] Idem, p. 353.

[744] Idem, p. 360.

[745] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Lviv.

[746] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Zhovkva.

[747] Sfântul Dosoftei al Moldovei.

[748] *Simion Florea Marian și corespondenții săi*, op. cit., p. 360-361.

De la Lazăr Șăineanu, Părintele Simion are două scrisori catalogate aici: scrisorile 485 și 486[749]. Prima: a fost trimisă de la București, pe 13 noiembrie 1886. A doua: tot din București, pe 11 iunie 1896[750].

În ultima scrisoare, Șăineanu apreciază faptul că lucrările lui Simion sunt „bogat documentate...solide și fecunde în materiale inedite"[751] și regretă faptul că nu îi poate pune la dispoziție o anume carte, pe care a consultat-o la Academie, dar pe care nu o deținea personal[752].

De la Ioan Slavici are scrisorile 477-479[753]. Prima scrisoare, trimisă de la Sibiu, în 9 aprilie 1884, e scrisă după Paști.

Slavici i se adresează cu: „Cristos a înviat, cucernice părinte"[754] și îi vorbește despre faptul că s-a „însărcinat cu redacțiunea unui ziar quotidian"[755]. Era vorba de *Tribuna*: „primul cotidian al românilor din Transilvania"[756].

Iar în scrisorile din 28 aprilie 1884 și 30 octombrie 1893, Slavici i se adresează cu „Iubite amice"[757], în ultima anunțându-l că, împreună cu Coșbuc și Caragiale, începând cu 1 ianuarie 1894, va edita „o foaie literară ilustrată"[758].

Era vorba de „revista *Vatra*, publicație literară bilunară"[759], care a fost editată între 1 ianuarie 1894 și

749 Idem, p. 345-346.
750 Idem, p. 345.
751 Ibidem.
752 Idem, p. 346.
753 Idem, p. 340-341.
754 Idem, p. 340.
755 Ibidem.
756 Idem, p. 341.
757 Ibidem.
758 Ibidem.
759 Ibidem.

august 1896[760]. Subtitlul ei: „foaie ilustrată pentru familie”[761]. Inițiativa a fost a lui Caragiale[762].

Viceconsulul Franței în Timișoara, Auguste Émile Picot, îi scrie Părintelui Simion de la Paris, pe 6 noiembrie 1874, și, tot de la Paris, pe 2 februarie 1875[763].

Pericle Papahagi, în scrisoare din 24 iulie/ 6 august 1902, îi spune că „*bubulie*[,] în genere[,] înseamnă *gîndac*, *gărgăun*, *goangă*.

La Avela (Epir) se numesc *gândacii negri*, cari se nasc[,] după credință[,] din baligele de catîri, cai etc. și cari apoi își depun ouăle tot în baligă din care fac un *ghiemus*, pe care-l rostogolesc, rostogolesc, pînă se rotunjește cu desăvîrșire și expus la soare, se întărește.

Bubulică este același lucru și se uzitează în Macedonia mai mult forma femenină. În Epir se uzitează forma fem.[inină] ca nume propriu. Expresiunea: *are bubuliți în cap* înseamnă: *a avea gărgăuni*. *Li știi bubulițli* = a ști, a se pricepe în drăcii”[764].

Dimitrie Onciul îi scrie de la Vicov, pe 25 mai 1885, și îi spune că dorește *Ornitologia* sa, pentru că este interesat de ea Profesorul Sîrcu de la Universitatea din Petersburg[765].

Elena Niculiță-Voronca îi scrie de la Mihalcea, pe 8 decembrie 1903, și îi mulțumește pentru o carte a lui pe care i-a trimis-o[766].

---

760 Ibidem.

761 Ibidem.

762 Ibidem.

763 Idem, p. 268-269.

764 Idem, p. 262.

765 Idem, p. 251.

766 Idem, p. 247.

Constantin Moraru îi scrie scrisoarea 319 în care îi spune: „Ți-am citit *Ornitologia* din scoarță în scoarță și ți-am admirat zelul, răbdarea și osteneala cu care aduni literatura poporană de pretutindeni.

Ornitologia este din toate punctele de privire un op de foarte mare preț pentru români și eu prevăd cu siguritate [siguranță] că va fi premiată de *Academie*.

Ornitologia îmbogățește lexiconul limbii noastre, servește istoria noastră critică națională cu dovezi contra potrivnicilor originei noastre, servește mai ales istoria naturală, [și] e[,] în sfârșit[,] un model de adevărată limbă românească, precum *modeluri* [modele] sînt toate scrierile Tale”[767].

Achille Millién, om de cultură francez, îi scrie Părintelui Simeon pe 13 mai 1892, din Nièvre, Franța[768].

Și îi spune că a cunoscut cântecele populare românești prin intermediul lui Alecsandri[769] și că pregătește „o traducere a unui număr mare din aceste producții, răspîndite în diverse culegeri”[770]. Însă dorește să le cunoască și pe cele editate de Simion[771].

De la Atanasie Marian Marienescu are scrisorile 299-312[772]. 5 dintre ele sunt trimise de la Budapesta[773], 5 de la Oradea Mare[774] și 4 de la Sibiu[775]. Tatăl lui Atanasie, Ion Marianu, și-a schimbat

---

767 Idem, p. 220.
768 Idem, p. 214-215.
769 Idem, p. 214.
770 Idem, p. 215.
771 Ibidem.
772 Idem, p. 203-213.
773 Idem, p. 203-208.
774 Idem, p. 208-212.
775 Idem, p. 212-213.

numele în *Marienescu* pentru că erau mulți cu numele său în Lipova[776]. Amănunt pe care i l-a confesat Părintelui Simion în scrisoarea din 23 mai 1881[777]. În aceeași scrisoare, Marienescu îi spune că a cules 95 de balade despre Novac, că două se află la Vasile Alecsandri și restul la Simion și că în total el cunoaște 101. Însă mai deține încă 26 balade independente[778].

În scrisoarea din 24/ 12 noiembrie 1885, Marienescu îi vorbește despre o scrisoare pe care i-a trimis-o lui Ispirescu[779]. Și tot în scrisoarea din noiembrie 1885, Marienescu spune că Hașdeu *a mințit*, în 1876, în *Columna lui Traian*, când a spus că „baladele despre Novăcești sunt niște *imitațiuni* și *traduceri* de pe cele bulgare"[780]. „Căci", continuă Marienescu, „am studiat haiducia și poezia pop.[o- rană] a bulgarilor, și nici pomenire de atare erou bulgar, Novac. De altă parte fiind și note filologice – numai lui Hasdeu e iertat pe acest teren – cu blestemata eliminare a notelor"[781] de subsol.

De la Titu Maiorescu, Simion are scrisoarea 289. Pe care o începe cu formula: „Prea stimate domnule"[782]. În care îi spune Părintelui Simion: „Noi urmărim [cu] toți[i,] cu cel mai viu interes[,] publicările d[umnea]voastră din *Albina Carp.[aților]* și aiurea, și toți literații români și filoromâni vă vor fi *recunoscători* pentru o ornitologie pop.[orală] rom.[ână]"[783].

---

776 Idem, p. 203-204.
777 Idem, p. 203.
778 Idem, p. 204.
779 Idem, p. 207-208.
780 Idem, p. 208.
781 Ibidem.
782 Idem, p. 195.
783 Ibidem.

G. T. Kirileanu, în scrisoarea 259, i se adresează cu „Prea onorate părinte Marian”[784]. Trimisă pe 25 aprilie/ 7 mai 1904. Și îi spune că a găsit *un material prețios* în *Condica Mănăstirii Voronețul*, a lui V. Măzăreanul, pe care Părintele Simion a tipărit-o în anul 1900. Kirileanu lucra pe atunci la istoricul comunei Broșteni din județul Suceava[785].

De la Petre Ispirescu are scrisoarea 229. Acesta i s-a adresat cu formula: „Respectabile părinte”[786]. O scrisoare pe care i-a trimis-o lui Simion de la București, în ziua de 26 septembrie 1880, în care îi răspunde punctual.

Și îi spune că „mărginașii bucureșteni” îi spun *Becață* și *Becanțină*. Și că există și o pasăre *Păstârnacul* sau *Bobîrca*.

„*Căcăul* este puțin mai mic ca *Potîrnichea*” și are pene albastre și aurii, care lucesc ca penele păunului. *Florintele* e cât vrabia de mare și are pene cafeniu închis și albe pe sub aripi. Există și o pasăre numită *zăgan*[787].

De la Nicolae Iorga are scrisoarea 227. Trimisă de la București, pe 13 decembrie 1900. Iorga locuia atunci pe strada Aleea *Alexe Marin*, nr. 6[788].

El i se adresează cu: „Mult stimate părinte Marian” și îi cere două broșuri ale lui Simion pe care le-a văzut la Academie[789].

Editorii cred că e vorba despre *Inscripțiuni de pe manuscripte și cărți vechi din Bucovina*, partea I, Câmpulung, Suceava, 1900, 112 p. și *Condica Monăs-*

---

784 Idem, p. 177.
785 Ibidem.
786 Idem, p. 158.
787 Ibidem.
788 Idem, p. 157.
789 Ibidem.

tirii Voronețul, de Vartolomei Măzerean, editată de Simion la Suceava, 1900, II p. + 114 p.[790].

Eudoxiu Hurmuzachi îi scrie pe 23 iulie 1904, din Cernăuți, și îi spune că *vrea să îi ofere* „o monetă [monedă] medalie foarte frumoasă a lui Ștefan Vodă[791] și un portret încă foarte frumos”[792].

Eudoxiu Hurmuzachi a trăit între 1812-1874, a fost istoric și om politic român, și el a adunat documentele latine și germane care fac referire la români. Colecția sa de documente e formată din 44 de volume și primele 11 volume sunt adunate de el[793].

De la Hasdeu, Simion are micile scrisori 215 și 216. În prima, din 26 mai 1892, îi vorbește despre *Sandu*, din genealogia familiei sale, care a fost călugărit sub numele de *Agafton* și a devenit Ieroschimonah. Acesta, în 1795, a fost Starețul unei Mănăstiri de lângă Suceava.

În a doua, din 29 august 1892, începută cu „Prea iubite colegă”, *îi solicită ajutorul* și pentru litera *B* din *Etymologicum*[794].

De la Spiru Haret are tot două scrisori, prima mai consistentă. Scrisorile 213 și 214. Ambele sunt trimise de la București: prima în 19 aprilie 1901 și a doua în 16 iunie 1904[795]. În prima, Haret i se adresează cu: „Prea cuvioase părinte”. În a doua cu: „Prea cucernice părinte”. În prima îi cere legi sau regulamente ale organizării Bisericii Române din Bucovina și relațiile ei cu Statul. În a doua îl anunță

---

[790] Ibidem.

[791] A Sfântului Ștefan cel Mare.

[792] *Simion Florea Marian și corespondenții săi*, op. cit., p. 152.

[793] Idem, p. 152-153.

[794] Idem, p. 150.

[795] Idem, p. 149.

că tipografia Carol Göbl îi va expedia, din ediția sa a *Condicii Monăstirii Voronețul*, 300 exemplare, pentru că a fost tipărită de către minister[796].

Artur Gorovei, în scrisoarea trimisă de la Folticeni [Fălticeni], pe 21 octombrie 1901, îl anunță pe Simion că biblioteca unei universități americane dorește să aibă *cele două volume* ale lui de *cântece*[797].

PS Ghenadie Enăceanu al Râmnicului îi scrie de la București, la 1 martie 1889, și îi cere *legende românești* despre Sfinții Apostoli Andrei, Petru și Pavel. I se adresează cu: „Reverente părinte!” și încheie scrisoarea cu: „Al reverenței voastre *vechi prieten*, Ghenadie al Rîmnicului”[798].

De la Ovid Densusianu, Părintele Simion are scrisoarea 190. Trimisă de la București, pe 28 octombrie 1903. Densusianu locuia pe *Calea Victoriei*, nr. 184. Și în scrisoare îi mulțumește pentru că i-a trimis o carte a lui. Densusianu remarca *munca* pe care Simion a depus-o pentru a ridica „clădirea” operei sale și îi mărturisește că în cărțile lui, el, ca filolog, găsește „o comoară”[799].

Ion Bianu, în scrisoarea din 21 ianuarie 1898 își exprimă *bucuria* pentru faptul că Simion a început *să lucreze* la *Botanica poporală*[800]. Iar Vasile Alecsandri, în scrisoarea din 28 aprilie 1881, trimisă de la Mircești, începută cu: „Stimabile coleg”[801], îi spune că *Macaleandru* este „o păsărică cu pieptul roș, foarte sprintenă în zborul ei, și al cărei cântec este vesel și armonios. Ea dispare iarna din țară și revine în

---

[796] Ibidem.
[797] Idem, p. 145.
[798] Idem, p. 143.
[799] Idem, p. 132.
[800] Idem, p. 67.
[801] Idem, p. 50.

primăvară[,] deși [își] face cuib chiar în grădină”[802]. *Gărgărița* noastră, care atacă grâul, este pentru francezi *calandre*.

Iar în lunca Mirceștiului există privighetoarea, mierla, presurul, pițigoiul, stiglețul [eu îl știu ca: *sticlete*], gangurul [eu îl știu ca: *grangur* sau *graur*], dumbrăveanca, ochiul-boului [eu cunosc doar planta *ochiul-boului*], vultanul, uliul, pupăza, cucul. Iar în câmp, spune Alecsandri, avem ciocârlia, ciocârlanul, prepelița, potârnichea, cocostârcul, rândunica, cucora [cocorul], dropia. Pe iazuri: bâtlanul, nagâțul, rața, lișița, păstârnacul (ca *pasăre* și nu ca *rădăcinoasă*)[803].

Dintr-o scrisoare a *Academiei Române* către Simion, din 4 septembrie 1895, aflăm că premiul *Eliade Rădulescu* pe 1896 a fost de 5.000 de lei[804].

Pe când *prima scrisoare* catalogată aici, cea din 26 martie 1881, a *Academiei Române*, îl anunța pe Părintele Simion că a fost ales *academician* la secția *istorică*[805]. Pentru că el fusese ales membru al *Academiei Române* în ședința din 26 martie 1881, ședință în care a fost ales academician și Iacob Negruzzi pentru secția *literară*.

În ședința din 30 martie 1881, Părintele Simion își citește *scrisoarea de mulțumire*, iar *discursul său de recepție*, intitulat *Cromatica poporului român*, l-a rostit pe 12 martie 1882. *Cuvântul de răspuns* a fost rostit de Hasdeu[806].

77. Nicolae Manolescu și protocronismul

---

[802] Ibidem.
[803] Ibidem.
[804] Idem, p. 18.
[805] Idem, p. 9.
[806] Ibidem.

Pe 31 mai 1990[807], Manolescu scria articolul *Dl. Dan Zamfirescu față cu Europa*[808], în care spunea că Zamfirescu este „bine cunoscut rapsod al cultului personalității și *protocronist notoriu*”[809]. Spre sfârșitul articolului: „uitând cu desăvârșire unde ne-au dus izolarea, protocronismul și restul”[810]. *Protocronismul* rămânând *un cuvânt neexplicat*.

În *Vocea patriotului naționale*[811], din 14 iunie 1990[812], Manolescu găsește că gestul lui Eugen Barbu, din februarie 1979, acela de a-și depune carnetul de partid, e un gest „protocronic”[813]. În *Protocronismul și apărătorii săi*[814], un articol din 16 august 1990[815], Nicolae Manolescu *îl stimează* pe Edgar Papu, dar îl consideră pe Theodor Codreanu *un protocronist*[816]. Și despre protocronism, în sfârșit!, Manolescu spune că este *o teorie literară* care „a făcut să curgă multă cerneală și care a fost *respinsă* de majoritatea criticilor literari de bună credință”[817]. Pe baza căror *considerente*?

Manolescu găsește că afirmația lui Theodor Codreanu, aceea că „Eminescu *a anticipat* ideea einsteiniană a relativității”[818], este o „aserțiune

---

[807] Nicolae Manolescu, *Dreptul la normalitate: Discursul politic și realitatea*, cu prefață de Vladimir Tismăneanu, Ed. Litera, București, 1991, p. 27.
[808] Idem, p. 24-27.
[809] Idem, p. 24.
[810] Idem, p. 27.
[811] Idem, p. 34-39.
[812] Idem, p. 39.
[813] Idem, p. 36.
[814] Idem, p. 74-77.
[815] Idem, p. 77.
[816] Idem, p. 74-75.
[817] Idem, p. 75.
[818] Ibidem.

comică”[819]. Fără să ne spună în ce constă „comicul” acestei afirmații. Și tot aici îi consideră *protocroniști* și pe Ilie Bădescu și pe Mihai Ungheanu[820]. Iar despre Bădescu spune că „și-a bazat faima pe ideea că Eminescu a fost *marxist* și *anticipator* al unor propoziții foarte moderne din doctrinele economice referitoare la capitalism”[821].

Referindu-se iarăși la protocronism, Manolescu spune că protocronismul este „o teorie aplicabilă la câteva *cazuri particulare*”[822]. Care sunt aceste cazuri *aparte*? Și de ce numai acele persoane pot fi „explicate” prin protocronism?

Însă pe Manolescu îl interesează mai degrabă relația dintre *protocronism* și *ceaușism* decât teoria literară în sine. Pentru că, spune el, „protocronismul a fost expresia cea mai netă și mai elaborată pe plan cultural a poziției autarhice[823] promovate de Ceaușescu pe plan economic.

Izolarea la care dictatorul și-a condamnat poporul, scoaterea noastră din Europa și din secolul XX de către o propagandă naționalistă interesată în cultul personalității lui Ceaușescu și-au găsit în naționalismul protocronist cel mai solid aliat ideologic”[824].

Pentru că „protocroniștii s-au raliat puterii [comuniste], [iar] adversarii lor au intrat în opoziție”[825]. De aceea, Prof. Manolescu, luptându-se cu protocronismul, se luptă, de fapt, cu ideologia

---

[819] Ibidem.

[820] Ibidem.

[821] Ibidem.

[822] Ibidem.

[823] O economie națională *izolată* de circuitul economic mondial.

[824] Idem, p. 75-76.

[825] Idem, p. 76.

comunistă și îl interesează mai puțin *câtă dreptate* au sau nu cei care susțin teoria literară.

Care sunt *consecințele* protocronismului în opinia lui Manolescu?

Triumfalismul și *falsificarea imaginii* a numeroși autori și a operelor lor și *diminuarea* spiritului critic[826]. Și Manolescu consideră că protocronismul a apărut *la scurt timp* după „tezele ceaușiste din iulie '71"[827] și că el a fost o mișcare *oportunistă*[828].

În conferința din 27 octombrie 2005, susținută la Universitatea din Craiova, și intitulată *Istoria literaturii române la două mîini*[829], Nicolae Manolescu vorbește și despre protocronism. Și îl prezintă drept „o variantă *neștiințifică* a culturalismului"[830]. De ce *neștiințifică*?

Și aici ne spune, în mod extins, *cu ce se ocupă* protocronismul:

„În loc să discrimineze nuanțat și critic, protocronismul se complace *în nebuloasa* primară care e cultura secolelor XVI-XVIII. Cel puțin două tendințe se pot observa. Una este legată de afirmarea unei *tot mai mari vechimi* a fenomenului cultural românesc.

Limita inferioară, de la care putem vorbi de *literatură* (sau numai de *cultura*) *românească*, a fost împinsă mereu mai departe. Opere în slavonă, latină și greacă sunt examinate fără clipire ca opere de *literatură română*. În cea mai consistentă dintre istoriile literare suferind de această exagerare (care e

---

[826] Ibidem.

[827] Idem, p. 77.

[828] Ibidem.

[829] A se vedea: http://www.revistaorizont.ro/conferintelemicrosoft/index.php/conferinte?cid=15.

[830] Ibidem.

și prima!), aceea a lui G. Ivașcu din 1969, în exact jumătate din cele 280 de pagini consacrate epocii medievale, nu e vorba de nici o operă scrisă în limba română. În felul acesta, Grigore Țamblac devine „întâiul autor cunoscut al literaturii române“, Monahul Filotei, cel dintâi poet, Macarie, „un ctitor al narațiunii istorice” și așa mai departe”[831].

Afirmații din care înțeleg că Manolescu *respinge* întreaga literatură teologică și istorică scrisă de români în latină, greacă sau slavonă. Adică într-o altă limbă. În timp ce alte popoare ale lumii *își asumă* întreaga bibliotecă teologică, istorică și literară a națiunilor lor indiferent *în ce limbă* e scrisă.

Manolescu contestă *vechimea* literaturii române și, deopotrivă cu ea, și *sincronizarea* dintre literatura noastră și cea occidentală:

„A doua tendință este tot rodul unui paradox: protocronismul încearcă sa demonstreze că literatura noastră de până la 1800 a stat în cele mai... *sincronice* raporturi cu aceea occidentală. Și unde ar trebui meditat la faptul (absolut de necontestat) că, bunăoară, Varlaam tipărea *Cazania* cam o dată cu Descartes *Discours de la méthode*, ne pomenim covârșiți de pledoarii în favoarea existenței la noi a unei *literaturi de Renaștere* și chiar de *pre-Renaștere* sau a uneia *baroce*, ori care afirmă „rubedenia spirituală a lui Miron Costin cu marii săi contemporani de la Curtea Regelui Soare”[832].

Dar pentru a *vedea sincronizarea* dintre noi și alții trebuie să aprofundăm propria noastră istorie în relație cu istoria altor popoare, iar pentru a ne asuma *vechimea* literaturii noastre nu trebuie să facem altceva decât *să acceptăm* orice scriere produsă pe

---

[831] Ibidem.

[832] Ibidem.

pământ românesc, în orice limbă, ca *produs literar* al națiunii române.

78. Anglicanii și mersul la slujbă

Michael Whelton, un romano-catolic convertit la Ortodoxie[833], care mai întâi a fost anglican[834], ne spune în cartea sa *Papi și Patriarhi*:

„În urma deselor noastre călătorii în Anglia, putem confirma fără nicio urmă de îndoială închiderea și demolarea bisericilor, pentru că am văzut biserici transformate în magazine de antichități, biblioteci și centre comunitare de agrement. Din 1989 până în 2000, frecventarea bisericii Anglicane, în Anglia, a scăzut cu 23%.

În zilele noastre, la o populație de peste 49.000.000 de locuitori, doar 995.000 de anglicani merg duminica la biserică, [adică] cam 2% din populație”[835].

79. Hârtie de crezământ

Așa își numea Pr. Zaharie Crișan, preot ortodox din Șoard[836], pe 15 noiembrie 1849, *o adeverință*. Prin

---

[833] Michael Whelton, *Papi și Patriarhi. O perspectivă ortodoxă asupra pretențiilor romano-catolice*, trad. de Virgil Baidoc, prefață de Mircea Platon, Ed. Theosis, Oradea, 2010, p. 33.

[834] Idem, p. 25.

[835] Idem, p. 28.

[836] O localitate în județul Mureș: http://ro.wikipedia.org/wiki/%C8%98oard,_Mure%C8%99.

care el adeverea că în satul său nu există *văduve rămase* și *prunci săraci*[837].

80. *Evhologhionul* de secol 8

ΕΥΧΟΛΟΓΙΟΝ-ul este cuprins în *Codex Vaticanus Barberinianus Graecus 336*[838] și a fost editat în 1995, la Roma[839]. Și prima slujbă pe care o cuprinde este *Sfânta Liturghie a Sfântului Vasile cel Mare*: p. 1-24. De la p. 24 începe *Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur* și ține până în p. 43. *Vecernia* e cuprinsă între p. 43-61. Urmează *Miezonoptica* între p. 61-65. După care avem *Utrenia*. Între p. 65-77.

Ceasul întâi începe în p. 77 și se sfârșește în p. 79. Din p. 79 până în p. 81 avem *Ceasul al treilea*. *Ceasul al șaselea*: între p. 81-85. *Ceasul al nouălea*: p. 85-87. *Mijloceasul al treilea* și *al șaselea*: p. 87-97.

În p. 97 avem rugăciunea la aducerea pruncului la Biserică. În p. 98-99: rugăciunea când omul devine *catehumen*/ chemat la Botez. Între p. 99-104 sunt cele trei rugăciuni de *exorcizare* ale Botezului.

---

[837] *Revoluția transilvană de la 1848-1849. Date, realități și fapte reflectate în documente bisericești ortodoxe 1848-1850*, volum întocmit de Dumitru Suciu (coordonator), Alexandru Moraru, Iosif Marin Balog, Diana Covaci, Cosmin Cosmuța și Lorand Maldy, studiu introductiv de Dumitru Suciu, Ed. ASAB, București, 2011, p. 185.

[838] *Cf.* http://www.ecclesia.gr/greek/press/theologia/material/1990_3_4_filias.pdf.

[839] *L'Eucologio Barberini gr. 336 (ff. 1-263)*, edizione a cura di Stefano Parenti ed Elena Velkovska, in coll. Bibliotheca „Ephemerides liturgicae. Subsidia", vol. 80, Ed. Centro Liturgico Vincenziano, Roma, 1995, 382 p.

Rugăciunea pentru cel care vine spre Botez: p. 104-106. Lepădările de Satana și unirile cu Hristos: p. 106-108. Slujba Sfântului Botez începe în p. 108. Taina Sfântului Mir e la p. 118: „Pecetea darului Duhului Sfânt [Σφραγὶς δωρεᾶς Πνεύματος Ἁγίου]. Și slujba Sfântului Botez se încheie în p. 119 cu *rugăciunea spălării*.

Din p. 120 începe *Slujba Aghiasmei celei mari*, care ține până în p. 133. Din p. 133 urmează cele trei rugăciuni ale antifoanelor, după care rugăciunea apolisului, care se încheie în p. 137. Din p. 137 începe Slujba de sfințire a Sfântului și Marelui Mir, care ține până în p. 142.

Din p. 143 începe slujba lepădării de Satana și de unire cu Hristos și se termină în p. 152. Din p. 152 începe slujba pentru cei care *se leapădă de erezie* și se unesc cu Biserica. Slujbă în care sunt anatematizați toți ereticii osândiți de către Biserică (p. 156-157) și care se termină în p. 158.

Din p. 158 încep rugăciunile la sfințirea Bisericii cu rugăciunea spusă la *punerea temeliei* Bisericii[840]. Și rugăciunile pentru sfințirea Bisericii se termină în p. 173.

Pentru ca din p. 174 să înceapă rugăciunile la hirotonie, prima hirotonie fiind cea a episcopului (p. 174-178). Rugăciunea la hirotonia presbiterului (p. 178-179) și rugăciunile la hirotonia diaconului (p. 179-188). Rugăciunea la hirotonia ipodiaconului (p. 188-190), apoi rugăciunea la prohirisirea anagnostului și a psaltului (p. 190-193).

Între p. 193-194 găsim rugăciunea pentru cei care iau shima [σχῆμα] monahală. Pe când de la p. 194 încep rugăciunile de prohirisire a împăratului, care se termină în p. 203.

---

[840] Idem, p. 158-159.

Rugăciunea la *binecuvântarea casei* e între p. 204-205, iar din p. 205 începe *Slujba Nunții* care se termină în p. 211. Rugăciuni la diverse trebuințe (p. 211-217. De la p. 217 încep rugăciunile pentru cei bolnavi, ale Sfântului Maslu, și se termină în p. 221. Rugăciunile Sfintei Spovedanii încep în p. 221-225. Între p. 225-227 încep rugăciunile de exorcizare pentru cei posedați de demoni. Alte rugăciuni: p. 227-237. Rugăciunile Cincizecimii: p. 237-251. Alte rugăciuni: 252-265.

Rânduiala pentru cei care intră în monahism: p. 265-282. Rugăciunile la casa bântuită de demoni: p. 282-285. Din nou rugăciuni pentru monahi: p. 285-291. Rugăciunile Înmormântării: p. 291-295. Alte rugăciuni: p. 296-299. Rugăciunile după împărtășire: p. 299-310. Și Evhologhionul se încheie cu rugăciunile diaconului: p. 310-315.

81. Scrierea getică

Cronica apocrifă, editată de Dan Romalo, e scrisă pe 79 de plăcuțe de plumb[841], și el susține că scrierea este de origine *geto-dacă*[842].

Cu ajutorul Marioarei Golescu, autorul a reușit să fotografieze plăcuțele pe când era student la Politehnică[843]. Și, mai apoi, a început *să descifreze* rândul de fotografii păstrat de mama lui și care au scăpat de cutremurul din 1977[844].

---

[841] Dan Romalo, *Cronica getă apocrifă pe plăci de plumb?*, ediție bilingvă: română-engleză, cu prefață de Dr. Al. Suceveanu, cu studiu istoric și filologic de Aurora Pețan și postfață de Acad. Virgil Cândea, Ed. ALCOR, București, 2005, p. 5.

[842] Idem, p. 13.

[843] Idem, p. 20.

[844] Idem, p. 21.

Primul pas al descifrării scrierii a fost să presupună că literele grecești au valoarea lor inițială[845]. Astfel a ajuns să citească cuvinte ca: *Da*balo, Sarmi*etuzo, Boerobiseto, *enuclo, Cotisonio, Die*, Filipou, Istr*o*[846].

Descifrarea textului a durat peste 18 ani, iar plăcuțele au fost fotografiate la *Institutul Național de Arheologie* în anii 1940[847].

Între 1944-1946, 71 de plăcuțe de plumb au fost în colecția *Muzeului Național de Arheologie* din București. Pe care autorul le-a fotografiat.

Placa de plumb din colecția Dr. Severeanu a fost publicată de Mihai Gramatopol și are 1962 de grame. O placă de plumb se află în *Muzeul Mănăstirii Sinaia* și o alta în *Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”* din București. Două medalii rotunde și una ovală, plus încă două plăcuțe fac 79 de piese: cele inventariate de autor[848].

Și autorul a ajuns la următoarea descifrare a literelor[849]:

A = a	**Ψ = gi**	**M = m**	**T = t**
B = b	**X = h**	**N = n**	**Θ = t**
Ⴤ = ci	**I = i**	**O = o**	**ⱶ = t**
Δ = d	**H = ii**	**Ω = o**	**V = u**
E = e	**Y = iu**	**Π = p**	**Ξ = x**
Φ = f	**K = c**	**P = r**	**Z = z**
Γ = g	**Λ = l**	**Σ = s**	**Σ = z**

Din p. 30 a cărții, autorul ne prezintă *cuvintele descifrate*, printre care se numără: dacii[850], Deceba-

[845] Ibidem.
[846] Ibidem.
[847] Idem, p. 23.
[848] Idem, p. 26.
[849] Idem, p. 29.
[850] Idem, p. 31.

lo[851], galo[852], Istriano, Carseu, Cotisonio[853], Octavio[854], shito, Sirmio, Zamolxiu[855].

După care a intuit un al doilea alfabet, *preclasic*[856]:

= *a*	= *gi*	= *ou* sau *uo*
= *b*	= *i*	= *p*
= *ci*	= *iu*	= *r*
= *ci*	= *k*	= *s*
= *d*	= *l*	= *s*
= *d*	= *m*	= *t*
= *e*	= *n*	= *u*
= *gi*	= *o*	= *z*
	= *o*	= *z*

Și a adoptat ca *ipoteză de lucru* faptul că „*limba română primitivă* s-a dezvoltat *direct* din geto-dacă, sub *puternica presiune* a latinei populare”[857].

Din p. 44, autorul începe *transliterarea* textelor de pe plăcuțele de plumb.

Și prima plăcuță conține numele *Zamolxsi*[858].

A cincea plăcuță amintește de *romani* și de *daci*[859].

Pe a șasea apare: *Sarmigietuz*[860].

---

[851] Idem, p. 32.
[852] Idem, p. 33.
[853] Idem, p. 34.
[854] Idem, p. 35.
[855] Idem, p. 37.
[856] Idem, p. 39.
[857] Idem, p. 41.
[858] Idem, p. 44.
[859] Idem, p. 49.
[860] Idem, p. 50.

Pe a 8-a apare un călăreț[861], pe când în a 9-a o întreagă armată: armata lui Boerobiseto [Burebista][862].

Plăcuța a 10-a e în scriere preclasică[863] și amintește de „orăștia oii” și de „lunca râului”[864]. Plăcuța a 12-a, la final, vorbește despre marele preot *Cieneu*[865].

În plăcuța a 13-a se amintește de *Macedonia*[866] iar în a 14-a apare *stindardul dacic*[867]:

[861] Idem, p. 53.

[862] Idem, p. 54. Un fragment din plăcuța a 9-a, prezentă aici.

[863] Idem, p. 56.

[864] Idem, p. 57.

[865] Idem, p. 60.

[866] Idem, p. 62.

[867] Idem, p. 63.

În a 15-a plăcuță găsim sintagma: „orăștie getă”[868], în a 18-a numele *Marico*[869], în a 20-a se vorbește despre zeul *Cieta*[870], în a 21-a: despre un drum pavat, care duce la sanctuarul din Orăștie[871]. Pe plăcuța a 21-a vedem o cetate și un zid de apărare[872]. Așa arată cetatea, care este înconjurată de copaci:

În a 22-a plăcuță se vorbește despre Decebal [Daciibalo] și despre Diegio[873], în a 23-a despre „râpa joasă”[874], în a 25-a despre *Caius Antonius*[875], în a 28-a se amintește despre *oi* și *armata dacă*[876], în a 31-a despre *jertfe*, *rațe*, *ulița iepelor* și *struguri*[877].

În a 35-a plăcuță de plumb aflăm fragmentul: „degete de picior al[e] marelui Zeus”[878], în a 39-a cuvântul *Panono* [Panonia][879], în a 40-a sunt amintiți

[868] Idem, p. 66.
[869] Idem, p. 69.
[870] Idem, p. 72.
[871] Idem, p. 74.
[872] Idem, p. 75. Imaginea e din aceeași pagină.
[873] Idem, p. 77.
[874] Idem, p. 79.
[875] Idem, p. 80.
[876] Idem, p. 82.
[877] Idem, p. 86.
[878] Idem, p. 88.
[879] Idem, p. 90.

„iazigii sarmați”[880], în a 42-a e amintită *izma*[881], în a 45-a apar 6 chipuri de bărbați, doi dintre ei fiind rezemați în toiag[882], în a 52-a aflăm cuvintele: *Istru, ghirlande, flacără de veghe, poartă*[883], în a 58-a avem numele lui *Sarmiz*, basileul tracilor[884].

Plăcuța a 62-a conține cuvintele: *măgari, iepe, frica nimicirii, terasă rotundă, viu, turnul, ușă, slăvită, egali, răsculați, stăpânire*[885].

Pe a 65-a plăcuță distingem soldați romani și soldați daci[886]:

și ni se vestește că „a fost luat al său cap”[887]. Al lui Decebal[888]. Pe când în plăcuța a 69-a e amintit râul *Mureș* sub forma *Maris*[889].

Pe plăcuța a 72-a găsim cuvintele: *rășini, aici, mânie, drept, aicia, așezare întărită, rămași, iscoadă, strămoși, stăpânitor, împuternicit, slujitorul*[890], pe a 76-a: *bolește cu diaree, răscrucea, nisipuri, spate,*

---

880 Idem, p. 92.
881 Idem, p. 93-94.
882 Idem, p. 96.
883 Idem, p. 98.
884 Idem, p. 100.
885 Idem, p. 102.
886 Idem, p. 103. Tot de acolo e și fotografia.
887 Idem, p. 104.
888 Idem, p. 103.
889 Idem, p. 106-107.
890 Idem, p. 109.

imperiul spaimei, șontâc, horcăia sânge, culcat, ultimul[891], pe când pe a 79-a găsim: *marele soare de mai, genunchiul măgarului, lanurile de grâu cât sulița, steagurile, guițări, sciți, grabă, boii, marea cuvântare*[892]. Pe plăcuța a 80-a avem din nou stindardul dacic, dar se amintește și despre „zeul strămoșilor”[893].

Pe a 84-a este reprezentat Decebal[894], pe a 90-a avem, „probabil, *embleme de pecete*”[895], pe a 91-a diverse chipuri de bărbați[896], printre care se află și chipurile lui Burebista[897] și Deceneu[898]. Pe plăcuța a 92-a avem și soldați călări[899]:

În plăcuța a 94-a avem un scaun de judecată[900]:

[891] Idem, p. 113.
[892] Idem, p. 115.
[893] Idem, p. 117-118.
[894] Idem, p. 119.
[895] Idem, p. 121.
[896] Idem, p. 122.
[897] Idem, p. 123.
[898] Idem, p. 124.
[899] Idem, p. 126.
[900] Idem, p. 130.

În plăcuța a 96-a avem din nou mai multe chipuri, e amintită *Căpâlna* și o victorie împotriva romanilor[901]. „Oprită este cearta”: ultima însemnare întipărită pe plăcuța a 98-a[902].

În plăcuța 106 sunt amintiți: *Oroles*, *macedonenii* și *bastarnii*[903]. În a 107-a se amintește de *odihna soției* moarte și se pomenește de *Xtaretos*[904]. Iar Dan Romalo presupune că e vorba de un grec, Xtaretos, care s-a căsătorit cu o fată getă din părțile Tisei[905]. Pentru că și *Tisa* e amintită în plăcuța a 107-a[906].

În plăcuța 108 se vorbește despre *stirpea albaneză, oile istrienilor* [ale dunărenilor] și *Sarmia*[907].

În plăcuța 111 găsim numele lui *Lisimah* și al lui *Dromixete*, dar se vorbește și despre *o peșteră*[908].

În plăcuța 115 ni se vorbește despre *Oroles*, *lăută* și *scripcă*[909].

În plăcuța a 117-a e amintită *Sargeția* și se folosesc cuvintele: *cuie, osie, aramă, bou, apă*[910]. În a 120-a sunt amintite cetățile *Ziridava*, *Noviodunum*, *Singidunum*[911], pe când în plăcuța a 122-a e amintit *zeul războiului*[912]. În plăcuța a 123-a e amintit *usturoiul*[913], în a 124-a se vorbește despre „marii

---

[901] Idem, p. 131-132.
[902] Idem, p. 134.
[903] Idem, p. 136.
[904] Idem, p. 137.
[905] Idem, p. 138.
[906] Idem, p. 137.
[907] Idem, p. 139.
[908] Idem, p. 142-143.
[909] Idem, p. 147.
[910] Idem, p. 150-151.
[911] Idem, p. 156.
[912] Idem, p. 161.
[913] Idem, p. 163.

înmormântați ai dacilor”[914], în a 126-a se vorbește despre *Tezeu*[915].

Toate plăcuțele sunt foarte bogate în imagini, simboluri și cuvinte. Eu descriu aici doar elemente *inedite* de pe aceste plăcuțe getice.

În a 128-a plăcuță, Burebista e pe cal, în fața armatei sale[916]:

Pe plăcuța a 130-a găsim cuvintele: *gâște*, *zâne*, *scrisori*, *lanțuri*[917].

În plăcuța 131, în partea de jos a ei, „se distinge un grup compus dintr-o săgeată în zbor, o șopârlă, o broască țestoasă, o pasăre și un cuadruped de speță incertă și, în sfârșit, un șarpe uriaș cu cap anormal, prins într-o plasă sau cu intenția reprezentării unor mari solzi pe întregul său corp”[918]. Adică această imagine:

---

914 Idem, p. 165.
915 Idem, p. 166.
916 Idem, p. 170.
917 Idem, p. 174.
918 Idem, p. 177.

În cele din urmă, autorul a ajuns la un alfabet integral pe baza căruia a citit plăcuțele. El a pus literele preclasice lângă cele clasice și a rezultat acest alfabet[919]:

1. A; ✡ = |a|
2. B; ʙ = |b| sau |v|
3. ⺦; ⺦, ⁎ = |ci|
4. ¤ = |ci| sau |k|
5. Δ; ⊸; ⊸ = |d|
6. E; Ɛ = |e|
7. ⚹ = |en|
8. Φ = |f|
9. Γ = |g|
10. Ψ; Ψ; Ψ = |gi|
11. X = |h|
12. I; Ⴑ = |i|
13. H; Ⴔ = |ii|
14. Y; ʏ = |iu|
15. K; ⺊ = |k|
16. ℧ = |ko|
17. L; X = |l|
18. M; Ж; Ж = |m|
19. N; ⧅; ⧄ = |n|
20. O; Ω; (); ⊃ = |o|
21. Π; ⊓; ⚲ = |p|
22. P; ⊸ = |r|
23. Σ; ∽; ⌢ = |s|
24. Ꝉ;)|(= |st|
25. T; Θ; ⋈; ⋈ = |t|
26. V; ≂; ∂ = |u|
27. {} = |uo|
28. Ξ = |x|
29. Z; Σ; ↗; și Ꜫ, ∼ = |z|

Și a întocmit și *un dicționar* al cuvintelor folosite pe plăcuțe, care începe odată cu p. 181 a cărții și se termină în p. 256, și care este foarte interesant. Pentru că el combină limba getă cu limbile latină și greacă.

Din p. 257 își începe studiul său despre plăcuțe. Și autorul ne spune că tezaurul plăcuțelor nu a fost *inventariat* de *Muzeul Național de Arheologie* și că nu găsim referiri despre el nici în operele lui Nicolae Densușianu, Grigore Tocilescu sau Vasile Pârvan[920]. Iar M. Gramatopol, singurul care a vorbit despre el, considera că plăcuțele sunt „o plăsmuire" de secol 18[921].

Însă autorul, analizând textele, a ajuns la concluzia că cele „două forme anomale [neregu-late], în esență *Cieneo* și *Sarmigietvzo*, constituie, în mod strict obiectiv, o foarte puternică mărturie în

[919] Idem, p. 180.
[920] Idem, p. 258.
[921] Idem, p. 259.

favoarea *autenticității conținutului epigrafic al acestor texte,* și a suportului lor material"[922].

Referindu-se la conținutul plăcuțelor, Dan Romalo a ajuns la aceeași constatare pe care și eu am făcut-o în timp ce le priveam: au *o concepție unitară*[923]. Lucrurile nu sunt prezentate *alandala,* ci într-un mod *foarte coerent*. Și presupun un grad foarte ridicat de cunoaștere a istoriei pentru ca *să încerci să falsifici* așa ceva.

Pe de altă parte, plăcuțele, pe lângă faptul că sunt atât de bogate în conținut și ilustrări, sunt și foarte grele. Ele cântăresc 2-300 de kilograme[924]. Ca să falsifici aceste plăcuțe ar fi nevoie de ani de muncă[925].

Din p. 273, autorul începe discuția despre *limba* folosită pe aceste plăcuțe de plumb. Și amintește de faptul că Hasdeu a fost cel care *a presupus aprioric* că există o *diferență cvasi-absolută* între limba *latină* și limba *geto-dacă*[926].

Însă contele d'Hauterive, în 1787, și apoi Petru Maior au afirmat contrariul: că limba latină *se trage* din limba română[927]. Același lucru l-a afirmat și Nicolae Densușianu, bazându-se pe mărturiile lui Titus Livius, Dio Cassius și Ovidiu[928].

Romalo remarcă acordarea în gen a adjectivelor și flexionarea gerunziului, terminația în -o a cuvintelor[929], ajungând la concluzia că limba română *nu a fost disjunctivă* de limba latină în primul

---

[922] Idem, p. 270.
[923] Idem, p. 271.
[924] Idem, p. 272.
[925] Ibidem.
[926] Idem, p. 273.
[927] Ibidem.
[928] Ibidem.
[929] Idem, p. 277.

mileniu înainte de Hristos[930]. Pentru că plăcuțele de plumb ne oferă această certitudine.

Referindu-se la *modul* în care au fost turnate plăcuțele, autorul spune că „par să fi fost obținute prin *turnare de plumb topit* în forme joase, întinse, larg deschise, pe fundul cărora ar fi fost imprimate, în negativ, cu poansoane [matrițe] de literă și de figuri, textele și imaginile observabile pe plăci”[931].

Mergând mai departe cu cercetarea sa istorică, autorul ne spune că în anul 1804, la Grădiștea de Munte, s-a găsit o cantitate uriașă de plumb: 1.400-1.700 kilograme[932]. După care afirmă că plăcuța a 28-a a fost făcută după moartea lui Decebal[933].

Studiul Aurorei Pețan începe în p. 308. Și ea afirmă că, pentru *a falsifica* limba plăcuțelor trebuie să fii „un lingvist excepțional”[934]. Dar, totodată, că această carte a lui Dan Romalo, „care a salvat de la pieire sigură aceste texte, este una dintre *cele mai valoroase*, din câte s-au publicat vreodată, cel puțin pentru lingvistica românească”[935].

Pentru că limba tăblițelor „are cuvinte comune cu latina și cu limbile germanice, dar rămâne o *limbă enigmatică*”[936].

Pețan ne spune că plăcuțele de plumb luate în discuție sunt *copiile originalelor din aur*, făcute la fabrica de cuie din Sinaia, în preajma anului 1875, din ordinul regelui Carol I[937]. În iunie 2003, s-a dovedit

---

[930] Idem, p. 278.

[931] Idem, p. 279-280.

[932] Idem, p. 285.

[933] Idem, p. 286.

[934] Idem, p. 309.

[935] Ibidem.

[936] Idem, p. 311.

[937] Idem, p. 313.

faptul că plumbul folosit pentru plăcuțe este *modern*, din secolul al 19-lea[938].

Dar limba tăblițelor de plumb nu este una „standardizată, ci una plină de enorm de multe variante – grafice sau fonetice – așa încât aproape nu există un singur cuvânt care să aibă o formă unică în toate plăcile”[939]. E o limbă „izolantă, fără desinențe, cu silabe deschise”[940]. Iar dacă această limbă este limba *dacă*, subliniază Aurora Pețan, atunci limba dacă este *o limbă neindo-europeană*[941].

Din reprezentările de pe tăblițe, rezultă că „geții și dacii erau *politeiști* – fără să putem ști precis care este zeul lor suprem. Zamolxe a fost un profet și un legislator, probabil ridicat la rang de *zeu* de către geți, dar fără să facă parte efectiv din nucleul panteonului”[942].

82. Prima carte de filosofie în limba română

A fost *tipărită* la București, în anul 1826[943]. Și a fost *tradusă* de PS Grigorie Râmniceanu [1763-†20

---

[938] Idem, p. 314.

[939] Idem, p. 323.

[940] Idem, p. 327.

[941] Idem, p. 328.

[942] Idem, p. 343.

[943] Sfântul Ioan Damaschin, *Logica*, tălmăcită în limba Patriei de Preasfințitul KIR GRIGORIE [RÂMNICEANU], Episcop al Argeșului, ed. a II-a, revăzută și îmbunătățită, ed. îngrijită și studiu introd. de Dr. Adrian Michiduță, cu transliterare de Aurelia Florescu, Ed. Aius, Craiova, 2012, p. 22.

Cf. Adrian Michiduță, *Constituirea terminologiei filosofice românești (IV)*

[http://www.revista-mozaicul.ro/michiduta10.html], prima ediție a cărții e aceasta: Ioan Damaschin, *Logica*,

iulie 1828][944], care, în *Procuvântare*, spunea că această carte este „*un lucru nou*, care n-au avut limba Rumânească până acum”[945].

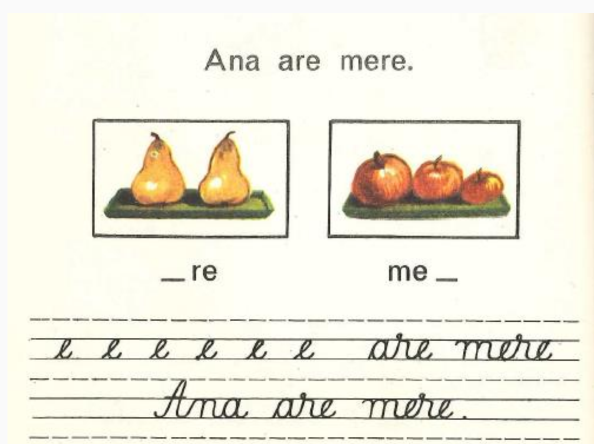
Însă care e *prima carte de filosofie* tradusă în limba română?

Logica Sfântului Ioan Damaschin, pe care Aurelia Florescu a transliterat-o de curând și pe care Dr. Adrian Michiduță a editat-o în 2012 la Craiova.

Ediția citată are 199 de pagini și e formată din 68 de capitole (p. 35-134), după care urmează *dezlegări* de cuvinte și silogisme ale traducătorului român.

Iar din introducerea Sfântului Ioan Damaschin aflăm că *Logica* a fost scrisă la îndemnul Sfântului Cosma de Maiuma[946], fratele său vitreg.

83. *Ana are mere*

tălmăcită în limba patriei de Kir Grigorie Râmniceanu, ediție îngrijită și studiu introductiv de Adrian Michiduță, postfață de Gabriela Braun, transliterare de Aurelia Florescu, Ed. Sim Art, Craiova, 2007.

[944] A se vedea: http://biserica.org/WhosWho/DTR/R/GrigorieRimniceanu.html.

[945] Sfântul Ioan Damaschin, *Logica*, ed. cit., p. 28.

[946] Idem, p. 31.

Am aflat că *Ana are mere*, și nimic altceva, din *Abecedarul* din 1982[947].

Deși, după cum se vede, ea are și *pere*...dar merele au intrat...în planul de scris.

Cuvinte mici, cu litere puține. Pentru că lucrul fundamental era acela ca noi *să învățăm să scriem*.

84. *Mineiele* de la Roma

Au fost tipărite în 6 volume. Vol. 1 cuprinde lunile septembrie-octombrie și a fost publicat în 1888[948]. Al doilea volum cuprinde lunile noiembrie-decembrie și a fost publicat în 1892[949]. Al 3-lea volum cuprinde lunile ianuarie-februarie și a fost publicat în 1896[950]. Al 4-lea volum a fost publicat în anul 1898 și cuprinde lunile martie-aprilie[951]. Al 5-lea volum a fost publicat în anul 1900 și cuprinde lunile mai-iunie[952]. Iar al șaselea volum cuprinde lunile iulie-

---

947 Maria Giurgea, Maria Georgescu-Boștină, *Abecedar*, Ed. didactică și pedagogică, București, 1982, p. 34.

948 *ΜΗΝΑΙΑ ΤΟΥ ΟΛΟΥ ΕΝΙΑΥΤΟΥ*, ΤΟΜΟΣ Α΄, ΠΕΡΙΕΧΩΝ ΤΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΝ ΤΩΝ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ καὶ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ ΜΗΝΩΝ, ΡΘΜΗ, 1888, 578 p.

949 *ΜΗΝΑΙΑ ΤΟΥ ΟΛΟΥ ΕΝΙΑΥΤΟΥ*, ΤΟΜΟΣ Β΄, ΠΕΡΙΕΧΩΝ ΤΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΝ ΤΩΝ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ καὶ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ ΜΗΝΩΝ, ΡΘΜΗ, 1892, 740 p.

950 *ΜΗΝΑΙΑ ΤΟΥ ΟΛΟΥ ΕΝΙΑΥΤΟΥ*, ΤΟΜΟΣ Γ΄, ΠΕΡΙΕΧΩΝ ΤΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΝ ΤΩΝ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ καὶ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ ΜΗΝΩΝ, ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΡΩΤΗ, ΡΘΜΗ, 1896, 700 p.

951 *ΜΗΝΑΙΑ ΤΟΥ ΟΛΟΥ ΕΝΙΑΥΤΟΥ*, ΤΟΜΟΣ Δ΄, ΠΕΡΙΕΧΩΝ ΤΗΝ ΑΝΥΚΟΥΣΑΝ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΝ ΤΩΝ ΜΑΡΤΙΟΥ καὶ ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΜΗΝΩΝ, ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΡΩΤΗ, ΡΘΜΗ, 1898, 419 p.

952 *ΜΗΝΑΙΑ ΤΟΥ ΟΛΟΥ ΕΝΙΑΥΤΟΥ*, ΤΟΜΟΣ Ε΄, ΠΕΡΙΕΧΩΝ ΤΗΝ ΑΝΥΚΟΥΣΑΝ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΝ ΤΩΝ

august și a fost publicat în anul 1902[953]. Ultimele 4 volume sunt *edițiile prime* ale Mineiului în limba greacă.

85. *Arhieraticonul* de la 1643

A fost publicat la Roma de Isaac Habert (1598-1668), episcop romano-catolic de Vabres[954], cu titlul: *ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΟΝ. Liber pontificalis Ecclesiae Grecae*, meditatione et labore Isaacii Haberti, cum indice locvpletissimo, Parisiis, M. DC. XLIII [1643], 749 p. + index[955].

Hirotonia mitropolitului e cuprinsă între p. 34-37. Hirotonia anagnostului și a psaltului: p. 37-38. Hirotonia ipodiaconului: p. 45-47. Hirotonia presbiterului se află între p. 106-114, iar cea a diaconului între p. 179-182.

Slujba de sfințire a Sfântului și Marelui Mir este cuprinsă între p. 682-700.

Cartea este în latină și greacă, cu coloane paralele pe fiecare pagină, atunci când e vorba de un text liturgic.

ΜΑΙΟΥ καὶ ΙΟΥΝΙΟΥ ΜΗΝΩΝ, ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΡΩΤΗ, ΡΘΜΗ, 1900, 413 p.

953 *ΜΗΝΑΙΑ ΤΟΥ ΟΛΟΥ ΕΝΙΑΥΤΟΥ*, ΤΟΜΟΣ Ζ΄, ΠΕΡΙΕΧΩΝ ΤΗΝ ΑΝΥΚΟΥΣΑΝ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΝ ΤΩΝ ΙΟΥΛΙΟΥ καὶ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΜΗΝΩΝ, ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΡΩΤΗ, ΡΘΜΗ, 1902, 560 p.

954 A se vedea: http://fr.wikipedia.org/wiki/Isaac_Habert_%28th%C3%A9ologien%29.

955 Poate fi downloadat de aici: http://books.google.ro/books?id=y97IesxbXWIC&dq=Liber%20Pontificalis%20Ecclesiae%20graecae&hl=ro&pg=PP5#v=onepage&q&f=false.

86. Policlinica *Viața*

În ziarul *Adevărul*, din ziua de duminică, 10 decembrie 1922, policlinica *Viața* își făcea publicitate. La pagina 2. Din care aflăm că își avea sediul în București, pe strada Calea Griviței, nr. 107. Iar medicii specialiști de la *Viața*, „vindecă, radiează sifilisul, blenoragia și alte boli la bărbați și femei. [Fac] analiza sângelui, [plus] injecțiuni [injecții] fără durere”[956].

87. Magazinele *Bertheil*

Se adresau *senatorilor* și *deputaților*, într-o reclamă în *Adevărul*, din ziua de 4 noiembrie 1922. Pentru că „am primit un însemnat transport de ștofe, frakuri, paltoane, precum și diferite pânzeturi fine pentru lingerie [lenjerie] și executăm prompt orice comenzi de haine și lingerie pentru Domni și Doamne”[957]. Sediile magazinelor: București, *Calea Victoriei*, nr. 56 și 57[958].

88. Reclamă erotică la dușuri

Singura imagine *nud* a numărului din *Adevărul* citat anterior se află în p. 3. Și este o reclamă la „instalațiuni sanitare”[959]. Adică aceasta:

---

[956] Ziarul *Adevărul*, anul XXXV, nr. 11890, duminică, 10 decembrie 1922, p. 2.

[957] Ziarul *Adevărul*, anul XXXV, nr. 11854, sâmbătă, 4 noiembrie 1922, p. 2.

[958] Ibidem.

[959] Idem, p. 3.

De unde rezultă că anglo-americanii ne vindeau din anii ’20 lucruri *sexualizate*.

89. „...așa rămași?”

Andrei Mureșanu are un text intitulat: „Pentru ce sîntem *așa rămași*?”[960]. Se referă la noi, *românii*. Și el numea veacuri „întunecate”[961], veacurile în care „lumina științelor mai de tot se stinsese”[962]. Multe nații au scăpat de „vălul cel gros al întunericului. [Însă] românii, dintre celelalte nații a[le] Europei, zac spre osândă, mai adînc sub nestrăbătutul [a]coperămînt al întunecimei”[963].

---

[960] Andrei Mureșanu, *Poezii. Articole*. Antologie, postfață și bibliografie de Ion Buzași, Ed. Minerva, București, 1988, p. 96-99.

[961] Idem, p. 96.

[962] Ibidem.

[963] Ibidem.

Și pentru *a ne lumina*, spune autorul, trebuie „să dezvățăm datina”[964] sau „năravul cel învechit”[965].

Însă Mureșanu considera că peste „ticăloasa soartă a românilor” s-au adăugat și *„răzvrătirile bisericești*, [care], prin îndemnul apărărei naționalității, cu totul stîrpind, cea mai mare parte se făcură monopoliu[l] de cîștig streinilor”[966].

De aceea avem o *cultură lenevită*[967]. Una care nu vrea *„deșteptarea*…ridicarea din groasa ceață a neștiinței, care atîta au deznaturat [denaturat] pre români, mai ales cînd, ridicându-se prin lumina deșteptării toate națiile în jurul nostru, de la Marea Neagră încoace, am rămas mai singuri de exemplu a vechei varvarii [barbarii]”[968]. De-a lungul timpului am avut și noi bărbați „plini de zel”, care au știut „interesul național” și au luptat pentru „apărarea acestuia”[969]. Însă ostenelile lor au fost puțin prețuite[970]. De aceea, „înalta idee a prefacerii românilor întru *popor vrednic* de purtarea numelui strămoșesc, prin deșteptare și înainte pășire în științe, încă pînă astăzi se ține de cei mai mulți *nepotrivită* pentru starea românilor de acum”[971]. Mai pe scurt: românii *nu cred* în ei înșiși și de aceea nu vor să facă *lucruri mari* în domeniul științei.

De la cine aștepta Mureșanu *dinamizarea* și *luminarea* poporului român? De la „statul preoțesc …, [de] la acel organ de la care singur, între

[964] Idem, p. 97.
[965] Ibidem.
[966] Ibidem.
[967] Ibidem.
[968] Ibidem.
[969] Ibidem.
[970] Ibidem.
[971] Ibidem.

împrejurările de acum, se așteaptă *stîrnirea* românilor din groasa întunecare”[972].

Pentru că preoții sunt chemați nu doar „ca *să spele* sarcina păcatelor, cu împărtășirea nemuritoarelor Taine, de pe sufletele credincioșilor”[973], ci și la aceea de a aduce „binefăcătoarele raze a[le] luminei ațîțînd *duhul deșteptării* în inimile cele tinere, în îndemnul cunoașterei adevărului”[974].

Și de ce preoții trebuie *să îndemne spre știință* pe cei credincioși?

Pentru că „istoria veacurilor trecute ne arată cum că preoții au fost *cei dintîi învățători* ai tuturor națiilor”[975]. Nu preoții se ocupă cu grija „învățăturilor sistematice mai înalte”[976], subliniază autorul, ci ei trebuie să își dea silința *să îi deștepte* pe oameni spre știință[977], „prin desfacerea încheieturilor credinței și a năravurilor, sau a moralului în vrîsta [vârsta] cea tinără [tânără], [prin] îndemnul spre cunoașterea folosului ce rîurează din luminarea științelor”[978].

Cum însă se gândea Andrei Mureșanu, autorul imnului național[979], *să îi lumineze* pe românii de la sat? Prin hirotonirea a cel puțin *doi preoți* în fiecare sat[980]. Pentru ca unul dintre ei *să poată învăța* poporul, în timp ce celălalt *se dedică slujirii*.

---

972 Idem, p. 98.

973 Ibidem.

974 Ibidem.

975 Ibidem.

976 Ibidem.

977 Idem, p. 99.

978 Ibidem.

979 A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Andrei_Mure%C8%99anu.

980 Andrei Mureșanu, *Poezii. Articole*, ed. cit., p. 99.

90. Naționalitatea aromânilor

În ziarul *Adevărul*, de joi, 12 mai 1905, *știrea zilei* era aceasta: „Naționalitatea Aromînilor [a fost] recunoscută prin Firman”[981]. Titlu mare, sus, pe prima pagină. Iar din pagina a 2-a a ziarului aflăm că pe 11 mai 1905, la Constantinopol, „după anĭ de stăruințĭ, Sultanul a semnat un firman prin care *se recunosc* comunitățile romînilor macedonenĭ”[982].

Și românii macedoneni cereau sultanului să se roage în Biserică în limba lor, să aibă un cap al Bisericii lor, să aibă cler românesc și comunități religioase[983]. Și prin firmanul amintit, sultanul le-a împlinit toate cererile[984]. Pentru că tratativele cu sultanul le-a purtat Alexandru Lahovary, ministrul român la Constantinopol, sprijinit de ambasadorul Germaniei și de ministrul Italiei, plecat cu mandat de la guvernul Sturdza și de la cabinetul Cantacuzino[985].

91. Băile de la Sărata-Monteoru

În același număr al ziarului *Adevărul*, citat anterior, în pagina a 3-a, există un fragment publicitar dedicat „băilor minerale de la Sărata-Monteoru”[986]. Se află în județul Buzău, la două ore

---

[981] Ziarul *Adevărul*, anul XVIII, nr. 6568, joi, 12 mai 1905, p. 1.

[982] Idem, p. 2.

[983] Ibidem.

[984] Ibidem.

[985] Ibidem.

[986] Idem, p. 3.

de București și o oră de Buzău[987]...fără să ne spună dacă e vorba de *tren* sau de *mașină*.

Sezonul începea la 1 iunie și în acest punct de sănătate se ofereau următoarele servicii: „băi minerale calde și reci, ape iodurate, ape cloruro-sodice-sulfuroase, ape iodate și alcalino-bicarbonate de băut, băi de nămol [și] hydroteraphie”[988].

Însă, pentru ca informația să aibă un impact *și mai mare*, reclama ne spune că apele de aici sunt „superioare” celor de la „Hahl. Kreuznach Saliens, les Baina, etc”[989]. Pentru că 500 de litri de apă de la Monteoru conțin 62½ grame de iod și 90 de kilograme de sare, pe când la Hahl sunt 14 kilograme de iod și 11 kilograme de sare[990].

La ce „se întrebuințează cu mare succes”? La sifilis, reumatism, scrofulosă, tuberculoză, lymphatism, anemie, boli de femei [?][991], boli de piele etc. Pe când „sursa bircarbonată” e bună pentru boli de stomac, de intestine, „de beșică urinară”, de ficat, de rinichi[992]. Cei care veneau să se trateze erau cazați în două mari hoteluri cu peste 150 de camere și camera era mobilată „elegant” începând „de la 40 de lei camera pe lună”[993].

Băile „de marmoră” aveau „instalație modernă”, o baie caldă costa 1, 5 lei, pe când o baie rece un leu. Însă, ca să vezi!, cei care veneau la tratament, aveau parte și de „*casino*, în genul celor mai mari din străinătate”, dar și de *restaurant*. Joia și duminica se

---

987 Ibidem.

988 Ibidem.

989 Ibidem.

990 Ibidem.

991 Probabil se referă la *boli cu transmitere sexuală*. Boli *luate*...de la femei.

992 Ziarul *Adevărul*, anul XVIII, nr. 6568, nr. cit., p. 3.

993 Ibidem.

făceau baluri în casino, și muzica era asigurată de regimentul din Buzău. Pentru că „Parcul, Casinul și Hotelurile sunt iluminate cu electricitate”[994], iar pentru militari, și numai pentru ei, se făcea o reducere de 20%[995]. Pentru că militarii, după cum se înțelege, erau *studenții* și *pensionarii* de astăzi.

92. Fondatorul radioului românesc

…este Dragomir M. Hurmuzescu. Născut la 13 martie 1865 la București și a murit tot la București, pe 31 mai 1954[996].

Fizician, inventator, profesor universitar, membru al *Academiei Române*, Hurmuzescu a înființat în 1922 *Societatea Română de Radiodifuziune*, iar în ziua de 1 noiembrie 1928 a difuzat *prima emisiune de radio* din România, moment în care a ținut un discurs[997].

În 1894 primește brevetul de invenții pentru descoperirea *dielectrinei*, care este „un izolant electric”[998], dar a inventat și un nou model de *electroscop* în care „a folosit dielectrina ca material izolant”[999].

A publicat mult în limba franceză, dar și în română. Iar în 2015 s-au împlinit 150 de ani de la nașterea lui, și a fost omagiat în lunile februarie,

---

[994] Ibidem.

[995] Ibidem.

[996] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Dragomir_Hurmuzescu.

[997] Ibidem.

[998] A se vedea: http://www.stefania-maracineanu.ro/mvstr-sm/DragomirHurmuzescu/_starto.html.

[999] Ibidem.

martie și aprilie în ample manifestări culturale[1000], prima fiind la *Biblioteca Națională a României*[1001].

93. De la *Pensionatul domnesc* la *Școala centrală de fete*

În anul 1852, domnul Țării Românești, Barbu Dimitrie Știrbeiu, a înființat la București *Pensionatul domnesc de fete*[1002]. Care a funcționat între 1852-1864. Din 1864 a devenit *Școala centrală de fete*[1003]. Însă, deși a fost înființată la 1852, subliniază autoarea, școala fusese „schițată teoretic de la 1832"[1004].

Prima locație a școlii: *Casa Manuc*, de pe *Podul Târgului de afară*[1005].

Iar modelul fusese luat din Franța, după exemplul *Caselor de educație ale Legiunii de onoare* înființate de Napoleon[1006].

Prima directoare a școlii a fost doamna Ana Iacobson[1007], iar școala pregătea *elitele* fetelor românce[1008]. Din lista primelor bursiere care au

---

[1000] Ibidem.

[1001] A se vedea: http://www.bibnat.ro/150-ani-de-ani-de-la-nasterea-lui-Dragomir-Hurmuzescu-s108-ev244-ro.htm.

[1002] Elena Rădulescu-Pogoneanu, *Școala Centrală de fete din București*, Ed. Monitorul oficial și Imprimeriile statului. Imprimeria Națională, București, 1935, p. 3-4.

[1003] Idem, p. 4.

[1004] Idem, p. 5.

[1005] Idem, p. 7-8.

[1006] Idem, p. 9.

[1007] Idem, p. 9 și 14.

[1008] Idem, p. 9.

învățat la această școală, observăm că ele începeau școala de la o vârstă fragedă[1009]:

Listă de bursierile ce sânt destinate pentru Pensionatul Domnescu ce se dirige de D-ei Polcovniceasa Iacobson.

	Numirea feti		Vârsta	
			ani	luni
1	*Maria*	fiica D-lui Pitar N. Slăniceanu . .	8	8
2	*Polina*	fiica D-lui Colonel Ioan Voinescu .	7	3
3	*Elena*	fiica D-lui Sovetnic Ștefan Romanenco .	9	5
4	*Ecaterina*	fiica D-lui Maior Scordili . . .	11	4
5	*Elisaveta*	fiica răposatului Clucer Scarlat Urlățeanu . . .	8	10
6	*Elena*	fiica D-lui Serdar Scarlat Stoenescu	10	9
7	*Elena*	— D-lui Maior Emanoil Boteanu . .	9	—
8	*Elisaveta*	fiica D-lui Clucer M. Pencovici .	11	2

Un fragment din această listă

Actele de înscriere la școală: actul de naștere și cel de Botez. Mai apoi s-a cerut și un act medical, în care să fie înscrise vaccinurile făcute[1010].

Bursa școlară era pentru 6 ani de zile. Fata începea școala la 11 ani și la 17 ani o termina[1011].

Prima clasă a fost formată din 18 fete[1012], iar directoarea, Ana Iacobson, era o nemțoaică de confesiune protestantă, rămasă văduvă[1013].

Iacobson știa bine limba franceză, însă româna foarte puțin. Însă se pricepea foarte bine la creșterea fetelor[1014]. Dar cel care *a invitat-o* să ocupe funcția de directoare a fost Petrache Poenaru, printr-

[1009] Idem, p. 10. Fotografia e din această pagină.
[1010] Idem, p. 11.
[1011] Ibidem.
[1012] Idem, p. 12.
[1013] Idem, p. 14.
[1014] Ibidem.

o scrisoare pe care i-a trimis-o în data de 7/ 19 iunie 1851[1015].

La aceasta școală se învățau trei limbi: română, franceză și germană. Și se preda: Religie, Geografie, Istorie universală, Istorie naturală, Aritmetică, Caligrafie, Desen, Dans, Muzică, Cântare și Declamare[1016]. Însă, pe lângă materiile școlare, fetele se ocupau zilnic și cu lucrul manual: ele coseau[1017].

Catehismul și Limba română erau predate de altcineva din afara școlii[1018].

Între 1857-1864, directoarea școlii a fost domnișoara Eliza Blaremberg[1019], iar între 1868-1885: doamna Suzana Băicoyanu[1020].

În 1854 învățau în școală 31 de fete. În 1855: 26, în 1856: 30 de fete. Pe când în 1920 erau 400 de fete[1021]. Și toate erau crescute în acest fel: trăiau laolaltă, fiind izolate de familiile lor[1022].

În pagina a 22-a a cărții avem o vedere a curții interioare, de formă pătrată. În esență: un mic parc, cu 4 bănci și un pom mare în mijloc. Plus ronduri de flori. Din 1858, *Școala de fete* se mută din *Casa Manuc* în *Casa Doctor Turnescu*, adică la nr. 57, pe *Calea Moșilor*[1023]. Religia era predată în 1858 de Părintele Spiridon, Limba Română era predată de M. Emilescu, Franceza de Louis Chardon, Walter Psorff preda Germana[1024].

[1015] Ibidem.
[1016] Idem, p. 15.
[1017] Ibidem.
[1018] Ibidem.
[1019] Idem, p. 16.
[1020] Idem, p. 15.
[1021] Idem, p. 20.
[1022] Ibidem.
[1023] Idem, p. 23.
[1024] Ibidem.

Din Casa Turnescu, Școala se mută, în septembrie 1860, în *Palatul Ghica* din strada Serafim, care a fost construit în anul 1837[1025].

Între 1875-1890, Școala a avut 100 de fete sub supraveghere[1026] și timp de 30 de ani *Școala de fete din București* și-a avut locația în Palatul Ghica[1027].

Printre *regulile* Școlii, în timp ce a fost situată în Palatul Ghica, erau și acestea: elevele ieșeau din pension doar de două ori pe lună, nu puteau fi vizitate de membrii tineri ai familiei, purtau uniformă, nu purtau bijuterii, fiecare clasă avea o anume culoare a panglicii[1028], mâncau de trei ori pe zi[1029].

În 1863, Profesorul de Religie era Beniamin Catulescu. Preda din 1857, la clasele I, II, III, IV și V[1030]. Care, din 1864, apare ca fiind *Preot*[1031].

La 1 iulie 1862, Doamna Elena Cuza, „patroana școalelor de fete din Principatele-Unite", a vizitat școala și a dăruit premii[1032]. Premiile erau formate din cărți[1033].

Sala de mese și dormitorul erau comune[1034]. Dormitorul era cu trei rânduri de paturi.

În 1881, limba germană era predată din clasa întâi iar limba italiană în ultimele trei clase.

Din 1883, Școala de fete devine *Institut pedagogic* de 5 clase[1035].

[1025] Idem, p. 24.
[1026] Ibidem.
[1027] Idem, p. 25.
[1028] Idem, p. 26.
[1029] Idem, p. 27.
[1030] Idem, p. 29 și 35.
[1031] Idem, p. 36.
[1032] Idem, p. 29.
[1033] Idem, p. 31-32.
[1034] Idem, p. 35 și 37.
[1035] Idem, p. 38.

Din 1890, Școala se mută pe *Strada Icoanei*[1036]. Locația e sub forma „palatelor italiene sau al vechilor mănăstiri: un dreptunghiu de clădiri pe ale cărui laturi de 50 și de 87 m. se înșiră cancelariile și sălile de clasă. În mijloc: spațiu gol, ocolit de coridoare ce deservesc clasele”[1037].

În luna mai, în anul 1893, Regele Carol I a vizitat Școala. Fiind însoțit de Principele Ferdinand și de Principesa Maria[1038]. Între 1893-1898, *Școala Centrală* devine *Școală normală de institutoare*[1039], iar între 1898-1928 se transformă în *Școală secundară de gradul II cu internat*[1040]. Asta însemna că a fost transformată în *liceu*. De 4 clase, în care intrai după ce aveai 4 clase secundare[1041].

Până în 1921, timp de 21 de ani, directoarea școlii a fost Chrisanta Romniceanu. Ei i-a urmat Maria Delavrancea, până în 1927, fără intervalul 1916-1918[1042]. Din 1928, *Școala secundară de grad II* devine *Liceu de fete*[1043].

Soția lui Titu Maiorescu, Ana Rosetti, a învățat aici. La fel și Zoe Bengescu, Maria Iacob Negruzzi, Eliza Săvescu[1044]. Pe 25 noiembrie 1928, Școala și-a serbat cei 76 de ani de la înființare[1045].

94. Când a apărut *scriitorul* român

[1036] Idem, p. 40.
[1037] Idem, p. 41.
[1038] Idem, p. 42.
[1039] Ibidem.
[1040] Idem, p. 44.
[1041] Idem, p. 45.
[1042] Idem, p. 46.
[1043] Ibidem.
[1044] Idem, p. 47.
[1045] Idem, p. 50.

În opinia lui Leon Volovici[1046], „apariția scriitorului [român] – ca un concept bine definit – s-a produs la începutul secolului al XIX-lea, ca o consecință a laicizării culturii…și a orientării spre occidentalizare”[1047]. Iar „condițiile obiective, indispensabile”[1048] ale apariției lui au fost următoarele: „tipografii particulare, librării și biblioteci, presă, categorii variate de cititori constanți și cu un gust artistic și literar cultivat”[1049].

Pentru Volovici, Miron Costin este „cel dintîi care are *o idee limpede* despre poet”[1050]. Iar „conștiința de *poet național*, purtător de cuvânt al poporului său, s-a produs [la noi], cu hotărâre, după 1821”[1051].

În cap. al 3-lea al cărții, vorbind despre *Destinul poetului*, autorul ne spune că „în literatura română, Eliade Rădulescu este cel dintâi care realizează imaginea *poetului genial*, inspirat, bard și profet, creator de legi și religii pentru semenii săi”[1052].

Iar în subsecvența *Condiția socială a scriitorului*, el ne spune că „începând din deceniul al patrulea”[1053] al sec. al 19-lea începe să se profileze *categoria socială* a scriitorului român[1054].

Însă, „departe de a asigura cîștigul unui trai *modest*, truda scriitorului este întîmpinată cu *o*

[1046] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Leon_Volovici.

[1047] L.[eon] Volovici, *Apariția scriitorului în cultura românească*, col. *Humanitas*, Ed. Junimea, Iași, 1976, p. 11.

[1048] Idem, p. 18.

[1049] Ibidem.

[1050] Idem, p. 20.

[1051] Idem, p. 40.

[1052] Idem, p. 43.

[1053] Idem, p. 88.

[1054] Ibidem.

totală lipsă de considerație, ieșită dintr-o mărginită atitudine anticulturală”[1055].

Eliade Rădulescu avea *conștiința* de scriitor și era, în același timp, și *proprietar* de tipografie[1056]. Grigore Alexandrescu se considera și el „scriitor de profesie”[1057]. Iar Eliade Rădulescu, ca proprietar de tipografie, era „*un om de afaceri* și în această calitate tratează cu autorii, deveniți *partenerii* unei afaceri”[1058].

„După 1840 se discută tot mai frecvent despre *plagiat* (cuvîntul este folosit și de G.[eorge] Baronzi[1059], în prefața la *Cîteva cugetări asupra poeziei*)”[1060]. Din cauza acestei schimbări de mentalitate asupra raportării la carte, „*anonimatul* (absența semnăturii) nu mai este [considerat] *semn de smerenie* și *modestie*, ca altădată, ci *fugă de răspundere*”[1061].

95. Nașul ortodox

În comparație cu „nașul” mafiei, care este conducătorul mafioților...nașul ortodox „nu este *un simplu personaj* sau *[un] element de decor* în cadrul slujbei Botezului, ci [el] îndeplinește unul dintre cele mai importante roluri. El este cel care însoțește

---

[1055] Idem, p. 91-92.

[1056] Idem, p. 102.

[1057] Ibidem.

[1058] Idem, p. 105.

[1059] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/George_Baronzi.

[1060] L.[eon] Volovici, *Apariția scriitorului în cultura românească*, ed. cit., p. 108.

[1061] Ibidem.

pruncul care se botează, cel care exprimă, în numele lui, lepădarea de satana și împreunarea cu Hristos, mărturisește învățătura de credință a Bisericii, concentrată în *Crez*, pe care el trebuie să-l rostească, îl primește pe prunc din baia Botezului, răspunde la formula de însemnare cu Sfântul Mir și îl prezintă să primească Sfânta Împărtășanie. De aceea, nașul este considerat ca *părintele sufletesc* al noului botezat”[1062].

96. *Biroul Oval*

Casa Albă e construită pe bulevardul *Pennsylvania Avenue*, la nr. 1600. În 1792 a început zidirea ei, primul președinte care a locuit în ea fiind John Adams, al doilea președinte al USA[1063].

„Astăzi, *Casa Albă* are 132 de camere, o sală de gimnastică, o popicărie, o bibliotecă, un cinematograf, 32 de băi, 412 uși, 45 de candelabre, 66 de sculpturi, 492 de tablouri [și] peste șapte hectare de teren în jur”[1064].

Are trei etaje și un subsol[1065]...iar *Biroul Oval* este „*locul de muncă* al Președintelui Statelor Unite.

A fost înființat de William H. Taft în 1909. Franklin D. Roosevelt l-a mutat în Aripa de Vest, unde se află și astăzi”[1066].

[1062] Preot Prof. Dr. Nicolae D. Necula, *Biserică și cult pe înțelesul tuturor*, Ed. Europartner, București, f. a., p. 130-131.

[1063] Gheorghe Stan, *O.K. pentru America! (Dacă doriți să vizitați, să lucrați sau să vă stabiliți în SUA)*, Ed. Institutul European, Iași, 2006, p. 20.

[1064] Ibidem.

[1065] Ibidem.

[1066] Idem, p. 21.

97. Gion despre Iulia Hasdeu

Când Wychgram (profesor la Lipsca) o întâlnește pe Iulia, în 1883, ea avea 13 ani[1067] și „într-ai cărei ochi și pe a cărei frunte strălucea lumina cea mai intensă, dar și cea mai gingașă, a științei moderne”[1068].

Căci Iulia Hasdeu se distingea prin „bogăția și noutatea” scriiturii sale, prin „independența judecății, [prin] mulțimea cunoștințelor de tot felul, [prin] fenomenala[-i] pricepere” prin care coordona aceste cunoștințe și „prin noutatea vederilor personale în subiecte demult învechite”[1069].

Iulia îi „*entuziasma* pe toți” pentru că „trecuse peste legile firei [firii] și, cu o putere cum rar se vede, *întrecea așteptările* tuturor”[1070]. Însă când toți îi doreau să aibă un viitor strălucit, Iulia Hasdeu moare într-o zi de sâmbătă, pe 17 septembrie 1888[1071].

Iar Gion spune despre Iulia că „a trecut prin lume ca o stea strălucitoare”[1072], trăind doar 19 ani[1073]. Ea s-a născut la București, pe 2 noiembrie 1869[1074].

La doi ani și jumătate „citea deja, deși nu putea pronunța bine toate cuvintele”[1075]. La vârsta de 8 ani a trecut „ezamenele [examenele] claselor primare la

---

[1067] G. I. Ionnescu-Gion, *Portrete și evocări istorice*, cu ediție îngrijită, prefață, note, glosar și bibliografie de Vistian Goia, Ed. Minerva, București, 1986, p. 98.

[1068] Ibidem.

[1069] Idem, p. 98-99.

[1070] Idem, p. 99.

[1071] Ibidem.

[1072] Idem, p. 100.

[1073] Ibidem.

[1074] Ibidem.

[1075] Idem, p. 100-101.

Școala de băieți din Verde, al cărei director era regretatul poet Scurtescu. La vârsta de 14 ani, fetița termină cele patru clase gimnaziale la liceul „Sf. Sava”, și fu premiată împreună cu ceilalți elevi de ministrul Instrucțiunei Publice de pe atunci, răposatul Vasile Boerescu”[1076].

Învață să cânte la pian, fiind premiată la Conservator. Scria în franceză, făcea satire despre profesorii ei[1077]. Pentru că „a scrie, a cugeta, a descoperi singură *noi orizonturi* era pentru Iulia Hasdeu petrecerea [ei] cea mai de frunte”[1078].

La sfârșitul gimnaziului a început să compună comedii și drame, pentru că avea experiența teatrului de mică. Părinții ei o duceau la reprezentațiile teatrale de la *Teatrul Național*. Recita bine la 6-7 ani. Își dorește să studieze la Paris[1079] și studiază la Colegiul *Sévigné*[1080].

Profesorii ei francezi „citeau cu un fel de *afectuoasă curiozitate* compozițiile”[1081] ei, care știa bine limba franceză și care manifesta multă *independență* și *franchețe* în scrisul ei[1082].

În iulie 1886, la Sorbona, Iulia a trecut examenele de retorică și pe cele de filosofie „iute, sigură, liniștită”[1083]. În noiembrie 1886, Iulia devine *studentă,* înscriindu-se pentru licența în Filosofie la *Facultatea de Litere* a Sorbonei, în Paris[1084]. Pe 4 noiembrie 1886 a început cursurile universitare și ea

---

[1076] Idem, p. 101.
[1077] Ibidem.
[1078] Ibidem.
[1079] Idem, p. 102.
[1080] Idem, p. 103.
[1081] Ibidem.
[1082] Ibidem.
[1083] Idem, p. 104.
[1084] Ibidem.

avea 17 ani[1085]. Începe să studieze literatură greacă, latină, franceză, filosofie[1086].

Începe să țină conferințe, deși era studentă, la Sorbona[1087] și totodată începe să-și strângă material pentru teza doctorală[1088]. Era „sănătoasă, puternică, veselă, glumeață și blînd-mușcătoare"[1089], lucrând întruna. Se culca la miezul nopții și se trezea la ora 5 sau și mai din noapte[1090].

În aprilie 1888 își depune licența. În 1889 devine *Doctor în Filosofie*[1091].

Însă *înainte* de obținerea strălucitului titlu academic, Iulia Hasdeu începe *să verse sânge*. La începutul lui 1887. Începe apoi să tușească. Doctorii de la Paris și cei din țară nu au văzut la ea nicio problemă medicală[1092]. Gion a văzut-o în iulie 1887 la Curtea de Argeș[1093] și era „rumenă, frumoasă, veselă, zveltă în talia-i subțire și mlădioasă, cu ochii umezi de zglobie fericire, prietenoasă și glumeață, fără umbră de cochetărie, înflăcărîndu-se în orice discuțiune [discuție] în care idealul și arta erau în joc [erau luate în discuție], rănind pe părintele său în glume și-n săgeți curtene [curtenitoare], cunoscînd toate cestiunile [chestiunile] ce se ridicau în conversațiune [conversație] –, și în toate, cu toate și din toate respirînd viața și puterea minței [minții] în cea mai splendidă a lor arătare"[1094].

[1085] Ibidem.
[1086] Ibidem.
[1087] Idem, p. 106.
[1088] Idem, p. 107.
[1089] Idem, p. 108.
[1090] Ibidem.
[1091] Idem, p. 109.
[1092] Ibidem.
[1093] Ibidem.
[1094] Ibidem.

Boala se agravează la Paris, e adusă la Agapia, apoi la București[1095]. Călătoriile ei de boală sunt etichetate de Gion drept „călătorii *lugubre*, negre, înfășate în întunericul amar al desperărei [disperării]”[1096].

Boala îi secase frumusețea[1097].

Pe fiecare zi simțea că „viața[-i] scade în pieptu-i chinuit. [Nu avea] nici o mînie, nici o revoltă, [doar] regrete și [o] sublimă resemnațiune [resemnare]”[1098].

În martie 1888, pe patul de boală, Iulia scrie poemul *Moartea*, în limba franceză[1099]. Muri pe 17 septembrie 1888, la orele două după amiază[1100].

98. Manuscrisele lui Ion Creangă

Prof. Nicolae Georgescu, într-o carte recentă despre *boala* și *moartea* lui Mihail Eminescu, ne spune că manuscrisele lui Creangă au ajuns la Eduard Gruber[1101] și că ele s-au pierdut.

„Tradiția insistă [pe faptul] că aceste manuscrise ar fi fost reținute de Gruber și, după moartea sa, ar fi fost *vândute* ca *hârtie netrebuitoare* de către soția lui, Virginia Gruber. Greu de crezut, greu de infirmat. Rămâne cert faptul că Eduard Gruber a avut în mână și a răsfoit aceste manuscrise.

[1095] Idem, p. 109-110.

[1096] Idem, p. 110.

[1097] Ibidem.

[1098] Ibidem.

[1099] Idem, p. 110-111.

[1100] Idem, p. 111.

[1101] Nicolae Georgescu, *Cartea trecerii. Boala și moartea lui Eminescu. Abordare filologică*, Ed. Piatra Seacă, Oradea, 2009, p. 142 și 146.

El a avut acces...și la manuscrisele lui Eminescu – și anume, la scrisorile poetului către Veronica Micle – pentru că în „Arhiva”, revista lui A. D. Xenopol, publică o asemenea scrisoare în nr. din octombrie 1890”[1102].

Cum a ajuns scrisorile de dragoste ale lui Eminescu la Gruber? Datorită căsătoriei sale cu Virginia Micle, *fata mai mică* a Veronicăi Micle, născută în 1868[1103].

Iar autorul consideră că Gruber a avut „legături speciale” cu Creangă de au ajuns manuscrisele sale la el[1104].

În 1888, Eduard Gruber (filolog pasionat de psihologie experimentală[1105]) îl aduce pe Creangă la cercul literar din jurul poetului Neculai Beldiceanu[1106], considerându-l pe Creangă „o vastă sinteză etnică a poporuluĭ român”[1107] și mărturisește că Ion Creangă avea în manuscris „*o parte* din urmarea la” *Amintiri din copilărie*[1108].

Gruber se căsătorește cu Virginia Micle *după moartea* Veronicăi Micle, deși era în anturajul ei de mult timp[1109], și face experiențe psihologice pe Beldiceanu[1110].

În august 1889, Gruber se află în preajma Veronicăi Micle, la Târgu Neamț, la adormirea ei[1111] și el îi duce necrologul la București și e publicat în

[1102] Idem, p. 142.
[1103] Idem, p. 145.
[1104] Idem, p. 146.
[1105] Idem, p. 147-148.
[1106] Idem, p. 146.
[1107] Idem, p. 148.
[1108] Idem, p. 149.
[1109] Idem, p. 148.
[1110] Idem, p. 152.
[1111] Idem, p. 154.

Fântâna Blandusiei, alături de o poezie inedită a Veronicăi[1112].

Eduard Gruber era german după tată, născut în 2 aprilie 1861 la Iași și care a murit la București în ziua de 28 martie 1896 la numai 35 de ani. Termină Facultatea de Litere la Iași, în 1884, și apoi studiază filologia și la Paris[1113]. Pentru doi ani, la Leipzig, se ocupă cu psihologia experimentală. După ce se căsătorește cu Virginia Micle, Gruber își ia Doctoratul în Psihologie în 1893. El a studiat stilul prozei eminesciene. Moare bolnav de nervi[1114].

Însă cum a putut soția sa, Virginia Micle, să fie *insensibilă* față de posteritatea manuscriselor lui Creangă? *Ce a determinat*-o să facă un asemenea gest? Bineînțeles, dacă acest lucru *s-a petrecut* în realitate...

99. Tăunul în descrierea lui Creangă

Monitorul de Botoșani a preluat dintr-un număr al revistei *Luceafărul. net*[1115] o scrisoare a lui Creangă către nuvelistul Nicolae Gane. În care el îi descrie tăunul. Textul scrisorii e acesta:

„Iași, 1881 Noemvrie 28,

Stimate Domnule Gane,

[1112] Idem, p. 155.
[1113] A se vedea: http://www.crispedia.ro/Eduard_Gruber.
[1114] Ibidem.
[1115] A se vedea: http://www.luceafarul.net/.

La scrisoarea Dumneavoastră am cinste a răspunde:

Tăunul este un fel de muscă lungăreață la trup, de culoare surie-gălbăe, care, mai cu seamă, bună-oară, firește, mai departe, vorba burlăcăritului, cu pișcăritele (mai ales caii de sex feminin) la partea delicată...puțin bulbucată...cu bortă la mijloc și nici ca căt aiurea...

Unii țărani drăcoși, prind câte un tăun, îi vâră un paiu în cur, apoi îi dă drumul cu paiul, încât fuge nebun de durere. Și de aici a rămas vorba că «fuge ca tăunul cu paiul în cur». Prin urmare, zicătoarea se iea cu înțeles de iuțeală.

Altfel suntem sănătoși, numai caracuda (n.n. expresie peiorativă cu care erau „gratulați" unii junimiști), urgisită de soartă, aleargă și ea după nevoile ei, mai ca tăunul cu paiul în cur.

Cu bine și cu sănătate, să dea D[umne]zeu să ne vedem.

I.[on] Creangă"[1116].

100. Despre *Enciclica Patriarhilor ortodocși de la 1848* și încercările unioniste ale papei Pius al IX-lea

Prof. Teodor M. Popescu publica în 1935, la București, o traducere a enciclicei, dând și textul grecesc, la care a făcut un studiu introductiv[1117].

[1116] *Cf.* http://www.monitorulbt.ro/Stiri/Remember/2010-10-07/Manuscrisele+lui+Creanga+la+Muzeul+Judetean.html.

[1117] Teodor M. Popescu, *Biserica mărturisitoare. Studii și articole*, ed. îngrijită de Pr. Ilie Georgescu, cu un cuvânt

Studiul a fost publicat în ediția citată, între p. 159-223. Și textul grecesc tradus de Popescu a fost conform Ἑγκυκλιος της Μίας Αγίας Καθολικής και Αποστλικής Ἑκκλησίας επιστολή πρός τους απανταχού ορθοδόξους, ἐν Κωνσταντινουπόλει, εκ της Πατριαρχηκής του Γένους Τυπογραφίας, 1848, 8°, 48 + 2 p.[1118].

În studiul introductiv, Teodor M. Popescu ne spune că enciclica patriarhală a fost semnată în luna mai 1848 de către cei patru Patriarhi ortodocși și trimisă ortodocșilor de pretutindeni[1119].

Și că ea a reprezentat „o necesară și binevenită lămurire de principii și de atitudine confesională, o precizare a temeiurilor și a punctelor de vedere ortodoxe"[1120]. Pentru că a fost un răspuns dat enciclicei romano-catolice a papei Pius al IX-lea către răsăriteni [*Literae ad orientales. In Suprema Petri Apostoli Sede*[1121]], din 6 ianuarie 1848, în care papa îi invita pe ortodocși să se unească cu Roma[1122]. Și în răspunsul lor, Patriarhii ortodocși au demascat „gustul...[pentru] *inovație* și...*putere* al Bisericii romane, ca provocator al schismei, combat inovațiile ei, protestează contra prozelitismului romano-catolic și îndeamnă stăruitor pe ortodocși să nu părăsească dreapta credință"[1123].

înainte de ÎPS Bartolomeu Anania, Arhiepiscopul Clujului, Ed. *Credința Noastră*, București, 1995, p. 159, n. *.

[1118] *Cf.* Idem, p. 159, n.* și http://search.lib.auth.gr/Record/471811.

[1119] Idem, p. 159.

[1120] Ibidem.

[1121] Idem, p. 160, n. 2 și http://it.wikipedia.org/wiki/In_Suprema_Petri_Apostoli_Sede.

[1122] Teodor M. Popescu, *Biserica mărturisitoare. Studii și articole*, ed. cit., p. 160.

[1123] Ibidem.

Popescu consideră că enciclica papală a fost scrisă „pe un ton afectuos” dar „încrezut și naiv”, ca și când „nu se întâmplase între Orient și Occident o profundă schismă milenară, agravată prin vechi și neizbutite încercări de uniri, prin repetate fricțiuni, prin nenumărate și supărătoare impietări romano-catolice în Orientul ortodox, agravată chiar prin acuzații și veleitățile provocatoare, abia mascate de tonul ei părintesc”[1124].

În schimb, Patriarhii ortodocși au răspuns polemic și energic[1125], făcând „referire la documente și la fapte istorice”[1126], care au stricat „tot efectul apelului papal irenic”[1127]. Pentru că ortodocșii au vorbit „serios, deschis și clar, așa cum era necesar într-o chestiune de importanța și de gravitatea unei încercări de unire”[1128].

Din acest motiv, Teodor M. Popescu consideră cele două enciclice de la 1848, catolică și ortodoxă, „unul dintre momentele mai importante *ale istoriei schismei* sau...*ale încercărilor de unire*”[1129].

Iar papa Pius al IX-lea este cel care a declarat că el este „Biserica” și „tradiția”[1130], fiind expresia categorică *a despotismului papal*[1131]. Tocmai de aceea el și-a dorit să fie un pontif roman „cu program mare”[1132], care să supună „prin apropiere, prin unire, oricum”[1133] pe ortodocși, pe anglicani, pe protes-

---

[1124] Idem, p. 160-161.
[1125] Idem, p. 161.
[1126] Ibidem.
[1127] Ibidem.
[1128] Ibidem.
[1129] Ibidem.
[1130] Idem, p. 173.
[1131] Idem, p. 174.
[1132] Ibidem.
[1133] Ibidem.

tanți, pe eterodocșii orientali[1134]. Pentru că crezul lui era că *nu „există* mântuire...în altă Biserică decât cea romană”[1135]. Însă enciclica din 6 ianuarie 1848, subliniază autorul, făcea parte dintr-un „*grandios plan unionist*, pe care Pius IX l-a urmărit tot timpul și prin toate mijloacele. Nereușita încercării de la 1848 nu l-a împiedicat de a continua să lucreze pentru aducerea orientalilor la staulul său.

Le-a arătat, din contră, tot interesul posibil, după împrejurări, și mai ales prin grija ce a purtat pentru *uniți*, adică pentru «întoarcerea Orientului prin orientali»”[1136].

De aceea, în iulie 1847, înființează *un patriarhat latin* pentru Ierusalim și Palestina, condus de Giuseppe Valerga, în 1850 înființează, pentru armenii uniți cu Roma, dioceza Artvin, în 1867 aprobă fuziunea bisericilor armene de Constantinopol și Cilicia, care erau unite cu Roma, în 1853 le dă românilor uniți cu Roma un mitropolit de Făgăraș și Alba-Iulia, și înființează episcopiile greco-catolice de la Lugoj și de la Gherla, în 1861 le dă un episcop bulgarilor uniți cu Roma, iar în 1875 înființează un arhiepiscopat latin la Atena[1137].

Și pentru ca prozelitismul romano-catolic să fie rodnic, el s-a folosit de școli, de congregații și de misionari[1138].

Refuzul ortodox însă, exprimat prin enciclica celor 4 Patriarhi, a fost „drastic exprimat”[1139]. În alocuțiunea din 19 decembrie 1853 [*In apostolicae*

[1134] Ibidem.

[1135] Ibidem.

[1136] Ibidem.

[1137] Idem, p. 174-175.

[1138] Idem, p. 176.

[1139] Idem, p. 191.

sedis fastigio[1140]], papa Pius al IX-lea[1141] și-a exprimat „durerea ce i-a produs-o răspunsul ortodox”[1142], însă totodată și-a arătat „hotărârea lui de a continua să lucreze și să se roage pentru *cauza unirii*, deși, pe de altă parte, dispunea să fie *combătută* enciclica ortodoxă”[1143]. Aici el vorbește despre „fierea învechită”, despre „animozitatea contra scaunului apostolic” și despre „erorile” și „încăpățânarea schismaticilor”[1144], adică a ortodocșilor. Lucru care ne dă de înțeles că „Pius IX a fost mai mult și mai dureros *surprins* de refuzul ortodox decât s-ar fi așteptat”[1145].

La *I Vatican*, papa i-a invitat pe ortodocși la conciliul romano-catolic prin scrisoarea *Arcano divinae Providentiae consilio*, unde amintește și enciclica din 1848[1146]. Însă „nici ortodocșii [și] nici protestanții nu puteau să primească invitația la un sinod, care avea să încoroneze papalitatea cu infailibilitatea, ultima cucerire pe drumul abuzurilor papale, și să adâncească și mai mult schisma, provocând totodată una nouă, cea a *vechilor catolici*”[1147].

Propaganda papală însă n-a făcut mare lucru în Orient[1148]. „Succesul propagandei...[a fost] disproporționat...[în comparație] cu zelul desfășurat și sacrificiile făcute. Convertirile individuale erau puține și nu puteau să satisfacă ambițiile prozelitismului papal. De aceea *câștigarea* masei de ortodocși

---

[1140] Idem, p. 198.
[1141] Idem, p. 191-192.
[1142] Idem, p. 192.
[1143] Ibidem.
[1144] Idem, p. 198.
[1145] Ibidem.
[1146] Idem, p. 192.
[1147] Idem, p. 193.
[1148] Idem, p. 194.

era ceea ce se dorea și se dorește la Roma, pentru *rezolvarea radicală* a chestiunii schismei”[1149].

Pentru că ceea ce *i-a scandalizat* pe ortodocși nu a fost *apelul la unire,* ci, „în special, *îndrăzneala* de a li se cere *să recunoască* primatul papal și, în general, acel *aer jignitor de superioritate*, cu care Pius IX da sfaturi pastorale ierarhiei ortodoxe”[1150].

Răspunsul ortodox însă, fiind unul *serios* și care *enumeră* greșelile romano-catolice și combate primatul papal, este socotit de autor, pe drept cuvânt, „*un act de conștiință ortodoxă* și totodată...un document *important* pentru istoria raporturilor dintre cele două Biserici în timpurile mai noi”[1151].

Biserica Ortodoxă, „jignită și provocată prin enciclica lui Pius IX...demască demonul inovației și iubirea de putere a Bisericii papale ca vinovată de schismă și aruncă în fața «papismului» acuzația formală de erezie. Căci acesta este, în fond, sensul actului patriarhal și sinodal de la 1848: *Filioque* este o erezie respinsă chiar de unii papi, inovațiile latine sunt condamnabile ca străine dreptei credințe, cei care le profesează sunt eretici, comunitatea lor este eretică. [Iar] concluzia [lui e aceasta]: ortodocșii să se ferească de orice legătură spirituală și religioasă cu ei, în virtutea unei hotărâri de sinod ecumenic, canonul 7 al sinodului al treilea”[1152].

Căci în enciclica sa din 6 ianuarie 1848, papa începuse cu ceva *insuportabil* pentru ortodocși: că el este „urmașul” Sfântului Petru și de aceea „poartă grija *tuturor* Bisericilor, din *toate* riturile”[1153]. El

---

[1149] Ibidem.

[1150] Idem, p. 201.

[1151] Idem, p. 201-202.

[1152] Idem, p. 202.

[1153] Ibidem.

citează din Sfinți răsăriteni, pentru ca să le câștige atenția, dar face afirmația falsă că „Sinoadele ecumenice au fost *prezidate* de către episcopii Romei”[1154].

În răspunsul ortodox, prima erezie combătută a fost *Filioque*[1155] și ea „a deschis drumul și altor inovații primite de Biserica apuseană în decursul timpului, cu privire la botez, la sfânta Euharistie, la preoție, inovații care constituie «*papismul*»”[1156]. După care e combătut pretinsul *primatul papal*[1157] și pretinsa *infailibilitate papală*[1158]. Iar dacă papa a fost „mai scurt și mai sentențios”[1159] în enciclica sa, Patriarhii ortodocși „s-au văzut nevoiți să dea un răspuns mai dezvoltat, provocați de îndrăzneala afirmațiilor și pretențiilor papale”[1160].

Popescu spune că nu papa a fost autorul enciclicei, ci „unul din teologii Vaticanului”[1161], dar că „știința lui teologică lasă de dorit. Faptul că un ierarh așa de însemnat și cunoscut ca Sf. Ignațiu al Antiohiei, martirizat la Roma în zilele lui Traian, este numit «Ignațiu al Alexandriei», și că în traducerea greacă a enciclicei latine, traducere care este opera unui greco-latin, se face confuzie între Καρχηδων (Cartagena) și Χαλκηδων (Calcedon), arată că nici autorul [și] nici traducătorul enciclicei latine nu excelau prin cunoștințe teologice.

Punând semnătura-i pontificală pe un asemenea document, Pius IX arată că nu era preo-

---

1154 Ibidem.
1155 Idem, p. 214.
1156 Ibidem.
1157 Idem, p. 216.
1158 Idem, p. 217.
1159 Idem, p. 220.
1160 Ibidem.
1161 Ibidem.

cupat de *exactitatea* faptelor și de teologie, cât de *diplomația* unirii”[1162].

Însă romano-catolicii au considerat răspunsul ortodox drept „*un pamflet* plin de obiecțiuni [obiecții] învechite, cărora le-ar răspunde fără greutate ultimul elev în teologie”[1163]. Când lucrurile stăteau tocmai invers: „enciclica ortodoxă îi este *incontestabil superioară* în cunoașterea faptelor și în prezentarea argumentelor”[1164].

101. Lolitele din *Omulețul roșu*

Doina Rusți, în romanul *Omulețul roșu*[1165], ne vorbește despre *curva protejată* sau despre *Lolita*. Protejată de oameni în vârstă, care dețin puterea. Lolita *primă* este *studenta* lui Neica, integrată peste noapte în personalul editurii, „genul de femelă care se poartă acum: cu fizic de puștoaică fără ciclu, dar cu mișcări nostime, agresive și mature”[1166].

Lolita, pusă într-un poziție de decizie, devine „dominatoare”[1167]. Însă are „față de copil răsfățat, [știe doar] câteva lucruri învățate pe de rost, plus [este expertă în] tutuirea adversarului”[1168]. Iar pentru

---

[1162] Ibidem.

[1163] Idem, p. 221.

[1164] Ibidem.

[1165] Doina Rusți, *Omulețul roșu* (roman), ed. a II-a, Ed. Vremea, București, 2012, 498 p. Downloadat de aici:

https://www.bibliotecapemobil.ro/content/scoala/pdf/Omuletul_rosu_Doina_Rusti.pdf.

[1166] Idem, p. 6.

[1167] Idem, p. 7.

[1168] Ibidem.

că nu știe că e *penibilă*, se prezintă ca „specialistă-n Heidegger”[1169].

Însă „Lolita e *o păsărică incultă*, dar care nu se lasă”[1170]. Nu se lasă până nu își demonstrează prostia. Vrea să te încredințeze de faptul că e *proastă*, că e *bâtă* în discuția în cauză, dar vrea să o crezi *expertă*. De aceea și prozatoarea a folosit în mod intenționat substantivul *păsărică*, pentru că prin acest diminutiv a spus, deopotrivă, că Lolita e *folosită doar pentru sex*, dar și că e *o femeie proastă*.

Numai că Lolita lui Neica e *doar una* dintre multele de azi, pentru că azi, subliniază Ruști, e *vremea lolitelor*[1171], adică *a curvelor atotștiutoare*. Iar când o „lolită hotărăște [...] hotărârile ei sunt literă de lege. Lolita discută cu aplomb absolut despre orice, are păreri filozofice, gândește repede, are fantezie, iar dacă un individ blazat și plin de sine, care stă-n nădejdea lecturilor lui de tinerețe, cum este Neica, se întreabă meditativ oare ce-o fi vrut să înțeleagă Hegel când a zis *Dumnezeu este Dumnezeu doar în măsura în care știe el însuși*, Lolita trece la speculații ordinare, fără gânduri”[1172]. Adică fără mustrări de cuget.

În fața altora, Lolita „privește cu seriozitate în ochii lui Neica, nu se uită pe sub gene, nu este indecentă, este copilul genial, serios și interesat pe bune de filozofie. Îi aduce aminte bietului Neica să fie dascăl și să se rușineze că-l strânge șlițul”[1173]. Însă pe Neica *îl strânge șlițul*...tocmai pentru că nu are raporturi *intelectuale* cu Lolita, ci *sexuale*. Și de aceea

---

[1169] Ibidem.

[1170] Ibidem.

[1171] Ibidem.

[1172] Ibidem.

[1173] Idem, p. 8.

a parașutat-o la editură: pentru favoruri sexuale. Dar ea mimează, în mod ridicol, statutul de *angajat avizat*, pentru ca oamenii să nu râdă de ea. Dar toți *râd* de Lolita, pentru că îi cunosc statutul real: acela de *profitoare sexuală*.

Lolita minte cu nerușinare, pentru că nu știe să muncească[1174]. Ea dorește să parvină pe baza muncii altora[1175]. Iar cel care o întreține, Neica, „bărbatul bătrân și în mod sigur urât mirositor”[1176], e însă „prelucrat”[1177] de către ea. Căci „scumpa Lolita” dorea să fure manuscrisul dicționarului, pentru ca să îl publice pe numele ei[1178].

În cap. al 3-lea, autoarea însă încearcă să *însiropeze* imaginea Lolitei pentru ca să nu pară una sexistă. Pentru că ne spune că „o lolită nu e *o curvă*, ci doar *o femelă în timpul ei*”[1179]. Însă femela la timpul ei sau femeia conștientă de sexualitatea ei, știe să profite când e vorba *să se aranjeze* la nivel social. Și *aranjatul social* pe bază de sex înseamnă tot…*curvie*.

Lolita nu „lucrează” numai la editură, ci și la facultate. E asistentă universitară. Și asistenta este „o lolită subțirică și serioasă, cu figură de copil rău”[1180]. Sau tocmai de aceea și asistenta universitară este *lolită*: pentru că și ea a ajuns la facultate după ce a trecut…și trece prin patul cuiva.

În cap. al 8-lea, Doina Ruști își amintește de „Neica și de lolita lui”[1181]. Dar există o lolită și la

---

[1174] Ibidem.
[1175] Idem, p. 9.
[1176] Idem, p. 14.
[1177] Ibidem.
[1178] Idem, p. 15.
[1179] Idem, p. 22.
[1180] Idem, p. 23.
[1181] Idem, p. 53.

Radio[1182], în cap. al 9-lea al romanului, iar ea este o „femeie-copil genial, serioasă, preocupată de chestiuni sobre, dar care promite *să presteze*"[1183]. Și prin *a presta*, autoarea o întoarce pe lolita la *ocupația* ei de bază: aceea de *a fi o curvă*.

Șefii, în același cap. 9, sunt „mameluci infecți"[1184], ei fiind cei care...*întrețin* lolitele. „Liza, lolita dracului"[1185], a fost cu Lucian la Predeal[1186]. Pe când în cap. al 15-lea apare „genul clar de *lolită în vacanță*"[1187], care, de această dată, este *scriitoare* dar și *asistentă la Litere*[1188].

Pe asistenta de la Litere o cheamă *Crissina* (poate *Cristina*), are „privirea dusă, vocea gravă și carnea de pe picioare îi tremură în grupuri vineții, dezvelită până aproape de șolduri. Duhnește a vin, îmi dau seama că e ușor alcoolizată ți că de aici îi vine *gravitatea*"[1189]. Gravitatea în vorbire.

Crissina e *lolită* pentru că *„s-a învârtit bine* ș-a prins un post de asistentă"[1190].

Și după ce s-a învârtit *bine* prin patul celui care a făcut-o asistentă universitară, neștiind ce să scrie ca să publice și ea o carte, „a adunat cu răbdare scrieri de-ale studenților, în special lucrări de seminar, și a încropit o carte de eseuri"[1191]. Dar cartea ei *s-a pierdut* la editură[1192]...Din acest motiv, autoarea

---

[1182] Idem, p. 59.
[1183] Ibidem.
[1184] Idem, p. 60.
[1185] Idem, p. 80.
[1186] Ibidem.
[1187] Idem, p. 101.
[1188] Ibidem.
[1189] Ibidem.
[1190] Idem, p. 102.
[1191] Ibidem.
[1192] Ibidem.

pune *ștampila* pe Crissina: este „o lolită beată și fraierită”[1193].

În p. 120, lolita Crissina este „o jangheliță”. Cred că a vrut să spună: *o janghinoasă*. Dar există și *jangoliță*, care înseamnă o „femeie înaltă, grasă și groasă”, *cf.* DAR 2002.

Iar aceeași Crissina, în p. 411, este „o lolită decăzută”. Dar e *decăzută*, pentru autoare, nu din cauza *curviei*, ci *a beției*, când decadența se bazează însă pe ambele patimi.

Crissina „spune[a] cu lejeritate vulgarități și gugumănii”[1194], dar, inexplicabil, e găsită moartă într-un lift și plină de sânge[1195].

În pagina 426 apare „d-na Luminița”, care nu e declarată *lolită* dar, din tonul prozatoarei, ghicim că e din același *mănunchi* de femei. „D-na Luminița” predă la facultate, probabil tot la *Litere*, și era „o femelă care arăta ca o gâscă blazată”[1196]. În loc de o voce *profesorală*, Luminița avea „o voce needucată, cu inflexiuni și stridențe, și un ton supărat, mai degrabă de om jignit iremediabil”[1197].

102. Russell și *martorii* lui

Charles Taze Russell[1198] s-a născut în 1852 în Allegheny, în Pennsylvania și a fost prezbiterian. Apoi a devenit congregaționalist, dar a plecat și din

---

[1193] Ibidem.
[1194] Idem, p. 411.
[1195] Idem, p. 419, 421.
[1196] Idem, p. 426.
[1197] Idem, p. 427.
[1198] A se vedea: https://en.wikipedia.org/wiki/Charles_Taze_Russell.

această grupare religioasă pentru că *nu credea* în Iad. A fost atras de adventism și a început să predice[1199] că „nu există stare de conștiență după moarte până la înviere[a]” de obște[1200].

Începe studiul biblic în 1872, iar din 1879 și-a înființat secta lui: *Studenții în Biblie*[1201].

Începând cu anul 1878 el a publicat, împreună cu Nelson H. Barbour[1202], revista *The Herald of the Morning* (Vestitorul dimineții), revistă care va deveni *The Watchtower* (Turnul de Veghe)[1203].

Din 1884, Russell se desparte de Barbour și înființează *Zion's Watch Tower Tract Society* (Societatea de tractate Turnul de Veghe al Sionului), mai apoi devenind *Watchtower Bible and Tract Society* (Societatea de tractate și Biblie a Turnului de Veghe)[1204]. Însă adepții lui Russell sunt cunoscuți de către toți ca *Martorii lui Iehova*, iar locurile lor de întâlnire se numesc *Sălile Regatului*[1205].

Russell a propovăduit în mod mincinos faptul că bătălia de la Armaghedon va avea loc în 1914. Și că în urma acestei bătălii „finale” se vor distruge puterile mondiale și va începe *mileniul* iehovist[1206]. Și

---

1199 Wilbur Lingle, *Abordarea cu dragoste a Martorilor lui Iehova*. Cum să aduci mărturie pentru Cristos fără să discuți în contradictoriu, [trad. de Olimpiu S. Cosma], Ed. Agape, Făgăraș, 1997, p. 58.

1200 Ibidem.

1201 Idem, p. 58, 61.

1202 A se vedea: https://en.wikipedia.org/wiki/Nelson_H._Barbour.

1203 Edițiile românești ale revistei sunt aici: http://www.jw.org/ro/publicatii/reviste/.

1204 Wilbur Lingle, *Abordarea cu dragoste a Martorilor lui Iehova*, ed. cit., p. 58.

1205 Idem, p. 58-59.

1206 Idem, p. 59.

când minciuna lui nu s-a împlinit, el a spus că Domnul Hristos a început din 1914 „să domnească în ceruri” și că lumea se va sfârșit în curând[1207].

Russell a negat dogma triadologică, dumnezeirea lui Hristos, învierea Domnului, dumnezeirea și persoana Sfântului Duh, existența Iadului și starea *de conștiență* a sufletelor după moarte. Și totodată el a afirmat că toate credințele lumii, inclusiv Creștinismul, se află *în întuneric*[1208].

Russell a murit pe 31 octombrie 1916[1209], iar organizația religioasă fondată de el, *Martorii lui Iehova*, „neagă multe din învățăturile sale.

Ei nu-l resping total, și nici nu-i vând cărțile. Ei spun că el a făcut multe greșeli în interpretarea pe care a dat-o Scripturii. [De aceea], când Martorii lui Iehova îl citează pe Russell, ei *îi denaturează* învățăturile pentru a-și susține convingerile lor actuale”[1210].

Însă trebuie să fii foarte pervers *să îți negi* fondatorul religios, dar, în același timp, *să îi continui* eroarea. Un om sincer cu sine nu ar face așa ceva.

Cel care i-a urmat lui Russell, Joseph Franklin Rutherford[1211], „a prezis” și el în mod mincinos că lumea se va sfârși în 1925[1212].

În 1930, iehoviștii au construit palatul *Beth-Sarim* (Casa Prinților), în San Diego, California, în care doresc „să îi cazeze” pe Sfinții Profeți ai

---

[1207] Ibidem.

[1208] Ibidem.

[1209] Ibidem.

[1210] Ibidem.

[1211] A se vedea: https://en.wikipedia.org/wiki/Joseph_Franklin_Rutherford.

[1212] Wilbur Lingle, *Abordarea cu dragoste a Martorilor lui Iehova*, ed. cit., p. 59.

Vechiului Testament, care vor învia și „vor locui împreună” cu ei[1213].

Titulatura de *Martori ai lui Iehova* au primit-o de la Rutherford, în 1931, la Ohio, pornind de la Is. 43. 10. Rutherford moare în 8 ianuarie 1942 la Beth-Sarim, și iehoviștii încep să fie conduși de Nathan H. Knorr[1214]. Între 1950-1961, iehoviștii traduc Scriptura intitulând-o NWT (New World Translation[1215]/ Traducerea Lumii Noi), folosind edițiile scripturale *King James* și *American Standard*. Însă cele două ediții scripturale, pentru iehoviștii de acum, sunt „Biblia diavolului”[1216].

Knorr moare în 1977 și îi urmează Frederick W. Franz[1217]. Franz fusese prezbiterian și a fost botezat la iehoviști pe 30 noiembrie 1913.

El „a prezis” sfârșitul lumii pentru anul 1975, luna octombrie, și a murit pe 22 decembrie 1992, la 99 de ani[1218].

Din 1992, iehoviștii sunt conduși de Milton G. Henschel[1219], care a murit în 2003[1220]. „Președintele”

[1213] Idem, p. 60.

[1214] Ibidem. A se vedea: https://en.wikipedia.org/wiki/Nathan_Homer_Knorr.

[1215] A se vedea: http://www.jw.org/en/publications/bible/nwt/.

[1216] Wilbur Lingle, *Abordarea cu dragoste a Martorilor lui Iehova*, ed. cit., p. 60.

[1217] Idem, p. 60-61. A se vedea: https://en.wikipedia.org/wiki/Frederick_William_Franz.

[1218] Idem, p. 61-62.

[1219] Idem, p. 62. A se vedea: https://en.wikipedia.org/wiki/Milton_George_Henschel.

[1220] *Cf.* https://en.wikipedia.org/wiki/Milton_George_Henschel.

actual al iehoviștilor este Don Alden Adams, născut în 1925[1221]. Iehoviștii cred că sufletul e *material*[1222], iar din anul 1945 refuză transplantul de sânge[1223].

103. Câmpurile gravitaționale și lumina

Albert Einstein a ajuns la concluzia că „în general, în câmpurile gravitaționale, razele de lumină nu se propagă *în linie dreaptă*"[1224].

104. Cum se spovedesc preoții între ei

Părintele Zaharia Zaharou ne oferă într-o carte a sa o mărturie a Fericitului Sofronie Saharov despre spovedania preoților: „Părintele Sofronie m-a prevenit când am devenit duhovnic la mănăstire că, atunci când preoții vor veni la spovedanie, *să nu-i învăț*, ci doar *să le ascult* spovedania, să le citesc rugăciunea de dezlegare, să-mi scot epitrahilul și să li-l dau, îngenunchind în fața lor și cerându-le să-mi citească, la rândul lor, rugăciunea de dezlegare. El spunea: «Acesta era în vechime felul în care preoții *spovedeau* la Sfântul Munte [Athos]»"[1225].

[1221] A se vedea: https://en.wikipedia.org/wiki/Don_Alden_Adams.

[1222] Wilbur Lingle, *Abordarea cu dragoste a Martorilor lui Iehova*, ed. cit., p. 117.

[1223] Idem, p. 134.

[1224] Albert Einstein, *Teoria relativității. O expunere elementară*, trad. din lb. germ. de I. Pârvu, Ed. Humanitas, București, 1992, p. 61.

[1225] Arhimandritul Zaharia (Zaharou), *Lărgiți și voi inimile voastre! (2 Corinteni 6: 13). Lărgirea inimii în teologia*

105. ÎPS Visarion Puiu vorbind despre ÎPS Irineu Mihălcescu

ÎPS Visarion Puiu, cu 15 zile înainte de a deveni *Mitropolit de Transnistria la Odessa* (16 noiembrie 1942 - 14 decembrie 1943)[1226], adică la 1 noiembrie 1942, publică un articol în ziarul *Ceahlăul* despre ÎPS Irineu Mihălcescu. Ziarul avea 4 pagini, costa 3 lei, iar 1 noiembrie 1942 era o zi de duminică[1227].

Articolul se numește *Mitropolitul Moldovei* și a fost tipărit pe prima pagină. Și în el, ÎPS Visarion dă date biografice despre viața ÎPS Irineu, dar vorbește și despre *importanța personalității* sale în viața bisericească românească.

ÎPS Irineu Mihălcescu s-a născut în primăvara anului 1874, în jud. Buzău, a făcut seminarul și facultatea la București, a devenit apoi Doctor în Filosofie, în urma cursurilor doctorale urmate la Berlin și Leipzig, și și-a publicat teza doctorală la Berna[1228]. În 1904 începe să predea la Facultatea de Teologie din București „ca o bine meritată răsplată și ca o recunoaștere a vastității culturii"[1229] sale.

După 4 ani devine titularul catedrei de *Teologie fundamentală* și *Dogmatică*. În 1939 e ales Mitropolit al Moldovei și el „n'a ținut lumina înțelepciunii și [a] cunoștinței «sub obroc», ci a căutat să o tipărească

Sfântului Siluan Athonitul și a Starețului Sofronie de la Essex, trad. din lb. engl. de Monahia Mariam Vicol, în colaborare cu Monahiile Tecla și Fevronia de la Essex, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2009, p. 16.

[1226] *Cf.* https://en.wikipedia.org/wiki/Visarion_Puiu.

[1227] Ziarul *Ceahlăul*, anul I, nr. 2, duminică, 1 noiembrie 1942, Piatra-Neamț, p. 1.

[1228] Ibidem.

[1229] Ibidem.

în cărți și reviste și să o împrăștie pe tot cuprinsnl [cuprinsul] țării și chiar în străinătate"[1230].

ÎPS Irineu „este ca nimeni altul *reprezentantul* învățământului teologic al României"[1231], pentru că „a deschis un drum de lumină [și] *a creiat* [creat] *o mentalitate*"[1232]. El „a ridicat un steag: *steagul muncii creiatoare* [creatoare]"[1233].

Un steag pe care ar trebui să îl ridice *fiecare generație de teologi* a României. Căci prin aceasta demonstrează că vocația lor e *reală* și nu au fost făcuți „la normă".

106. Cioran despre Occident

În *Ispita de a exista*, Emil Cioran a spus că „Occidentul are zile[le] numărate: își pregătește *sfârșitul*, nu fără a cunoaște *o perioadă de surprize*..."[1234].

107. *Simbolul geometric* în pictura eclesială ortodoxă

Într-un studiu despre *simbol* în Icoana ortodoxă[1235], Părintele Gabriel Herea spune că „codul

---

[1230] Ibidem.

[1231] Ibidem.

[1232] Ibidem.

[1233] Ibidem.

[1234] [Emil] Cioran, *Ispita de a exista*, trad. din fr. de Emanoil Marcu, Ed. Humanitas, București, 2002, p. 30.

[1235] Pr. Gabriel Herea, *Simbolul în Icoana de tradiție bizantină – note hermeneutice*, în rev. *Studii Teologice*, nr. 4, 2001, p. 177-224.

simbolic al acestui mod de exprimare artistică este foarte greu *de reconstituit* doar cu ajutorul tradiției biblice și liturgico-dogmatice”[1236].

În Biserica *Sfântul Gheorghe* din Suceava și în Mănăstirile Humor și Voroneț găsim pictat *labirintul*[1237].

În Biserica de sec. 14 de la Pătrăuți găsim pictate *figuri geometrice*, pe care le regăsim și în pictura Bisericii *Sfânta Sofia* din Kiev, în Biserici din Muntele Athos și Serbia, în basilici din Italia dar și în mormântul de sec. 4 al Sfinților Mucenici Epictet și Astion[1238].

Tot în pictura de la Pătrăuți, în naos, la nivelul draperiei pictate, sub reprezentarea *Coborârii la Iad a Domnului*, e pictată „*o stea cu opt colțuri* înscrise într-un cerc”[1239], care îl reprezintă pe Hristos, Cel care stăpânește ziua a 8-a.

În altarul Bisericii găsim pictat *rombul*, tot cu adresă la Hristos, Care este *piatra cea din capul unghiului*[1240].

108. Nietzsche și Creștinismul

Friedrich Nietzsche a publicat *Der Antichrist* în 1895, deși cartea era terminată în 1888[1241]. Și în prefața cărții, de o pagină, el ne spune că această

[1236] Idem, p. 193.
[1237] Ibidem.
[1238] Idem, p. 194.
[1239] Idem, p. 195.
[1240] Ibidem.
[1241] A se vedea: https://en.wikipedia.org/wiki/The_Antichrist_%28book%29.

carte e pentru cei care *au înțeles* cartea lui despre *Zarathustra*[1242].

Autorul se grăbește să ne arate *aversiunea* lui față de Creștinism, spunându-ne că Creștinismul este „*mai vătămător* decât orice viciu”[1243], pentru că propovăduiește „*mila* pentru toți degenerații și slăbănogii”[1244]. Căci, din punctul lui de vedere, în om trebuie „să crească...sentimentul puterii, voința de putere, puterea însăși”[1245] și nu *mila* față de oameni, atenția față de cei singuri și neajutorați.

De aceea, „soluția” lui inumană e aceea de „a-i ajuta” pe cei slăbănogi și degenerați „să piară”[1246].

Însă lupta lui Nietzsche cu Creștinismul nu s-a născut din existența oamenilor „slabi”, cum îi numește el, ci din aceea că Creștinismul luptă „pe viață și pe moarte” pentru a arăta că „omul puternic” e „omul rău”[1247]. Pentru că, subliniază el, „Creștinismul a ținut partea a tot ceea ce este slab, josnic, degenerat, el și-a croit un ideal din contrazicerea instinctului de conservare al vieții puternice; el a corupt însăși *dreapta rațiune* a naturilor spiritual puternice, întrucât ne-a propovăduit să resimțim valorile cele mai înalte ale spiritualității ca fiind *atinse* de păcate, ca unele ce conduc la eroare, la ispite”[1248].

De aceea, pentru Nietzsche, *a fi corupt moral* nu înseamnă *a avea conștiința păcatului*, ci *a urma*

[1242] [Friedrich] Nietzsche, *Antichristul*, traducere, note și postfață de Vasile Muscă, Ed. Biblioteca Apostrof, 1996, [fără oraș], p. 7.

[1243] Idem, p. 10.

[1244] Ibidem.

[1245] Ibidem.

[1246] Ibidem.

[1247] Idem, p. 11-12.

[1248] Idem, p. 12.

valorile creștine. Căci, pentru el, Creștinismul este „dezavantajos"[1249] pentru om. Adică credința creștină îi taie omului avânturile luciferice, cele pe care Nietzsche le considera „expresii ale puterii".

Și pentru că credința creștină nu militează pentru „supraoameni" trufași, Nietzsche a numit valorile creștine „valori ale decăderii, valori nihiliste"[1250]. Hristos este „Nazarineanul"[1251] pentru el și ne îndeamnă să folosim bisturiul și „să extirpăm" mila din noi[1252]. Să extirpăm mila din noi și să devenim fiare, care să îi „mănânce" pe cei neajutorați. Iar acest lucru e unul dintre principiile satanismului postmodern.

În I, 8, Nietzsche consideră sfințenia *cel mai mare prejudiciu* adus vieții umane, un prejudiciu mai mare decât „orice altă oroare sau viciu"[1253]. Dar dacă nu sfințenia este *împlinirea* omului, atunci *satanizarea* lui este „soluția" lui Nietzsche.

În același capitol, preotul este pentru autor „[un] tăgăduitor, [un] calomniator și [un] otrăvitor prin meserie *al vieții*"[1254]. Pentru că preotul îți spune că nu ești „curat", ci ești *pătimaș* și ai nevoie de mila lui Dumnezeu pentru ca să te curățești de patimi și să te mântuiești. Însă „mântuirea" lui Nietzsche era *infatuarea*, cea care îi aducea mirajul că e „puternic". De aceea, Nietzsche mărturisește că el *luptă* cu „instinctul de teolog"[1255] oriunde îl găsește, pentru că esența teologiei este „falsitatea"[1256].

[1249] Ibidem.
[1250] Idem, p. 13.
[1251] Ibidem.
[1252] Idem, p. 14.
[1253] Idem, p. 15.
[1254] Ibidem.
[1255] Ibidem.
[1256] Idem, p. 16.

Însă, în I, 10, autorul a afirmat un mare adevăr și anume acela că „pastorul protestant este *bunicul* filosofiei germane”[1257]. Că filosofia germană este teologia protestantă edulcorată.

De aceea, el consideră că filosofia germană protestantă este „o teologie *perfidă*”[1258]. De *perfidia* teologiei protestante sunt convins și eu, pentru că ea este *o încercare anistorică de „a rescrie”* Creștinismul. Dar perfidia protestantă, la rândul ei, e *născută* din teologia romano-catolică, cea care a încercat pentru prima oară „să rescrie” credința și viața Bisericii.

Și Nietzsche consideră „succesul” lui Kant drept „un succes de teolog”[1259]. Iar pe Kant, Luther și Leibniz îi consideră „*o frână* mai mult pentru onestitatea germană”[1260].

În I, 11, Nietzsche îl face „idiot” pe Kant și îl consideră „un păiajen”, care încă mai e socotit „un filosof german”[1261]. Dar îl laudă pe Descartes pentru că l-a gândit pe om ca pe *o mașină*[1262].

În I, 14, Nietzsche consideră „spiritul pur”, adică *curățirea* sufletului de patimi, drept „curată prostie”[1263], pentru ca în I, 15 să afirme alt neadevăr și anume că Creștinismul, nici la nivel de religie și nici la nivel de morală „nu intră în contact cu realitatea” omului[1264]. Căci, pentru el, *Dumnezeu* și *sufletul* sunt realități „imaginare”, și la fel sunt și *păcatul, mântuirea, îndurarea, ispășirea, iertarea păcatelor, Împărăția lui Dumnezeu, judecata din urmă, viața*

[1257] Ibidem.

[1258] Idem, p. 17.

[1259] Ibidem.

[1260] Ibidem.

[1261] Idem, p. 18.

[1262] Idem, p. 21.

[1263] Ibidem.

[1264] Idem, p. 22.

veșnică[1265]. Mai pe scurt: Nietzsche *a negat tot* din Creștinism, considerându-l *un cuvânt gol*.

Și, pentru că *a negat* credința în Dumnezeu, Nietzsche ne propune *credința în noi înșine*[1266]. La fel ne propune și satanismul postmodern.

În I, 20, Nietzsche laudă budismul în defavoarea Creștinismului spunând că este „de o sută de ori mai realist decât creștinismul”[1267], și că budismul este „singura religie cu adevărat *pozitivistă* pe care ne-o arată istoria”[1268], stând „dincolo de bine și de rău”[1269]. În schimb, despre Creștinism, el spune că reprezintă „*cruzimea* față de tine însuți și față de alții; *ura* față de cei care gândesc altfel decât tine; *voința de a persecuta*. [...] Creștină este ura contra spiritului, a orgoliului, a curajului, a libertății, a acelui *libertinage* al spiritului; creștină este *ura* contra simțurilor, contra prietenilor simțurilor, contra prietenilor în general...”[1270].

În I, 22, Nietzsche spune absurditatea că Creștinismul are valori „barbare”[1271]. Și una dintre aceste „valori barbare” este Dumnezeiasca Euharistie. În termenii lui: „*băutul sângelui* din Cina cea de taină”[1272]. Și tocmai de aceea, pentru că Creștinismul dorește „*să stăpânească* peste niște animale de pradă, mijlocul său [e acela]...*de-ale îmbolnăvi*. [Iar] *slăbiciunea* constituie *rețeta creștină* pentru *a domestici*, pentru «civilizație»”[1273].

[1265] Ibidem.
[1266] Idem, p. 23.
[1267] Idem, p. 27.
[1268] Ibidem.
[1269] Ibidem.
[1270] Idem, p. 29.
[1271] Idem, p. 30.
[1272] Ibidem.
[1273] Ibidem.

Însă nu credința creștină „a inventat” păcatele oamenilor, ci ea *îi vindecă* de păcate, adică de boala lor. Iar asceza, lupta cu păcatul, e *adevărata bărbăție* a omului. Pentru că luptând cu păcatul, omul nu mai vrea să fie *rob al păcatului*, ci *liber* prin harul lui Dumnezeu.

Pe când omul orgolios și infatuat al lui Nietzsche este *adevăratul om slab*, pentru că el e rob păcatului și al demonilor, al celor care îl învață *să confunde* păcatul, adevărata slăbiciune și neputință a omului, cu „tăria” omului.

În I, 23, autorul consideră *virtuțile teologice* (credința, nădejdea și dragostea) drept „cele trei *viclenii* creștine”[1274], iar în I, 27, el spune că Iisus a murit pentru „vina Lui” și nu *pentru a altora*[1275].

În I, 36, Nietzsche se declară „spirit liber” după 19 secole de Creștinism[1276]. Căci Creștinismul „barbarizat” a fost *asumat* de Biserică, iar Biserica este pentru el „ură mortală față de orice dreptate, față de orice înălțime spirituală, față de orice omenire sinceră și bună”[1277].

Bineînțeles, toate afirmațiile lui Nietzsche față de Biserică și de credința creștină nu au de-a face cu realitatea. Dar în orgoliul său trufaș, el a încercat să prezinte mistificarea lui drept „adevăr”.

În I, 38, autorul își mărturisește *disprețul* față de contemporanii lui[1278]. Iar dintre contemporani, preotul este „cel mai periculos fel de *parazit*, [el fiind]...*adevăratul păianjen otrăvitor* al vieții”[1279]. Și

---

[1274] Idem, p. 32.
[1275] Idem, p. 40.
[1276] Idem, p. 49.
[1277] Idem, p. 50.
[1278] Idem, p. 51.
[1279] Idem, p. 52.

Nietzsche ne învață „să ne fie rușine” să ne mai numim *creștini*[1280].

În I, 39, el declară că doar Hristos a fost *creștin* și că Evanghelia *a murit* pe Cruce[1281]. Iar despre Sfântul Pavel, Apostolul, Nietzsche spune că a acționat „cu obrăznicia specific rabinică ce-l caracterizează în toate trăsăturile sale”[1282], pentru că el a fost „geniul în ură”[1283].

Și Sfântul Pavel *„și-a născocit pentru sine* o istorie a creștinismului primitiv”[1284], în care *„a falsificat* istoria lui Israel încă o dată”[1285].

Puțin mai încolo, în I, 45, Sfântul Pavel e denumit de Nietzsche „cel mai mare dintre apostolii răzbunării”[1286].

Iar în I, 51, el spune că „Biserica n-a declarat ca *sfinți* decât *nebuni* și *escroci*”[1287].

Nietzsche se declară „curajos”, având *curajul sănătății* și *al disprețului*[1288], dispreț prin care consideră Creștinismul o religie care nu înțelege trupul omului, care nu se eliberează de „superstiția sufletului”, care consideră postul „un merit” și luptă împotriva sănătății personale[1289].

La finalul lui I, 51, autorul declară în infatuarea lui penibilă: „creștinismul a fost *cea mai mare nenorocire* de până acum a omenirii”[1290].

[1280] Ibidem.
[1281] Ibidem.
[1282] Idem, p. 56.
[1283] Idem, p. 57.
[1284] Ibidem.
[1285] Ibidem.
[1286] Idem, p. 64.
[1287] Idem, p. 72.
[1288] Ibidem.
[1289] Ibidem.
[1290] Idem, p. 73.

În I, 56, el consideră *Cartea legilor lui Manu* ca fiind „superioară” Dumnezeieștii Scripturi[1291]. În I, 58, el spune că „Creștinismul a fost *vampirul* Imperiului roman – el *a distrus peste noapte* munca extraordinară a romanilor de a dobândi un teren pentru *o mare cultură*”[1292]. Pe când în I, 59, Sfântul Augustin de Hippo e numit „un agitator creștin oarecare”[1293]. După care afirmă că musulmanii au tot dreptul „să disprețuiască” Creștinismul, pentru că aceia sunt „bărbați” în comparație cu noi[1294].

I, 60 începe cu fraza: „Creștinismul *ne-a păgubit* de moștenirea culturii antice, iar mai târziu de moștenirea culturii islamice”[1295]. Iar I, 61 se termină astfel: „protestantismul…[este] cea mai murdară formă a creștinismului care a fost [vreo] dată, cea mai incurabilă, de necontrazis”[1296].

Pentru ca în I, 62, la sfârșitul cărții sale infame, Nietzsche să spună: „Consider creștinism[ul] drept unicul mare blestem, singura mare corupere internă, singurul mare instinct al urii”[1297].

109. Mormintele evreiești

În România[1298] sunt 810 cimitire evreiești și mai mult de 750 dintre ele sunt în localități unde nu au

---

[1291] Idem, p. 81.

[1292] Idem, p. 87.

[1293] Idem, p. 90.

[1294] Ibidem.

[1295] Ibidem.

[1296] Idem, p. 93.

[1297] Idem, p. 94.

[1298] *Memoria cimitirelor evreiești*, București, 2007, 108 p. în PDF. Preluat de aici:

mai trăit evrei de zeci de ani[1299]. Și evreii din România ar avea nevoie de 30 de milioane de euro pentru a reabilita toate aceste cimitire[1300].

La Roman există o placă comemorativă, unde evreii uciși „în trenul morții, în timpul pogromului fascist din zilele de 29-30 iunie și 1 iulie 1941”[1301] sunt considerați „martiri ai obștii”[1302].

Pe o piatră tombală scrie: „Lacrimile noastre nu vor seca niciodată pentru crunta pierdere la care am fost încercați”[1303].

Evreul e înmormântat în pământ, fiind învelit într-un giulgiu alb, iar cimitirul e considerat „un loc sfânt”[1304]. Iar cel care vizitează un mormânt evreiesc pune pe el *o pietricică*, semn *al vizitei* la mormânt[1305]. Pe pietrele tombale evreiești, scrise de regulă în limba ebraică, găsim datele particulare ale decedatului și inscripții cu caracter general[1306].

Anul 2016, pentru evrei, este anul 5777 de la facerea lumii[1307]. Pe mormintele evreiești recente apar ani de peste 5.000 și ei se scriu prescurtați: fără prima cifră[1308]. Iar „dacă anul este, [spre exemplu],

---

http://www.jewishfed.ro/downloads/carti/memoriacimitirelorevreiesti2007.pdf.

[1299] Idem, p. 6.

[1300] Idem, p. 14.

[1301] Idem, p. 29.

[1302] Ibidem.

[1303] Idem, p. 50.

[1304] Idem, p. 54.

[1305] Ibidem.

[1306] Idem, p. 62.

[1307] A se vedea:
http://www.jewishfed.ro/index.php/component/content/article/126-cancelaria-rabinica/anunturi/1422-orarul-serviciilor-religioase2.

[1308] *Memoria cimitirelor evreiești*, ed. cit., p. 64.

5583, el va fi scris numai 583 și atunci, la forma această prescurtată trebuie adăugat~~ă~~ ~~cifra~~ [numărul] 1240 și [astfel] se va obține anul exact ~~în~~ [din] calendarul gregorian. De exemplu anul 5583 = 583+1240= 1823”[1309]. Iar dacă numerele evreiești sunt scrise sub forma literelor evreiești, valoarea numerică a literelor se află prin adunarea valorică a fiecărei litere în parte, la care se adaugă numărul 5000. Și astfel ajungem la anul evreiesc în care a murit cel îngropat acolo[1310].

Pe mormintele evreiești găsim, printre altele, următoarele cuvinte scrise: *po nikbar* = aici se află, *ben* = fiul lui, *bat* = fiica lui, *ha-rav* = rabinul, *ha-yakar* = mult iubitul, *ha-y’karah* = mult iubita, *av* = tatăl, *avi* = tatăl meu, *avinu* = tatăl nostru, *eem* = mama, *eemi* = mama mea, *emanu* = mama noastră, *baali* = soțul meu, *ishti* = soția mea, *akh* = fratele, *akhi* = fratele meu, *akhinu* = fratele nostru, *akhot* = sora, *dodah* = mătușa, *dod* = unchiul, *b’tulah* = fecioara, *marat* = doamna, *niftar* = decedat, *nolad* = născut, *shana* = anul, *yom* = ziua, *khodeș* = luna (calendaristică)[1311].

În cimitirul din Iași a fost îngropat un anume Iehuda Leib, în anul 1725[1312]. La Timișoara, în 1636, a fost îngropat doctorul Asriel Assael[1313]. Pe mormântul Itei, din Ștefănești, apar sculptate o mână, flori, o pasăre, un potir și un șarpe[1314].

Cimitirul, în ebraică, se numește *bet kevarot* (casa mormintelor), *bet olam* (casa veșniciei) sau *bet*

1309 Ibidem.
1310 Idem, p. 66.
1311 Idem, p. 66-70.
1312 Idem, p. 72.
1313 Idem, p. 74.
1314 Idem, p. 75.

haim (casa vieții)[1315]. Distanța dintre morminte trebuie să fie *de șase palme* sau *de șase degete*, iar mormintele femeilor sunt *separate* de cele ale bărbaților[1316]. Sinucigașii, apostații și cei cu păcate mari împotriva Legii sunt îngropați *lângă gardul* cimitirului[1317].

Nu se fac înmormântări de *Șabat* [sâmbăta] sau de *Iom Kipur* [ziua ispășirii][1318]. Mortul e spălat cu apă, apoi e învelit în giulgiu și doliul pentru el e de 30 de zile[1319].

Însă nu se ține doliu (și nu văd *de ce să nu se țină* doliu) pentru *copiii născuți morți* sau *care mor mai înainte de a împlini 30 de zile* de viață, dar sunt înmormântați[1320]. Cum poți *opri* însă lacrimile unor părinți, cărora le-a murit copilul *înainte* sau *după naștere*?

Lumânările simbolizează la evrei *sufletul* omului[1321].

110. Moshe Idel despre Eliade

Din interviul dat lui Sorin Antohi[1322], reiese că Idel, născut la Târgu Neamț în 1947[1323], avea *un interes sporit* pentru persoana lui Mircea Eliade, cu

---

[1315] Idem, p. 84.
[1316] Idem, p. 85.
[1317] Ibidem.
[1318] Idem, p. 88.
[1319] Idem, p. 88-89.
[1320] Idem, p. 89.
[1321] Idem, p. 91.
[1322] Sorin Antohi în dialog cu Moshe Idel, *Ceea ce ne unește. Istorii, biografii, idei*, Ed. Polirom, Iași, 2006, 243 p.
[1323] Idem, p. 4.

precădere din perspectiva lui de *Istoric al Religiilor*: „am început să-l citesc pe Eliade în 1965 și până în 1986 l-am citit exclusiv ca *specialist* în studiul religiei[1324].

Apoi s-a interesat de trecutul lui *legionar*[1325] și a descoperit că Eliade a fost *prietenul* lui Mihail Sebastian[1326].

Și la un moment dat el afirmă: „Nu susțin că Eliade a fost *un filosemit extraordinar*, dar în situația din 34-35, cînd Sebastian a fost atacat de toată lumea, inclusiv de evrei și de sioniști, Eliade *a fost singurul* care *i-a luat apărarea* împotriva lui Nae Ionescu.

Și nu era așa de simplu. Pentru cine cunoaște ce se întîmpla atunci și acolo, acesta este *un gest eroic*"[1327].

În ceea ce privește iudaismul, Idel susține că Eliade nu a cunoscut textele originale, ci numai literatura secundară, și că din acest motiv *s-a înșelat* în afirmațiile sale[1328].

Referindu-se la legionarismul lui Eliade, Idel spune: „Eu cred că *a făcut parte* din Garda de Fier, dar [asta] nu înseamnă că a fost *un legionar de rînd* care bătea evreii pe stradă.

Asta e o afacere clasată din punct de vedere istoric. Nu cred că el *și-a învățat* teoriile de la legionari.

Repet, pot să găsesc exact izvoarele gîndirii lui acolo unde sînt cu adevărat, [dar] nu în tot felul de lozinci simpliste, legionare sau de alt fel"[1329].

[1324] Idem, p. 126.
[1325] Idem, p. 132.
[1326] Idem, p. 134.
[1327] Idem, p. 140.
[1328] Idem, p. 142.
[1329] Idem, p. 144.

Însă Idel greșește când spune că „Eliade a vrut să aibă o religie care să fie și *românească*, și *cosmică*, dar *să nu fie ortodoxă*”[1330]. Pentru că Eliade *nu s-a dezis* de credința sa ortodoxă[1331].

Idel îi impută lui Eliade și faptul că *nu l-a valorizat* pe Scholem[1332]. Pe Gershom Scholem[1333].

111. Date istorice despre viața Sfântului Grigorie Sinaitul și despre viața Sfântului Calist, Patriarhul Constantinopolului

Viața Sfântului Grigorie Sinaitul a fost scrisă de către Sfântul Calist, Patriarhul Constantinopolului, care este pomenit pe 20 iunie și care a trăit în sec. 13-14[1334]. Sfântul Grigorie Sinaitul a trăit între 1255-1346[1335]. Nu știm unde s-a născut. Dar, pe când Sfântul Grigorie a ajuns în Athos, Sfântul Calist, scriitorul *Vieții* sale, era deja acolo, nevoindu-se în Mănăstirea Iviron[1336]. Sfântul Calist a ajuns ucenicul

---

[1330] Idem, p. 149.

[1331] A se vedea:
http://www.centrul-cultural-pitesti.ro/index.php?option=com_content&task=view&id=998&Itemid=112.

[1332] Sorin Antohi în dialog cu Moshe Idel, *Ceea ce ne unește. Istorii, biografii, idei*, op. cit., p. 154.

[1333] A se vedea:
https://en.wikipedia.org/wiki/Gershom_Scholem.

[1334] [Dr.] Adrian Marinescu, *Viața Sf. Grigorie Sinaitul scrisă de patriarhul Calist, tezaur de istorie și teologie isihastă. Legăturile românilor cu teologia sinaită și cu centrul monahal de la Paroria*, în rev. *Studii Teologice*, seria a III-a, anul V, nr. 2, aprilie-iunie, 2009, București, p. 151.

[1335] Idem, p. 149.

[1336] Idem, p. 151.

Sfântului Grigorie „la schitul Magoula și apoi l-a însoțit în prima sa călătorie la Paroria”[1337].

Sfântul Grigorie semnează, ca Ieromonah, *Tomosul aghioritic* în 1340. În Mănăstirea Iviron, Adrian Marinescu crede că Sfântul Grigorie a fost și *Egumen*[1338].

În anul 1342, Sfântul Grigorie „participă la împăcarea dintre Ioan V Paleologul și Ioan Cantacuzino, în localitatea Didymoteichon, după care, întorcându-se în Athos[, el îi] combate pe bogomili (1343-1345)”[1339]. În 1345, Sfântul Grigorie Sinaitul e prins de turci, dar este eliberat în luna iunie a aceluiași an, fiind răscumpărat cu bani de monahii din Mănăstirea Iviron[1340].

Dacă Sfântul Calist ajunge Patriarh al Constantinopolului în 10 iunie 1350, în 1351 el confirmă, în cadrul a două sinoade, teologia Sfântului Grigorie Palama[1341]. În 1353, Sfântul Calist se retrage din tronul patriarhal, urmându-i Sfântul Filotei Kokkinos (1353-1354; 1364-1376), Sfântul Filotei fiind *ucenicul* și *biograful* Sfântului Grigorie Palama[1342].

Sfântul Calist se retrage în insula Tenedos, pentru ca, în 1355, el *să se întoarcă* pe scaunul patriarhal de la Constantinopol[1343]. „În 1359[, el] a înființat mitropolia Ungrovlahiei, punând aici pe [Sfântul] Iachint de Vicina, apoi, în 1361-1362 a obligat pe patriarhul bulgar să recunoască și să se supună autorității scaunului patriarhal al C/polului.

[1337] Ibidem.

[1338] Ibidem.

[1339] Ibidem.

[1340] Ibidem.

[1341] Idem, p. 152.

[1342] Ibidem.

[1343] Ibidem.

Anulează alegerea monahului rus Teodoret drept mitropolit al Rusiei, pentru că se afla încă în viață mitropolitul canonic al acesteia, Teognost. Trimis la Serres de către împărat pentru a trata cu țarul sârb Ștefan Dușan, Sfântul Calist a murit în vara anului 1363, cel mai probabil din cauza *holerei* și nu așa cum s-a vehiculat adesea, pe baza unor izvoare, otrăvit. A fost îngropat, în tot cazul, în Serres, fie în catedrala de aici, fie în într-un paraclis al bisericii Sfinții Teodori, fostă mitropolie a locului"[1344]. De la Sfântul Calist au rămas 65 de omilii. El a scris cântări liturgice și *Viețile* Sfinților Grigorie Sinaitul și Teodosie de Târnovo[1345].

Sfântul Grigorie Sinaitul, potrivit *Vieții* Sfântului Calist, e pomenit pe 27 noiembrie[1346]. Iar această *Viață* a fost scrisă între 1355-1360, în al doilea patriarhat al Sfântului Calist[1347]. Sfântul Grigorie Sinaitul a avut ucenici greci, bulgari și sârbi și, prin expresia, „țările de dincolo", Marinescu consideră că se referă la *români*[1348]. În nota a 17-a a articolului său, Adrian Marinescu îl citează pe V. Brătulescu, care vorbește despre o *corespondență* între Sfântul Grigorie Sinaitul și Domnul Țării Românești, Nicolae Alexandru Basarab[1349].

De la Sfântul Grigorie Sinaitul ne-au rămas 6 scrieri: „*Capete în acrostih foarte folositoare* (Κεφάλαια δι' ἀκροστιχίδος πάνυ ὀφέλιμα), *Celelalte*

[1344] Ibidem.

[1345] Ibidem.

[1346] Ibidem.

[1347] Idem, p. 153.

[1348] Idem, p. 154.

[1349] Idem, p. 156, n. 17 și Idem, p. 156.

Tot din p. 156 aflăm că *Viața* Sfântului Maxim Cavsocalivitul a fost scrisă de Sfântul Teofan, Episcopul Traciei.

capete (Ἕτερα κεφάλαια), *Însemnare exactă despre liniștire și rugăciune* (Εἴδησις ἀκριβῆς περὶ ἡσυχίας καὶ προσευχῆς), *Scurtă însemnare despre isihie* (Εἴδησις μικρὰ περὶ ἡσυχίας), *Cuvânt la sfânta Schimbare la Față a Domnului nostru Iisus Hristos* (Λόγος εἰς τὴν ἁγίαν Μεταμόρφωσιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ), *Capete despre liniștire* (Κεφάλαια περὶ ἡσυχίας)"[1350]. Însă s-a pierdut corespondența sa cu „domnitorii sârb, bulgar și român, ca și cu împăratul bizantin Andronic III Paleologul (1328-1341)"[1351].

Pe când trăia în Creta, Sfântul Grigorie Sinaitul mânca doar odată pe zi și adâncea Sfânta Scriptură și pe Sfinții Părinți[1352].

112. Ce face politica

În *Amurgul idolilor*, vorbind despre germani, Nietzsche a spus că „venirea la putere se plătește scump: [pentru că] puterea *îndobitocește*"[1353]. Și politica *îndobitocește*, pentru că „germanii sunt *plictisiți* acum de spirit, germanii *nu [mai] au încredere* acum în spirit, [pentru că] politica *înghite* toată seriozitatea destinată celor cu adevărat ale spiritului"[1354].

113. Primul cor adventist din România

[1350] Idem, p. 165.

[1351] Ibidem.

[1352] Idem, p. 181.

[1353] Friedrich Nietzsche, *Amurgul idolilor*, trad. de Vasile Frăteanu și Camelia Tudor, cu note de Vasile Frăteanu, Ed. Eta, Cluj-Napoca, 1993, p. 31.

[1354] Ibidem.

A fost înființat la București, de „Nicolae Jelescu, un muzicant al orchestrei regale...cu ocazia sărbătorii nașterii Domnului din 1907”[1355].

114. Despre Fericitul Arsenie Boca

El a fost primul Monah *călugărit* la Mănăstirea Brâncoveanu[1356]. A fost tuns Monah în mai 1940 și a fost hirotonit Ieromonah în 10 aprilie 1942. Și Monah și Ieromonah a fost făcut de praznicul *Izvorul tămăduirii*[1357].

Și pentru că nu a ascultat de glasul dumnezeiesc care îi poruncise *să Îl picteze* pe El *și în sufletele* oamenilor, Fericitul Arsenie a fost *mut* până în Joia Mare a anului 1942, când, la momentul împărtășirii, i s-a ridicat muțenia lui[1358].

Fericitul Arsenie „avea un chip luminos și senin”[1359]. „Avea duhul cunoașterii...și darul citirii caracterului omului după chipul său”[1360].

Iar „cuvintele lui erau *pătrunzătoare*. Fiecare cuvânt [pe care îl spunea] avea *un înțeles foarte adânc*”[1361].

[1355] Dr. Daniel-Adrian Neagu, *Istoria Bisericii Adventiste din România reflectată în primele ediții ale colecției „Imnuri creștine”*, în rev. *TheoRhēma*, vol. 9, nr. 1, 2014, p. 106.

[1356] Preotul Ioan Sofonea, *Am auzit un Sfânt vorbind. Părintele Arsenie Boca*, o carte alcătuită de Ion Costin Manoliu, Ed. Accent Print, Suceava, 2013, p. 24.

[1357] Idem, p. 25, 27.

[1358] Idem, p. 26-27.

[1359] Idem, p. 35.

[1360] Ibidem.

[1361] Ibidem.

El le explica oamenilor *cauzele* necazurilor lor[1362]. Avea mare răbdare cu oamenii la Spovedanie[1363].

Gheorghe Bârsan l-a văzut pe Fericitul Arsenie, pe când slujea Dumnezeiasca Liturghie, „învăluit în foc"[1364].

Când postea, Fericitul Arsenie mânca numai pâine și apă, și aceasta seara[1365]. El avea „o voce clară, frumoasă, răsunătoare și un auz muzical fin. Studiase serios muzica în timpul liceului și al facultății. Cânta bine la flaut"[1366].

„Era un monah harismatic, care le spunea oamenilor, fără ocolișuri, greșelile. Îi dojenea, dar îi și îndruma, încât luai hotărârea de a părăsi păcatul"[1367]. Cu binecuvântarea ÎPS Nicolae Bălan, Fericitul Arsenie Boca a ținut conferințe și predici și la sat[1368]. Căci el „avea conștiința că neamul românesc trebuie trezit la o viață creștină. Uneori spunea, fără ocolișuri, pe față, faptele oamenilor"[1369]. Însă în iulie 1945, Fericitul Arsenie a fost arestat la Mănăstirea Bistrița din județul Vâlcea. A fost anchetat pentru două săptămâni la Râmnicu Vâlcea și București[1370]. Credincioșii, la cererea lui, i-au săpat o chilie în stâncă, la înălțimea de 1.700 m.[1371]. Adică pe aceasta[1372]:

1362 Idem, p. 38.
1363 Idem, p. 52.
1364 Idem, p. 60.
1365 Idem, p. 70.
1366 Idem, p. 72.
1367 Idem, p. 92.
1368 Idem, p. 102.
1369 Idem, p. 103.
1370 Idem, p. 106.
1371 Idem, p. 114.
1372 Idem, p. 115.

Chilia din munte a Părintelui Arsenie

S-a început munca la chilie în 1943 și în 1946 încă se lucra la ea[1373].

Pe Fericitul Arsenie îl interesa să vorbească despre „sfințirea vieții de familie"[1374].

La îndemnul său s-au strâns banii pentru publicarea primelor 4 volume din *Filocalie*[1375]. Iar în vara lui 1947, unor studenți, le-a citit fragmente din cartea sa *Cărarea Împărăției*[1376].

În 1948, Fericitul Arsenie a fost anchetat la Făgăraș și Brașov[1377]. Securitatea i-a dat drumul, dar a început să îl urmărească. În 20 noiembrie 1948, el a fost mutat de la *Mănăstirea Sâmbăta* la *Mănăstirea Prislop*[1378]. Dar Mănăstirea Prislop era *în paragină*[1379].

În ianuarie 1951, Fericitul Arsenie a fost dus în lagărele de muncă forțată de la Canalul Dunăre –

[1373] Idem, p. 114.
[1374] Idem, p. 131.
[1375] Idem, p. 150.
[1376] Idem, p. 152.
[1377] Idem, p. 156.
[1378] Idem, p. 157, 161.
[1379] Idem, p. 162.

Marea Neagră, fără să fie condamnat în vreun proces[1380]. S-a întors la Prislop în 1952, în aprilie, după care a fost închis și anchetat la Timișoara, Jilava și Oradea, în perioada septembrie 1955-aprilie 1956[1381].

Fericitului Arsenie *i s-a interzis* să mai poarte hainele monahale și preoțești și să mai slujească Dumnezeiasca Liturghie[1382]. Și *pentru 30 de ani* de zile *n-a mai putut sluji*[1383].

Există în carte și o fotografie cu el în coșciug, cu barbă albă, din 4 decembrie 1989. Alături de crucea de lemn de la mormântul său.

115. Înființarea telegrafului și a poștei în România

Aparatul Morse de telegrafie electrică a fost inventat în 1844 și, în Țara Românească, a fost introdus de Domnul Barbu Știrbei, în 1854-1855, în timpul ocupației austriece[1384]. Atunci au fost create liniile telegrafice care legau Bucureștiul de Predeal, de Galați și de Giurgiu[1385]. Pentru acest lucru a fost nevoie să se ridice stâlpi de lemn cu fire de sârmă[1386]. Linia București-Predeal s-a construit în lunile octombrie-noiembrie 1854, de-a lungul râului Prahova[1387].

[1380] Idem, p. 179.

[1381] Ibidem.

[1382] Idem, p. 188-189.

[1383] Idem, p. 189.

[1384] C. N. Debie, *Înființarea telegrafului și a poștei*, în *Pagini din trecutul istoric al județului Prahova*, Ed. Muzeul de Istorie al județului Prahova, 1971, p. 78-79.

[1385] Idem, p. 79.

[1386] Ibidem.

[1387] Ibidem.

Linia București-Giurgiu a fost gata între ianuarie-10 martie 1855[1388] și prin ea „s-a stabilit legătura telegrafică între Viena și Constantinopol”[1389]. Între 10 februarie-1 martie 1855 s-a construit linia telegrafică dintre Ploiești-Buzău-Brăila. Iar în lunile iunie-iulie 1855 se întinde al doilea fir pe stâlpii dintre București și Ploiești. Pentru ca în luna septembrie 1855 să se facă legătura între Brăila și Galați, motiv pentru care o depeșă ajungea *în câteva ore* între Iași și Constantinopol[1390].

Poșta românească începe în anul 1775[1391], în luna octombrie, când Domnul Alexandru Ipsilanti a pus *la îndemâna cetățenilor*, contra plată, *mijloace de transport ale statului* pentru scrisori, pachete și valori[1392].

Însă, în Țara Românească, *Direcția Poștelor* s-a înființat în anul 1851[1393]. De aceea, autorul numește perioada 1773-1831: *poșta veche*[1394], iar perioada 1831-1852: *poșta în vremea Regulamentului Organic*[1395]. În anul 1831 apar *căruțele de poștă* și *diligențele,* pe când *corespondența consulară* era trimisă în *saci sigilați*, pe ruta: Rucăr, Brașov, Sibiu, Viena[1396].

Perioada 1852-1862 e numită de autor *epoca prefilatelică*, care era după model austriac[1397]. În Moldova (în 1852) și în Țara Românească (în 1853) se introduce *controlul scrisorilor prin ștampilare*. Era o

---

[1388] Idem, p. 79-80.

[1389] Idem, p. 80.

[1390] Ibidem.

[1391] Idem, p. 82.

[1392] Idem, p. 82, n. 8.

[1393] Idem, p. 82.

[1394] Ibidem.

[1395] Idem, p. 84.

[1396] Ibidem.

[1397] Idem, p. 86.

ștampilă dreptunghiulară, cu legenda în litere chirilice[1398].

În noiembrie 1861, după unirea Principatelor Române, s-au reorganizat și unificat poștele din Moldova și Țara Românească și noua instituție s-a numit *Poșta Română*[1399].

Din 1862 începe *perioada filatelică* a Poștei Române. Și existau trei mărci: roșie, galbenă și albastră, care costau 6, 3 și respectiv 30 de parale[1400]. Cele trei mărci au fost introduse în România în data de 16 noiembrie 1862. Pentru ca în ziua de 1 ianuarie 1865, *Poșta* să fuzioneze cu *Telegraful* și să apară *Ofiicile poștale*[1401].

116. Colindul despre Nașterea și Moartea Domnului

În colindul *Asta-i seara, seara mare...*, *Crăciun* este considerat „omul bun”[1402]. Și colindătorii au venit să Îl laude pe Hristos, Care în scutece este „învăscut”[1403] [înfășat].

Paralela dintre Nașterea și Moartea Lui este trecere de la *voioșie* la *tânguire*. Pentru că la nașterea Domnului toți oamenii au fost *voioși*, dar la răstignirea Lui noi toți am fost „cu tânguire”[1404]. Și am trăit „supărare” când El a fost înmormântat[1405].

[1398] Ibidem.

[1399] Idem, p. 87.

[1400] Idem, p. 88.

[1401] Ibidem.

[1402] *Colinde*, culegere întocmită de G. Breazul, cu desene de Damian, având postfață de Titus Moisescu, Editura Fundației Culturale Române, București, 1993, p. 56.

[1403] Ibidem.

[1404] Ibidem.

[1405] Idem, p. 57.

Colindul ne vorbește și despre *timpul* când a fost răstignit Domnul. Și timpul acela a fost într-o zi de vineri, pe la ora doisprezece, căci atunci I-au bătut cuiele[1406]. Și sângele Lui curgea „pe stâlpi”[1407]. Iar Maica Sa lua sângele Lui și îl ducea în Biserică. Și în Biserică ea spunea că sângele Lui este „sânge curat”, pentru că e curs din „trup nevinovat”[1408]. Sângele Lui este „sânge milos”, pentru că e curs din trupul lui Hristos[1409]. Iar, la final, colindătorii ne spun că trebuie *să ne veselim* de seara lui Crăciun, toți câți suntem *oameni buni*, pentru că nașterea Lui e „de bucurie”[1410]. E pentru ca noi să ne bucurăm de întruparea Lui. De aceea și ei ne urează: „la mulți ani cu veselie”[1411].

117. Semnătura lui Mihai I

Mihai I al României semna actele oficiale cu formula: „Mihai I, prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României, la toți de față și viitori, sănătate”[1412].

118. Frații Czell și berea

În *Anuarul* pe 1910, frații Czell își publicitau berea pe care o făcea fabrica lor de bere *E. Luther*. Și ei spuneau că sunt „întâiul furnisor al Curții Regale

---

1406 Ibidem.
1407 Ibidem.
1408 Ibidem.
1409 Ibidem.
1410 Ibidem.
1411 Ibidem.
1412 *Monitorul oficial*, nr. 24, miercuri, 30 ianuarie 1929, [București], p. 678. Un exemplar costa 15 lei.

Române", fabrica lor fiind fondată la București în 1869[1413]. Produceau pe an „până la 80.000 de hectolitri [de] bere"[1414], iar în pivnițele lor se afla „permanent un depozit de la 600.000 până la 1.000.000 [de] litri de bere din cele mai excelente calități, adică [bere] *Lager*, *Pilsner*, *a la Dortmund* și *Bavareză*"[1415].

119. Oameni ai Bisericii la 1910

Mitropolitul primat al Ungrovlahiei era Dr. Athanasie Mironescu. Episcopul de Argeș era Gherasim Timuș, cel al Buzăului era Dionisie Climescu, iar cel al Râmnicului și al Noului Severin era[1416] Ghenadie Georgescu. Mitropolitul Moldovei și al Sucevei era Dr. Pimen Georgescu, Episcopul Hușilor era Conon Aramescu-Donici, Episcopul Romanului era Serafim Gherasim, iar al Dunării de Jos PS Nifon Niculescu[1417].

Directorul Seminarului Central din București era Arhim. Scriban, Theodosie Ploeșteanul era Arhiereu vicar al Mitropoliei Unghrovlahiei, Directorul Seminarului *Nifon* din București era Părintele Econom Popescu, pe când Directorul Internatului de Teologie din București era Părintele Econom Nazarie[1418]. Fiecare persoană în parte amintită are câte *o fotografie* în *Anuarul* pe 1910.

[1413] *„Bucureștii", Anuarul ilustrat al capitalei pe anul 1910*, Ed. Tipografia Horia Carp & Marinescu, București, 1910, p. 92.

[1414] Ibidem.

[1415] Ibidem.

[1416] Idem, p. 120.

[1417] Idem, p. 121.

[1418] Idem, p. 122.

120. Teze de doctorat la 1940

Ministerul „Sănătății și [al] Ocrotirilor sociale”[1419] publica în *Monitorul oficial*, în numărul din 4 iulie 1940, numele celor care *și-au dat Doctoratul în Medicină*. Și toți Doctorii în Medicină trecuți în revistă aici și-au luat Doctoratul la Facultatea de Medicină din Cluj[1420].

Astfel, în ziua de 14 martie 1940 a ajuns Doctor în Medicină Vasile Dunky, iar în 21 martie 1940 Arpad Almasy. În ziua de 11 aprilie 1940 au ajuns Doctori în Medicină Hristu S. Neagulof și Vasile Albu, pe când în ziua de 18 aprilie 1940 au ajuns Doctori în Medicină un număr *record* de oameni: Mircea Ancușa, Marin V. Georgescu, Gheorghe Farmache, Betty Marcovici, Dumitru Ciavin, Bazil Târnăveanu, Ludovic Weisz, Eugen Levi, Gheorghe Ianoviciu și Liviu D. Rațiu[1421].

Nu știu cum erau *examenele finale* pe atunci, dar numărul *bate la ochi*. Sunt prea mulți pentru o zi. Au avut comisii separate sau toți au avut aceeași comisie de examinare?

14 Doctori în Medicină în două luni, 13 bărbați și o singură femeie (Betty Marcovici), iar anunțul ministerului e din data de 29 mai 1940[1422].

Pe *Facebook* există o tânără Betty Marcovici, din București, care...a făcut Facultatea de Medicină și Farmacie la Oradea[1423]. Nu m-ar mira să fie *nepoata*

[1419] *Monitorul oficial*, anul CVIII, nr. 128, marți, 4 iunie 1940, [București], p. 5181.

[1420] Idem, p. 5181-5182.

[1421] Idem, p. 5181-5182.

[1422] Idem, p. 5182.

[1423] A se vedea:

Dr. Betty Marcovici, care și-a luat Doctoratul în 18 aprilie 1940.

121. Trei șalupe

Ministerul Aerului și Marinei, în ziua de 20 iulie 1940, ora 10.00, în Galați, pe Strada *Portului*, la *Divizia de Dunăre*, a scos la licitație 3 șalupe scoase din uz: Șalupa *Teleormanul*, Șalupa *Săgeata* și Șalupa *Poterașul*. Cei care veneau să liciteze trebuiau să aducă o garanție de 5% din costul ambarcațiunii[1424].

122. De la *Teodoros*

Din *Dicționarul onomastic romînesc* al lui N. A. Constantinescu, aflăm că de la cuvântul grecesc *Teodoros* [Θεόδωρος][1425], care înseamnă *darul lui Dumnezeu*, s-au format următoarele nume românești: *Theodor* (așa cum se semna Tudor Vladimirescu), Theodoru, Tiodor, Toadir, Toader, Toadăr, Toadea, Doder, Toador, Toager, Toadra, Toadin, Tader, Tador, Taudor, Toder, Toderașco, Toderan, Toderică, Toderin, Toderiță, Toderița, Toderel, Toderoiu[1426], Todercanu, Derioiu, Todir, Todirașcu,

https://www.facebook.com/betty.marcovici.

[1424] *Monitorul oficial*, anul CVIII, nr. 128, marți, 4 iunie 1940, [București], p. 5205.

[1425] N. A. Constantinescu, *Dicționar onomastic romînesc*, Ed. Academiei Republicii Populare Române, [București], 1963, p. 158.

[1426] Dar există și *Teodoroiu*, cât și *Teodoriu*.

Todirean, Todirel, Todireni, Todirești, Todiriță, Todiriu, Todiroae, Todiruț, Todor, Todorel, Todoran, Doran, Todorică, *Dorin*, Todoriță, Todoraș, Doraș, Todoroiu, Todoruț, Todoruță, Todorca, Dorca, Dorcoș, Todoara, Toda, Todan, Todașcu, Todi, Tode, Todea, Odea, Todeciu, Todei, Todie, Todic, Todică, Dică, Dicu, Diculescu, Todica, Dicescul, Todilă, Todin, Odina, Todesc, Todișcă, Todiță, Toduță, Todoaia, Todoș[1427], Tudor, Tudorache, Tudoracheşti, Rache, Răchilă, Tudoran, Tudorcea, Tudorașcu, Tudorescu, Tudorică, Tudoruț, Tudorici, Tudorin[1428], Tudorina, Tudoroiu, Tudora, Tudorca, Tudorița, Doara, Odor, Doru, *Dora*, Doria, Dorița, Dorica, Doroiu, Dorcescu, Todorcea, Orăscu, Orescu, Tudur, Tudura, Tuduru, Tuduran, Tudurul, Tudurian, Tudurenciu, Tuda, Tudan, Dudure, Duru, Dura, Dură, Dure, Duran, Durăscul, Durilă, Durca, Duroiu, Durulea, Teder, Tedescu, Descu, Tedor, Dorosan, Dodorici, Feodor, Fedor, Fedra, Fedca, Fedco, Fădurco, Federca, Fădor, Fădașcul, Fădorman, Fidărman, Fodorman, Fidor, Fidca, Fodor, Fălca, Fetca, Tivodar, Tivodor, Tăvădar, Tăvădarești, Todor, Toca[1429].

123. Cum au apărut *numele prescurtate*

În cartea sa *Nume de persoane*[1430], Acad. Alexandru Graur ne explică cum s-au format *nume-*

[1427] N. A. Constantinescu, *Dicționar onomastic romînesc*, ed. cit., p. 158.

[1428] Există și numele de familie *Tudorie*.

[1429] Idem, p. 159.

[1430] Acad. Al.[exandru] Graur, *Nume de persoane*, Ed. Științifică, București, 1965, 185 p. Costa 7, 75 de lei la tipărire.

le prescurtate în limba română. *Lili* vine de la Elena și Elizabeth, *Magda* și *Marga* de la Magdalena și Margareta, *Rita* de la Margherita, *Theo* de la Theodore[1431]. *Lucy* e de la Lucia, *Nelly* de la Cornelia, *Fanis* de la Teofanis, *Gogu* de la Gheorghios, *Mitru* și *Mitrea* de la Dimitrios, *Nacu* de la Ioannis, *Spiru* de la Spiridon, *Simu* de la Simeon. Avem numele *Iorga*, *Iorgu* și *Iordache* de la Gheorghe, pe când *Ion*, *Ianache* și *Enache* de la Ianis[1432].

Lache provine de la Mihalache, Manolache, Neculache, Postolache, Vasilache, pe când *Mache* de la Adamache, Gherasimache. *Pache* vine de la Filipache, *Rache* de la Stavrache, Tudorache, Zamfirache, *Sache* de la Năstăsache, Tănăsache, pe când *Tache* de la Costache, Dumitrache, Panaitache, Petrache[1433]. *Grișa* și *Mișa* sunt prescurtări din Mihail, *Sașa* e de la Alexandru, *Mișka* de la Pavel, *Galea* de la Galina, *Ghenea* de la Ghenadie, *Kolea* e din Nicolai, *Sonea* de la Sofia, *Tanea*[1434] de la Tatiana, *Tolea* de la Anatolie, *Valea* de la Valeria, *Varea* de la Varvara, *Volodea* de la Vladimir, *Mașa* de la Maria, *Nina* de la Anna[1435]. *Vlaicu* provine de la Vladimir sau Vladislav, *Nedelcu* de la Nedelea (în sârbă = *duminică*), *Brancu* de la Bran, *Dancu* de la Dan, *Iancu* de la Ian sau Ivan, *Nancu* de la Ananias, *Pancu* de la Pantelimon[1436], *Dincu* de la Constantin, *Mincu* de la Mina, *Lascu* și *Lațcu* de la Lazăr, *Moscu* de la Moise, *Petcu* de la Paraschiv[1437].

[1431] Idem, p. 59-60.

[1432] Idem, p. 60.

[1433] Ibidem.

[1434] Sau *Tania*.

[1435] Acad. Al.[exandru] Graur, *Nume de persoane*, ed. cit., p. 61.

[1436] Ibidem.

[1437] Idem, p. 62.

Avem pe *Anca* de la Ana, pe *Leanca* de la Leana, pe *Marica* de la Maria (de fapt din bulgărescul *Mariika*], *Sofica* provine din Sofia, *Zinca* din Zinaida, *Nenciu* de la Ion, *Donciu* de la Anton[1438], *Dimcea* de la Dimitrie, *Marcea* de la Marin, *Mircea* de la Vladimir sau Miroslav[1439].

Totodată îl avem pe *Dinu* de la Constantin, pe *Nelu* de la Ionel sau Cornel, pe *Relu* de la Aurel, *Sacu* e format de la Isaac, *Savu* de la Iosif, *Doru* din Teodor, *Chiru* de la Chiriac, *Nica* de la Nicolae[1440], *Sima* de la Simeon, *Adi* de la Adrian, *Grig* de la Grigore, *Luci* de la Lucia sau Lucian, *Mari* de la Maria, *Nata* de la Natalia, *Lambe* de la Haralambie, *Lisaveta*, *Saveta* și *Veta* de la Elisaveta, *Ina* de la Dorina, *Geta* de la Georgeta, *Gore* de la Grigore, *Tanța* de la Constanța, *Sile* de la Vasile, *Fia* de la Filofteia, *Mioara* de la Marioara[1441].

Nae e prescurtarea de la Niculaie, *Gusti* e cea de la Augustin, *Mili* provine de la Emilia, *Neli* de la Cornelia[1442], *Tavi* de la Octavian, *Costi* și *Costică* de la Constantin, *Vasi* de la Vasile, *Angi* de la Angela, *Jeni* de la Ioana[1443].

Pe când *Caterina*, *Catrinel*, *Catinca* și *Tinca* provin din Ecaterina[1444].

124. Preotul și contemporaneitatea

[1438] Ibidem.

[1439] Idem, p. 63.

[1440] Ibidem.

[1441] Idem, p. 64.

[1442] Ca și *Nela*.

[1443] Acad. Al.[exandru] Graur, *Nume de persoane*, ed. cit., p. 64.

[1444] Idem, p. 67.

Ziarul *Renașterea* [„organ național-bisericesc săptămânal”[1445]] din 3 octombrie 1937. Un articol semnat de Pr. Diodor Todea din localitatea *Avram Iancu*[1446]. Articol care poartă titlul: *Preotul și lumea de azi*[1447].

Și Părintele Diodor spunea despre *veacul lui* că este „veacul celui mai implacabil materialism”[1448], iar Preotul *se lovește* peste tot de el[1449].

Alături de materialism, accentuează autorul nostru, „ignoranța, superficialitatea, zăpăceala și desorientarea, stăpânesc în bună parte viața spirituală. [De aceea], nu e de mirare dacă în atari împrejurări, *păcatul* însușește toate calitățile de a fi considerat drept *modă*, sau drept *semn de distincție*”[1450]. Și dacă lipsește duhul adevărului, conchide el, păcatul e *confundat* cu virtutea[1451].

Din aceste motive pragmatice, Părintele Diodor considera lumea lui o lume cu „preocupări *diametral opuse* problemei mântuirii”[1452]. Căci Preotul este „*misionarul* altei «lumi»”[1453] și el nu poate „asista impasibil la *golirea totală* a lui Dumnezeu din sufletele oamenilor”[1454]. De aceea, Preotul va trebuie *să intensifice* apostolatul cu sens misionar, prin care să dovedească că noi suntem *ai lui Dumnezeu*[1455].

1445 Ziarul *Renașterea*, anul XV, nr. 40, 3 octomvrie 1937, Cluj, p. 1.

1446 Idem, p. 3.

1447 Idem, p. 2.

1448 Ibidem.

1449 Ibidem.

1450 Ibidem.

1451 Ibidem.

1452 Ibidem.

1453 Ibidem.

1454 Ibidem.

1455 Ibidem.

Căci, pentru autorul nostru, Biserica lui Hristos este „vie și activă”[1456], iar rolul Preotului e acela de „a înlocui acel creștinism de suprafață prin *creștinismul convingerii*, prin cultivarea cu abnegațiune a sămânței dumnezeești. [Fiindcă] numai printr’o *rodnică evanghelizare*, vom aduce lumea la *o interiorizare a credinței* și la *o spiritualizare a vieții*. Pentru aceasta însă, ni-se cere nouă în primul rând *o trăire în Hristos*. Să trăiești adecă *în lume* și totuși *în afară* de ea. Să stai mereu în ochii lumii ca *o pildă*, stimulând dorința de a te urma, de a face ca tine. Să fii pururea o carte deschisă, în care lumea să citească altceva decât ceeace tu biciuiești în năravul ei”[1457].

Și Părintele Diodor Todea propunea o evanghelizare dinamică și continuă a Preotului, cu fapta și cuvântul, pentru că Preotul nu mai trebuie să fie doar „un păstrător de tradiții, de datini, în stare *statică*. Astăzi, ni se cer cât mai multe cunoștințe în toate domeniile, începând cu aprofundarea sistematică a dumnezeeștii Scripturi pentru o cât mai deplină familiarizare cu adevărurile credinței și moralei creștine”[1458].

Și, în același timp, autorul nu considera că există *un conflict* între Biserică și modernitate, pentru că Biserica „posedă *grăuntele vieții veșnice* în stare dinamică, [iar] el va putea dospi frământătura modernă a lumii”[1459].

125. În 1877, la Arad

[1456] Ibidem.
[1457] Ibidem.
[1458] Idem, p. 3.
[1459] Ibidem.

Biseric'a si Scol'a [Biserica și Școala] era „fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica" [1460], care apărea săptămânal, duminica, la Arad[1461]. Corespondența ziarului era primită la *Institutul Pedagogico-teologic* din Arad, pe când banii pe abonament erau încasați de către Secretariatul *Consistoriului Român Ortodox* din Arad[1462].

Primul text din numărul citat e semnat de *Probu*[1463]. Al doilea de *Teodoru Ceontea*[1464]. Există și texte nesemnate, după care semnează cineva cu *Ortodoxulu*[1465]. Boala pseudonimelor e veche la noi.

În pagina 80, la rubrica *Diverse*, avem *un necrolog*. Necrologul lui „Ioanu P. Maioru". Care are următorul cuprins (diortosesc textul ca să putem *înțelege* ceva):

„Încă un stâlp puternic al națiunii române a căzut. Ioan P. Maior, proprietar în sudul regiunii, în etate de 80 [de ani], un neobosit luptător pentru cauza națională română – acel român, care și pe atunci, când românilor li se atribuia drept *crimă* [faptul] de *a-și profesa naționalitatea*, se fălea cu numele de *român* și ocrotea pe lângă sine inteligența română persecutată –, din 31 martie [1877] nu mai este între cei vii. El a fost un stegar puternic, sub ale cărui ramuri apărătoare și-au aflat scutul mulți români persecutați. Pe el l-au cunoscut toți, l-au iubit toți și din câți l-au cunoscut, rar va fi unul, care

---

[1460] Ziarul *Biseric'a si Scol'a*, anulu I, nr. 10, 3-15 apriliu 1877, Aradu, p. 73.

[1461] Ibidem.

[1462] Ibidem.

[1463] Idem, p. 75.

[1464] Idem, p. 76.

[1465] Idem, p. 79.

să nu se fi împărtășit din lărgimea bunătății inimii sale, [căci] el îi ajuta pe toți. Casa, masa și bursa dânsului erau deschise pentru orice român bun și lipsit. Toți îl numeau *tată* și *unchi*, [pentru că] toți erau *fii*, *frați* și *nepoți* [ai lui prin generozitatea pe care o avea]. Câte școli a dotat, câte biserici a înfrumusețat, pe câți școlari sărmani i-a ajutat, cât bine a făcut românilor, a enumera aici este cu neputință. Memoria lui pretinde, ca cei care l-au cunoscut mai îndeaproape, să-i facă panegiricul meritat.

În tristețea grea, care ne-a cuprins pentru pierderea lui, ne îndestulăm de astă dată [cu faptul] de a constata adevărul cuvintelor din necrologul de [mai] sus: «Prin cel adormit, familia și toți cosângenii lui au pierdut un adevărat *părinte*, iar națiunea și biserica *un fiu credincios*».

Să-i fie memoria eternă!"[1466].

Ziarul era tipărit la Arad de către Stefanu Gyulai[1467].

126. Verlaine din perspectivă greco-catolică

În revista greco-catolică *Cultura creștină* (o revistă lunară), din mai-iunie 1944[1468], Ioan Vultur semna articolul *Pomenirea lui Verlaine*[1469]. Și în care, el considera că Paul Verlaine [30 martie 1844-8 ianuarie 1896][1470] este „poetul care a dat Francezilor

---

[1466] Idem, p. 80.

[1467] Ibidem.

[1468] Revista *Cultura creștină*, anul XXIV, nr. 5-6, mai iunie 1944, [Blaj], p. 233-348.

[1469] Idem, p. 337, 334.

[1470] *Cf.* https://en.wikipedia.org/wiki/Paul_Verlaine.

cel mai frumos volum de poesie catolică din veacul al XIX-lea: *La Sagesse* [Înțelepciunea]”[1471].

De aceea, în acest articol, el se ocupă cu *viața* și *opera* „acestui *fermecător mânuitor* al condeiului, care printr’o mare parte a aportului său literar s’a așezat printre inițiatorii *primenirii catolice* din literatura franceză contimporană”[1472].

Paul Verlaine s-a născut la Metz, într-o familie de ofițer[1473], având o copilărie „dulce, calmă și evlavioastă. În *Confesiunile* sale se oprește cu o rară predilecție asupra primei sale sfinte Cumunicări, care fu bine pregătită și bine făcută, comuniantul simțind aproape fizic fericirea pe care Isus Christos o dă celor ce-l primesc cu pregătirea și evlavia cuvenită în pieptul lor”[1474].

A făcut studii temeinice, a cunoscut poezia lui Baudelaire din timpul școlii, după bacalaureat devine funcționar într-o societate de asigurări, iar primul său volum de poeme s-a numit *Les Poèmes Saturniens* [Poemele saturniene], publicat în 1866[1475]. În acesta „s-a conformat nouei estetici parnasiene, deși cu gândul de *a evada* [din ea] într’o bunăzi”[1476].

Dar când ajunge să cunoască lichiorurile tari și absintul, Verlaine începe „să ducă o viață de desmăț”[1477]. Se îndrăgostește și se logodește însă cu domnișoara Matilda Manté, ei dedicându-i volumul *La Bonne Chanson* [Cântecul cel bun]. Luptă în războiul din 1870 și, Matilda, în acest moment, se

---

[1471] Revista *Cultura creștină*, nr. cit. supra, p. 334.
[1472] Ibidem.
[1473] Ibidem.
[1474] Ibidem.
[1475] Idem, p. 334-335.
[1476] Idem, p. 335.
[1477] Ibidem.

desparte de el, despărțire pe care a trăit-o foarte dureros[1478].

Fără iubită și cămin, Verlaine vagabondează prin Franța, Belgia și Anglia, dedându-se băuturii. Se împrietenește cu Arthur Rimbaud, care îl învață noua poezie simbolistă.

Însă Verlaine și-a aruncat durerea în alcool și desfrâu, trecând printr-o mare singurătate. Iar pentru că l-a rănit pe Rimbaud cu revolverul, Verlaine face doi ani de pușcărie.

Numai că în pușcărie el se convertește[1479] și „în ziua de 15 August 1874 fu admis la sfânta Cuminecare și acea zi fu considerată ca data adevăratei sale *eliberări* morale"[1480]. Verlaine revine la Paris și publică în 1881 *La Sagesse*. Însă apoi recade în patima beției.

Moare în 8 ianuarie 1896[1481], „asistat de un preot și strângând crucifixul la piept, dupăcum ne mărturisește admirabilul critic literar, Părintele iezuit Longhaye (in *Dixneuvième siècle* [Secolul al 19-lea], t.[omul] III, pag.[ina] 362)"[1482].

După volumul prim, din 1866, *Poemele saturniene*, Verlaine a publicat între 1869-1874 *La Bonne Chanson* [Cântecul cel bun], *Fêtes galantes* [Sărbători galante] și *Romances sans paroles* [Romanțe fără cuvinte], iar în 1881: *La Sagesse* [Înțelepciunea]. A scris și alte volume de poezie, cât și proză și teatru[1483].

Iar autorul consideră că între poemele sale găsim și „perle dar și poeme de scandal, poeme

---

[1478] Ibidem.

[1479] Ibidem.

[1480] Ibidem.

[1481] Idem, p. 336.

[1482] Ibidem.

[1483] Ibidem.

obscene și chiar ridicole, ce i-au atras chiar și un an de temniță grea din partea justiției civile”[1484].

Pentru Ioan Vultur, doar volumul *Înțelepciunea* contează.

Volum împărțit în 3 părți, care cuprinde poeme în care poetul a exprimat lupta sa cu vechiul om, dar și rugăciuni adresate lui Dumnezeu și Maicii Domnului[1485].

Iar poemele din volumul *Înțelepciunea*, consideră Vultur, sunt „perle ale literaturii *mondiale*, nu numai [ale literaturii] *franceze*”[1486].

Pentru că volumul *Înțelepciunea* este, în opinia lui Ioan Vultur, o „admirabilă carte de căință și de efuziune catolică”[1487], Verlaine contribuind „la inițierea marei și profundei revoluții catolice ce domnește astăzi în literatura franceză”[1488].

Însă, subliniază el, lui Verlaine *i-a lipsit voința*[1489].

Căci „dacă ar fi avut mai multă *energie*, ar fi putut deveni *unul dintre cei mai mari poeți ai lumii catolice*”[1490].

127. Vinieta primă din *Codex Bodmer 25*

Deasupra *Evangheliei după Matteos* se află această vinietă[1491]:

[1484] Ibidem.
[1485] Ibidem.
[1486] Idem, p. 337.
[1487] Ibidem.
[1488] Ibidem.
[1489] Ibidem.
[1490] Ibidem.
[1491] *Codex Bodmer 25: Tetraevangelium*, f. 1r, *cf.* http://www.e-codices.unifr.ch/de/fmb/cb-0025/1r/0/Sequence-797.

Pergamentul e scris în limba greacă, cu litere minuscule.

128. Pentru nunți

În 1827, la București, Sfântul Grigorie Dascălul, Mitropolitul Țării Românești (n. 1765, † 22 iunie 1834, canonizat pe 21 mai 2006, pomenit pe 22 iunie)[1492] publica *Învățătură pre scurt pentru nunți*.

Pe pagina de titlul a cărții stă scris că aceasta este „acum tălmăcită și întru acest chip așezată"[1493] de către Mitropolitul Ungrovlahiei. Cartea este inventariată în BAR[1494] la cota CRV[1495] 1310 și are 42 de pagini. Ea se ocupă cu descrierea gradelor de rudenie, începând de la rudenia de sânge[1496]. Vorbește apoi despre rudenia din cuscrie[1497] pentru două și trei neamuri, despre rudenia din Botez[1498],

---

[1492] *Cf.* http://ro.orthodoxwiki.org/Grigorie_Dasc%C4%83lul

[1493] Sfântul Grigorie Dascălul, *Învățătură pre scurt pentru nunți*, în BAR CRV 1310, pagina de titlu.

[1494] *Biblioteca Academiei Române*.

[1495] *Carte Românească Veche*.

[1496] Sfântul Grigorie Dascălul, *Învățătură pre scurt pentru nunți*, în BAR CRV 1310, p. 2.

[1497] Idem, p. 7.

[1498] Idem, p. 35.

despre rudenia din iotesie sau apărută din „facerea de copii de suflet”[1499] și termină cartea cu *O epistolie a Marelui Vasilie către un oarecarele Diodor*[1500].

129. Calendarul pe 1828

A fost tipărit la Buda[1501], fiind admis pentru publicare pe 7 decembrie 1827[1502].

Și el începe cu o *chronologie*, din care aflăm că anul 1828, pentru ortodocși, este anul 7336 de la facerea lumii, pentru romano-catolici este anul 6541 de la facerea lumii, iar pentru evrei e anul 5386 de la facerea lumii[1503].

În pagina a 3-a a cărții ni se spune că soarele este de 1.448.000 de ori *mai mare* decât pământul și că se află la 10 milioane *depărtare* de noi. Iar primăvara lui 1828 a început la 9 martie, ora 10 și 11 minute[1504].

În 1828 au fost două *întunecimi* [eclipse] de soare: pe 24 martie, la ora 6 dimineața, și pe 27 septembrie, noaptea. Însă n-a existat o eclipsă de lună[1505]. Paștiul lui 1828 a coincis cu *Bunavestire*[1506]. *Pogorârea Sfântului Duh* a fost pe 13 mai[1507].

[1499] Idem, p. 38.

[1500] Idem, p. 39-42.

[1501] *Calendariu pre anu'l dela Cristos 1828*, quarele este visectu, și se cuprinde din 366 de dile, in Buda, cu Tipariu'l Crăiecsei Tipografiĭ a Universitatei din Pesta, 46 p.

[1502] *Cf.* a doua pagină, după pagina de titlu.

[1503] Idem, p. 1.

[1504] Idem, p. 3.

[1505] Idem, p. 3-4.

[1506] Idem, p. 10.

[1507] Idem, p. 13.

La Arad au existat *4 mari târguri* în acel an: pe 17 februarie, pe 19 aprilie, pe 12 septembrie și pe 17 decembrie *după calendarul vechi*[1508]. Adică *ortodox*, care nu era *îndreptat* la acea dată.

Cartea este inventariată la *Biblioteca Universitară din Cluj* la cota BRV 1359, cu nr. de inventar 4/1937[1509].

130. Cele 4 milioane de becuri

Din ziarul *Adevărul* din 11 mai 1948, din pagina a 2-a, dedicată în mod principal publicității, aflăm că „se vor fabrica 4 milioane de becuri”[1510] în România. *Agerpres* e agenția de presă care a scris știrea[1511]. Și aceast număr impresionant de becuri va fi posibil „prin colaborarea Oficiului industrial al sticlei cu cel al Materialelor Electrice” [1512].

Fabricile de sticlă au făcut globurile electrice, iar fabricile de făcut becuri, în urma tratativelor cu URSS și Ungaria, vor furniza filamentele și electrozii necesari[1513]. Întreaga producție va fi pusă „la dispoziția publicului”[1514] cumpărător, fiind vândute prin „unitățile de desfacere a mărfurilor”[1515]. În București, se anunță aici, vor exista 3 astfel de unități de desfacere[1516].

[1508] Idem, p. 43.

[1509] *Cf.* coperta primă.

[1510] Ziarul *Adevărul*, anul 62, nr. 17.156, marți, 11 mai 1948, p. 2.

[1511] Ibidem.

[1512] Ibidem.

[1513] Ibidem.

[1514] Ibidem.

[1515] Ibidem.

[1516] Ibidem.

Bibliografia
(în ordinea apariției textuale)

Dumitru Manolache, *Cum poți trăi astăzi o minune învățând taina tăcerii. Întâlnire cu Sfântul Calinic la Cernica*, ziarul *Lumina*, luni, 11 aprilie 2011, *cf.* http://ziarullumina.ro/reportaj/intalnire-cu-sfantul-calinic-la-cernica.

Pr. Prof. Univ. Dr. Aurel Pavel, *Sfântul Ierarh Calinic de la Cernica, organizator al școlilor de pregătire a clerului și susținător al activităților tipografice și culturale*, în *Anuarul Academic*, serie nouă, XI (XXXVI), 2010-2011, Ed. Universității „Lucian Blaga”, Sibiu, p. 7-20.

Arhim. Anastasie Baldovin, Viața și nevoințele cele monahale ale Preacuviosului Episcop al Râmnicului-Noul Severin, D. D. Calinic, în rev. *Biserica Ortodoxă Română*, XXII (1898-1899), nr. 10, p. 1016-1046.

http://ro.wikipedia.org/wiki/Sfântul_Calinic_de_la_Cernica

Adrian Nicolae Petcu, *Activitatea Departamentului Cultelor în atenția Securității (1970-1989)*, în *Caitele CNSAS*, anul II, nr. 2 (4)/ 2009, Ed. CNSAS, București, 2010, p. 69-120.

Ion Brad, *Muntele catârilor sau Ambasador la Sfântul Munte*, Ed. Fundația Europeană Titulescu, București, 2013, 341 p.

http://www.titulescu.eu/wp-content/uploads/2013/08/BRAD-Muntele-BT-interior.pdf

Iuliu Crăcană, *Salarizarea cadrelor Securității*, în *Totalitarism și rezistență, teroare și represiune în România comunistă*, Ed. CNSAS, București, 2001, p. 71-80.

Studiĭ și Documente cu privire la Istoria Romînilor. Scrisorĭ și alte acte privitoare la Unirea Principatelor, tipărite în amintirea semi-centenarului din 1909 de N.[icolae] Iorga, Profesor la Universitatea din București, vol. XVIII, Ed. Atelierele grafice SOCEC & Comp., Societate anonimă, Bucureștĭ, 1910, 103 p.

Pr. Prof. Univ. Dr. Dumitru Gh. Radu, *Despre înnoirea și îndumnezeirea omului în Hristos*, Ed. Mitropoliei Olteniei, Craiova, 2007, 435 p.

Brașovul și Romînii. Scrisorĭ și Lămurirĭ de N.[icolae] Iorga, Profesor la Universitatea din Bucureștĭ, Ed. Stabilimentul grafic I. V. SOCECU, Bucureștĭ, 1905, 453 p.

Ioan Bianu, Nerva Hodoș și Dan Simonescu, *Bibliografia românească veche 1508-1830*, Tomul III, 1809-1830, edițiunea Academiei Române, Ed. Atelierele Grafice SOCEC & Co., SOC. ANONIMĂ, București, 1912-1936, 777 p.

Sancti Cypriani ad S. Cornelium Papam, *Epistola XIII* (252 d. Hr.), în PL 3, col. 829-838.

Sfântul Ciprian Episcopul Cartaginei, *Scrisori*, trad. din lb. latină de Prof. Ion Diaconescu și Prof. Dr. Ovidiu Pop, cu pref. de Prof. Ion Diaconescu, Ed. Sofia, București, 2011, 431 p.

N.[icolae] Iorga, *Locul românilor în istoria universală*, ed. îngrijită de Radu Constantinescu, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1985, 510 p.

Alina Siminiceanu, *Smara Gheorghiu în Arhiva Istorică a Colecțiilor Speciale ale Bibliotecii Naționale a României*, în *Revista Bibliotecii Naționale a României* XV (2009), nr. 1-2, p. 29-45.

Dr. At. M. Marienescu, *Luteranismul, calvinismul și întroducerea limbiĭ române în Bisericile din Ardél, cf.* http://www.unibuc.ro/CLASSICA/lutercalvin/untitled.pdf.

Lazăr Șăineanu, *Dicționar universal al limbei române*, a opta edițiune, revăzut și adăogit la Ediția a VI-a, Ed. „Scrisul românesc" S. A., Craiova, [1929], III-L + 872 de p.

Prof. Mihail Gr. Poslușnicu, *Istoria musicei la români. De la Renaștere până'n epoca de consolidare a culturii artistice. Cu 193 chipuri în text*, cu pref. de Niculae Iorga, Ed. „Cartea românească", București, 1928, 632 p.

http://ro.wikipedia.org/wiki/Comuna_Brusturi,_Bihor

Rev. *Cultura poporului*, anul VI, nr. 177, 178, 179, Cluj, 1927, 8 p.

https://www.facebook.com/thechronicle.ro/photos/a.300718250035619.67799.300609090046535/708218689285571/?type=1&fref=nf

Arhimandrit Ioanichie Bălan, *Viața și nevoințele Arhimandritului Cleopa Ilie*, Ed. Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Iași, 1999, 231 p.

http://www.sfant.ro/sfinti-romani/protosinglelul-ioanichie-moroi-manastirea-sihastria.html

http://basilica.ro/img/resize/basilica.ro/images/2014/stiri/12_decembrie/02/g/cleopa/01_w747_h800_q100.jpg

Dinu C. Giurescu, *Distrugerea trecutului României*, Ed. Museion, București, 1994, 93 p.

http://www.digi24.ro/Stiri/Digi24/Actualitate/Stiri/Kilometrul+0+Biserica+Sfanta+Vineri+demolata+la+cererea+Elenei+C

Ionuț Ungureanu, *Bisericile ajunse sub lama buldozerelor regimului comunist*, *cf.*
http://www.historia.ro/exclusiv_web/general/articol/bisericile-ajunse-lama-buldozerelor-regimului-comunist.

http://i1.wp.com/www.muzeuldefotografie.ro/wp-

content/uploads/2010/06/biserica_sf_vineri2.jpg?zoom=1.5&resize=640%2C466

Emil Căpraru, Herta Căpraru, *Mama și copilul*, Ed. Medicală, București, 1984, 448 p.

Dicționarul plantelor de leac, realizat de Eugen Mihăescu și colaboratorii săi, ed. a 2-a, Ed. Călin, București, 2008, 158 p.

Constantin Noica, *Sentimentul românesc al ființei*, Ed. Humanitas, București, 1996, 186 p.

http://ro.wikipedia.org/wiki/Dimitrie_Stelaru

Dimitrie Stelaru, *Mare incognitum*, Ed. pentru Literatură, București, 1967, p. V-IX (prefață de Eugen Jebeleanu) + 3-372 p.

Jack Cowls, *I Spent Halloween in a Satanist's Crypt*, 13 noiembrie 2014,
cf.
http://www.vice.com/read/i-spent-halloween-in-a-satanists-bungalow-crypt-666.

Ziarul *Scânteia*, seria III, anul XVI, nr. 642, vineri, 4 octombrie 1946, 4 p.

Henry L. Lolliot, *Dicționar Englez-Român*, 1900, Volumul 1. Literele A și B, editat de C. George Sandulescu și Lidia Vianu, Ed. Contemporary Literature Press, Bucharest, 2014, 186 p.

http://editura.mttlc.ro/lolliot-dictionar.html

Paul Teodorescu, *Învățați limba spaniolă fără profesor*, ed. a II-a, Ed. Științifică, București, 1963, 559 p.

Arhimandrit Ioanichie Bălan, *Patericul românesc, ce cuprinde viața și cuvintele unor Sfinți și Cuvioși Părinți ce s-au nevoit în Mănăstirile Românești (secolele III-XX)*, ed. a V-a, Ed. Mănăstirea Sihăstria, 2005, 811 p.

N.[icolae] Steinhardt, *Critică la persoana întâi*, ed. îngrijită, studiu introd., note, referințe critice și indici de Florian Roatiș, cu repere biobibliografice de Virgil Bulat, Ed. Mănăstirea Rohia & Polirom, Iași, 2011, 394 p.

Liviu Ioan Stoiciu, „Scriu jurnal pentru sufletul meu”, p. 6-7, în rev. *Acolada*, mai 2008 (II), nr. 5 (8), 24 p.

Florentin Smarandache, *Frate cu meridianele și cu paralelele*, vol. III, Ed. Offsetcolor, Râmnicu Vâlcea, 2006, 189 p.

http://fs.gallup.unm.edu/Frate3.pdf

Poesii de Mihail Eminescu, Ed. Librariei Socecu & Comp., Bucuresti, 1884, III-IV + 307 p.

Poesii de Mihail Eminescu, ediția a doua, Ed. Librariei Socecu & Comp., Bucuresti, 1885, III-IV + 307 p.

Poesii de Mihail Eminescu, ediția a treia, Ed. Librariei Socecu & Comp., Bucuresci, 1888, III-IV + 315 p.

Poesii de Mihail Eminescu, ediția a patra, cu o notiță biografică de T.[itu] Maiorescu, Ed. Librăriei Socecu & Comp., București, 1889, III-XIV + 315 p.

Poesii de Mihail Eminescu, ediția a cincea, cu o notiță biografică de T.[itu] Maiorescu, Ed. Librăriei Socecŭ & Comp., București, 1890, III-XIV + 331 p.

Poesii de Mihail Eminescu, ediția a șasea, cu o notiță biografică de T.[itu] Maiorescu, Ed. Librăriei Socecŭ & Comp., București, 1892, III-XIV + 311 p. + 3 p. de cuprins.

Poesii de Mihail Eminescu, ediția a șaptea, cu o notiță biografică de T.[itu] Maiorescu, Ed. Librăriei Socecŭ & Comp., București, 1895, III-XVI + 311 p. + 3 pagini de cuprins.

Poesii de Mihail Eminescu, ediția a opta, cu o notiță biografică de T.[itu] Maiorescu, Ed. Librăriei Socecŭ & Comp., București, 1901, III-XV + 255 p. + 3 pagini de cuprins.

Poesii de Mihail Eminescu, ediția a noua, cu o notiță biografică de T.[itu] Maiorescu, Ed. Librăriei Socecŭ & Comp., București, 1903, III-XV + 255 p. + 3 pagini de cuprins.

Poesii de Mihail Eminescu, ediția a zecea, cu o notiță biografică de T.[itu] Maiorescu, Ed. Librăriei

Socec & Comp., Societate Anonima, București, 1907, III-XV, 255 p. + 3 pagini de cuprins.

I.[on] L.[uca] Caragiale, *Opere*, vol. VII. *Corespondență*, ed. îngrijită de Șerban Cioculescu, cu 2 planșe afară din text, Ed. Fundația regală pentru literatură și artă, București, 1942, XI-XXXII + 594 p.

Convorbiri literare, anul V (1 martie 1871-1 martie 1872), redactor Iacob Negruzzi, Ed. Tipografia Th. Balassan, Iassi, 1872, 16 p.

Bogdan Petriceicu-Hasdeu, *Scrieri literare, morale și politice*, tomul al II-lea, ed. critică, cu note și variante de Mircea Eliade, cu trei planșe afară din text, Ed. Fundația pentru literatură și artă „Regele Carol II", București, 1937, 413 p.

[Vasile] Alecsandri, *Mărgăritărele (1852-1862)*, în col. *Biblioteca pentru toți*, Ed. Libărieĭ Leon Alcalay, Bucureștĭ, [1900], 204 p.

Al.[exandru] Vlahuță, *Poesii*, a doua editie, Ed. Librărieĭ Socecŭ & Comp., Bucuresci, 1892, p. 131 p.

Ana Bantoș în dialog cu Ileana Mălăncioiu, *Eu n-am obsesia morții, dar am obsesia vieții*, în rev. *Limba română*, nr. 6 (228) 2014, noiembrie-decembrie, Chișinău, p. 80-88.

Arhimandrit Zaharia Zaharou, *Merinde pentru monahi*, ediția a doua, în col. „Crinii țarinii", vol. 1, Ed. Nicodim Caligraful, Sfânta Mănăstire Putna, 2013, 202 p.

I.[on] L.[uca] Caragiale, *Opere*, vol. III, *Reminiscențe și notițe critice*, ed. îngrijită de Paul Zarifopol, cu 2 planșe afară din text, Ed. „Cultura Națională", București, 1932, 346 p.

Jean Calvin, *Ioan. Comentarii*, trad. [din fr.] de Ștefan Gugura, col. *Reforma*, Ed. Logos, Cluj-Napoca, 2011, 543 p.

Boniface Ramsey O. P., *Ambrose*, Pub. Routledge, London and New York, 2002, 238 p.

http://orthodoxwiki.org/Egeria

The Pilgrimage of Etheria, by M. L. Mc. Clure and C. L. Feltoe, D.D., in col. *Translations of Christian Literature. Series III. Liturgical Texts*, Pub. Society for Promoting Christian Knowledge, London/ New York, [1919], xlviii + 103 p.

Acad. Mihai Drăgănescu, *Din istoria telecomunicațiilor în România*, art. în format PDF (22 pagini), existent în locația:
http://www.atic.org.ro/ktml2/files/uploads/Com_MDapr.2003.pdf.

Mihaela Stănescu, *Ce este Internetul și cum a apărut?*, 8 mai 2012, *cf.*
http://www.descopera.ro/capcanele-internetului/9594234-ce-este-internetul-si-cum-a-aparut.

http://www.ici.ro/

Raluca Pantazi și Vlad Barza, *Istoria internetului în România, văzută prin ochii cercetătorului*

Eugenie Stăicuț: De la rețelele japoneze la primele pagini .ro, luni, 18 noiembrie 2013, *cf.* http://economie.hotnews.ro/stiri-20_ani_internet-16050622-istoria-internetului-romania-vazuta-prin-ochii-cercetatorului-eugenie-staicut-retelele-japoneze-primele-pagini.htm.

Sergiu Sora, *Povestea unui cântec – Sanie cu zurgălăi*, vineri, 24 decembrie 2014, *cf.* https://folclormuzical.wordpress.com/2014/12/26/saniecuzurgalai/.

http://ro.wikipedia.org/wiki/Sanie_cu_zurgălăi

http://ro.wikipedia.org/wiki/Liviu_Deleanu

Sean Alday, *Don Pablo Pedro: Hospital Sheets*, 16 decembrie 2012, *cf.* http://bushwickdaily.com/2012/10/don-pablo-pedro-hospital-sheets/.

http://donpablopedro.blogspot.ro/

http://4.bp.blogspot.com/_53XZusPuRz8/SntB1mBYRsI/AAAAAAAAAr4/hnAomnhOPFU/S692/sunflower.jpg

http://2.bp.blogspot.com/-fcH1301tjJg/UiT9wmCtm2I/AAAAAAAABF0/swxyOiNpyWY/s1600/PussPress3.jpg

http://2.bp.blogspot.com/-GH6HuYGS1w0/UUKJI47kqpI/AAAAAAAABCQ/tttmBVLEPVU/s1600/Et+Tu.jpg

http://2.bp.blogspot.com/-EFOaYpkWCmQ/UUKJLifW-aI/AAAAAAAABCY/-pybSEiZRXU/s1600/Every+One+Dies+Alone.jpg

http://3.bp.blogspot.com/-NuYY-YOuHsU/UUKJF82LPUI/AAAAAAAABCI/nrA5xer88N4/s1600/I+Got+A+Itch.jpg

http://4.bp.blogspot.com/-1vM4XGlxuMs/UIoghpmIkdI/AAAAAAAAA_Y/mgN6vYFo1mo/s1600/talking+about+myself.jpg

http://4.bp.blogspot.com/-w-pot8_ACpo/T1eznwqLrwI/AAAAAAAAA9Q/KMnfaGh9dDE/s1600/Don%2BPablo%2BPedro%252C%2BLifes%2Ba%2BBitch%2BThen%2BYou%2BDie%2BSo%2BLets%2BFuck%2BThe%2BWorld%2BLets%2BAll%2BGet%2BHigh%252C%2B2011%252C%2BAcrylic%2Bon%2BMuslin%252C%2B57x96%252C%2B7500.jpg

http://2.bp.blogspot.com/-GUH_Z52mdEo/T1ezm7WZb_I/AAAAAAAAA84/koQD3Y6RuUc/s1600/Don%2BPablo%2BPedro%252C%2BHangover%252C%2B2012%252C%2BAcrylic%2Bon%2BMuslin%252C%2B31x41%252C%2B1400.jpg

http://1.bp.blogspot.com/-1D6Iu_R5shE/T1YoJ9jtgqI/AAAAAAAAA70/US8Cf_XHlQM/s1600/Don%2BPablo%2BPedro%252C%2BBlue%2BEyes%252C%2B2012%252C%2BAcrylic%2Bon%2BMuslin%252C%2B11x14%252C%2B500.jpg

http://2.bp.blogspot.com/-CC_rTwDIaI4/TdGX07drMRI/AAAAAAAAA2I/QXCPZulk1-s/s1600/peony%2Bcreampie.jpg

http://3.bp.blogspot.com/-zBfOcZ2C4AA/TdGX0CUnv7I/AAAAAAAAA14/IaPKka49j-w/s1600/shells.jpg

http://2.bp.blogspot.com/_53XZusPuRz8/TTUupTN5FvI/AAAAAAAAA1U/Tii42HTixLQ/s1600/man%2Bdies.jpg

http://3.bp.blogspot.com/_53XZusPuRz8/SneTOuSbRUI/AAAAAAAAAr0/b90qLpvGRDw/s1600-h/Adolescence+Daydream.jpg

http://3.bp.blogspot.com/_53XZusPuRz8/SneR_bQw1pI/AAAAAAAAArA/QGQyxbNVn4g/s1600-h/Jesus%27s+Vagina+and+Shit.jpg

http://2.bp.blogspot.com/_53XZusPuRz8/SneR_NW8zrI/AAAAAAAAAq4/jABcsz-EQi4/s1600-h/Adam+Has+a+Butt+Baby.jpg

http://4.bp.blogspot.com/_53XZusPuRz8/SZx1grT_JwI/AAAAAAAAAdY/avNxaOnrqUs/s1600-h/detail+butt.jpg

The Acts of the Council of Chalcedon, vol. I, *General Introduction. Documents before the Council. Session I*, translated with introduction and notes by Richard Price and Michael Gaddis, in col. *Translated Texts for Historians* (vol. 45), Pub. Liverpool University Press, 2005, 365 p.

http://en.wikipedia.org/wiki/Vize

http://en.wikipedia.org/wiki/Kos

http://en.wikipedia.org/wiki/Amasya

http://en.wikipedia.org/wiki/Trapezus,_Arcadia

http://en.wikipedia.org/wiki/Rhodes

http://ro.wikipedia.org/wiki/Dorylaeum

http://it.wikipedia.org/wiki/Raphana

http://en.wikipedia.org/wiki/Arsuz

http://en.wikipedia.org/wiki/Irenopolis

http://en.wikipedia.org/wiki/Siege_of_Germanicia

http://www.trismegistos.org/place/3089

http://referenceworks.brillonline.com/entries/brill-s-new-pauly/mnizus-e807820?s.num=175&s.rows=50&s.start=150

http://fr.wikipedia.org/wiki/Ariarathia

http://en.wikipedia.org/wiki/Therma

http://en.wikipedia.org/wiki/Rhodope_Mountains

http://en.wikipedia.org/wiki/Phocaea

Dictionary of Greek and Roman Geography, vol. 1, edited by William Smith, London, 1869, 1108 p.

http://en.wikipedia.org/wiki/Hypaepa

http://en.wikipedia.org/wiki/Parium

http://oxfordindex.oup.com/view/10.1093/oi/authority.20110810105627411

http://www.wildwinds.com/coins/greece/lydia/apollonoshieron/

http://en.wikipedia.org/wiki/Antiphellus

http://en.wikipedia.org/wiki/Euroea_in_Epiro

http://en.wikipedia.org/wiki/Chares_of_Athens

http://orthodoxwiki.org/Abercius_of_Hierapolis

http://en.wikipedia.org/wiki/Docimium

http://en.wikipedia.org/wiki/Akșehir

http://en.wikipedia.org/wiki/Chytri

http://en.wikipedia.org/wiki/Naupactus

http://en.wikipedia.org/wiki/Demetrius

http://en.wikipedia.org/wiki/Diodotus_I

http://ro.orthodoxwiki.org/Sozomen

http://en.wikipedia.org/wiki/Arius

Sozomen, *The Ecclesiastical History/ History of the Church from A. D. 324 to A. D. 440*, translated from the greek by Edward Walford, M. A., with a memoir of the author, London, 1855, 424 p.

Cristian Troncotă, *Istoria serviciilor secrete românești de la Cuza la Ceaușescu*, cu un *Cuvânt înainte* de Florin Constantiniu și *Postfață* de Ion Cristoiu, Ed. „Ion Cristoiu" S.A., București, 1999, 503 p.

D. Bodin, *Grigorie Decapolitul și Ioan de Capestrano* (comunicare făcută în ședința de joi, 24 februarie 1944, a Institutului de Istorie Națională din București), în *Revista istorică română*, vol. 14, fasc. 3, 1944, p. 307-315.

Prof. Dr. Fearghus Ó Fearghail, *The First Irish Translation of the Old Testament*, in *Biblicum Jassyense* (Romanian Journal for Biblical Philology and Hermeneutics), vol. 4, 2013, Iași, p. 103-124.

Preot Dr. Constantin Coman, *Ortodoxia sub presiunea istoriei. Interviuri*, Ed. Bizantină, București, 1995, 302 p.

http://ro.wikipedia.org/wiki/Zareh_Baronian

Arhim. Zareh Baronian, *Cuvânt despre Liturghia Bisericii armene și Liturghiile răsăritene*, cu pref. de Pr. Prof. Ene Braniște, ed. îngrijită de Fabian Anton, în col. *Biblioteca ortodoxă*, vol. 19, Ed. Eikon, Cluj-Napoca, 2003, p. 308 p. + 8 fotografii.

Silviu Brucan, *Generația irosită. Memorii*, cu pref. de Teșu Solomovici, Ed. Teșu, București, 2007, 271 p.

http://ro.wikipedia.org/wiki/Scînteia

http://ro.wikipedia.org/wiki/Frontul_Salvării_Naționale

Tradiții ale rromilor din spațiul românesc, București, 2004, 156 p., *cf.* http://www.isjilfov.ro/files/fisiere/Traditii_ale_rromilor_din_spatiul_romanesc.pdf.

Radu Gabriel Dumitrescu, *Considerații asupra câtorva portrete din colecția de stampe a Arhivelor Naționale Istorice Centrale*, p. 157-175, în *Anuarul Muzeului Literaturii Române*, anul III, Ed. Junimea, Iași, 2010, 254 p.

http://muzeulagriculturii.ro/

http://muzeulagriculturii.ro/node/1

Monica Anghel și Costin Costea, *Dialog cu Răzvan Ciucă, directorul Muzeului Național al Agriculturii, „În viață să nu faceți nimic în silă”*, p. 16-17, în rev. *Helis*, anul VIII, nr. 12 (92), decembrie 2010, Slobozia, 20 p.

Lucian Năstasă, *Intimitatea amfiteatrelor. Ipostaze din viața privată a universitarilor „literari” (1864-1948)*, Ed. Limes, Cluj-Napoca, 2010, 526 p.

Prof. Dr. Constantin Dobrescu, *Vasile Pârvan: un magistru al istoriei*, 27 iulie 2013, *cf.* http://slova-

crestina.ro/prof-dr-constantin-dobrescuvasile-parvanun-magistru-al-istoriei_2013_07_27/.

http://el.wikipedia.org/wiki/Χρήστος_Ανδρούτσος

http://argolikivivliothiki.gr/2011/12/10/ανδρούτσος-διονυσίου-χρήστος-κίος-βι/

Hr. Andruțos, *Simbolica*, traducere din lb. gr. de Patriarhul Iustin [Moisescu], ed. a 2-a (apărută la inițiativa, sub coordonarea și prin osteneala PS Calinic Argatu), Episcopia Argeșului și Muscelului & Ed. Anastasia, București, 2003, 568 p.

http://www.patriarchateofalexandria.com/index.php?module=news&action=details&id=373

http://orthodoxwiki.org/Cyril_Lucaris

http://www.imr.gr/content/images/kyrillos_loukaris_big.jpg

Viețile Sfinților pe luna ianuarie, retipărite și adăugite cu aprobarea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române după ediția din 1901-1911, Ed. Episcopiei Romanului și Hușilor, Mănăstirea Sihăstria, 1993, 591 p.

http://3.bp.blogspot.com/-Id1djLMOlVE/VK4LxtcDqAI/AAAAAAAAYrM/oH3h7uM_Mjo/s1600/13.%2BΜΑΞΙΜΟΣ%2BΚΑΥΣΟΚΑΛΥΒΙΤΗΣ%2B(2).jpg

Din viața Cuviosului Părintelui nostru Maxim Cavsocalivitul, în *Filocalia românească*, vol. 8, trad.,

introd. și note de Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, Ed. IBMBOR, București, 1979, p. 541-545.

Tipic bisericesc, tipărit cu aprobarea Sfîntului Sinod și cu binecuvîntarea Prea Fericitului Părinte Justinian, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Ed. IBMBOR, București, 1976, 302 p.

Anuarul Universității din București (1930-1931), Ed. „Bucovina" I. E. Torouțiu, București, 1932, 218 p.

http://biserica.org/WhosWho/DTR/P/IonPopescuMalaiesti.html

http://ro.wikipedia.org/wiki/Fișier:Irineu_Mihălcescu1.jpg

http://ro.wikipedia.org/wiki/Irineu_Mihălcescu

http://biserica.org/WhosWho/DTR/C/IoanCornoiu.html

http://biserica.org/WhosWho/DTR/C/BadeaCiresanu.html

Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș, *Fragmentarium (vol. 3)*, Teologie pentru azi, București 2014, 388 p. *Cf.*
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/05/26/fragmentarium-vol-3/.

http://biserica.org/WhosWho/DTR/E/GhenadieEnacescu.html

http://biserica.org/WhosWho/DTR/T/GherasimTimus.html

http://www.anticariat-unu.ro/arheologia-biblica-de-constantin-chiricescu-editia-a-ii-a-bucuresti-1910-p9902

http://biserica.org/WhosWho/DTR/C/ConstantinChircescu.html

http://biserica.org/WhosWho/DTR/N/NicolaeNitzulescu.html

http://ro.wikipedia.org/wiki/Constantin_Erbiceanu

http://biserica.org/WhosWho/DTR/B/DimitrieBoroianu.html

http://biserica.org/WhosWho/DTR/D/DragomirDemetrescu.html

C.[onstantin] Erbicénu [Erbiceanu], *Descrierea manuscriptelor Mitropolituluĭ Antim Ivirénul*, p. 1019-1030, în rev. Biserica Orthodoxă Română, anul XI, nr. 12, martie, Ed. Tipografia Cărților Bisericescĭ, Bucureștĭ, 1888.

http://ro.wikipedia.org/wiki/Vasile_Ursu_Nicola

Istoria României în texte, selecția și comentariul textelor au fost realizate de: Bogdan Murgescu (coordonator), Alexandru Barnea, Ion Bucur, Simion Câlția, Ioan Cârjă, Adrian Cioroianu, Alin Ciupală, Antal Lukacs, Ecaterina Lung, Mirela-Luminița Mur-

gescu, Constantin Petolescu, Bogdan Popovici, Florin Țurcanu, Ed. Corin, București, 2001, 411 p.

Ioan Fruma, *Horia, procesul și martiriul său*, Ed. Dacia Traiană, Sibiu, 1947.

http://ro.wikipedia.org/wiki/Ion_Oargă_Cloșca

http://ro.wikipedia.org/wiki/Crișan

Simion Florea Marian și corespondenții săi, ed. îngrijită de Eugen Dimitriu și Petru Froicu, cu un cuvânt înainte de Iordan Datcu, col. *Documente literare*, Ed. Minerva, București, 1991, 407 p.

http://en.wikipedia.org/wiki/Lviv

http://en.wikipedia.org/wiki/Zhovkva

Nicolae Manolescu, *Dreptul la normalitate: Discursul politic și realitatea*, cu prefață de Vladimir Tismăneanu, Ed. Litera, București, 1991, 280 p.

http://www.revistaorizont.ro/conferintelemicrosoft/index.php/conferinte?cid=15

Michael Whelton, *Papi și Patriarhi. O perspectivă ortodoxă asupra pretențiilor romano-catolice*, trad. de Virgil Baidoc, prefață de Mircea Platon, Ed. Theosis, Oradea, 2010, 219 p.

http://ro.wikipedia.org/wiki/%C8%98oard,_Mure%C8%99

Revoluția transilvană de la 1848-1849. Date, realități și fapte reflectate în documente bisericești

ortodoxe 1848-1850, volum întocmit de Dumitru Suciu (coordonator), Alexandru Moraru, Iosif Marin Balog, Diana Covaci, Cosmin Cosmuța și Lorand Maldy, studiu introductiv de Dumitru Suciu, Ed. ASAB, București, 2011, 588 p.

http://www.ecclesia.gr/greek/press/theologia/material/1990_3_4_filias.pdf

L'Eucologio Barberini gr. 336 (ff. 1-263), edizione a cura di Stefano Parenti ed Elena Velkovska, in coll. Bibliotheca „Ephemerides liturgicae. Subsidia", vol. 80, Ed. Centro Liturgico Vincenziano, Roma, 1995, 382 p.

Dan Romalo, *Cronica getă apocrifă pe plăci de plumb?*, ediție bilingvă: română-engleză, cu prefață de Dr. Al. Suceveanu, cu studiu istoric și filologic de Aurora Pețan și postfață de Acad. Virgil Cândea, Ed. ALCOR, București, 2005, 360 p.

Sfântul Ioan Damaschin, *Logica*, tălmăcită în limba Patriei de Preasfințitul KIR GRIGORIE [RÂMNICEANU], Episcop al Argeșului, ed. a II-a, revăzută și îmbunătățită, ed. îngrijită și studiu introd. de Dr. Adrian Michiduță, cu transliterare de Aurelia Florescu, Ed. Aius, Craiova, 2012, 199 p.

Adrian Michiduță, *Constituirea terminologiei filosofice românești (IV)*, *cf.* http://www.revista-mozaicul.ro/michiduta10.html.

http://biserica.org/WhosWho/DTR/R/GrigorieRimniceanu.html

Maria Giurgea, Maria Georgescu-Boștină, *Abecedar*, Ed. didactică și pedagogică, București, 1982, 135 p.

ΜΗΝΑΙΑ ΤΟΥ ΟΛΟΥ ΕΝΙΑΥΤΟΥ, ΤΟΜΟΣ Α΄, ΠΕΡΙΕΧΩΝ ΤΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΝ ΤΩΝ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ καὶ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ ΜΗΝΩΝ, ΡΘΜΗ, 1888, 578 p.

ΜΗΝΑΙΑ ΤΟΥ ΟΛΟΥ ΕΝΙΑΥΤΟΥ, ΤΟΜΟΣ Β΄, ΠΕΡΙΕΧΩΝ ΤΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΝ ΤΩΝ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ καὶ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ ΜΗΝΩΝ, ΡΘΜΗ, 1892, 740 p.

ΜΗΝΑΙΑ ΤΟΥ ΟΛΟΥ ΕΝΙΑΥΤΟΥ, ΤΟΜΟΣ Γ΄, ΠΕΡΙΕΧΩΝ ΤΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΝ ΤΩΝ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ καὶ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ ΜΗΝΩΝ, ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΡΩΤΗ, ΡΘΜΗ, 1896, 700 p.

ΜΗΝΑΙΑ ΤΟΥ ΟΛΟΥ ΕΝΙΑΥΤΟΥ, ΤΟΜΟΣ Δ΄, ΠΕΡΙΕΧΩΝ ΤΗΝ ΑΝΥΚΟΥΣΑΝ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΝ ΤΩΝ ΜΑΡΤΙΟΥ καὶ ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΜΗΝΩΝ, ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΡΩΤΗ, ΡΘΜΗ, 1898, 419 p.

ΜΗΝΑΙΑ ΤΟΥ ΟΛΟΥ ΕΝΙΑΥΤΟΥ, ΤΟΜΟΣ Ε΄, ΠΕΡΙΕΧΩΝ ΤΗΝ ΑΝΥΚΟΥΣΑΝ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΝ ΤΩΝ ΜΑΙΟΥ καὶ ΙΟΥΝΙΟΥ ΜΗΝΩΝ, ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΡΩΤΗ, ΡΘΜΗ, 1900, 413 p.

ΜΗΝΑΙΑ ΤΟΥ ΟΛΟΥ ΕΝΙΑΥΤΟΥ, ΤΟΜΟΣ Ζ΄, ΠΕΡΙΕΧΩΝ ΤΗΝ ΑΝΥΚΟΥΣΑΝ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΝ ΤΩΝ ΙΟΥΛΙΟΥ καὶ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΜΗΝΩΝ, ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΡΩΤΗ, ΡΘΜΗ, 1902, 560 p.

http://fr.wikipedia.org/wiki/Isaac_Habert_%28th%C3%A9ologien%29

ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΟΝ. Liber pontificalis Ecclesiae Grecae, meditatione et labore Isaacii Haberti, cum indice locvpletissimo, Parisiis, M. DC. XLIII [1643], 749 p. + index.

http://books.google.ro/books?id=y97IesxbXWIC&dq=Liber%20Pontificalis%20Ecclesiae%20graecae&hl=ro&pg=PP5#v=onepage&q&f=false

Ziarul *Adevărul*, anul XXXV, nr. 11890, duminică, 10 decembrie 1922, 4 p.

Ziarul *Adevărul*, anul XXXV, nr. 11854, sâmbătă, 4 noiembrie 1922, 4 p.

Andrei Mureșanu, *Poezii. Articole*. Antologie, postfață și bibliografie de Ion Buzași, Ed. Minerva, București, 1988, 248 p.

http://ro.wikipedia.org/wiki/Andrei_Mure%C8%99anu

Ziarul *Adevărul*, anul XVIII, nr. 6568, joi, 12 mai 1905, 4 p.

http://ro.wikipedia.org/wiki/Dragomir_Hurmuzescu

http://www.stefania-maracineanu.ro/mvstr-sm/DragomirHurmuzescu/_starto.html

http://www.bibnat.ro/150-ani-de-ani-de-la-nasterea-lui-Dragomir-Hurmuzescu-s108-ev244-ro.htm

Elena Rădulescu-Pogoneanu, *Școala Centrală de fete din București*, Ed. Monitorul oficial și Imprimeriile statului. Imprimeria Națională, București, 1935, 51 p.

http://ro.wikipedia.org/wiki/Leon_Volovici

L.[eon] Volovici, *Apariția scriitorului în cultura românească*, col. *Humanitas*, Ed. Junimea, Iași, 1976, 150 p.

http://ro.wikipedia.org/wiki/George_Baronzi

Preot Prof. Dr. Nicolae D. Necula, *Biserică și cult pe înțelesul tuturor*, Ed. Europartner, București, f. a., 207 p.

Gheorghe Stan, *O.K. pentru America! (Dacă doriți să vizitați, să lucrați sau să vă stabiliți în SUA)*, Ed. Institutul European, Iași, 2006, 423 p.

G. I. Ionnescu-Gion, *Portrete și evocări istorice*, cu ediție îngrijită, prefață, note, glosar și bibliografie de Vistian Goia, Ed. Minerva, București, 1986, 404 p.

Nicolae Georgescu, *Cartea trecerii. Boala și moartea lui Eminescu. Abordare filologică*, Ed. Piatra Seacă, Oradea, 2009, 228 p.

http://www.crispedia.ro/Eduard_Gruber

http://www.luceafarul.net/

http://www.monitorulbt.ro/Stiri/Remember/2010-10-

07/Manuscrisele+lui+Creanga+la+Muzeul+Judetean.html

Teodor M. Popescu, *Biserica mărturisitoare. Studii și articole*, ed. îngrijită de Pr. Ilie Georgescu, cu un cuvânt înainte de ÎPS Bartolomeu Anania, Arhiepiscopul Clujului, Ed. *Credința Noastră*, București, 1995, 251 p.

http://search.lib.auth.gr/Record/471811

http://it.wikipedia.org/wiki/In_Suprema_Petri_Apostoli_Sede

Doina Ruști, *Omulețul roșu* (roman), ed. a II-a, Ed. Vremea, București, 2012, 498 p. Downloadat de aici:
https://www.bibliotecapemobil.ro/content/scoala/pdf/Omuletul_rosu_Doina_Rusti.pdf.

https://en.wikipedia.org/wiki/Charles_Taze_Russell

Wilbur Lingle, *Abordarea cu dragoste a Martorilor lui Iehova*. Cum să aduci mărturie pentru Cristos fără să discuți în contradictoriu, [trad. de Olimpiu S. Cosma], Ed. Agape, Făgăraș, 1997, 239 p.

https://en.wikipedia.org/wiki/Nelson_H._Barbour

http://www.jw.org/ro/publicatii/reviste/

https://en.wikipedia.org/wiki/Joseph_Franklin_Rutherford

https://en.wikipedia.org/wiki/Nathan_Homer_Knorr

http://www.jw.org/en/publications/bible/nwt/

https://en.wikipedia.org/wiki/Frederick_William_Franz

https://en.wikipedia.org/wiki/Milton_George_Henschel

https://en.wikipedia.org/wiki/Don_Alden_Adams

Albert Einstein, *Teoria relativității. O expunere elementară*, trad. din lb. germ. de I. Pârvu, Ed. Humanitas, București, 1992, 91 p.

Arhimandritul Zaharia (Zaharou), *Lărgiți și voi inimile voastre! (2 Corinteni 6: 13). Lărgirea inimii în teologia Sfântului Siluan Athonitul și a Starețului Sofronie de la Essex*, trad. din lb. engl. de Monahia Mariam Vicol, în colaborare cu Monahiile Tecla și Fevronia de la Essex, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2009, 293 p.

https://en.wikipedia.org/wiki/Visarion_Puiu

Ziarul *Ceahlăul*, anul I, nr. 2, duminică, 1 noiembrie 1942, Piatra-Neamț, 4 p.

[Emil] Cioran, *Ispita de a exista*, trad. din fr. de Emanoil Marcu, Ed. Humanitas, București, 2002, 214 p.

Pr. Gabriel Herea, *Simbolul în Icoana de tradiție bizantină – note hermeneutice*, în rev. *Studii Teologice*, nr. 4, 2001, p. 177-224.

https://en.wikipedia.org/wiki/The_Antichrist_%28book%29

[Friedrich] Nietzsche, *Antichristul*, traducere, note și postfață de Vasile Muscă, Ed. Biblioteca Apostrof, 1996, [fără oraș], 123 p.

Memoria cimitirelor evreiești, București, 2007, 108 p. în PDF, *cf.*
http://www.jewishfed.ro/downloads/carti/memoriacimitirelorevreiesti2007.pdf.

http://www.jewishfed.ro/index.php/component/content/article/126-cancelaria-rabinica/anunturi/1422-orarul-serviciilor-religioase2

Sorin Antohi în dialog cu Moshe Idel, *Ceea ce ne unește. Istorii, biografii, idei*, Ed. Polirom, Iași, 2006, 243 p.

http://www.centrul-cultural-pitesti.ro/index.php?option=com_content&task=view&id=998&Itemid=112

https://en.wikipedia.org/wiki/Gershom_Scholem

[Dr.] Adrian Marinescu, *Viața Sf. Grigorie Sinaitul scrisă de patriarhul Calist, tezaur de istorie și teologie isihastă. Legăturile românilor cu teologia*

sinaită și cu centrul monahal de la Paroria, în rev. *Studii Teologice*, seria a III-a, anul V, nr. 2, aprilie-iunie, 2009, București, p. 149-185.

Friedrich Nietzsche, *Amurgul idolilor*, trad. de Vasile Frăteanu și Camelia Tudor, cu note de Vasile Frăteanu, Ed. Eta, Cluj-Napoca, 1993, 69 p.

Dr. Daniel-Adrian Neagu, *Istoria Bisericii Adventiste din România reflectată în primele ediții ale colecției „Imnuri creștine"*, în rev. *TheoRhēma*, vol. 9, nr. 1, 2014, p. 97-116.

Preotul Ioan Sofonea, *Am auzit un Sfânt vorbind. Părintele Arsenie Boca*, o carte alcătuită de Ion Costin Manoliu, Ed. Accent Print, Suceava, 2013, 252 p. + 13 imagini.

C. N. Debie, *Înființarea telegrafului și a poștei*, în *Pagini din trecutul istoric al județului Prahova*, Ed. Muzeul de Istorie al județului Prahova, 1971, p. 77-90.

Colinde, culegere întocmită de G. Breazul, cu desene de Damian, având postfață de Titus Moisescu, Editura Fundației Culturale Române, București, 1993, 495 p.

Monitorul oficial, nr. 24, miercuri, 30 ianuarie 1929, [București], p. 678-724.

„Bucureștii", Anuarul ilustrat al capitalei pe anul 1910, Ed. Tipografia Horia Carp & Marinescu, București, 1910, 192 p. + pagini de publicitate.

Monitorul oficial, anul CVIII, nr. 128, marți, 4 iunie 1940, [București], p. 5181-5228.

https://www.facebook.com/betty.marcovici

N. A. Constantinescu, *Dicționar onomastic romînesc*, Ed. Academiei Republicii Populare Române, [București], 1963, 469 p.

Acad. Al.[exandru] Graur, *Nume de persoane*, Ed. Științifică, București, 1965, 185 p.

Ziarul *Renașterea*, anul XV, nr. 40, 3 octomvrie 1937, Cluj, 4 p.

Ziarul *Biseric'a si Scol'a*, anulu I, nr. 10, 3-15 apriliu 1877, Aradu, p. 73-80.

Revista *Cultura creștină*, anul XXIV, nr. 5-6, mai iunie 1944, [Blaj], p. 233-348.

https://en.wikipedia.org/wiki/Paul_Verlaine

Codex Bodmer 25: *Tetraevangelium*, 196 p., *cf.* http://www.e-codices.unifr.ch/de/list/one/fmb/cb-0025.

http://ro.orthodoxwiki.org/Grigorie_Dasc%C4%83lul

Sfântul Grigorie Dascălul, *Învățătură pre scurt pentru nunți*, în BAR CRV 1310, 43 p.

Calendariu pre anu'l dela Cristos 1828, quarele este visectu, și se cuprinde din 366 de dile, in Buda,

cu Tipariu'l Crăiecsei Tipografiĭ a Universitatei din Pesta, 46 p.

Ziarul *Adevărul*, anul 62, nr. 17.156, marți, 11 mai 1948, 4 p.

Cuprins

În fotografia de pe pagina primă este Mihail Eminescu la vârsta de 19 ani. O fotografie din 1869, făcută în Praga, de fotograful Jan Tomas[1517].

[1517] Preluată din articolul: Sorin Tudor, *Eminescu: cinci lucruri mai puțin cunoscute*, 15 ianuarie 2013, *cf.*

http://webcultura.ro/eminescu-cinci-lucruri-mai-putin-cunoscute/.

Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș